

עיר וקדיש מן שמיא נחית

זיג תשבת מפי זרעו

ספר תורת הזוהר

והוא ספר הזוהר שחבר התנא האלוקי
רבן שמעון בר יוחאי זיע"א
בלשון הקודש למען ירוץ הקורא בו
מנוקד ומחולק ללמוד יומי

חלק ב'

בזוהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים ייהרו כזוהר הרקיע

עֲזָרִי מֵעַם ה' עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר תּוֹרַת הַזֹּהַר חֵלֶק ב'

וְהוּא סֵפֶר הַזֹּהַר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמַחֲוֹלֵק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מֵהַקְדַּמַּת הַזֹּהַר דָּף יג עַד פ' בְּרֵאשִׁית דָּף לו

וּמִצּוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תִּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תִּפְלַת הַיּוֹדִיָּה
לְבוֹרֵא עוֹלָם, 4. תִּפְלָה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג,
6. תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֱלִיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מִטְרַת רוּחַ כָּלֶל – לְקִירוֹב הַגָּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכָךְ נִסִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה"ק בֵּית שְׁמֶשׁ תּוֹבֵב"א
שֶׁבֶט תִּשְׁע"ד לִפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות
ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד
תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים
צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי
תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכ"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"

**מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם**

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

**גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: 0527-651911**

י"ד שְׁנֵי שָׁנִים בְּבֶשֶׁר הַקֹּדֶשׁ מְכַל שְׁאָר הָרְשׁוּמִים
שֶׁל הָעוֹלָם.

וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ – זֶה אֵלֶיהוּ שְׁטֵט אֶת כָּל
הָעוֹלָם בְּאַרְבַּע טִיסוֹת לְהִיּוֹת שָׁם בְּאוֹתָהּ
הַמִּילָה שֶׁל בְּרִית הַקֹּדֶשׁ. וְצָרִיךְ לְסַדֵּר לוֹ כִּסֵּא,
וּלְהַזְכִּיר בְּפִיו: זֶה הַכִּסֵּא שֶׁל אֵלֶיהָ"ו. וְאִם לֹא –
אֵינוֹ שׁוֹרֵה שָׁם. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתִּנִּינִם
הַגְּדֹלִים – שְׁנֵי אֵלֶּה עָרְלָה וּפְרִיעָה. הַמִּילָה שֶׁל
הָעָרְלָה, וְאַחֵר כֶּף הַפְּרִיעָה. וְהֵם זָכָר וּנְקֵבָה. וְאֵת
כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרִמָּשׁוֹת – זֶה הָרֶשֶׁם שֶׁל אוֹת
בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהִיא הַנֶּפֶשׁ חַיָּה הַקְּדוּשָׁה כְּפִי
שְׁאֵמֶרְנוּ. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם – הַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים
שֶׁנִּמְשְׁכּוּ אֵלֶיהָ שֶׁל אוֹת הָרֶשֶׁם הַזֶּה.

וּבְגִלְגָל זֶה נִרְשָׁמוּ יִשְׂרָאֵל בְּרֶשֶׁם קְדוֹשׁ וְטָהוֹר
לְמַטָּה. כְּדָגְמַת אוֹתָם רְשׁוּמִים קְדוּשִׁים,
לְהַכִּיר בֵּין צֵד הַקֹּדֶשׁ לְצֵד הָאַחֵר שֶׁל הַטְּמָאָה,
אִף יִשְׂרָאֵל רְשׁוּמִים לְהַכִּיר בֵּין צֵד הַקֹּדֶשׁ
לְעַמִּים עֲכוּ"ם, שְׂבָאִים מִצֵּד הָאַחֵר שֶׁל טְמָאָה,
כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. וְכִמוֹ שֶׁרוּשָׁם אוֹתָם, כֶּךָ רוּשָׁם
הַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפוֹת שֶׁלָּהֶם לְבִהְמוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁל
הָעַמִּים עֲכוּ"ם. אֲשֶׁרִי חִלַּקְם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

מִצְוָה שְׁמִינִית – לְאַהֲבָה אֶת הַגֵּר שֶׁנִּכְנַס לְמוֹל
אֶת עַצְמוֹ וּלְהַכְנִס תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה.
וְהִיא מְכַנִּיסָה אוֹתָם תַּחַת כְּנָפֶיהָ לְאוֹתָם
שֶׁנִּפְרָדִים מִצַּד הַטְּמְאָה הָאֲחֵר וּמִתְקַרְבִּים אֵלֶיהָ,
שֶׁכָּתוּב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְאִם תֹּאמַר
שֶׁנֶּפֶשׁ הַחַיָּה הַזֹּאת שֶׁכָּלֹלָה בְּיִשְׂרָאֵל הִיא מְזֻמָּנָה
לְכָל – חֲזֹר וְאָמַר לְמִינָהּ. כִּמָּה אֲכַסְדְּרָאוֹת
וְחֻדְרִים זֶה לְפָנִים מִזֶּה יֵשׁ לְאָרֶץ הַזֹּאת שֶׁהִיא חַיָּה.
תַּחַת כְּנָפֶיהָ.

כָּנָף יָמִין, יֵשׁ לָהּ שְׁתֵּי אֲכַסְדְּרָאוֹת. וּמִהַכָּנָף הַזֹּאת
נִפְרָדִים לְשְׁתֵּי אֲמוֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵן קְרוֹבוֹת
בִּיחוד לְיִשְׂרָאֵל לְהַכְנִיסָם לְתוֹךְ הָאֲכַסְדְּרָאוֹת
הַלְלוּ. וְתַחַת כָּנָף שְׂמָאל יֵשׁ שְׁתֵּי אֲכַסְדְּרָאוֹת
אַחֲרוֹת, וְנִפְרָדִים לְשְׁתֵּי אֲמוֹת אַחֲרוֹת, שֶׁהֵם עֲמוֹן
וּמוֹאָב. וְכָלֶם נִקְרָאִים נֶפֶשׁ חַיָּה. וְכִמָּה חֻדְרִים
סְתוּמִים אַחֲרֵים וְהִיכְלוֹת אַחֲרֵים בְּכָל כָּנָף וְכָנָף,
וּמֵהֶם יוֹצֵאוֹת רוּחוֹת לְהַפְרִיד לְכָל אוֹתָם הַגֵּרִים
שֶׁמִּתְגִּירִים, וְנִקְרָאִים נֶפֶשׁ חַיָּה, אֲבָל לְמִינָהּ.
וְכָלֶם נִכְנָסִים תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה וְלֹא יוֹתֵר.

אֲבָל נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל יוֹצֵאת מִתּוֹךְ הַגּוֹף שֶׁל הָאֵילָן
הַהוּא, וּמִשָּׁם פּוֹרְחוֹת הַנִּשְׁמּוֹת לְתוֹךְ הָאָרֶץ
הַזֹּאת לְתוֹךְ מַעֲיָה לְפָנֶי וּלְפָנִים, וְהַסּוֹד – (מִלֵּאכִי ג) כִּי

תהיו אתם ארץ חפץ. ועל זה ישראל בן יקיר
 שָׁהֵמוּ מַעֲיָה עָלָיו, וְנִקְרָאִים (ישעיה מו) הָעֲמָסִים מִנִּי
 בָטָן, וְלֹא מֵהַכִּנְפִים הַחוּצָה. וְעוֹד, לַגָּרִים אֵין
 חֶלֶק בְּאֵילָן הָעֵלְיוֹן, וְכָל שָׁכֵן בַּגּוֹף שָׁלוּ. אֲבָל
 הַחֶלֶק שֶׁלָּהֶם הוּא בַּכִּנְפִים וְלֹא יוֹתֵר, וְהִגֵּר תַּחַת
 כִּנְפֵי הַשְּׂכִינָה וְלֹא יוֹתֵר. גִּרֵּי הָצֶדֶק הֵם שְׁשׁוּרִים
 שֵׁם וְנֶאֱחָזִים, וְלֹא לַפָּנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָּאֵר. וּמִשּׁוֹם
 כֵּן תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְלָמִי? בְּהֵמָה
 וְרֶמֶשׂ וְחַיִּתוֹ אָרֶץ לְמִינָהּ. כֻּלָּם שׂוֹאֲבִים נֶפֶשׁ
 מִהַחַיָּה הַהִיא, אֲבָל כָּל אֶחָד לְמִינָהּ כָּרְאוּי לָהּ.

מִצְוָה תְּשִׁיעִית – לַחֵן אֶת הָעֲנִיִּים וּלְתֵת לָהֶם
 טָרֶף, שְׂכֵתוֹב נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ
 כְּדַמוֹתֵנוּ. נַעֲשֶׂה אָדָם – מִשְׁתַּף, כָּלֵל שֶׁל זָכָר
 וְנִקְבָּה. בְּצִלְמֵנוּ – עֲשִׂירִים. כְּדַמוֹתֵנוּ – עֲנִיִּים.
 שְׁהִי מִצַּד הַזָּכָר עֲשִׂירִים, וּמִצַּד הַנִּקְבָּה עֲנִיִּים.
 כְּמוֹ שֶׁהֵם בְּשִׁתְפוֹת אַחַת וְזֶה חָס עַל זֶה, וְזֶה נוֹתֵן
 לָזֶה וְגוֹמֵל לוֹ חֶסֶד, כֵּן צָרִיךְ אָדָם לְמַטָּה שִׁיְהִי
 עֲשִׂיר וְעֲנִי בְּחִבּוּר אֶחָד, וּלְתֵת זֶה לָזֶה וּלְגַמֵּל
 חֶסֶד זֶה לָזֶה.

וַיִּירְדּוּ בְּדִגַּת הַיָּם וְגו' – הַסּוּד שֶׁלָּנוּ רְאִינוּ בְּסִפְרוֹ
 שֶׁל שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, שֶׁכָּל מִי שֶׁחָס עַל
 הָעֲנִיִּים בְּרָצוֹן הֵלֵב, לֹא מִשְׁתַּנָּה דְּמוּתוֹ לְעוֹלָם

מִדְמוּתוֹ שֶׁל אָדָם הָרָאוֹן. וְכִיּוֹן שְׂדֵמוּתוֹ שֶׁל אָדָם נִרְשָׁמָה בּוֹ, הוּא שׁוֹלֵט עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ הַדְּמוּת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (בראשית ט) וּמִוֹרָאֲכֶם וְחַתְכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ וְגו'. כָּלֵם זַעִים וּפּוֹחָדִים מֵאוֹתָהּ הַדְּמוּת שֶׁנִּרְשָׁמָה בּוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁזֶּוּ הִיא מִצְוָה מְעֻלָּה שִׁיתְעֲלֶה בֶּן אָדָם בְּדִמּוּתוֹ שֶׁל אָדָם עַל כָּל שָׂאֵר הַמִּצְוֹת.

מִנִּין לָנוּ? מִנְּבוֹכֵדְנָצַר [הִרְשָׁע]. אֵף עַל גִּב שְׁחָלָם אֶת הַחֲלוּם הַהוּא – כָּל זֶמֶן שֶׁהָיָה מֵרַחֵם עַל הָעֲנִיִּים, לֹא שָׂרָה עָלָיו חֲלוּמוֹ. כִּיּוֹן שֶׁהִטִּיל עֵינָיָהּ רָעָה שְׁלֹא לִרְחֹם עַל עֲנִיִּים, מֶה כָּתוּב? (דניאל ד) עוֹד הִדְבֵּר בְּפִי הַמֶּלֶךְ וְגו'. מִיֵּד הִשְׁתַּנְּתָה דְמוּתוֹ וְנִטְרַד מִבְּנֵי הָאָדָם. וּמִשּׁוֹם כֵּן נַעֲשֶׂה אָדָם. כָּתוּב כָּאן עֲשִׂיָּה, וְכָתוּב שָׁם (רות ב) שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בַּעֲזוֹ.

מִצְוָה עֲשִׂירִית – לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין וּלְהַשְׁלִים אֶת עֲצָמוֹ בְּדִמּוּת הָעֲלִיּוֹנָה, שְׂכָתוֹב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ. פֶּתַח וְאָמַר, (שיר ד) רֹאשׁךָ עָלַיךָ כַּכְרָמֶל. הַפְּסוּק הַזֶּה הָעֲמִדְנוּהוּ וְנִתְבָּאֵר. אָבֵל רֹאשׁךָ עָלַיךָ כַּכְרָמֶל – זֶה הָרֹאשׁ הָעֲלִיּוֹן, תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת, וְכָל אוֹת וְאוֹת פֶּרֶשָׁה

אחת, השם הקדוש חקוק בסדור של האותיות
כראוי. וְשָׁנִינוּ, (דברים כח) כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ
וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ - אֵלֹה תִפְלִין שֶׁל רֹאשׁ, שֶׁהֵם שֵׁם
קדוש בסדור של אותיותיו.

פְּרָשָׁה ראשונה - (שמות יג) קִדַּשׁ לִי כָל בְּכוֹר, זו
" שֶׁהִיא קִדָּשׁ, הַבְּכוֹר שֶׁל כָּל הַקִּדָּשִׁים
הַעֲלִיּוֹנִים. פֶּטֶר כָּל רָחֵם - בְּשָׂבִיל הַדֵּק הַהוּא
שִׁיּוֹרֵד מִי"ד, שֶׁהוּא פּוֹתַח אֶת רַחֲמָה לַעֲשׂוֹת
פְּרוֹת וְאֵבִים כְּרֹאוי, וְהוּא קִדָּשׁ עֲלִיוֹן.

הַפְּרָשָׁה השנייה - (שם) וְהָיָה כִּי יִבְאֶה, זו ה'
הַהִיכָל שֶׁנִּפְתָּח רַחֲמָה מִתּוֹךְ יו"ד
בְּחֻמָּשִׁים פְּתָחִים, אֲכַסְדָּרָאוֹת וַחֲדָרִים הַנִּסְתָּרִים
שָׁבוּ. שֶׁהַפֶּטֶר הַהוּא שֶׁעָשָׂה יו"ד בְּהִיכָל הַזֶּה
לְשִׁמְעַ בָּהּ קוֹל שִׁיּוּצָא מִתּוֹךְ הַשּׁוֹפָר הַזֶּה, מִשּׁוֹם
שֶׁהַשּׁוֹפָר הַזֶּה הוּא נִסְתָּר בְּכָל הַצִּדָּדִים, וּבֹא
יו"ד וּפְתַח אוֹתוֹ לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ קוֹל. וְכִיוֹן
שֶׁפְתַח אוֹתוֹ, תִּקַּע לוֹ וְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ קוֹל לְהוֹצִיא
עֲבָדִים לַחֲרוֹת. וּבִתְקִיעַת הַשּׁוֹפָר הַזֶּה יֵצְאוּ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְכֵן עֲתִיד בְּפַעַם אַחֶרֶת בְּסוֹף
הַיָּמִים. וְכָל גְּאֻלָּה בָּאָה מִן הַשּׁוֹפָר הַזֶּה, וּמִשּׁוֹם
כֵּן יֵשׁ יֵצִיאֵת מִצְרַיִם בְּפָרָשָׁה הַזֹּאת, שֶׁהִרִי
מִהַשּׁוֹפָר הַזֶּה בָּא בְּכַח שֶׁל יו"ד שֶׁפּוֹתַח רַחֲמָה

ומוציא קולו לגאֹלַת הָעֲבָדִים. וְזוּ ה, הָאוֹת
הַשְּׁנִיָּה שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.

פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית – סוּד הַיְחוד שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
(דברים ו'). זוּ וְא"ו שְׁכוּלֶלֶת הַכֹּל וּבָה
הַיְחוד שֶׁל הַכֹּל, וּבוּ מְתִיחִידִים וְהוּא נוֹטֵל הַכֹּל.
הַפְּרָשָׁה הָרְבִיעִית – (שם ה) וְהִיא אִם שְׁמוּעַ,
כְּלָלוֹת שֶׁל שְׁנֵי צְדָדִים שְׁנֵאֲחֻזַּת בָּהֶם כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל, הַגְּבוּרָה שְׁלֵמָה. וְזוּ ה' הָאֲחֵרוֹנָה
שְׁנוּטֶלֶת אוֹתָם וְנִכְלָלֶת מֵהֶם. וְהַתְּפִלִּין הֵם מִמֶּשׁ
אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. וְעַל כֵּן, רֹאשׁוֹ עַל־ךְ
כַּכְרָמֶל – אֵלּוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וְדִלֵּת רֹאשׁוֹ –
הַתְּפִלָּה הַהִיא שֶׁל יָד, שֶׁהִיא עֲנִיָּה כְּלָפִי מַעֲלָה,
אֵף כֵּךְ שְׁלֵמוֹת יֵשׁ לָהּ כָּמוֹ שְׁלֵמָה.

מִלֶּךְ אֲסוּר בְּרִהָטִים – הוּא קָשׁוּר וְאַחֲזוּ בְּאוֹתָם
הַבָּתִּים לְהֶאֱחֹז בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַהוּא כְּרֹאוֹי.
וְעַל כֵּן מִי שֶׁמִּתְתַּקֵּן בָּהֶם הוּא בְּצֵלֶם אֱלֹהִים. מֶה
בְּאֱלֹהִים מְתִיחֵד בּוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, אֵף הוּא
מְתִיחֵד בּוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כְּרֹאוֹי. זָכַר וְנִקְבָּה בְּרֹא
אֹתָם. תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְתְּפִלָּה שֶׁל יָד, וְהַכֹּל אֶחָד.

מִצְוָה אַחַת עֲשָׂרָה – לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה הָאֶרֶץ. כָּאֵן
יֵשׁ שְׁתֵּי מִצְוֹת – אַחַת לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה שֶׁל

הָאָרֶץ, וְאַחַת בְּכוֹרִים שֶׁל פְּרוֹת הָאֵילָן, שְׁכָתוּב
(בראשית א) הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב זֶרַע זֶרַע
אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ. כָּתוּב כָּאן הִנֵּה נָתַתִּי,
וְכָתוּב שָׁם (במדבר יח) וְלִבְנֵי לֹוִי הִנֵּה נָתַתִּי כָּל
מַעֲשֹׂר בִּישְׂרָאֵל, וְכָתוּב (ויקרא כז) וְכָל מַעֲשֹׂר הָאָרֶץ
מִזֶּרַע הָאָרֶץ מִפְּרֵי הָעֵץ לֵה' הוּא.

מִצְוָה שְׁתִּים עָשָׂרָה – לְהַבִּיא בְּכוֹרֵי הָאֵילָן,
שְׁכָתוּב (בראשית א) וְאֶת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּוֹ
פְּרִי עֵץ זֶרַע זֶרַע. כָּל מִה שְׂרָאוֹי לִי, לָכֶם אֲסוּר
לְמַאֲכַל. הִתִּיר לָהֶם וּנְתַן לָהֶם כָּל הַמַּעֲשֹׂר שֶׁלוֹ
וּבְכוֹרֵי הָאֵילָנוֹת. נָתַתִּי לָכֶם – לָכֶם וְלֹא
לְדוֹרוֹת שְׂאֲחֵרִיכֶם.

מִצְוָה שְׁלֹשׁ עָשָׂרָה – לַעֲשׂוֹת פְּדִיּוֹן לִבְנוֹ לְקָשֶׁר
אוֹתוֹ בְּחַיִּים. שְׁשָׁנִי מִמָּנִים הֵם, אֶחָד שֶׁל
חַיִּים וְאֶחָד שֶׁל מוֹת, וְעוֹמְדִים עַל הָאָדָם.
וְכַשִּׁיפְדָּה הָאִישׁ אֶת בְּנוֹ, מִיד הַמּוֹת הֵהוּא הוּא
פוֹדֶה אוֹתוֹ, וְלֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו. וְזֶה סוּד שֶׁל
וִירָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, בְּכָלֵל, וְהִנֵּה
טוֹב – זֶה מִלֶּאֶךְ חַיִּים, מְאֹד – זֶה מִלֶּאֶךְ הַמּוֹת.
וְעַל כֵּן בְּפְדִיּוֹן הֵהוּא מִתְקִים זֶה שֶׁל חַיִּים,
וְנִחַלֵּשׁ אוֹתוֹ שֶׁל הַמּוֹת. בְּפְדִיּוֹן הַזֶּה קוֹנֶה לוֹ

חיים, כמו שנתבאר. ואותו הצד הרע עוזב אותו ולא אויז בו.

מצוה ארבע עשרה – לשמר את יום השבת, שהוא יום המנוחה מכל מעשה בראשית. כאן כלולות שתי מצוות – אחת שמירת יום השבת, ואחת לקדש אותו היום בקדושו. לשמר את יום השבת, כמו שהזכרנו והערנו עליו, שהוא יום של מנוחה לעולמות, וכל המעשים נשתכללו בו ונעשו עד שהתקדש היום. כיון שהתקדש היום, נשארה בריאה של רוחות שלא נבראו להם גופות. וכי לא ידע הקדוש ברוך הוא לעכב לקדש את היום עד שיבראו גופות לרוחות הללו? אלא עץ הדעת טוב ורע עורר את אותו הצד האחר של הרע ורצה להתחזק בעולם, ונפרדו כמה רוחות בכמה מינים להתחזק בעולם בגופות.

כיון שראה הקדוש ברוך הוא כן, נתעורר מתוך עץ החיים נשיבת רוח והכה באילן אחר, והתעורר צד אחר של טוב והתקדש היום. שהרי בריאת גופות והתעוררות רוחות בצד הטוב היא בלילה הזה, ולא בצד האחר. ואלמלא הקדים הצד האחר בלילה הזה טרם שיקדים צד הטוב,

לא יכול העולם לעמוד לפניהם אִפְּלוּ רַגַע אֶחָד.
אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקָּדִים רְפוּאָה – שְׂדֵלָג
לְפָנָיו קָדוֹשׁ הַיּוֹם, וְהַקָּדִים לְפָנָי הַצַּד הָאֲחֵר,
וְהַתְּקִים הָעוֹלָם. וְזֶה שֶׁחָשַׁב הַצַּד הָאֲחֵר לְהַבְנוֹת
בְּעוֹלָם לְהַתְחַזֵּק, נִבְנָה בְּלִילָה הַזֶּה צַד הַטּוֹב
וְהַתְחַזֵּק, וְנִבְנָנוּ גּוֹפּוֹת וְרוּחוֹת קָדוֹשׁוֹת בְּלִילָה
הַזֶּה מִצַּד הַטּוֹב. וּמִשּׁוּם כֵּךְ עוֹנֵתָן שֶׁל חֻכְמִים
שִׂיּוּדָעִים אֶת זֶה מִשַּׁבַּת לְשַׁבַּת.

שְׁהֲרִי אַז רּוּאָה אֶת זֶה הַצַּד הָאֲחֵר, שֶׁכֵּמוּ שֶׁהִיא
חֲשֻׁבָה לַעֲשׂוֹת – עָשְׂתָה צַד שֶׁל הַקָּדְשָׁה.
הוֹלַכְתָּ וּמִשׁוּטְטַת בְּכֻמָּה צָבָאוֹת וְהַצָּדִידִים שָׁלָה,
וְרוּאָה אֶת כָּל אוֹתָם שֶׁמִּשְׁמָשִׁים אֶת מִטָּתָם בְּגִלּוּי
שֶׁל גּוֹפֶם לְאוֹר הַיָּר, וְכָל אוֹתָם הַבָּנִים שִׂיּוּצָאִים
מִשָּׁם הֵם נִכְפָּים, שֶׁהֵיוּ שְׂרוּיִים עֲלֵיהֶם רוּחוֹת
מִהַצַּד הָאֲחֵר הַהוּא. וְאוֹתָם הַרוּחוֹת
הָעֵרֶטִילָאִיוֹת שֶׁל הָרָשָׁעִים שֶׁנִּקְרָאִים מִזִּיקִים,
וְשׁוֹרָה בָּהֶם לִילִי"ת וְהוֹרָגָת אוֹתָם.

בִּיּוֹן שֶׁהַתְּקִידָשׁ הַיּוֹם וְהַקָּדְשָׁה שׁוֹלֶטֶת עַל
הָעוֹלָם, אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר מִקְטִין עֲצָמוֹ
וְנִטְמָן כָּל לַיִל שַׁבַּת וַיּוֹם הַשַּׁבַּת, פָּרַט לְאַסִּימוּ"ן,
וְכָל הַכֶּת שָׁלוֹ שֶׁהוֹלְכִים עַל הַגִּירוֹת בִּסְתֵר לְרֹאוֹת
אֶת הַגִּלּוּיִים שֶׁל הַתְּשֻׁמִּישִׁים, וְאַחֵר כֵּךְ נִטְמָנִים

בְּתוֹךְ נֶקֶב הַתְּהוֹם הַגָּדוֹל. כִּיּוֹן שִׁיּוּצָאָה הַשְּׁבֵת,
כְּמָה צָבָאוֹת וּמַחֲנוֹת פּוֹרְחִים וּמְשׁוּטָטִים בְּעוֹלָם,
וְעַל כֵּן תִּקַּן שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים שְׁלֵא יִשְׁלְטוּ עַל הָעַם
הַקָּדוֹשׁ. לְאִיזָה מְקוֹם מְשׁוּטָטִים בְּלִילָה הֵהוּא?
כְּשִׁיּוּצָאִים בְּחִפְזוֹן וְחוֹשְׁבִים לְשַׁלֵּט בְּעוֹלָם עַל
הָעַם הַקָּדוֹשׁ, וְרוֹאִים אוֹתָם בַּתְּפִלָּה וְאוֹמְרִים אֵת
הַשִּׁירָה הַזֹּאת, וּבִרְאשִׁית מִבְּדִילִים בַּתְּפִלָּה
וּמִבְּדִילִים עַל הַכּוֹס, פּוֹרְחִים מִשֶּׁם וְהוֹלְכִים
וּמְשׁוּטָטִים וּמַגִּיעִים לְתוֹךְ הַמִּדְבָּר. הִרְחַמְנוּ
יִצְיָלְנוּ מֵהֶם וּמֵהַצָּדִדִים הָרָעִים.

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָּה, שְׁלֹשָׁה הֵם
שְׁגוּרִים רָעָה לְעֶצְמָם: אֶחָד – מִי
שֶׁמְקַלֵּל אֶת עַצְמוֹ. הַשֵּׁנִי – מִי שֶׁזּוֹרֵק לָחֶם אוֹ
פְּרוּרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כֹּזֵית. הַשְּׁלִישִׁי – מִי שֶׁמְדַלֵּק
נֵר בְּמוֹצָאֵי שְׁבֵת בְּטָרֵם שֶׁמַּגִּיעִים יִשְׂרָאֵל לְקַדְשָׁהּ
דְּסֻדְרָא, שְׁגוּרִים לְאֵשׁ הַגִּיהֵנִם לְהַדְלִק בָּאֵשׁ הַזֹּאת
טָרֵם שֶׁהַגִּיעַ זְמַנָּם. שְׁמִקּוֹם אֶחָד יֵשׁ בְּגִיהֵנִם
לְאוֹתָם שֶׁמְחַלְלִים שְׁבֵתוֹת, וְאוֹתָם שֶׁעֲנוּשִׁים
בְּגִיהֵנִם מְקַלְלִים אֶת אוֹתוֹ שֶׁהַדְלִיק נֵר טָרֵם
שֶׁהַגִּיעַ זְמַנּוֹ, וְאוֹמְרִים לוֹ: (ישעיה כב) הִנֵּה ה'
מְטַלְטֵלְךָ טַלְטֵלָה גָּבֵר וְגו', (שם) צָנוּף יִצְנָפֶךָ
צִנְפָּה כְּדוּר אֶל אֶרֶץ רַחֲבַת יָדִים.

משום שאין ראוי הוא להדליק אש כשיוצאת שבת עד שישאל מבידילים בתפלה ומבידילים על הכוס, משום שעד אותו הזמן שבת היא, וקדשת השבת שולטת עלינו. ובשעה שמבידילים על הכוס, כל אותם החילות וכל אותם המחנות שהתמנו על ימות החל, כל אחד ואחד ישוב למקומו ולעבודתו שהתמנה עליה.

משום שכשנכנסה שבת והתקדש היום, הקדש מתעורר ושולט בעולם, והחל מתבטל שלטונו, עד השעה שיוצאת השבת לא שבים למקומם. ואף על גב שיוצאת שבת, לא שבים למקומם עד הזמן שישאל אומרים ברוך אתה יי' המבדיל בין קדש לחל. אז הקדש מסתלק, והמחנות שהתמנו על ימות החל מתעוררים ושבים למקומם, כל אחד ואחד על משמרתו שהפקד עליה. ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר. וכלם נקראים מאורי האש, משום [שמאור האש ששופע] [נ"א שמסוד עמוד האש] ומיסוד האש באים כלם ושולטים על העולם התחתון. וכל זה כשאדם מדליק נר טרם השלימו ישראל את הקדשה ודסדרא.

אבל אם הוא ממתין עד שישלימו קדשה
 דסדרא, אותם הרשעים שבגיהנם
 מצדיקים עליהם את דינו של הקדוש ברוך הוא,
 והם מקימים על אותו האיש כל הברכות
 שאומרים הצבור (בראשית כז) ויתן לך האלהים
 מטל השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיר וברוך
 אתה בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל
 ביום רעה ימלטהו ה'. ביום רע היה צריך להיות,
 מה זה ביום רעה? היום ששולטת הרעה ההיא
 לקחת את נשמתו. אשרי משכיל אל דל – זהו
 שכיב מרע לרפאו מחטאו אצל הקדוש ברוך
 הוא. דבר אחר – זה היום שהדין שורה על
 העולם, נצול ממנו, כמו שנאמר ביום רעה
 ימלטהו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה
 לשלט על העולם.

בראשית

בראש [נ"א בראשית בחכמת המלך חקק] רצון
 המלך חקק חקיקות באור עליון ניצוץ
 חזק, ויצא תוך נסתר הנסתרים מראש [נ"א
 מסוד] הא"י סו"ף עשן בגלם נעוץ בטבעת, לא
 לבן ולא שחר ולא אדם ולא ירק ולא גון כלל.

כְּשֶׁמֶדֶד מְדִידָה, עֲשֵׂה צוּרוֹת לְהָאִיר. לְפָנִים בְּתוֹךְ
הַמָּאוֹר יֵצֵא מֵעֵין אֶחָד שְׁמֶמְנוּ נִצְבְּעוּ הַצּוּרוֹת
לְמִטָּה. נִסְתָּר תוֹךְ הַנִּסְתָּרִים שֶׁל סוּד הָאֵי"ן סו"ף
בְּקַע וְלֹא בְּקַע אֶת הָאוֹר שֶׁלֹּא לֹא נוֹדַע כָּלֵל, עַד
שְׁמִתוֹךְ דַּחֲק הַבְּקִיעָה שֶׁלֹּא מְאִירָה נִקְדָּה אַחַת
נִסְתָּרַת עַלְיוֹנָה אַחֵר אוֹתָהּ נִקְדָּה לֹא נוֹדַע כָּלֵל,
וְלִכֵּן נִקְרָאת רֵאשִׁית, הַמֶּאֱמָר הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַכֹּל.
בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים "אֵת" הַשָּׁמַיִם וְ"אֵת"
"הָאָרֶץ, רֵאשִׁי תְּבוּת אֱהו"ה, שְׁבו
נִבְרָאוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ. א"ה – בּו נִבְרָאוּ הַשָּׁמַיִם.
ו"ה – בּו נִבְרָאָה הָאָרֶץ וְכֹל מֵה שֵׁישׁ בָּהּ. וְהוּא
נָתַן תְּשׁוּקָה בְּכֹל הָאֵילָנוֹת וְהָעֲשָׂבִים שֶׁבָּאָרֶץ,
שֶׁהוּא מֵה שֶׁאֱמָרוּ, אֵין לָךְ כָּל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב
מִלְמִטָּה שֶׁאֵין מִמֶּנָּה עָלָיו מִלְמַעְלָה וְשׁוֹמֵר
אוֹתוֹ, שֶׁמֶכָּה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ גְּדֹל, שֶׁנֶּאֱמָר (אִיוב
לח) הִידַעְתָּ חֲקוֹת שָׁמַיִם אִם תִּשִּׁים מִשְׁטְרוֹ בָּאָרֶץ:
וְהַפִּיּוֹשִׁיִּים יִזְהָרוּ כִּזְהַר הָרָקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי
הָרַבִּים כְּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד
(דִּנְיָאֵל יב). הַזְהָר הַנִּסְתָּר שֶׁל הַנִּסְתָּרִים הֵכָּה בָּאוֹר
שֶׁלֹּא [שֶׁהִגִּיעַ וְלֹא הִגִּיעַ] [וְהָאִיר] בְּנִקְדָּה זו
[אוֹר], וְאֵז הַתְּפִשְׁטָה הָרֵאשִׁית הַזֹּאת, וְעֲשֵׂה לוֹ
הֵיכָל לְכְבוֹדוֹ וְלִתְשַׁבְּחָתוֹ, [כְּבוֹד לְהִיכָלוֹ

וּלְשַׁבְּחוּ [נ"א וּלְכַבְּדוּ וּלְהִיכָלוּ וּלְתַשְׁבַּחְתוּ],
שֵׁם זָרַע זָרַע קֹדֶשׁ לְהוֹלִיד לְתוֹעֵלַת הָעוֹלָם, וְזֶה
סוּד (ישעיה ו) זָרַע קֹדֶשׁ מִצִּבְתָּהּ. זֶהר שְׁזָרַע זָרַע
לְכַבְּדוּ, כִּמוֹ זָרַע הַמָּשִׁי הַזֶּה שֶׁל אֲרַגְמָן טוֹב
שֶׁמֶתְכַסֶּה לְפָנִים וְעוֹשֶׂה לוֹ הֵיכָל שֶׁהִיא תַשְׁבַּחְתוּ
וְתוֹעֵלַת לְכָל. בְּרֹאשִׁית הַזֶּה בָּרָא אוֹתוֹ נִסְתָּר שֶׁלֹּא
נֹדַע אֶת הֵהִיכָל הַזֶּה. הֵיכָל זֶה נִקְרָא אֱלֹהִים,
וְסוּד זֶה – בְּרֹאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים.

הַזֶּהר שְׁמַמְנוּ כָּל הַמַּאמְרוֹת נִבְרְאוּ בְּסוּד
הַתַּפְּשׁוֹת שֶׁל הַנִּקְדָּה שֶׁל הַזֶּהר
הַנִּסְתָּר הַזֶּה. אִם בָּזָה כְּתוּב בָּרָא, אֵין תְּמִיּהָה,
שְׁכָתוּב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצִלְמוֹ. זֶהר זֶה סוּד בְּרֹאשִׁית, הָרֹאשׁוֹן שֶׁל הַכֹּל,
שְׁמוֹ אֶהְיָה, שֵׁם קָדוֹשׁ חָקוֹק בְּצִדּוֹ [נ"א מְאִיר,
בְּחֻקִּיקָה מְאִיר] אֱלֹהִים, חָקוֹק בְּעֶטְרָה [נ"א
בְּחֻקִּיקַת הָעֶטְרָה] אֲשֶׁר הֵיכָל נִסְתָּר וְגִנוּז,
הָרֹאשִׁית שֶׁל סוּד שֶׁל רֹאשִׁית אֲשֶׁר רֹאשׁ
שְׁיוּצָא מִרֹאשִׁית.

וּבְשִׁית־תִּקּוֹן לְאַחַר הַנִּקְדָּה וְהֵהִיכָל [כְּסֻדָּר]
כָּאֶחָד, אָז בְּרֹאשִׁית כּוֹלֵל
רֹאשִׁית, רֹאשִׁית עֲלִיוֹנָה בְּחֻכְמָה. אַחֵר כֶּף
הַתַּחֲלָף גּוֹן אוֹתוֹ הֵהִיכָל וְנִקְרָא בֵּית. [נ"א וּמִמְנוּ

הַתַּחֲדָשׁ הַהִיכָל] נִקְדָּה עֲלִיּוֹנָה נִקְרֵאת רֹא"שׁ,
כּוֹלֵל זֶה בָּזָה בְּסוּד בְּרֵאשִׁית, כְּשֶׁהַכֹּל הוּא יָחִיד,
בְּכָלֹל אֶחָד, כְּשֶׁטָרֵם הָיָה יָשׁוּב בְּבֵית. כִּיּוֹן שֶׁנִּזְרַע
לְתַקּוֹן הַיָּשׁוּב, אִזּוֹ נִקְרָא אֱלֹהִים טָמִיר נִסְתָּר.

זֶהָר נִסְתָּר וְגִנוּז כְּשֶׁבָּנִים [ס"א עַד שְׁבָנִים]
בְּתוֹכּוֹ לְהוֹלִיד, וְהַבֵּית קִיָּם בְּפִשְׁטוּת שֶׁל
תַּקּוֹן שֶׁל אוֹתָם זָרַע קֹדֶשׁ, וְעַד שֶׁלֹּא הוֹסְרָה וְלֹא
הִתְפַּשְּׁטָה הַתְּפִשְׁטוּת הַיָּשׁוּב, לֹא נִקְרָא אֱלֹהִים,
אֲלֹא הַכֹּל בְּכָלֹל שֶׁל בְּרֵאשִׁית. אַחֵר שֶׁהִתְתַּקֵּן
בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים, הוֹצִיא אוֹתָם תּוֹלְדוֹת מֵאוֹתוֹ
זָרַע שֶׁנִּזְרַע בּוֹ. מִי הוּא אוֹתוֹ זָרַע? אֵלּוֹ אוֹתִיּוֹת
חֻקּוֹת סוּד שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁיֵּצְאוּ מֵאוֹתָהּ נִקְדָּה.

אוֹתָהּ הַנִּקְדָּה זָרַעָה בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הֵיכָל סוּד [זָרַע]
שֶׁל שְׁלֹשָׁה נִקְדוֹת: חל"ם, שוּר"ק,
חִיר"ק. וְנִכְלָלוּ זֶה בָּזָה וְנִעְשׂוּ סוּד אֶחָד. קו"ל
שִׁיּוּצָא בְּחִבּוּר אֶחָד, בְּשַׁעָה שִׁיּוּצָא, יוֹצֵאת עֲמוֹ
בֵּת זִוְגוֹ שְׁכוּלָלֶת כָּל הָאוֹתִיּוֹת, שְׁכָתוֹב א"ת
הַשְּׁמִי"ם, קוֹל וּבֵת זִוְגוֹ. הַקּוֹל הַזֶּה שֶׁהוּא שְׁמִיָּם
(תַּפְּאֶרֶת), הוּא אֶהֱיָה אַחֲרוֹן. הַזֶּהר שְׁכוּלָל כָּל
הָאוֹתִיּוֹת וְהַגִּנוּזִים כְּמוֹ [נ"א זָרַע] זֶה.

עַד כָּאן, יֵהוּה אֱלֹהֵינוּ יֵהוּה, אֵלּוֹ שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת
כְּנֻגַּד הַסּוּד הַזֶּה הָעֲלִיּוֹן בְּרֵאשִׁית בָּרָא

אֱלֹהִים. בְּרֵאשִׁית - סוּד רֵאשׁוֹן. בְּרֵא - סוּד
נִסְתָּר לְהַתְפַּשֵּׁט מִשֵּׁם הַכֹּל. אֱלֹהִיִּם - סוּד לְקַיֵּם
הַכֹּל לְמַטָּה. אֵת הַשָּׁמַיִם - שְׁלֹא לְהַפְרִידֵם זָכָר
וּנְקֵבָה כְּאַחַד.

א"ת - כְּשִׁלּוּקֵי הָאוֹתִיּוֹת כָּלָם, הַכֹּלֶל שֶׁל כָּל
הָאוֹתִיּוֹת הֵם רֵאשׁ וְסוֹף. אַחֲרֵי כֵן מִתּוֹסֵף
ה"א לְהִתְחַבֵּר כָּל הָאוֹתִיּוֹת עִם ה"א, וְנִקְרָא
אִתָּהּ, וְעַל זֶה (נַחֲמִיָּה ט) וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כָּלָם.
אֵת - סוּד אֲדֹנֵי וְכֵן נִקְרָא. הַשָּׁמַיִם - זֶה יְהו"ה
סוּד עֲלִיוֹן.

וּא"ת - תְּקוּנַת זָכָר וּנְקֵבָה. וְאַ"ת - סוּד וִיהו"ה,
וְהַכֹּל אַחַד. הָאָרֶץ - זֶה אֱלֹהִים כְּדִגְמַת
עֲלִיוֹן, לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְאַבִּים. שֵׁם זֶה כָּלוּל
בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת, וּמִשֵּׁם נִפְרָד שֵׁם זֶה לְכַמָּה
צְדָדִים. עַד כָּאֵן סוּד שֶׁל סֵתֵר הַסִּתְרִים שֶׁחֶקֶק
וּבָנָה וְהֶעֱמִיד בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר בְּסִתְרֵי שֶׁל פֶּסוּק אַחַד.
מִכָּאֵן וְהִלָּאָה:

מִשְׁנָה. קְשָׁרִים רַמִּים, שָׂרִים מוֹשְׁלִים
בְּמִמְשָׁלָה, קָרְבוֹ וְשִׁמְעוֹ. מִי מִכֶּם
שָׁעֲלָה וַיֵּרֶד, מִי כָּנַס רוּחַ בִּידּוֹ, יָקוּם וַיֵּדַע, בְּשָׁעָה
שָׁעֲלָה בְּרָצוֹן שֶׁל הָרֵאשׁ הַלְבֵּן לַעֲשׂוֹת כְּבוֹד

לְכָבוֹדוֹ, עָלָה אוֹר אֶחָד נִסְתָּר בְּרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל,
נָשַׁב בָּהּ וְהוֹצִיא קִלְפוֹת מְאִירוֹת מִתַּחְבְּרוֹת הַכֹּל
כָּאֶחָד, וְעָלוּ וַיֵּרְדּוּ וַנַּעֲשֶׂה הַכֹּל אֶחָד, וְאוֹתוֹ אוֹר
נִסְתָּר כְּשֶׁנִּשְׁבַּב בָּהּ וְהָאִיר נִקְרָא אֱהִי"ה. אוֹתוֹ אוֹר
עָלָה וַיֵּרֶד וְזָרַק נִיצוּצוֹת וְנָשַׁב בָּהּ, וְהוֹצִיא כַּחַ
טָמִיר אֶחָד, וְנִקְרָא שְׁמוֹ אֲשֶׁר אֱהִי"ה. בַּחֲקִיקָה
טָמִירָה וְנִסְתָּרָת, אוֹתָם קִלְפוֹת מְאִירוֹת
שֶׁהִתְחַבְּרוּ מִתּוֹךְ סֵלַע אֶחָד נִסְתָּר, יֵצְאוּ בַּחֲקִיקָה
בְּכַח שֶׁל אוֹתוֹ אוֹת עֲלִיּוֹן, וְנִקְרָא יְהוֹ"ה.

עוֹד נָשַׁב בָּהּ וְהוֹצִיא זִיקִים נוֹצְצִים זוֹרְקִים לְכָל
עֵבֶר, וְהוֹצִיא כַּחַ אֶחָד טָמִיר שְׁנוּצֵץ לְכָל צֶדֶד
וְנִקְרָא א"ל. עוֹד אוֹתוֹ אוֹר טָמִיר נִסְתָּר נָשַׁב בָּהּ,
וְעָלָה וַיֵּרֶד וְעָלָה בְּאֶלְף וּמֵאֵתִים קְשׁוּרִים שֶׁל אֵשׁ,
וְהוֹצִיא כַּחַ אֶחָד טָמִיר וְנִקְרָא אֱלֹהִים, וְזוֹ
הַגְּבוּרָה. מִזֶּה מִתְפַּשְׁטִים כַּחוֹת טָמִירִים לוֹהֵטִים
לְכָל צֶדֶד, מֵהֶם שְׁמֵתֻקָּנִים בְּתֻקּוֹנִים יָפִים, וּמֵהֶם
שְׁמֵתֻקָּנִים בְּתֻקּוֹנִים אֲחֵרִים.

עוֹד נָשַׁב בָּהּ וְהוֹצִיא כַּחַ טָמִיר אֶחָד שֶׁנִּקְרָא
יְהוֹ"ה, מִדַּת רַחֲמִים, וְנִקְרָא שְׁמִים. וְעוֹמֵד
בֵּין שְׁנֵי חִילּוֹת שֶׁנִּקְרָאִים צְבָאוֹת. מִזֶּה יֵצְאוּ כָּל
הַחִילּוֹת וְכָל הַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד

לְמִינוּ לְקַיֵּם וּלְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָמוֹת, עָלֶיךָ כְּתוּב
(תהלים פד) ה' צָבָאוֹת אֲשֶׁר־יְאָדָם בְּיָמֶיךָ בְּךָ:

בְּרֵאשִׁית, בְּרֵא שִׁי"ת, מְקַצֶּה הַשָּׁמַיִם וְעַד
קֶצֶה הַשָּׁמַיִם, שֶׁשָּׂה צַדִּיקִים
שְׂמֵת־פְּשָׁטִים מִסוּד עָלֶיךָ בְּהַתְּפָשֻׁטוֹת [נ"א
מִשְׁלֵשׁ נִקּוּדוֹת] שֶׁבְּרֵא מִתּוֹךְ נִקְדָּה רִאשׁוֹנָה.
בְּרֵא הַתְּפָשֻׁטוֹת שֶׁל נִקְדָּה אַחַת שֶׁלֹּמְעָלָה.
וְכֵאן נִחְקֵק סוּד הַשֵּׁם שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתֵּים
אוֹתִיּוֹת.

וְהַמְשָׁכִּים יִזְהָרוּ (דניאל יב), כְּדִגְמַת תְּנוּעוֹת
[נ"א טְעָמִים] שְׂמִנְגָנוֹת, וּבִנְגוֹן
שְׁלָהֶם הוֹלָכִים אַחֲרֵיהֶם אוֹתִיּוֹת וּנְקֻדּוֹת
וּמִתְנַעֲנְעִים אַחֲרֵיהֶם, כְּמוֹ חִילִּים אַחֲרֵי מֶלֶכָם.
הַגּוֹף אוֹתִיּוֹת, וְהָרוּחַ נִקְדּוֹת. כָּלֶם נוֹסְעִים
בְּמִסְעוֹתֵיהֶם אַחֵר הַתְּנוּעוֹת וְעוֹמְדִים בְּמִקּוֹמָם.
כְּשִׁנְגוֹן הַטְעָמִים נוֹסֵעַ, נוֹסְעוֹת הָאוֹתִיּוֹת
וְהַנְקֻדּוֹת אַחֲרֵיהֶם. כְּשֶׁהוּא פּוֹסֵק, הֵם אֵינָם
נוֹסְעִים וְעוֹמְדִים בְּמִקּוֹמָם.

וְהַמְשָׁכִּים יִזְהָרוּ – אוֹתִיּוֹת וּנְקֻדּוֹת. כְּזֹהַר
– נְגוֹן הַטְעָמִים. הֶרְקִיעַ –
הַתְּפָשֻׁטוֹת הַנְּגוֹן כְּמוֹ אֵלֶּה שְׂמֵת־פְּשָׁטִים

בְּהִתְפַּשְׁטוֹת וְהוֹלָכִים בְּנִגּוּן. וּמִצְדִּיקֵי הָרַבִּים –
 אוֹתָם פְּסוּקֵי הַטַּעֲמִים שְׁפוּסָקִים
 בְּמִסְעוֹתֵיהֶם, שְׁבַגְלָל כֶּךָ נִשְׁמַע הַדָּבָר. יִזְהִירוּ
 אוֹתֵיזוֹת וְנִקְדוֹת, וּמְאִירִים כְּאֶחָד בְּמִסְעוֹת
 בְּסוּד שֶׁל סֵתָר בְּמִסְעֵ כְּאוֹתָם שְׁבִילִים נִסְתָּרִים.
 מִזֶּה מִתְפַּשֵּׁט הַכֹּל. וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהִירוּ כְּזֹהֵר
 הָרָקִיעַ – אוֹתָם עֲמוּדִים וְאֲדָנִים שֶׁל אוֹתוֹ
 אֶפְרִיזוֹן. הַמְשַׁכְּלִים – אוֹתָם עֲמוּדִים וְאֲדָנִים
 עֲלִיוֹנִים שֶׁהֵם מִסְתַּכְּלִים בְּהַשְׁכֵּל בְּכָל מָה
 שְׁצָרִיךְ אוֹתוֹ אֶפְרִיזוֹן וְאֲדָנִים שְׁלוֹ. הַסֵּתָר הַזֶּה
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל.
 יִזְהִירוּ – שָׁאֵם לֹא יִזְהִירוּ וְלֹא מְאִירִים, לֹא
 יְכוּלִים לַעֲיֵן וְלַהֲסַתֵּכֵל בְּאוֹתוֹ אֶפְרִיזוֹן בְּכָל מָה
 שְׁצָרִיךְ.

כְּזֹהֵר הָרָקִיעַ – אוֹתוֹ שְׁעוּמָד עַל גְּבֵי אוֹתָם
 הַמְשַׁכְּלִים, שְׁכָתוֹב בּוֹ (יחזקאל א) וְדַמּוֹת
 עַל רְאשֵׁי הַחֲזִיהַ רָקִיעַ כְּעֵין הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא. זֶהֱר
 שְׁמַאִיר לַתּוֹרָה, זֶהֱר שְׁמַאִיר לְאוֹתָם רְאשִׁים שֶׁל
 אוֹתָהּ חֲזִיהַ, וְאוֹתָם רְאשִׁים הֵם מִשְׁכִּילִים
 שְׁמַאִירִים תָּמִיד וּמִסְתַּכְּלִים לְאוֹתוֹ רָקִיעַ לְאוֹתוֹ
 הָאוֹר שְׁיוּצָא מִשָּׁם, וְזֶהוּ אוֹר הַתּוֹרָה שְׁמַאִיר
 תָּמִיד וְלֹא פּוֹסֵק.

ספר הבהיר השלמה מההשמטות (סימן ל)

אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, מָה זֶה שְׁכָתוֹב וְהָאָרֶץ הִיְתָה
תְּהוּ? מָה מְשַׁמֵּיעַ הִיְתָה? שְׁכָכַר הִיְתָה,
וּמָה זֶה תְּהוּ? דָּבָר הַמַּתְּהֶה אֶת בְּנֵי אָדָם. וּמָה זֶה
בָּהוּ? דָּבָר שֵׁישׁ בּוֹ מִמָּשׁ, שְׁכָתוֹב בָּהוּ – בּוֹ הוּא,
עַל שֵׁם מָה שְׁכָתוֹב (קהלת ז) גַּם אֶת זֶה לְעֻמַּת זֶה
עָשָׂה הָאֱלֹהִים. בָּרָא בָהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּשָׁלוֹם.
בָּרָא תְּהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּרָע. בָּהוּ בְּשָׁלוֹם, שְׁכָתוֹב
(איוב כה) עָשָׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. מְלִמֵּד שְׁמִיכָאֵל
שׁוֹר יְמִינוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – מִים וּבָרָד,
וּגְבִרְיָאֵל שׁוֹר שְׁמָאֵלוֹ – אֵשׁ. וְשֵׁם שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם
מְכַרִּיעַ, וְהֵינּוּ שְׁכָתוֹב עָשָׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. וּמִנִּין
לָנוּ שֶׁבָּהוּ שָׁלוֹם? שְׁכָתוֹב (ישעיה מו) עָשָׂה שָׁלוֹם
וּבוֹרָא רָע, הֵא כִי־צַד? רָע מֵתְהוּ, וְשָׁלוֹם מִבָּהוּ.
בָּרָא תְּהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּרָע, שְׁנֶאֱמַר עָשָׂה שָׁלוֹם
וּבוֹרָא רָע. בָּרָא בָהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּשָׁלוֹם, שְׁנֶאֱמַר
עָשָׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו:

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוּ וּבָהוּ וְגו', הִיְתָה דִּוְקָא
מְקָדָם לָזֶה, שֶׁלֵּג בְּתוֹךְ הַמַּיִם. יִצְאָה
מִמֶּנָּה זֶהָמָה בְּאוֹתוֹ כַּח שֶׁל שֶׁלֵּג בַּמַּיִם, וְהִכָּה
בָּה אֵשׁ חֲזָקָה וְהִיְתָה בָּה פְּסֻלָּת, וְהוֹסְרָה
וְנִעְשְׂתָה תְּהוּ מִמְּקוֹם [מְדוּר] הַזֶּהָמָה, קֵן

הפסלת. ובה"ו - ברור שהתברר מתוך פסלת
והתישב בה החשך, הסוד של אש חזקה. ואותו
חשך כסה על אותו תה"ו על גבי אותה פסלת
והתתקנה ממנו.

ורוח אלהים - רוח הקדש שיצאה מאלהים
חיים, וזו מרחפת על פני המים. אחר
שרוח זו נשבה, נבררה דקיקות אחת מתוך
אותה פסלת כמו שביב הזהמה. כשנבררה
ונצנפה ונצרפה פעם ופעמים, עד שנשארה
אותה זהמה שאין בה כלל זהמה, כשהתהו
הזה נברר ונצרף, יצא ממנו רוח גדולה וחזק
מפרק הרים ומשבר סלעים, אותו שראה
אליהו. נברר בהם ונצרף, ויצא ממנו רעש,
שכתוב (שם) ואחר הרוח רעש. ונברר החשך
ונכלל בסוד שלו אש, שכתוב ואחר הרעש אש.
נברר הרוח ונכלל בסוד שלו קול דממה דקה.

תה"ו - מקום שאין בו גון ולא דמות ולא נכלל
בסוד הדמות, עכשו הוא בדמות,
כשמסתכלים בו אין לו דמות כלל. לכל יש
לבוש להתלבש פרט לזה [שנראה בו ואיננו כלל
ולא היה].

בד"ו – לזה יש ציור ודמות אבנים שקועות
 בתוך החקיקה [נ"א קלפה] של תהו
 יוצאים מתוך חקיקה השקועה שם, ומשם
 מושכים תועלת לעולם בציור של לבוש,
 מושכים תועלת מלמעלה למטה, ועולה ממטה
 למעלה, ועל זה הם נקובים ומפלמים, [חלונות]
 אלה תלויים באויר. לפעמים תלויים באויר
 שעולים משם למעלה, ולפעמים הם מתחבאים
 ביום המענן, ומוציאים מים מתוך התהום להזין
 את התה"ו משם, שהרי אז חדרה ושטות [נ"א
 ושעה] [שאיין] שמתפשט התהו בעולם.

חשך הוא אש שחורה חזקה בגון. אש אדמה
 חזקה במראה. אש ירקה חזקה בציור.
 אש לבנה, הגון שכולל הכל. חשך חזק בכל
 האשים, וזה מחזק את התה"ו. חשך הוא אש,
 ולא אש חשוכה, פרט למתי שמחזקת את התהו,
 וזה סוד (בראשית כז) ותכהינה עיניו מראות ויקרא
 את עשו וגו'. חשך פני רע שמסביר פנים לרע,
 ואז נקרא חשך ששורה עליו לחזק אותו, וזהו
 סוד וחשך על פני תהום.

רו"ח הוא קול ששורה על בהו, ומחזק אותו
 ומנהיג אותו בכל מה שצריך, וזה סוד

(תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים
מִרְחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִים שְׁקוּעוֹת בְּתוֹךְ
הַתְּהוֹמוֹת שְׁמָהֶם יוֹצְאִים מִים, וְעַל זֶה נִקְרְאוּ פְּנֵי
הַמַּיִם. רוּחַ מְנַהֶגֶה וּמְחַזְקֵת לְאוֹתָם פָּנִים, פְּנֵי
תְּהוֹם, זֶה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ לוֹ וְזֶה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ לוֹ.
תַּהֲ"ו, עָלָיו שׁוֹרָה שֵׁם שַׁד"י. בַּהֲ"ו, עָלָיו שְׁרוּי
שֵׁם צָבָאוֹ"ת. חֲשֵׁךְ, עָלָיו שְׁרוּי שֵׁם אֱלֹהִים. רוּחַ,
עָלֶיהָ שְׁרוּי שֵׁם יְהוֹ"ה.

סדר הלימוד ליום ו תשרי [יום 6 בשנה]

רוּחַ חֶזֶק מִפָּרֶק הָרִים לֹא בְּרוּחַ ה' וְגו', שֵׁם זֶה
אֵין בוֹ, שֶׁהָרִי שַׁד"י שׁוֹלֵט עָלָיו בְּסוּד [שֶׁל
סִתְר] הַתְּהוֹם.

וְאַחֲרֵי הָרוּחַ רַעַשׁ לֹא בְּרַעַשׁ ה', שֶׁהָרִי שֵׁם
צָבָאוֹת שׁוֹלֵט בוֹ בְּסוּד הַבְּהוֹ, וְעַל כֵּן
נִקְרָא הַבְּהוֹ רַעַשׁ, שְׁאִינוּ בְּלֹא רַעַשׁ. וְאַחֲרֵי
הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בְּאֵשׁ ה', שֶׁהָרִי שֵׁם אֱלֹהִים שׁוֹלֵט
בוֹ מִצַּד הַחֲשֵׁךְ. וְאַחֲרֵי הָאֵשׁ קוֹל דִּמְמָה דִּקְהָ.
כָּאֵן נִמְצָא שֵׁם יְהוֹ"ה. אַרְבָּעָה פָּרָקִים כָּאֵן, שֶׁהֵם
פָּרָקֵי הַגּוֹף וְאִיבָרִים יְדוּעִים שֶׁל אוֹתָם אַרְבָּעָה,
וְהֵם שְׁנַיִם עָשָׂר, וְכָאֵן שֵׁם חֲקוּק שֶׁל שְׁתֵּים
עָשָׂר אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּמְסַר לְאֱלֹהֵינוּ בְּמַעֲרָה.

רַבִּי בְנִימֵן לִוִּי, מִצָּאתִי כְּתוּב שֵׁם בֶּן י"ב אוֹתִיּוֹת
 יְהִי יְהִי וְהָיָה יְהִי: תה"ו בְּמִסְפָּר קָטָן עִם
 ג' אוֹתִיּוֹת גִּימַטְרִיָּא ש' ש"ד שד"י. בָּהוּ בְּמִסְפָּר
 קָטָן גִּימַטְרִיָּא צְבָאוֹת כָּזָה ב' ב"ה בָּהוּ. חֲשֹׁךְ
 בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַכּוֹלֵל גִּימַטְרִיָּא אֱלֹהִים. רוֹחַ
 בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַכּוֹלֵל בְּגִימַטְרִיָּא יְהו"ה בְּמִסְפָּר
 קָטָן. רַעַשׁ בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַכּוֹלֵל גִּימַטְרִיָּא בָּהוּ.
 קוֹל דְּמָמָה דְּקָה בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַכּוֹלֵל יְהו"ה
 וי"ב יוֹתֵר כְּנֻגַּד שֵׁם י"ב הַנִּמְסָר לְאַלְיָהוּ בַּמַּעֲרָה.
 וְכֵן דְּקָה בְּמִסְפָּר קָטָן עִם הַשְּׁלֶשֶׁה אוֹתִיּוֹת
 גִּימַטְרִיָּא יב"ק. נלעד"ן:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. מִכָּאן הִיא
 הָרֵאשִׁית לְמִצָּא גִנְזִים אֵיךְ נִבְרָא הָעוֹלָם
 בַּפֶּרֶט. שְׁעַד כָּאן הָיָה בְּכָלֵל, וְאַחַר כֵּךְ חֲזַר לַהֲיוֹת
 כָּלֵל, לַהֲיוֹת כָּלֵל וּפֶרֶט וּכְלָל. עַד כָּאן הָיָה הַכֹּל
 תָּלוּי בְּאֹוִיר מְסוּד אֵין סוּף. כִּיּוֹן שֶׁהַתַּפְשׁוּט הַכֹּחַ
 בַּהֲיִכָּל הָעֲלִיּוֹן הַסּוּד שֶׁל אֱלֹהִים, כְּתוּב בּוֹ
 אֲמִירָה, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים. שֶׁהָרִי לְמַעְלָה לֹא כְּתוּב
 בּוֹ אֲמִירָה בַּפֶּרֶט, וְאֵף עַל גִּב שֶׁבְּרֵאשִׁית הוּא
 מֵאֶמֶר, אֲבָל לֹא כְּתוּב בּוֹ וַיֹּאמֶר.

וַיֹּאמֶר הַזֶּה הוּא עוֹמֵד לְשָׁאֵל וּלְדַעַת. וַיֹּאמֶר,
 כֹּחַ שֶׁהַתְּרוּמָה וְהַרְמָתוֹ בַּחֲשָׁאֵי מְסוּד

אין סוף בסוד [נ"א בראש] המחשבה. ויאמר
אלהים. עכשו הוליד אותו ההיכל ממה שהוסר
מזרע של קדש והוליד בחשאי. והוא שמתילד,
נשמע בחוץ מי שהוליד אותו. הוליד בחשאי
שלא נשמע כלל. כיון שיצא ממנו מה שיצא,
נעשה קול שנשמע בחוץ.

יהי אור – כל מה שיצא בסוד זה יצא. יהי – על
סוד של אבא ואמא, שהוא י"ה. אחר כך
חזר לנקדה הראשונה להיות ראשית להתפשט
לדבר אחר אור. ויהי אור – אור שכבר היה. אור
זה סוד נסתר, התפשטות שהתפשטה ונבקעה
מסוד של סתר האויר העליון הנסתר. בקע
בתחלה והוציא נקדה נסתרת אחת מסוד שלו,
שהרי אין סוף בקע מאויר שלו וגלה נקדה זו י'.
כיון שי' זו התפשטה, מה שנשאר נמצא אור
מאותו סוד של אותו אויר נסתר.

כשנמצאה ממנו נקדה ראשונה, י' התגלתה
אחר כך עליו, הגיע ולא הגיע.

כיון שהתפשט, יצא, והוא הוא האור שנשאר
מאויר, והינו אור שכבר היה, וזה עומד. יצא
והסתלק ונגנז, ונשארה נקדה אחת ממנו שתהיה
מגיעה תמיד בדרך גניזות באותה נקדה, מגיע

וְלֹא מַגִּיעַ. מֵאִיר בּוֹ בְּדֶרֶךְ נִקְדָּה רֵאשׁוֹנָה שִׁיזְצָא
 מִמֶּנּוּ, וְלִכְן הִכַּל אָחוֹז זֶה בָּזָה, מֵאִיר בָּזָה וּבָזָה.
 בְּשִׁעוּלָהּ, הִכַּל עוֹלָיִם וְנֶאֱחָזִים בּוֹ, וְהוּא מַגִּיעַ
 וְנִגְנֹז בְּמָקוֹם אִי"ן סו"ף, וְהִכַּל
 נַעֲשֶׂה אֶחָד. אוֹתָהּ נִקְדַּת אוֹר, הִיא אוֹר. וּמִתְפַּשֵּׁט
 וּמֵאִירִים בּוֹ שְׁבַע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל א"ב וְלֹא קָרְשׁוֹ,
 וְלִחִים הָיוּ. יֵצֵא חֲשֵׁךְ אַחֵר כֶּךָ, וְיֵצֵאוּ בּוֹ שְׁבַע
 אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הָא"ב וְלֹא נִקְרְשׁוֹ, נִקְרְשׁוֹ
 וְעוֹמְדִים לִחִים. יֵצֵא רְקִיעַ שֶׁהַפְּרִיד מִחֻלְקַת שֶׁל
 שְׁנֵי צְדָדִים, וְיֵצֵאוּ בּוֹ שְׁמוֹנֶה אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת. אֲזַ
 כ"ב. דִּלְגוּ שְׁבַע אוֹתִיּוֹת שֶׁל צַד זֶה וְשְׁבַע שֶׁל צַד
 זֶה, וְנִחְקְקוּ כָּלם בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ, וְהָיוּ עוֹמְדִים
 לִחִים. נִקְרַשׁ אוֹתוֹ רְקִיעַ, וְנִקְרְשׁוּ הָאוֹתִיּוֹת,
 וְהִתְגַּלְמוּ וְהִצְטִירוּ בְּצִיּוּרֵיהֶם, וְנִחְקְקָה שָׁם
 הַתּוֹרָה לְהָאִיר הַחוּצָה.

יְהִי אוֹר - שֶׁהוּא אֵל גָּדוֹל סוּד שִׁיזְצֵא מֵאוֹר
 רֵאשׁוֹן. וְיְהִי - סוּד שֶׁל חֲשֵׁךְ שֶׁנִּקְרָא
 אֱלֹהִים, אוֹר שֶׁנִּכְלָל שְׁמֵאל בְּיָמִין. וְאֲזַ מְסוּד שֶׁל
 אֵל יֵשׁ אֱלֹהִים, נִכְלָל יָמִין בְּשְׁמֵאל וּשְׁמֵאל בְּיָמִין.
 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב - זֶה עֲמוּד
 הָאֲמֻצָּעִי. כִּי טוֹב - הָאִיר מַעֲלָה וּמִטָּה

וּלְכָל שְׂאֵר הַצְדָּדִים בְּסוּד יְהו"ה, הַשֵּׁם שְׂאוּחַז
אֶת כָּל הַצְדָּדִים. וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים וְגו' - הַפְרִיד
מַחְלֶקֶת לַהֲיִוֹת הַכֹּל שָׁלֵם.

כְּתוּב (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, וְכָתוּב
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. בֹּא רְאֵה,
אוֹר זֶה שְׁלֵמֻטָּה, כְּשִׁמְאִיר מִכַּח שְׁנֵתָן לוֹ מִהַטּוֹב
שְׁלֵמַעְלָה, וְלָכֵן מִנִּין יְמוֹת הַחֲמָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
וְשָׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה, אַרְבָּעִים וַתְּשַׁעַה שְׁבוּעוֹת. מֵהֶם
כִּנְגֵד דִּרְגָּה זוֹ שֶׁל צְדִיק שֶׁנִּקְרָא טוֹב, וְהוּא
שְׁבִיעִי, וַיּוֹנֵק מִמֶּנּוּ הַשֵּׁמֶשׁ הַזֶּה שְׁלֵמֻטָּה. שְׁבַעַה
שְׁבוּעוֹת שְׁבַע פְּעָמִים, כִּנְגֵד שְׁבַעַה שְׁבוּעוֹת שְׁבַע
פְּעָמִים, שֶׁהוּא יוֹנֵק מֵהָאֵם הָעֲלִיוֹנָה שֶׁנִּקְרָאת
יּוֹבֵל, וְכִנְגֵד שְׁנוֹת יוֹבֵל שְׁלֵמֻטָּה. נִשְׁאָרוּ מִשְׁלֹשׁ
מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וַחֲמִשָּׁה עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם יָמִים, כִּנְגֵד
עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן עוֹמֵד עָלֵיהֶם.

שֶׁהָרִי צְדִיק שְׁלֵמַעְלָה נִקְרָא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב,
וְכִשֶּׁהִשְׁתַּלְמוּ אוֹתָם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים
וַחֲמִשָּׁה יָמִים, שָׁבִים שְׁנִית לְקַבֵּל מִדִּרְגָּה זוֹ שֶׁל
טוֹב, שֶׁדִּרְגָּה זוֹ וְכָל אוֹתָן שְׁבַע דִּרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת
שְׁבוֹת שְׁנִית לְקַבֵּל מִן הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה, וְהַדִּרְגָּה
הַזֹּאת שֶׁהִלְבֵּנָה שִׁשּׁוּלְטָת בְּלִילָה יוֹנֶקֶת מִהַדִּרְגָּה

הזו שְׁנִקְרֵאת שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה, שְׂיוֹנֶקֶת מֵאוֹתוֹ
צְדִיק. וּבְגִלָּל שְׁאוֹתוֹ צְדִיק מְמַלֵּא אוֹתָהּ מֵאוֹתָם
תַּפְנוּקִים עֲלִיוֹנִים וְיוֹנֶקֶת מִמֶּנּוּ, (נִקְרֵאת) לְבָנָה.

שְׁכֻמוֹ שֶׁהַלְבָּנָה הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּאת אֵין לָהּ אוֹר
מֵעֲצָמָה אֶלָּא רַק מֵה שֶׁנִּתֵּן לָהּ מִהַשְׁמַשׁ,
כִּן גַּם אוֹתָהּ דִּרְגָה שְׁלִמָּעָלָה, וְדִרְגָה זוֹ נִקְרֵאת יָם
הַחֲכָמָה לְמַעְלָה. וְעוֹמְדִים שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים
עֲלִיוֹנִים קְדוֹשִׁים, שְׁלֹשָׁה לְצִפּוֹן וְשְׁלֹשָׁה לְדָרוֹם,
וְשְׁלֹשָׁה לְמַעְרָב וְשְׁלֹשָׁה לְמִזְרָח, וְיָם הַחֲכָמָה
הַזֶּה עֲלֵיהֶם.

וּבְנִגְדָם לְמַטָּה שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים עוֹמְדִים
סְבִיב הַמִּזְבֵּחַ כְּדִגְמָה הַזֹּאת. וּבְנִגְד
הַדִּרְגָה הַזֹּאת עֲשֵׂה שְׁלֵמָה הֵימָּה שְׁלִמָּטָה עוֹמֵד עַל
שְׁנַיִם עֶשֶׂר בָּקָר, וְהֵימָּה הַזֶּה לְמַעְלָה נִקְרֵא י"ם.
מָה הַטַּעַם נִקְרֵא יָם? אֶלָּא מִשּׁוּם אוֹתָהּ דִּרְגָה
שֶׁל צְדִיק שֶׁמְמַלֵּאת הֵימָּה הַזֶּה נִקְרֵא יוֹם, שְׁכַתוֹב
(בְּרֵאשִׁית א') וַיִּקְרֵא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, וְכַתּוֹב (תְּהִלִּים
צז) אוֹר זָרַע לְצְדִיק, וְזֶה מֵאִיר בְּסוֹד שֶׁל הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ, שֶׁכּוֹ מְמַלֵּא לַיִם הַזֶּה שְׁנִקְרֵא ה"א
תַּחְתּוֹנָה (אֲחֵרוֹנָה שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ). זֶהוּ שְׁכַתוֹב (קֹהֶלֶת
א') כָּל הַנְּחָלִים הַלֵּכִים אֶת הַיָּם, וְכָל זֶה דִּרְגַת
הַצְדִּיק שְׁנִקְרֵאת כָּל, מִשּׁוּם שֶׁכָּל הַתַּפְנוּקִים

יוצאים ממנו. הנחלים אלו חמש הדרגות שעמו, הולכים אל הים למלא אותה, וזו הדרגה נקראת בַּת שֶׁבַע. וכשמאיר הצדיק הזה לדרגה הזו בסוד של שבעה שבועות שבע פעמים השמש התחתונה מאירה בסוד של שבעה שבועות, שבע פעמים ללבנה.

מִשּׁוּם כִּף שְׁנַת הַלְבָּנָה שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁה יָמִים, אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שָׁבוּעוֹת, מֵהֶם כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה הַשְּׁבִיעִית הַזֹּה הֵיחָלּוֹן, שְׁמֵאִירָה מֵהַצַּדִּיק בְּתִשְׁעָה וְאַרְבָּעִים שָׁבוּעוֹת אִוּרוֹת עֲלִיוֹנִים. נִשְׁאָרוּ תְּרִיסַר יָמִים לַחֲשׁוֹן שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וַחֲמִשִּׁים כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים שֶׁסָּבִיב הֵם הַזֶּה לְשֹׁמֵר מִשְׁמֶרֶת הַמֶּשֶׁכֶּן בְּתְרִיסַר שְׁעָרִים עֲלִיוֹנִים שֵׁשׁ בִּירוּשָׁלַיִם הַעֲלִיּוֹנָה, (וּמִדְרָךְ) וְדֶרֶךְ אוֹתָם שְׁעָרִים עֲלִיוֹנִים יוֹנְקִים אוֹתָם שְׁבָטִים מֵאֲמָא תַּחְתּוֹנָה, כָּל אֶחָד לְצִדּוֹ כָּרְאוּי לוֹ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (יחזקאל מח) שֶׁעַר יְהוּדָה אֶחָד, וְעַל זֶה כָּתוּב (ישעיה מג) כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי, זֶה דְּרָגַת צַדִּיק שְׁמֵאִיר בְּכַח שֶׁל שָׁמַי. וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאֲתִיו – לְהָאִיר לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא כְבוֹדִי בְּרֵאֲתִיו, וְזֶהוּ יָם הַחֲכָמָה שְׁנִקְרָא כְבוֹד ה' שְׁנִתְגַּלָּה בַּמֶּשֶׁכֶּן.

יִצְרָתִיו – זֶה סוּד הַיּוֹם שֶׁלִּמְטָה שֶׁהוּא כִּנְגֵד כָּל
 שֶׁלִּמְעָלָה, וְעַל כֵּן כָּתוּב (שם מה) יוֹצֵר
 אֹר. וּבִצְדִיק הַזֶּה שֶׁלִּמְעָלָה לֹא כָתוּב בּוֹ יִצִּירָה,
 עַד שֶׁיִּתְגַּלֶּה מַעֲשֵׂהוּ לִמְטָה וּמֵאִיר לְעוֹלָם
 שֶׁלִּמְטָה מִמֶּנּוּ. אֲף עֲשִׂיתִיו – זֶה הַלְבָּנָה לִמְטָה,
 זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וּבּוֹרָא חֲשֵׁךְ. כְּשֶׁהִתְחַבְּרוּ, אֲזַ עוֹשֶׂה
 שָׁלוֹם, שָׁלוֹם לְעוֹלָם, זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית א) וַיְהִי
 עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד. וְאֲזַ יַחּוּד לִמְעָלָה יַחּוּד
 לִמְטָה, שָׁלוֹם לִמְעָלָה שָׁלוֹם לִמְטָה.

כְּמוֹ זֶה יוֹסֵף לִמְטָה, שֶׁהָרִי אָחוֹז בִּצְדִיק
 שֶׁלִּמְעָלָה. כְּשֶׁמִּשְׁתַּלֵּם לִמְטָה, מוֹסִיף
 שָׁלוֹם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וּבְכָל הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים.
 כָּתוּב כָּאֵן (שם טל) וַיְהִי כַּדְבָּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם,
 וְכָתוּב שָׁם (תהלים סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם יַעֲמַס לָנוּ.
 מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא שָׁמַע לְאַשְׁת פּוֹטִיפָר יוֹם יוֹם, אֲזַ
 יָמִים הָעֲלִיוֹנִים בְּשָׁלוֹם וּבִבְרָכוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם (בראשית
 א), שָׁם שְׁנֵינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַה זֶּה
 שֶׁכָּתוּב (שיר ד) כָּלֶךְ יִפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵיךְ בָּךְ?

בֹּא רֵא, כְּשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ,
 עָשָׂא מֵאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמְעָלָה, וּבָרָא

אֶת הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ רָקִיעַ הָרָאשׁוֹן שֶׁהָכִינוּ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבָרָאוּ בְּתַחֲלָה, וְאוֹתוֹ הָרָקִיעַ
הוֹלִיד כָּל שְׁאֵר הָרָקִיעִים שֶׁנִּתְּהוּ מִמֶּנּוּ.

וְאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ הָרָקִיעַ הוֹלִיד
כָּל הַמְּאוֹרוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל
מִלְּמַעְלָה, וּכְשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רָקִיעַ, נָטַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַמְּאוֹרוֹת
וְהַנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רָקִיעַ הַנִּקְרָא רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְאוֹתוֹ
רָקִיעַ נִתְּהוּ מִן הַשָּׁמַיִם. שֶׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר
רַב, הָרָקִיעַ הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
תַּחְתָּיו, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ אֶת הָרָקִיעַ הַזֶּה, וְנִקְרָאוּ
רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְנָטַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּאוֹרוֹת
הָלְלוּ וְנִתְּנָם בּוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית א) וַיֵּתֶן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַמְּאוֹרוֹת הָלְלוּ וְהַנִּיחָם בְּזֶה הָרָקִיעַ
לְהִיּוֹת מִמְּשָׁלָה עַל הָאָרֶץ וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם
הַבְּרִיּוֹת, וּשְׁנִיָּהם נִתְּנוּ אוֹרָם בְּשׁוּהָ. אָמְרָה
הַלְבָּנָה, אֵין נָאָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ וּלְהַתְּנֶהג בְּשְׁנֵי
כְּתָרִים בְּשׁוּהָ. מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?
הִמְעִיט אוֹתָהּ, וְהִנּוּ הַכִּפְּרָה שֶׁל שְׁעִיר רֹאשׁ
חֹדֶשׁ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (במדבר כח) חֲטָאת לָהּ.

אמר רבי יעקב, בכמה מקומות שנינו את זה,
ולא התישב בלבי הענין. כשבא רב נחמן,
באו ושאלו אותו. אמר כמשמעו. אמר רבי
יהודה לרבי יעקב, כלום אתה רוצה לעבר על
דברי חבריך? שתק.

רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא בא לראות את
רבי אלעזר חתנו. יצאה בתו ולקחה ידיו
לנשק אותם. אמר לה, לכי ומעטי עצמך מלפני
בעלך, שהוא קדוש. שמע רבי אלעזר ואמר,
עכשו ידעתי, אני נזכר בדבר אחד, שהיא
מרגלית יקרה שנאמר על הלבנה, כמו ששנינו
שהקדוש ברוך הוא אמר ללבנה לכי ומעטי את
עצמך, שחשבה הלבנה שלא נתן לה שלטון.
אמר לו חמיו, כך אני שמעתי וכך היה מסדר
בלבי, וכדי שלא לעבר על דעת חברי שתקתי.

פתח רבי אלעזר ואמר, (דברים לג) אשריך ישראל
מי כמוך עם נושע בה' מגן עזרך ואשר
חרב גאותך. אמר רבי אלעזר, וכי גאותם של
ישראל בחרב הוא? לא כך! שהרי החרב נתנה
לעשו, שכתוב (בראשית כז) ועל חרבך תחיה. אלא
כך שמעתי מאבי, שאלו תלמידי חכמים,
שכאשר שומעים דבר ולא מתישב בלבם, והם

עוֹרְכִים קָרַב זֶה עִם זֶה כְּאוֹתָם עוֹרְכֵי קִרְבוֹת
 בְּחֶרֶב, וְרוֹצִים לְהַרְג זֶה אֶת זֶה עָלֶיהָ, וְדָבַר זֶה
 שֶׁאָמְרוּ חֲבֵרֵינוּ כֵּךְ הִיא, וְכֵךְ גִּזְרֵנוּ בְּסוּד מִשְׁנַתְנוּ.
שְׂבָאִישׁ בָּרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַשֹּׁמֵשׁ
 וְאֶת הַלְבָנָה, גִּזַּר עַל הַשֹּׁמֵשׁ לֵהִיּוֹת
 שְׁלֹטוֹן שֶׁל עֲשׂוֹ, וְעַל הַלְבָנָה לֵהִיּוֹת בְּעוֹלָם
 הַזֶּה שְׁלֹטוֹן שֶׁל יַעֲקֹב, וּמִנָּה עָלֶיהֶם גְּדוּלִים
 וְתַקִּיפִים עַד שֶׁיָּבֹאוּ שְׁתֵּי הָאֲמוֹת הַלָּלוּ, וְאוֹתוֹ
 גְּדוֹל שֶׁהִתְמַנָּה עַל הַלְבָנָה בְּשִׁבִּיל הָאֵמָה שֶׁל
 יַעֲקֹב, רָצָה מִן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁינָתֵן שְׁלֹטוֹן
 לַלְבָנָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּלוּמַר לָאֵמָה שֶׁל יַעֲקֹב.
 אָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי מָה אֲנִי צָרִיךְ אֵמָה
 שֶׁל יַעֲקֹב (חֲסֵר כַּאֲז). אֲלָא בְּעוֹלָם הַבָּא, וְלִשְׁלֹט
 בָּהֶם עַל כָּל הָאֲמוֹת, אֲבָל בְּעוֹלָם הַזֶּה לְכִי
 וּמַעֲטִי אֶת עֲצֻמְךָ וְהִשְׁתַּעֲבָדִי בַּגְלוֹת לְזִכּוֹת
 אוֹתָךְ לְעוֹלָם הַבָּא.

וּבְשֶׂבְאִישׁ אֵמָה שֶׁל יַעֲקֹב וְהִתְרַעְמוּ לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עַל שֶׁנִּטַּל מֵהֶם הַשְׁלֹטוֹן
 וְנָתַן לְעֲשׂוֹ, אָמַר לָהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וְכִי מָה
 אַתֶּם רוֹצִים שְׁלֹטוֹן בְּעוֹלָם הַזֶּה? שֶׁהָרִי אֲנִי עָרֵב
 לְהַשְׁלִיט אֶתְכֶם לְעוֹלָם הַבָּא עַל כָּל הָאֲמוֹת, וְלִכְן
 הִבִּיאוּ כִפְרָה עָלַי. כְּלוּמַר, עַל אוֹתָהּ הַבְּטָחָה

שְׁאֲנִי עָרַב. לָכוּ וְהִבִּיאוּ כִפָּרָה וְהִתְעַסְקוּ בַתּוֹרָה, וְעָלִי לָתֵת לָכֶם שָׂכָר טוֹב, וְעָלִי לְהַשְׁלִיט אֶתְכֶם עַל כָּל הָעַמִּים, שֶׁעַל מְנַת כֵּן מַעֲטָתִי אֶת הַיָּרֵחַ בַּעוֹלָם. בָּא רַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּ בְּרֹאשׁוֹ, וְקָרָא לְבִתּוֹ וְאָמַר לָהּ, כָּלִי הַגָּדוֹל שֶׁל הָאוֹר וְהַמְּנוּרָה שֶׁנִּחְלָקָה בְּטוֹבוֹת יֵשׁ לָהּ. אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֵלְקֶךָ, וְאֲשֶׁרֶי חֵלְקִי שֶׁזָּכִיתִי לְרֹאוֹת כָּךְ.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, זָכוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵאִיר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֵינָם צָרִיכִים לְמָאוֹר אַחֵר, שֶׁכָּתוּב (ישעיה ס) וְהָיָה לָךְ ה' לְאוֹר עוֹלָם. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, כִּיּוֹן שֶׁנִּתְחַלֵּף לָהֶם הַשְׁלֵטוֹן, מוֹנִים חֲשָׁבוֹן לְלִבָּנָה שֶׁבָּהּ מְנַהֶגֶת נִהַג כְּצֶאֱן יוֹסֵף. וּמוֹם אֵין בָּךְ – שֶׁלֹּא נִמְצָא בָּהּ חֲסָרוֹן בְּשִׁבְלִי מוֹעֲדִים וְזִמְנִים:

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים וְגו'. מֵהוּ וַיִּקְרָא? קָרָא וְהִזְמִין לְהוֹצִיא מִהָאוֹר הַשָּׁלֵם הַזֶּה שֶׁעוֹמֵד בְּאַמְצַע אוֹר אֶחָד שֶׁהוּא יְסוֹד הָעוֹלָם שֶׁעָלָיו עוֹמְדִים הָעוֹלָמוֹת. וּמֵאוֹתוֹ אוֹר שָׁלֵם, עֹמֵד הָאֲמָצְעִי, הַתְּפֹשֵׁט יְסוֹד חַי הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא יוֹם מִצַּד הַיָּמִין. וְלַחֲשֹׁךְ קָרָא לֵילָה – קָרָא וְהִזְמִין וְהוֹצִיא מִצַּד הַחֲשֹׁךְ נִקְבָּה אַחַת, הַלִּבָּנָה שֶׁשׁוֹלֶטֶת בַּלֵּילָה וְנִקְרָאת לֵילָה, הַסּוֹד

שֶׁל אֲדֹנָי, אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. נִכְנָס הַיָּמִין
בְּאוֹתוֹ הָעֲמוּד הַשָּׁלֵם שֶׁבְּאַמְצֵעַ כָּלֹל בְּסוּד
הַשְּׂמַאל, וְעָלָה לְמַעְלָה עַד נִקְדָּה רִאשׁוֹנָה,
וְלוֹקַח וְאוֹחִז שֵׁם דָּבָר [נ"א כח] שֶׁל שְׁלֹשׁ
נִקְדוֹת: חוֹלָ"ם שׁוּר"ק חִיר"ק זֶרַע קֶדֶשׁ.
שְׁהָרִי אֵין זֶרַע שֶׁנִּזְרַע מִלְבָּד בְּסוּד הַזֶּה,
וְהִתְחַבֵּר הַכֹּל בְּעֲמוּד הָאֲמְצָעִי וְהוֹצִיא יְסוּד
הָעוֹלָם, וְלָכֵן נִקְרָא כֹל, שְׁאוֹחִז אֶת הַכֹּל בְּאוֹר
הַהִשְׁתַּוְּקָנוּת.

הַשְּׂמַאל לוֹהֵט בְּכחַ וּמְרִיחַ, בְּכָל הַדְּרָגוֹת מְרִיחַ
רִיחַ. וּמֵאוֹתוֹ לֵהֵט שֶׁל אֵשׁ הוֹצִיָּאָה
אוֹתָהּ נִקְבָּה הַסֵּהר, וְאוֹתוֹ הִלָּהֵט הָיָה חֲשֵׁךְ,
בְּגִלְלֵי שְׁהָיָה מִחֲשֵׁךְ. וּשְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ הוֹצִיָּאוּ
שְׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הִלְלוּ, אֶחָד זָכָר וְאֶחָד נִקְבָּה. הַיְסוּד
אֶחָד בְּעֲמוּד הָאֲמְצָעִי מֵאוֹתָהּ תּוֹסֶפֶת אוֹר
שְׁהִיָּתָהּ בּוֹ. שְׁכִיּוֹן שְׁאוֹתוֹ עֲמוּד הָאֲמְצָעִי
הַשְּׁתֵּלֵם וְעָשָׂה שָׁלוֹם לְכָל הַצְּדָדִים, אֲזִי נּוֹסֵף בּוֹ
אוֹר מְלַמְעָלָה וּמְכַל הַצְּדָדִים בְּחִדּוֹה שֶׁהַכֹּל בּוֹ,
וּמֵאוֹתָהּ תּוֹסֶפֶת שֶׁל חִדּוֹה יֵצֵא יְסוּד הָעוֹלָמִים
וְנִקְרָא מוֹסֵף. מִכָּאן יֵצֵאוּ כָּל הַצְּבָאוֹת לְמַטָּה
וְרוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּסוּד יְהו"ה צְבָאוֹת,
אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת.

לַיִלָּה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ מֵצַד שֶׁל הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ
 חֶשֶׁךְ. וּבְגִלָּל שְׂתָאוֹת אוֹתוֹ הַחֶשֶׁךְ
 לְהִתְכַּלֵּל בִּימִין וְנִחְלֵשׁ כָּחוֹ, הַתְּפֹשֵׁט מִמֶּנּוּ
 הַלַּיְלָה הַזֶּה. כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהִתְפֹּשֵׁט הַלַּיְלָה הַזֶּה
 כְּשֶׁעֲדִין לֹא הִסְתִּים, אוֹתוֹ חֶשֶׁךְ נִכְנָס וְנִכְלָל
 בִּימִין, וְהַיְמִין אוֹחֵז אוֹתוֹ וְנִשְׁאָר בְּחֶסֶד הַלַּיְלָה
 הַזֶּה. וְכֵמוֹ שְׂתָאוֹת הַחֶשֶׁךְ לְהִכְלִיל בָּאוֹר, כִּף
 הַלַּיְלָה תֹּאחֵז אוֹתוֹ לְהִכְלִיל בַּיּוֹם. הַחֶשֶׁךְ גּוֹרֵעַ אוֹרֹו,
 וְלִכֵּן הוֹצִיא דְּרָגָה בְּחֶסֶד וְלֹא בָּאוֹר. הַחֶשֶׁךְ לֹא
 מֵאִיר, אֲלֵא כְּשֶׁנִּכְלָל בָּאוֹר. לַיְלָה שְׂיוֹצֵא מִמֶּנּוּ
 לֹא מֵאִיר אֲלֵא כְּאֶשֶׁר נִכְלָל בַּיּוֹם. חֶסֶד הַלַּיְלָה
 לֹא מִשְׁתַּלֵּם אֲלֵא בְּמוֹסָף. מֵה שְׁנוֹסָף כָּאֵן –
 נִגְרָע כָּאֵן.

בְּמוֹסָף הָיָה בּוֹ סוּד שֶׁל הַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה וְסוּד
 שֶׁל עֲמוּד הָאֲמִצְעִי בְּכָל הַצְּדָדִים, וְלִכֵּן
 נִוְסְפוּ בּוֹ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת. בַּלַּיְלָה נִגְרָעִים מִמֶּנּוּ שְׁנֵי
 אֵלֶּה, וְאֵז קָרָא כְּתוּב וַיִּקְרָא, וְגָרַע מִמֶּנּוּ וַיִּוֹ,
 וְכְתוּב קָרָא לַיְלָה. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁבָעִים וּשְׁתֵּים
 אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל כֶּתֶר עֲלִיוֹן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו'. כָּאֵן
 בְּפֶרֶט הַסוּד לְהַפְרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיוֹנִים
 לְתַתָּוֹנִים בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. [נ"א וְנִבְרָא] כָּאֵן

מחלקת בסוד השמאל. שעד כאן סוד הימין הוא, וכאן הוא סוד השמאל, ולכן הרבו מחלקת [בין] בגלל זה לימין. הימין הוא שלמות הכל, ולכן בימין כתוב הכל, שהרי בו תלויה כל השלמות. כשמתעורר שמאל, מתעוררת מחלקת, ובאותה מחלקת מתחזקת אש הרגז, ויוצא ממנה מאותה מחלקת גיהנם. וגיהנם מתעורר בשמאל ונדבק.

חכמתו של משה, בזה הסתכל ובמעשה בראשית השגיח התבונן. במעשה בראשית היתה מחלקת שמאל עם ימין, ובאותה מחלקת שהתעורר בו השמאל, יצא בו גיהנם ונדבק בו. העמוד האמצעי שהוא יום שלישי, נכנס ביניהם והפריד המחלקת והסכים לשני צדדים. וגיהנם ירד למטה. ושמאל נכלל בימין, והיה שלום בכל.

כמו זה מחלקת קרח באהרן, שמאל בימין. הסתכל משה במעשה בראשית. אמר לי, ראוי להפריד מחלקת בין ימין ושמאל. השתדל להסכים ביניהם. ולא רצה השמאל, והתחזק קרח בתזקו. אמר, ודאי גיהנם בכח של המחלקת שמאל צריך להתדבק [למעלה ולהכלל בימין]

הוא לא רצה להדבק למעלה ולהכליל בימין, ודאי ירד למטה בכח הרגז שלו.

ועל זה לא רצה קרח להסכים מחלקת זו ביד משה, בגלל שלא היה לשם שמים, ולא חשש לכבוד שלמעלה והכחיש מעשה בראשית כיון שראה משה שהכחיש מעשה בראשית ונדחה הוא החוצה, אז ויחר למשה מאד.

ויחר למשה – על שהכחישו אותו שלא הסכים לאותה מחלקת. מאד – על שהכחישו מעשה בראשית. ובכל הכחיש קרח – במעלה ובמטה, שכתוב (במדבר כו) בהצותם על ה'. הרי למטה ולמעלה. ועל זה נדבק כמו [במה] שראוי לו.

מחלקת שהתקנה כמו שלמעלה, ועולה ולא יורדת, ומתקימת בדרך ישר – זו מחלקת של שמאי והלל. והקדוש ברוך הוא הפריד ביניהם והסכים להם, וזו היתה מחלקת לשם שמים. ושמים הפרידו מחלקת, ועל זה התקנים. וזה היה כמו שמעשה בראשית. וקרח במעשה בראשית הכחיש את כל, ומחלקת של שמים היתה. ורצה להכחיש דברי תורה. ודאי היה בהתדבקות הגיהנם, ועל זה נדבק בו.

וְסוּד זֶה בְּסִפְרוֹ שֶׁל אָדָם. כְּשֶׁחֲשָׁךְ מִתְעוֹרֵר, מִתְעוֹרֵר בְּכחוֹ וּבְכֹרָא בּוֹ גִּיהֶנָּם וְנִדְבָק אֹתוֹ בְּאוֹתָהּ מַחְלָקָת. כִּיּוֹן שֶׁשׁוֹכֵךְ הָרָגוֹז וְהַכַּח, מִתְעוֹרֶרֶת מַחְלָקָת בְּגוֹן אַחֵר, מַחְלָקָת שֶׁל אֱהָבָה. וּשְׁתֵּי מַחְלֻקוֹת הֵיוּ, אַחַת רֵאשִׁית וְאַחַת סִיּוֹם. וְזוֹהִי דֶרֶךְ הַצְדִּיקִים – רֵאשִׁית שְׁלָהֶם בְּקִשִּׁי, וְסוֹף שְׁלָהֶם בְּמִנוּחָה. קִרְחַ הִּיָּה רֵאשִׁית הַמַּחְלָקָת כְּפִי רָגֹז וְכַח וְנִדְבָק בְּגִיהֶנָּם. שְׁמַאי הַסּוֹף שֶׁל הַמַּחְלָקָת. כְּשֶׁרָגֹז שָׁכַךְ, צָרִיךְ לְעוֹרֵר מַחְלָקָת שֶׁל אֱהָבָה וּלְהַסְכֵּמָה עַל יְדֵי הַשָּׁמַיִם.

וְזֶה סוּד יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וִיהִי מִבְדִּיל. זוֹ מַחְלָקָת רֵאשׁוֹנָה, הַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל רָגֹז וְכַח רָצָה לְהַפְרִיד, וְהַתְעוֹרֵר גִּיהֶנָּם עַד שֶׁהָרָגֹז וְהַכַּח הִצְטַנְּנוּ. וְאִזּוֹ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרָקִיעַ וְגו', הַתְעוֹרְרָה מַחְלָקָת שֶׁל אֱהָבָה וְחִבִּיבוֹת וְקִיּוֹם הָעוֹלָם, וּבְסוּד זֶה הַמַּחְלָקָת שֶׁל שְׁמַאי וְהַלֵּל, שְׁתוּרָה שְׁבַעַל פֶּה נִכְנָסָה בְּאֱהָבָה לַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְהִיוּ בְּקִיּוֹם שָׁלֵם.

הַבְּדִילָה הִיא וְדָאִי בְּשִׁמְאָל. כְּתוּב כָּאֵן הַבְּדִילָה – וִיהִי מִבְדִּיל, וְכְתוּב וַיִּבְדֵּל, וְכְתוּב שָׁם (שם טז) הִמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל וְגו', וְכְתוּב (דברים ו') בָּעֵת הַהִיא הַבְּדִיל ה' אֶת שִׁבְט הַלְוִי.

שְׁהָרִי וְדָאִי אֵין הַבְּדֵלָה אֶלָּא בְּשָׁנִי בְּמָקוֹם
שְׁמָאֵל. וְאִם תֵּאמַר הַבְּדֵלָה הִיא בְּשָׁנִי וְדָאִי, לָמָּה
הַבְּדֵלָה בְּלוֹי שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי? הַבְּדֵלָה צָרִיךְ
בְּשִׁמְעוֹן שֶׁהוּא שְׁנִי! אֶלָּא, אֵף עַל גַּב שְׁלוֹי הוּא
שְׁלִישִׁי, לְדַעַת יַעֲקֹב הִיָּה שְׁנִי, וְלַעֲזָלָם בְּשָׁנִי הִיָּה,
וְהַכֹּל בְּדֶרֶךְ יֵשׁׁר בְּדֶרֶךְ שָׁלֵם כָּרְאוּי.

הַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בֵּין אוֹתָם שְׁשׁוּלָטִים
בִּימֵי הַחֹל לְשַׁבָּת. וּכְשִׁיּוֹצֵאת הַשַּׁבָּת,
עוֹלָה מִגִּיהֶנֶם צַד אֶחָד מֵעֵין הָרַעָה [ס"א מִשְׁחִית
מִמֶּנָּה רַע] שְׁרוּצָה לְשֹׁלֵט בְּשַׁעָה שִׁישְׁרָאֵל
אוֹמְרִים (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וְיוֹצֵא
מֵאוֹתָה דְּרָגָה שְׁנִקְרָאת שְׁמָאֵל [שְׁאוּל], וְרוּצָה
לְהִתְעַרֵּב בְּזֶרַע שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְלְשֹׁלֵט עַל יִשְׂרָאֵל.
וְיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהֶדֶס וַיֵּין וְאוֹמְרִים
הַבְּדֵלָה, וְנִפְרָד מֵהֶם, וּמָךְ אוֹתוֹ צַד
וְנִכְנָס לְמָקוֹמוֹ בְּשְׁאוּל, בְּמָקוֹם שֶׁקָּרַח וַעֲדָתוֹ
שָׁם, שְׁכָתוֹב (במדבר יט) וַיִּירְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם
חַיִּים שְׁאוּלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לָשֵׁם עַד שְׁעוֹשִׂים
יִשְׂרָאֵל הַבְּדֵלָה מֵהֶם, שְׁכָתוֹב (שם) הַבְּדֵלוֹ מִתּוֹךְ
הַעֲדָה וְגו'.

וְלַעֲזָלָם הַבְּדֵלָה הִיא בְּשָׁנִי, שֶׁהוּא שְׁמָאֵל
בְּרֵאשִׁית וְרִגְזוּ שְׁמַעוֹרֵר הַשְׁמָאֵל

במחלקת, עדין שלא שוכך במנוחה, ונברא בו גיהנם. אז נבראו כל אותם מלאכים שמקטרגים לרבונו למעלה, ואכלה אותם האש ונשרפו, וכן כל שאר אלה שמתבטלים, ואין להם קיום ונאכלו באש. כמו זה קרח למטה, והכל כמו זה. יהי רקיע – התפשטה התפרדות זו מזו. א"ל – כתף של ימין א"ל גדול התפשט התפרדות מתוך המים להשתלם השם הזה א"ל ולהתכלל באותה התפרדות זה בזה, והתפרד מאל אלהים הי"ם. אלה התפרדו והתהפכו להיות מים תחתונים ימ"ה, אותה התפרדות שהתפשט בשני מים עליונים הי"ם, זה הי"ם גדול. הי"ם מים עליונים. ההפך של האותיות האלה ימ"ה, מים תחתונים. כיון שהתקנו, נעשו הכל כלל אחד והתפרד שם זה בכמה מקומות.

מים עליונים זכרים, ומים תחתונים נקבות. בתחלה היו מים במים, עד שנפרדו, להכיר מים עליונים ותחתונים, זה אלהים [מים עליונים]. וזה אדנ"י [מים תחתונים]. וזו ה' עליונה וה' תחתונה. מה כתוב? ויעש אלהים את הרקיע. התפשטות זו לקח שם זה אלהים מים עליונים, ומים תחתונים אדנ"י. ועם כל זה, כיון

שֶׁהַשְּׁתַּלְמוּ מִיָּם זְכָרִים בְּמִים נוֹקְבִים, שֵׁם אֱלֹהִים
הַתַּפְּשֵׁט בְּכָל.

וְאִף עַל גַּב שֶׁהַפְּרִיד בֵּין מִים עֲלִיוֹנִים
לְתַתְּוֹנִים, מַחְלֶקֶת לֹא הִתְבַּטְּלָה עַד יוֹם
שְׁלִישִׁי, וְהִסְכָּמָה הַמַּחְלֶקֶת, וְהַכֹּל הִתְיַשֵּׁב
בְּמִקוֹמוֹ כְּרָאוּי. וּבְגִלּוֹל מַחְלֶקֶת זֶה, אִף עַל פִּי
שֶׁהוּא קִיּוֹם הָעוֹלָם, לֹא כָתוּב כִּי טוֹב בִּשְׁנֵי, שֶׁלֹּא
הַשְּׁתַּלְמוֹת הַמַּעֲשֵׂה. מִים עֲלִיוֹנִים וּמִים תַּתְּוֹנִים
הָיוּ כְּאַחֵד, וְלֹא הָיוּ תוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם עַד שֶׁנִּפְרְדּוּ
וְנוֹדְעוּ, וְלָכֵן עָשׂוּ תוֹלְדוֹת.

וְעַם כָּל זֶה, אִף עַל גַּב שֶׁהַבְּדִלָה הִיָּתָה בִּשְׁנֵי
וְהַמַּחְלֶקֶת בּוֹ הִיָּתָה – יוֹם הַשְּׁלִישִׁי
הַסִּכָּמִים בְּכָל, שֶׁהוּא שֵׁם שֶׁנַּחֲקֵק בְּחֻקֵּיקָתוֹ
[יְהו"ה] הו"ה לְהַסְכִּים בֵּין מִים עֲלִיוֹנִים וּמִים
תַּתְּוֹנִים. ה' עֲלִיוֹנָה ה' תַּתְּוֹנָה, ו' בִּינִיָּהם
לְהַשְׁלִים בִּשְׁנֵי צְדָדִים. וְסִמֵּן זֶה מִי הִירָדָן,
מִים עֲלִיוֹנִים, קָמוּ גַּד אַחֵד. מִים תַּתְּוֹנִים יָרְדוּ
לָיִם, וַיִּשְׁרָאֵל הֵלְכוּ בְּאַמְצֵעַ.

חֲמִשָּׁה רְקִיעִים כָּתוּב כָּאן, וְחֵי הָעוֹלָמִים הוֹלֵךְ
בָּהֶם וּמִנְהִיג בָּהֶם, וְכָלם כְּלוּלִים זֶה
בְּזֶה. וְאַלְמָלָא מַחְלֶקֶת זֶה שֶׁהִסְכָּמָה עַל יְדֵי

הָאֶמְצַע, לֹא נִכְלְלוּ וְלֹא הִשְׁתִּירוּ [נ"א נְתִישְׁרוּ]
 זֶה בְּזֶה. חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים הֵם שָׁעַץ הַחַיִּים דְּבֵק
 בָּהֶם לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת לְעוֹלָם, וְכָל מִימֵי
 בְּרֵאשִׁית שִׁשּׁוּפְעִים וְנִמְשָׁכִים מִבְּרֵאשִׁית נֶחֱלָקוּ
 תַּחֲתָיו עַל יְדוֹ, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ לָקַח הַכֹּל, וְהוּא חֵלֶק
 אַחֵר כֶּךָ, שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל-ב' ו') וַיַּחֲלֵק לְכָל הָעָם לְכָל
 הַמּוֹן וְגו', וְכָתוּב (תְּהִלִּים קד) תִּתֵּן לָהֶם יִלְקוּטוֹן,
 וְכָתוּב (מִשְׁלֵי לא) וְתָקַם בְּעוֹד לִילָה וַתִּתֵּן טָרֶף וְגו'.
בְּשַׁעַה שֶׁמִּחְלָקָת מִתְעוֹרֶרֶת בַּחֲזֵק הַשְּׁמָאֵל,
 מִתְרַבֶּה וּמִתְחַזְקָת שְׁלֵהֶבֶת הַדִּינִים,
 וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם קְלָפוֹת, וְנִקְרְשׁוּ מִיד בְּלִי לַחוֹת כָּלָל,
 וְהָיוּ זָכָר וּנְקֵבָה. וּמֵהֶם נִפְרְדוּ מִינִים רָעִים
 לְמִינֵיהֶם, וְכָאן הַתְּקִיפוֹת שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה בְּכָל
 אוֹתָן קְלָפוֹת חֲזָקוֹת, וְהֵם סוֹד הָעֲרָלָה. אֵלֶּה
 הַתְּחַזְקוֹ בְּמִינִים חֲזָקִים, אֶחָד אָפַע"ה וְאֶחָד
 נַח"שׁ, וּשְׁנֵיהֶם אֶחָד. אָפַע"ה מוֹלִיד [לְשִׁבְעִים]
 לְשִׁבַּע שָׁנִים בְּחִבּוּר אֶחָד. חוּזֵר הַכֹּל לְשִׁבַּע שָׁנִים
 שֶׁל נַח"שׁ.

כָּאן הוּא סוֹד הַגִּיהֶנֶם שֶׁנִּקְרָא בְּשִׁבְעָה שְׁמוֹת.
 יֵצֵר הָרַע נִקְרָא בְּשִׁבְעָה שְׁמוֹת. וּבִכְמָה
 דְּרָגוֹת הַתְּפִשְׁטָה הַטְּמָאָה מְכָאן לְעוֹלָם, וְהַכֹּל
 מִסוֹד הַשְּׁמָאֵל טוֹב וְרַע, וְהוּא יָשׁוּב הָעוֹלָם. כָּאן

שם חקוק של שמונה עשרה אותיות ממנה על גשמי רצון נדבה וברכה ישוב של העולם.

ויאמר אלהים יקווי המים וגו'. בדרך קו להיות בדרך ישרה, שהרי מסוד של אותה נקדה ראשונה הכל יצא בנסתר, עד שהגיע והתכנס להיכל עליון, ומשם יצא בקו ישר לשאר הדרגות, עד שמגיע לאותו מקום אחד שכוונס הכל בכלל של זכר ונקבה. ומיהו? חי העולמים.

המים שיוצאים מלמעלה מה' העליונה. מתחת השמים ו' קטנה. ועל זה ו'ו', אחד שמים ואחד מתחת השמים. אז ותראה היבשה, זו ה' תחתונה. זה התגלה, וכל השאר התכסה. ומתוך האחרונה הזו נודע בשכל אותו שהתכסה. אל מקום אחד, בגלל שכאן הוא קשר היחוד של העולם העליון.

יהו"ה אחד ושמו אחד. שני יחודים, אחד של העולם העליון להתייחד בדרגותיו, ואחד של העולם התחתון להתייחד בדרגותיו. קשר היחוד של העולם העליון הוא עד כאן. חי העולמים שם מתבשם, ונקשר העולם העליון ביחוד שלו, ולכן נקרא מקום אחד. כל

הַדְרָגוֹת וְכָל הָאֵיבָרִים מִתְפַּנְסִים שָׁם, וְנִהְיִים כָּלָם בּוֹ אֶחָד, בְּלִי פְרוּד כָּלָל. וְאֵין דְּרָגָה שְׁמִתִּיחַדָּת שָׁם בְּיַחְוֹד אֶחָד אֶלָּא זֶה, וְבוֹ מִתְכַּסִּים כָּלָם בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר בְּהַשְׁתַּוְּקָקוֹת אַחַת. עַד כָּאן בְּדֶרֶגָה זֶה מִתִּיחַד הָעוֹלָם הַנִּגְלָה בְּעוֹלָם הַנִּסְתָּר.

הָעוֹלָם הַנִּגְלָה מִתִּיחַד גַּם כֵּן לְמִטָּה, וְעוֹלָם הַנִּגְלָה הוּא עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. (ישעיה ו')
וְאַרְאֶה אֶת ה', (שמות כד') וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
(במדבר יד') וְכְבוֹד ה' נִרְאָה, (שם יז') וַיֵּרָא כְבוֹד ה',
(יחזקאל א') כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת וְגו', כֵּן מִרְאֵה הַנִּגְלָה סָבִיב הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. וְזֶהוּ סוּד וְתִרְאֵה הַיִּבְשָׁה.

(שם) כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת – זֶה חַי הָעוֹלָמִים. וְזֶהוּ אֶת קִשְׁתִּי נָתַתִּי בְּעֶנְן, זֶה מַלְכוּת, נָתַתִּי מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. בְּיוֹם מַעֲנֵן כְּשֶׁנִּרְאִית הַקֶּשֶׁת [כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר הַשְּׂמָאל לְהִתְגַּבֵּר], מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה' מִתְעוֹרֵר הַשְּׂמָאל לְהִתְגַּבֵּר. יוֹצֵאת רַחֵל וְתִקְשׁ בְּלִדְתָּהּ. מִיכָא"ל בָּצַד זֶה, רַפָּא"ל בָּצַד זֶה, גְּבִרְיָא"ל בָּצַד זֶה, וְהֵם הַגּוֹנִים שֶׁנִּרְאִים בְּאוֹתָהּ דְמוּת – לִבְנֵי וְאָדָם וְיִרְק.

סדר הלימוד ליום ז תשרי [יום 7 בשנה]

בן מראה הנגה סביב, האור שהתכסה בגלגול
מראה העין, הוא מראה דמות כבוד ה'.
הגונים שהתיחדו היחוד התחתון הם לפי יחוד
שהתיחד יחוד עליון. ה' אלהינו ה'. גונים
נסתרים שלא נראים ומתקשרים אל מקום אחד
יחוד אחד בעליון, הגונים בקשת למטה
להתיחד בהם. לבן אדם וירק כמו גונים
נסתרים. והם יחוד אחר, סוד ושמו אחד. ברוך
שם כבוד מלכותו לעולם ועד – היחוד
שלמטה. יחוד עליון – (דברים ו) שמע ישראל
יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד. זה כנגד זה. יקוו –
מדידות של קו ומדה. כאן שש תבות, וכאן
שש תבות.

מדידת הניצוץ החזק, שכתוב (ישעיה מ) מי מדד
בשעלו מים. וזהו יקוו המים. כאן
שעור של יוצר העולמות יו"ד ה"א וא"ו ה"א.
קדו"ש קדו"ש קדו"ש – זהו יקוו המים. ה'
צבאות – זהו אל מקום אחד בסוד של שם זה.
מלא כל הארץ כבודו – זה ותראה היבשה. סוד
חקיקת שם היחוד כוז"ו במוכס"ז כוז"ו.

תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב וְגו', כָּאן הוֹצִיָּאָה כַּח
בְּאוֹתָם מִים שֶׁהִתְכַּנְּסוּ לְמָקוֹם אֶחָד
וְשׁוֹפְעִים בְּתוֹכּוֹ תוֹךְ טְמִירוֹת נִסְתָּרָת, וְיוֹצְאִים
בְּתוֹכּוֹ טְמִירִים עֲלִיוֹנִים וְצִבְאוֹת קְדוּשִׁים, שְׁכָל
אוֹתָם בְּנֵי הָאֱמוּנָה מְתַקְנִים אוֹתָם בְּתִקּוּן הָאֱמוּנָה
בְּאוֹתָהּ עֲבוֹדַת רַבּוֹנָם.

וְזֶה סוּד (תהלים קד) מְצַמִּיחַ חֲצִיר לְבִהְמָה וְגו'. זֶה
בְּהֵמָה שְׂרׁוּבֶצֶת עַל אֶלֶף הָרִים, וּמַגִּדִּלִּים
לָהּ בְּכָל יוֹם אוֹתוֹ חֲצִיר, וְחֲצִיר הַזֶּה, אוֹתָם
מְלַאכִּים שְׁלִיטִים לְפִי שְׁעָה שֶׁנִּבְרָאוּ בִּשְׁנֵי
וְעוֹמְדִים לְמֵאכֹל שֶׁל הַבְּהֵמָה הַזֹּו. בְּגִלְל שֵׁישׁ
אֵשׁ אוֹכֶלֶת אֵשׁ.

וַיַּעֲשֶׂב לְעֲבוֹדַת הָאָדָם – עֵשֶׂב זֶה הָאוֹפָנִים
הָאֵלֶּה וְחַיּוֹת וְכְרוּבִים, שְׁכָלָם מְתַקְנִים
תוֹךְ תְּקוּנֵיהֶם וְעוֹמְדִים לְהִתְתַּקֵּן בְּשְׁעָה שְׁבִנִּי
אָדָם בָּאִים לְעֲבוֹדַת רַבּוֹנָם בְּקִרְבָּנֵיהֶם וּבִתְפִלָּה,
שְׂזוּהִי עֲבוֹדַת הָאָדָם. וַעֲשֶׂב זֶה מִזְמָן וּמוֹכֵן
לְעֲבוֹדַת הָאָדָם לְהִתְתַּקֵּן בְּתִקּוּנוֹ כְּרָאוּי. וְכִשְׁהֵם
מְתַקְנִים בְּאוֹתָהּ עֲבוֹדַת הָאָדָם, אַחֵר כֵּךְ יוֹצְאִים
מֵהֶם מְזוֹנוֹת וְטָרֶף לְעוֹלָם, שְׁכָתוּב (שם) לְהוֹצִיא
לֶחֶם מִן הָאָרֶץ. וְזֶהוּ עֵשֶׂב מְזַרִיעַ זֶרַע, שֶׁהָרִי

חֲצִיר לֹא מְזַרֵּעַ זֶרַע, אֲלֵא מְזַדְמֵן לְמֵאכֹל שֶׁל אִשׁ
קְדוּשָׁה, וְעֹשֵׁב לְתִקּוּן הָעוֹלָם.

וְכָל זֶה לְהוֹצִיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ. כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁל
בְּנֵי הָאָדָם שְׂמֵתִקְנִים אֶת עֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֶּה,
שְׁעִבּוּדָתָם לְרִבּוֹנָם לְסִפּוּק עַל יָדָם מֵאוֹתָהּ אָרֶץ
טָרָף וּמְזוֹנוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה וּלְהַתְּכַרֵּךְ בְּנֵי אָדָם
מִבְּרָכוֹת שֶׁל מַעֲלָה.

עֵץ פָּרִי עֹשֶׂה פְּרִי – דִּרְגָּה עַל דִּרְגָּה, זָכָר וּנְקֵבָה.
כְּמוֹ שֶׁעֵץ פָּרִי מוֹצִיא כַּח שֶׁל עֵץ עֹשֶׂה פְּרִי,
גַּם כָּאֵן הוּא מוֹצִיא, וּמִיְהוּ? אֵלֶּה אוֹתָם כְּרוּבִים
וְתַמְרוֹת. מַה זֶּה תַּמְרוֹת? אֵלֶּה אוֹתָם שְׁעוֹלִים
בְּעֶשֶׂן הַקָּרְבָּן וּמִתְּתַקְנִים יַחַד עִמּוֹ וּמַעֲמִידִים
[וּנְקָרָאִים] תַּמְרוֹת עֶשֶׂן, וְכֻלָּם קִיָּמִים בְּתַקּוּנֵיהֶם
לְעִבּוּדַת הָאָדָם, מַה שֶׁלֹּא קִיָּם כֵּן הַחֲצִיר, שֶׁהִרִי
מוֹכֵן לְמֵאכֹל, שֶׁפְּתוּב (אִיּוֹב מ) הִנֵּה נָא בְּהִמּוֹת
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּבָקָר יֹאכֹל.

עֵץ פָּרִי עֹשֶׂה פְּרִי – דִּמּוֹת זָכָר וּנְקֵבָה. וְדִמּוֹת
פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, אֵלֶּה אֵינָם כְּאוֹתָם
כְּרוּבִים. אֵלֶּה פְּנִים גְּדוּלוֹת בְּדִמּוֹת חֲתוּמָה.
כְּרוּבִים, פְּנִים קְטָנוֹת כְּמוֹ תִּינוּקוֹת. פְּנֵי אָדָם,
כָּל הַדְּמִיּוֹת כְּלוּלוֹת בָּהֶם. בְּגִלְלֵי שֶׁהֵם פְּנִים

גְּדוּלוֹת וּמִצְטִיִּרִים בָּהֶם צִיּוּרִים חֲקוּקִים כְּמוֹ
חֲקִיקוֹת שֵׁם הַמֶּפָּרֶשׁ בְּאַרְבַּעַת צְדֵי הָעוֹלָם,
מִזְרַח מִעַרְב צָפוֹן וְדָרוֹם.

מִיכָאֵל רוּשֵׁם רִשּׁוֹם לְצַד דָּרוֹם, וְכָל הַפָּנִים
מִסְתַּכְלִים אֵלָיו. פָּנֵי אֲדָם, פָּנֵי
אַרְיֵה, פָּנֵי שׁוֹר, פָּנֵי נֶשֶׁר. אָדָם הוּא זָכָר
וְנִקְבָּה, וְלֹא נִקְרָא אָדָם פֶּרֶט לְאַלֶּה. מִצְטִיִּרִים
צִיּוּרִים שֶׁל רֶכֶב אֱלֹהִים רַבּוּתִים, שְׁכָתוֹב (תהלים
סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רַבּוּתִים אֵלֶּפֶי שְׁנָאן.

שְׁנָאן כָּלֵל שֶׁל כָּל הַצִּיּוּרִים, שׁוֹר נֶשֶׁר אַרְיֵה.
ן' זֶהוּ אָדָם, הַתַּפְשָׁטוֹת שֶׁנִּכְלָלָה בְּאַחַד
בְּסוּד זָכָר וְנִקְבָּה. וְכָל הָאֲלָפִים וּרְבֻבוֹת, כָּלֵם
יוֹצְאִים מִהַסּוּד הַזֶּה שְׁנָאן. וּמֵהִדְמִיּוֹת הִלָּלוּ
נִפְרָדִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּצִדֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁרְאוּי לָהֶם.
וְאַלֶּה הֵם שְׁמֵשְׁלָבִים אֶחָד בְּאַחַד, וְכִלּוּלִים
אֶחָד בְּאַחַד, לִהְיוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד
כָּלּוּל בַּחֲבֵרוֹ. שׁוֹר נֶשֶׁר אַרְיֵה אֲדָם
מִתְנַהֲגִים בְּסוּד שֶׁל אַרְבָּעָה שְׁמוֹת חֲקוּקִים
עוֹלִים לְהִתְנַהֵג וּלְהִסְתַּכֵּל.

עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וּלְהִסְתַּכֵּל שׁוֹר אֶל פָּנֵי אָדָם.
עוֹלָה שֵׁם אֶחָד מִתַּעֲטָר מְחַקֵּק בְּסוּד

שֶׁל שְׁנֵי גִּוְנִים, וְהוּא א"ל. אֶז חוּזַר לְאַחֹר,
וְהַכֶּסֶּא חוֹקֵק וְגוֹלֵף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג
בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וּלְהִסְתַּכֵּל נֶשֶׁר אֶל פְּנֵי הָאָדָם.
עוֹלָה שֵׁם אַחֵר, מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל
שְׁנֵי פָנִים גִּוְנִים לְהִיּוֹת מוֹאָר וְלַעֲלוֹת בַּעֲלִיָּה
בְּעֵטוֹר שְׁלֹמֶעֱלָה, וְהוּא גָדוֹל. אֶז חוּזַר לְאַחֹר,
וְהַכֶּסֶּא חוֹקֵק וְגוֹלֵף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהִתְנַהֵג וּלְהִסְתַּכֵּל אֲרִיָּה אֶל פְּנֵי אָדָם.
עוֹלָה שֵׁם אַחֵר מִתְעַטֵּר מִתְחַקֵּק בְּסוּד
שֶׁל שְׁנֵי פָנִים גִּוְנִים לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְיַשֵּׁר בְּתַקָּף,
וְהוּא גָבוּר. אֶז חוּזַר לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶּא חוֹקֵק וְגוֹלֵף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהִתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.

אָדָם מִסְתַּכֵּל בְּכֻלָּם, וְכֻלָּם עוֹלִים וּמִסְתַּכְלִים
בּוֹ. אֶז כָּלָם הִצְטִירוּ בְּחֻקֵּיקָתָם בְּצִיּוּר זֶה
בְּסוּד שֵׁם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נוֹרָא. וְאֵז כָּתוּב עֲלֵיהֶם
(יחזקאל א) וַדְּמוּת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם. כָּלָם כָּלוּלִים
בְּדְמוּת הַזֶּה. וְהַדְּמוּת הַזֶּה כּוֹלֶלֶת אוֹתָם.

וַעֲלֵ סוּד זֶה נִקְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (נחמיה ט)
הָאֵל הַגָּדוֹל הַגָּבוּר וְהַנּוֹרָא. שְׁהֲרִי הַשְּׁמוֹת

הָלָלוּ חֲקוּקִים הֵם לְמַעַלָּה בְּסוּד הַמְרַכָּבָה
הָעֲלִיּוֹנָה, כָּלוּלָה בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהו"ה, שֶׁהוּא
הַשֵּׁם שְׂכוּלָל הַכֹּל. דְּמִיּוֹת הָאֵלָה מַחְקָקוֹת
וּגְלוּפוֹת בְּכֶסֶּא, וְהַכֶּסֶּא חֲקוּק מְרָקֶם בָּהֶם, אֶחָד
לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל וְאֶחָד לְפָנִים וְאֶחָד לְאַחֹר,
רְשׁוּם בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.

הַכֶּסֶּא, כִּשְׁהוּא עוֹלָה, רְשׁוּם בְּאַרְבַּע הַדְּמִיּוֹת
הָלָלוּ. אַרְבַּעַת הַשְּׁמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים הָלָלוּ
לּוֹקָחִים אֶת הַכֶּסֶּא הַזֶּה, וְהַכֶּסֶּא נִכְלָל בָּהֶם, עַד
שְׁלוֹקָח וְלוֹקֵט נִפְשׁוֹת וְעַנּוּגִים שֶׁל כְּסוּפִים. כִּיּוֹן
שְׁלוֹקָח וְלוֹקֵט אוֹתָם עַנּוּגִים וְכְסוּפִים, יוֹרֵד
מֵלָא כָּמוֹ עֵץ שְׁמָלָא עֲנָפִים לְכָל צֶד וּמֵלָא
פְּרוֹת. כִּיּוֹן שֶׁהוּא יוֹרֵד, יוֹצֵאִים אַרְבַּע הַדְּמִיּוֹת
הָלָלוּ מְצִירִים בְּצִיּוּרֵיהֶם חֲקוּקִים מְאִירִים
נוֹצְצִים מְלֵהֻטִּים, וְהֵם זוֹרְעִים זֶרַע עַל הָעוֹלָם,
וְאֵז נִקְרָא עֹשֵׁב מְזִרִיעַ זֶרַע, הָעֹשֵׁב שֶׁהֵם זוֹרְעִים
זֶרַע עַל הָעוֹלָם.

כִּיּוֹן שִׁיּוּצֵאת דְּמוּת אָדָם שְׂכוּלָלָת כָּל הַדְּמִיּוֹת,
אֵז כְּתוּב עֵץ פָּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זֶרְעוֹ
בּוֹ עַל הָאָרֶץ. לֹא מוֹצִיא זֶרַע אֲלָא לְתוֹעֵלָת, דּוֹקָא
עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר זֶרְעוֹ בּוֹ. מִכָּאן שְׁאִין רִשּׁוֹת לְבֶן
אָדָם לְהוֹצִיא זֶרַע מִמֶּנּוּ לְבִטְלָה. הַחֲצִיר [סוּד]

שֶׁל כָּאן אֵינוּ מְזַרִיעַ זֶרַע, וְלִכְן הִתְבַּטַּל וְלֹא עוֹמֵד
בְּקִיּוּמוֹ כְּמוֹ הָאַחֲרִים הָאֵלֶּה, שְׂאִין לוֹ דְּמוּת
לְהַצְטִיר וּלְהַחֲקֵק בְּדְמוּת וְצִיּוֹר כָּלֵל. אֲלֹא נִרְאִים
וְלֹא נִרְאִים. כָּל אוֹתָם שְׂלֹא הַצְטִירוּ בְּצִיּוֹר
וּדְמוּת, אֵין לָהֶם קִיּוּם. עוֹמְדִים לְפִי שְׁעָה
וְנֶאֱכָלִים בְּאֵשׁ אוֹכֶלֶת אֵשׁ, וְחוֹזְרִים כְּמוֹ קֹדֶם וְכֵן
בְּכָל יוֹם.

בֶּן אָדָם לְמִטָּה יֵשׁ לוֹ דְּמוּת וְצִיּוֹר, וְאֵינוּ
בְּקִיּוּם כְּמוֹ שֶׁל אֵלֶּה שְׂלֹמְעֵלָה. צִיּוֹר
וּדְמוּת שְׂלֹמְעֵלָה מְצַטִּירִים בְּצִיּוּרֵיהֶם כְּמוֹ
שֶׁהָיוּ בְּלִי מַלְבוּשׁ אַחֵר לְהַצְטִיר, וְלִכְן הֵם
בְּקִיּוּם תָּמִיד. הַצִּיּוֹר שֶׁל אָדָם לְמִטָּה, מְצַטִּירִים
בְּצִיּוּרֵיהֶם בְּמַלְבוּשׁ וְלֹא בְּגוֹן אַחֵר. וְלִכְן
עוֹמְדִים בְּקִיּוּם שֶׁל זְמַן וְעֵדֶן, וּבְכָל לַיְלָה
וּלַיְלָה מִתְפַּשֵּׁט רוּחַ מִהַמַּלְבוּשׁ הַזֶּה וְעוֹלָה
[לְמַעַלָּה]. וְאוֹתָהּ אֵשׁ אוֹכֶלֶת, אוֹכֶלֶת אוֹתוֹ.
וְאַחֵר כֶּךָ חוֹזְרִים כְּמוֹ מִקֶּדֶם וּמְצַטִּירִים
בְּמַלְבוּשֵׁיהֶם, וְלִכְן אֵין לָהֶם עֲמִידָה כְּמוֹ
הַדְּמִיּוֹת הָלָלוּ שְׂלֹמְעֵלָה, וְעַל זֶה כָּתוּב (אִיכָה ג)
חֲדָשִׁים לְבָקָרִים, בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם חֲדָשִׁים בְּכָל
יוֹם וְיוֹם. מָה הַטַּעַם רַבָּה אֲמוּנָתָךְ? רַבָּה הִיא
וְלֹא קִטְנָה.

רַבָּה אָמוּנָתָךְ, וְדַאי גְדוּלָּה, שְׁיִכּוּלָה לְקַחַת כָּל
בְּנֵי הָעוֹלָם וּלְהַכְלִילָם בְּתוֹכָהּ עֲלִיּוֹנָה
וְתַחְתּוֹנָה. מָקוֹם גְּדוֹל וְרַב הוּא שְׁכוּלָל הַכָּל וְלֹא
מִתְמַלָּא יוֹתֵר, וְסוּד זֶה – (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מָלֵא וְגו'. הוֹלְכִים
לַיָּם, וְהַיָּם לוֹקֵחַ אוֹתָם וְאוֹכֵל אוֹתָם בְּתוֹכוֹ, וְלֹא
מִתְמַלָּא. אַחֵר כֵּךְ הוּא מוֹצִיא אוֹתָם כְּמוֹ מִקְדָּם
וְהוֹלְכִים, וּבִגְלָל זֶה רַבָּה אָמוּנָתָךְ.

בְּיוֹם זֶה כָּתוּב כִּי טוֹב כִּי טוֹב פַּעַמִּים. בִּגְלָל
שֵׁיוֹם הַזֶּה אַחֲזוּז לְשָׁנֵי צָדִידִים וּמִפְרִיד
מִחֻלְקָת, אָמַר לְצַד זֶה כִּי טוֹב וּלְצַד זֶה כִּי
טוֹב, וּמִסְכָּיִם בֵּינֵיהֶם. וְלִכְן יֵשׁ בּוֹ פַּעַמִּים
וַיֹּאמֶר וַיֹּאמֶר. כָּאֵן הַסּוּד שֶׁל שָׁם שֶׁל אַרְבַּע
אוֹתִיּוֹת חֻקִּיקָה מְחוֹקֶקֶת עוֹלָה לְשִׁתִּים עֲשֶׂרָה
אוֹתִיּוֹת בְּאַרְבַּע דְּמִיּוֹת בְּאַרְבַּע צָדִידִים רְשׁוּם
עַל הַכֶּסֶּא הַקָּדוֹשׁ.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת וְכו'. מְאֹרֶת חֹסֵר,
שֶׁנִּבְרָאָה אֶסְכָּרָה לְתִינוּקוֹת. שְׂאֵחַר
שֶׁנִּגְנְזוּ אוֹר שֶׁל אוֹר הָרֵאשׁוֹן, נִבְרָאָה קִלְפָּה לְמַחַ,
וְאוֹתָהּ קִלְפָּה מִתְפַּשְׁטֶת וּמוֹצִיאָה קִלְפָּה אַחֶרֶת.
כִּיּוֹן שְׂיוֹצֵאת, עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת, מְגִיעָה לְגִבֵּי פָנִים
קִטְנוֹת, רוֹצָה לְהִתְדַבֵּק בָּהֶם וּלְהַצְטִיר בְּתוֹכָם,

וְלֹא רוּצָה לְהַפְרִיד מֵהֶם, מִפְּרִיד אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מִשֵּׁם וּמִוִּרִיד אוֹתָהּ לְמַטָּה, כְּשֶׁבָרָא
אָדָם כְּדִי לְתַקֵּן זֶה בָּעוֹלָם הַזֶּה.

כִּיּוֹן שְׂרָאָתָה אֶת חוּה דְּבוּקָה בְּצִדּוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁל
יִפִּי שֶׁל מַעְלָה וְרֵאָתָה דְּמוּת שְׁלֵמָה, פְּרָחָה
מִשֵּׁם, וְרֵצָתָה כְּמוֹ מְקָדָם לְהַתְדַּבֵּק בְּפָנִים קְטָנוֹת.
אוֹתָם שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים שֶׁל מַעְלָה לֹא נִתְּנוּ לָהּ. נִזְוָה
בָּהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִטִּיל אוֹתָהּ בְּשִׁפּוּלֵי
הַיָּם, וַיִּשְׁכַּח שֵׁם עַד שֶׁחָטָא אָדָם וְאָשְׁתּוֹ. אַז
הוֹצִיא אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשִּׁפּוּלֵי הַיָּם,
וְשׁוֹלְטֵת עַל כָּל אוֹתָם תִּינוּקוֹת פָּנִים קְטָנוֹת שֶׁל
בְּנֵי אָדָם שְׂרָאוּיִים לְהַעֲנִשׁ בְּחָטָאֵי אֲבוֹתֵיהֶם,
וְהִיא הוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת בְּעוֹלָם. מִתְקַרְבֶּת לְשַׁעְרֵי
גֵן עֵדֶן שֶׁבְּאֶרֶץ וְרוּאָה כְּרוּבִים, שׁוֹמְרֵי שַׁעְרֵי גֵן
הָעֵדֶן, וַיּוֹשְׁבֶת שֵׁם אֶצֶל אוֹתוֹ לְהֵט הַחֶרֶב, בְּגִלְל
שֶׁהִיא יֵצֵאָה מֵצַד אוֹתוֹ לְהֵט.

בְּשַׁעָה שְׁמִתְהִפֵּךְ אוֹתוֹ לְהֵט, בּוֹרַחַת
וּמְשׁוֹטְטֶת בְּעוֹלָם, וּמוֹצֵאת
תִּינוּקוֹת שְׂרָאוּיִים לְהַעֲנִשׁ, וְצוֹחֶקֶת בָּהֶם
וְהוֹרֶגֶת אוֹתָם. וְזֶהוּ בְּפִגְיֶמַת הַלְבָנָה שֶׁהַקְטִינָה
אֶת אוֹרָהּ, וְזֶה מְאֹרֶת. כְּשֶׁנּוֹלֵד קִיץ לֹא יִכְלָה

לְהַתְּדַבֵּק בּוֹ. אַחֵר כֶּף הַתְּקַרְבָּה אֱלִיוֹ וְהוֹלִידָה
רוּחוֹת וְשָׁדִים וּמַעֲוֹפִפִּים.

אָדָם שֶׁמֶשׁ מָאָה וּשְׁלָשִׁים שָׁנִים עִם רוּחוֹת
נִקְבּוֹת, עַד שֶׁבָּאָה נַעֲמָה, וּמִתּוֹךְ יִפְיָה
טָעוֹ אַחֲרֶיהָ בְּנֵי הָאֱלֹהִים עָזְ"א וַעֲזָא"ל, וְהוֹלִידָה
מֵהֶם. וּמִמֶּנּוּ הִתְפַּשְׁטוּ רוּחוֹת רָעוֹת וְשָׁדִים
בָּעוֹלָם, שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת בְּלִילָה [נ"א עִם
לִילִית] וְהוֹלֶכֶת בָּעוֹלָם וְצוֹחֶקֶת [נ"א וְצוֹחֶקוֹת]
בְּבְנֵי אָדָם וְעוֹשׂוֹת לָהֶם שִׂישְׁפָּכוּ קָרִי. וּבְכָל
מָקוֹם שֶׁנִּמְצְאִים בְּנֵי אָדָם יִשְׁנִים יַחֲדִים בְּבֵית,
שׁוֹרֹת עָלֵיהֶם, וְאוֹחֲזוֹת וְנִדְבָקוֹת בָּהֶם, וְלוֹקְחוֹת
מֵהֶם תְּאֻנָּה וּמוֹלִידוֹת מֵהֶם, וְעוֹד פּוֹגְעוֹת בּוֹ
בְּמַחֲלוֹת, וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ. וְכָל זֶה בְּפָגִימַת הַלְּבָנָה.

מֵאֲרֵת, כְּשֶׁמִּתְתַּקֵּנָת הַלְּבָנָה, מִתְּהַפְּכוֹת
הָאוֹתִיּוֹת (תהלים יח) אֲמַרְתָּ ה' צְרוּפָה
מִגֵּן הוּא לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ. מִגֵּן הוּא עַל כָּל אוֹתָם
רוּחוֹת רָעוֹת וּמִזִּיקִים שֶׁמְשׁוֹטְטִים בָּעוֹלָם
בְּפָגִימַתָּה לְכָל אוֹתָם שְׁאֲחוּזִים בּוֹ בְּאַמוּנָת
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, כְּשֶׁיִּרְדַּ לְעֵמֶק הָאֲגוּז, שְׁכָתוֹב
(שיר ו) אֶל גִּנַּת אֲגוּז יִרְדְּתִי, לָקַח קֶלֶפֶת

אָגוז וְהִסְתַּכַּל בְּכָל אוֹתָן קְלָפוֹת, וַיֵּדַע [נ"א
וְהִסְתַּכַּל שְׁכָל אוֹתָם לֹא נִבְרָאוּ אֶלָּא מֵעֲנוּג]
שְׁכָל אוֹתָם עֲנוּגִים שֶׁל אוֹתָם רוּחוֹת קְלָפוֹת
הָאָגוֹז אֵינוֹ אֶלָּא רַק לְהִדְבֵּק בְּבִנֵי אָדָם [נ"א
וְלִהְיוֹתָם] וּלְטַמֵּא אוֹתָם, שְׁפָתוֹב (קהלת ב)

וְתַעֲנִיגוֹת בְּנֵי הָאָדָם שְׂדָה וְשָׂדוֹת.

עוֹד, תַּעֲנוּגֵי בְּנֵי אָדָם שְׁמַתְעֲנוּגִים בְּשָׁנַת הַלֵּילָה
יוֹצֵא מֵהֶם שְׂדָה וְשָׂדוֹת, וְהַכֹּל הַצָּטָרֵךְ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִבְרֹא בְּעוֹלָם וּלְהִתְקִין בָּהֶם
אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל מִזֶּה מִבְּפָנִים, וְכַמָּה קְלָפוֹת
חוֹפוֹת עַל הַמֶּזֶח. וְכָל עוֹלָם כָּמוֹ זֶה, מַעֲלָה וּמַטָּה
מֵרָאשׁ סוֹד הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה עַד סוֹף כָּל הַדְּרָגוֹת.
כָּלֵם הֵם זֶה לְבוֹשׁ לָזֶה, וְזֶה לָזֶה. זֶה מִזֶּה לְתוֹךְ
מִזֶּה וּקְלָפָה רוּחַ. זֶה לְפָנִים מִזֶּה, וְזֶה לְפָנִים מִזֶּה,
עַד שֶׁנִּמְצָא שְׂדָה קְלָפָה לָזֶה וְזֶה לָזֶה.

נִקְדָּה רֵאשׁוֹנָה הִיְתָה אוֹר פְּנִימִי שְׂאִין לוֹ שְׁעוֹר
לְדַעַת הַזִּדְכָּכוֹת וְדִקְיָכוֹת וְנִקְיָכוֹת שְׁלוֹ, עַד
שֶׁהִתְפַּשְׁטָה מִמֶּנּוּ הִתְפַּשְׁטוֹת, וְאוֹתָהּ הִתְפַּשְׁטוֹת
שֶׁל אוֹתָהּ נִקְדָּה נַעֲשִׂית הֵיכָל אֶחָד לְהִתְלַבֵּשׁ
אוֹתָהּ נִקְדָּה, אוֹר שֶׁלֹּא יָדוּעַ לְגַדֵּל הַזְכוּךְ שְׁלוֹ.
הַהֵיכָל שֶׁהוּא לְבוֹשׁ לְאוֹתָהּ נִקְדָּה נִסְתָּרֶת הִיא
אוֹר שְׂאִין לוֹ שְׁעוֹר, וְעַם כָּל זֶה לֹא

דְּקִיק וּמִזְכֵּךְ הוּא כְּמוֹ אוֹתָהּ נִקְדָּה רִאשׁוֹנָה
טְמִירָה וּגְנוּזָה. אוֹתוֹ הֵיכַל הַתַּפְשֻׁט הַתַּפְשֻׁטוֹת
אוֹר הָרִאשׁוֹן, וְאוֹתָהּ הַתַּפְשֻׁטוֹת הִיא לְבוּשׁ
לְאוֹתוֹ הֵיכַל דְּקִיק וּמִזְכֵּךְ פְּנִימִי יוֹתֵר.

מִכָּאן וְהִלָּא הַתַּפְשֻׁט זֶה בְּזֶה וְהַתְּלִיב זֶה
בְּזֶה, עַד שֶׁנִּמְצָא זֶה לְבוּשׁ לָזֶה, וְזֶה
לָזֶה. זֶה מִחַ וְזוֹ קִלְפָּה. וְאֵף עַל גַּב שְׂזֵה לְבוּשׁ,
נַעֲשֶׂה הוּא מִחַ לְדִרְגָּה אַחֲרֵת. וְהַכֹּל כְּמוֹ זֶה
נַעֲשֶׂה כֶּךָ לְמִטָּה, עַד כִּי בְּצִלָּם זֶה הָאָדָם הוּא
בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִחַ וְקִלְפָּה, רוּחַ וְגוֹף, וְהַכֹּל הוּא
תְּקוּן שֶׁל הָעוֹלָם.

כְּשֶׁהִיָּתָה הִלְבְּנָה עִם הַשֶּׁמֶשׁ בְּדִבְקוֹת אַחַת,
הִיָּתָה הִלְבְּנָה בְּאוֹר. כִּיּוֹן שֶׁנִּפְרְדָּה
מִהַשֶּׁמֶשׁ וְהִפְקָדָה עַל כָּל חִילוּתֶיהָ, הִקְטִינָה אֶת
עַצְמָהּ, הִקְטִינָה אֶת אוֹרָהּ, וְנִבְרְאוּ קִלְפוֹת עַל
קִלְפוֹת לְגַנִּיזוֹת הַמַּחַ. וְהַכֹּל תְּקוּן שֶׁל הַמַּח. וְעַל
זֶה יְהִי מְאֹרֶת חֹסֵר. וְכָל זֶה לְתְּקוּן הָעוֹלָם, וְזֶהוּ
שְׂכָתוֹב לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֶת הַגְּדֹלִים. וַיַּעַשׂ –
רְבוּי וְתְּקוּן שֶׁל הַכֹּל כְּרִאוּי. אֶת שְׁנֵי
הַמְּאֹרֶת הַגְּדֹלִים – בְּהִתְחַלָּה בְּחִבּוּר אֶחָד. סוּד זֶה

הַשֵּׁם הַשְּׁלֵם יַחַד הוּי"ה אֱלֹהִים, אֵף עַל גַּב שְׂאִינוּ
בְּגִלּוּי אֱלֹא בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר. הַגְּדִלִים – שְׁנִבְרָאוּ [נ"א
שְׁנִתְגַּדְלוּ] בְּשֵׁם זֶה כִּזֶּה לְהַקְרֹא בָּהֶם הַשֵּׁם שֶׁל
הַכֹּל. מִצַּפֵּץ מִצַּפֵּץ אֱלֹו שְׁמוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁל שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה מִדּוֹת הַרְחָמִים. הַגְּדִלִים – אֱלֹו הַתְּגַדְלוֹ
וְעוֹלָם לְמַעְלָה, בְּגִלְל שֶׁהֵם עֲלִיוֹנִים מִסּוּד עֲלִיוֹן,
וְעוֹלָם לְתוֹעֵלַת הָעוֹלָם שְׁמֻקִּים בָּהֶם הָעוֹלָמוֹת.
כִּמוֹ זֶה שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת, שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד עוֹלָם
בְּגִדְלוֹת אַחַת.

לא הִתִּישְׁבָּה הַלְּבָנָה אֶצֶל הַשֶּׁמֶשׁ. זֹו הִתְבִּישָׁה
מִלִּפְנֵי זֹו. הַלְּבָנָה אָמְרָה (שיר א) אֵיכָה
תִּרְעָה. הַשֶּׁמֶשׁ אָמְרָה (שם) אֵיכָה תִּרְבִּיץ
בַּצְּהָרִים. יָרָ קָטָן אֵיךְ מֵאִיר בַּצְּהָרִים? (שם)
שְׁלֵמָה אָהִיָּה כְּעֻטָּיָה, אֵיךְ אָהִיָּה בְּבוֹשָׁה? אִזֵּי
הַקְּטִינָה עֲצָמָה לְהִיּוֹת רֹאשׁ לְתַחְתּוֹנִים, שְׁכַתּוֹב
צְאִי לָךְ בְּעֶקְבֵי הַצֶּאֱזָן. אָמַר לָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, לְכִי וְהַקְטִינִי אֶת עֲצָמִךְ.

ומשם אֵין לָהּ אוֹר, רַק מִהַשֶּׁמֶשׁ. שְׁבֵהתְחִלָּה
הָיוּ יוֹשְׁבִים כְּאֶחָד שְׁקוּלִים, אַחֵר כָּף
הַקְּטִינָה אֶת עֲצָמָה בְּכֹל אוֹתָם דְּרָגוֹת שְׁלֹה, אֵף
עַל גַּב שְׁהִיא רֹאשׁ עֲלֵיהֶם, שְׁהָרִי אֵין אִשָּׁה
בְּגִדְלוֹת רַק עִם בְּעֻלָּה כְּאֶחָד. אֶת הַמְּאֹר הַגָּדֹל –

יהו"ה. וְאֵת הַמָּאוֹר הַקָּטָן - אֱלֹהִיִּים, סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, סוּף הַמַּחְשָׁבָה. בְּהִתְחַלָּה נִרְשָׁם הוּא לְמַעַלָּה בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָאוֹת הַרְבִּיעִית שָׁלוּ, וְאַחֵר כֵּךְ הַקְּטִינָה עֲצָמָה לְהַקְרָא בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים.

וְעַם כָּל זֶה עוֹלָה לְכָל הַצָּדִידִים לְמַעַלָּה בְּאוֹת ה' בְּחִבּוֹר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. אַחֵר כֵּךְ הִתְפַּשְּׁטוּ דְרָגוֹת מֵצַד זֶה וּמֵצַד זֶה. הַדְּרָגוֹת שֶׁהִתְפַּשְּׁטוּ מֵצַד שְׁלֹמֶעֱלָה נִקְרְאוּ מִמַּשְׁלַת הַיּוֹם, וּדְרָגוֹת שֶׁהִתְפַּשְּׁטוּ מֵצַד שְׁלֹמֶטָה נִקְרְאוּ מִמַּשְׁלַת הַלֵּילָה. וְאֵת הַכּוֹכָבִים - שְׁאֵר הַצְּבָאוֹת וְהַמַּחֲנוֹת שְׁאִין לָהֶם חֲשִׁבּוֹן, שְׁכָלִם תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם חֵי הָעוֹלָמִים, שְׁכָתוֹב וְיִתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהַאֲרִיר עַל הָאָרֶץ - זֶה אֶרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה לְמַטָּה, כְּדָגְמָא זֶה חֵי הָעוֹלָמִים. וְזֶה לְהַאֲרִיר עַל הָאָרֶץ, זֶה אֶרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה כְּדָגְמָא שְׁלֹמֶעֱלָה.

מַלְכוּת דְּוָד הִתְתַּקְּנָה בְּיוֹם זֶה [וְזֶה הוּא] רָגֵל וּתְמִיכָה רְבִיעִית שֶׁל הַכֶּסֶּא, הִתְתַּקְּנוּ הָאוֹתִיּוֹת וְהִתְיַשְּׁרוּ עַל מְקוֹמָן. וְעַם כָּל זֶה, עַד הַיּוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁהִתְתַּקְּנָה דְמוּת הָאָדָם תְּקוּן כְּרָאוּי, לֹא הִתְיַשַּׁב בְּמְקוֹמוֹ, וְאִזּוּ הִתְתַּקֵּן כֶּסֶּא עֲלִיּוֹן

וְכִסָּא תַּחְתּוֹן, וְהַעוֹלָמוֹת כָּלָם הִתְיַשְּׁבוּ בְּמִקּוֹמָם,
וְכָל הָאוֹתִיּוֹת הִתְתַּקְּנוּ עַל גִּלְגָּלֵיהֶם בְּהִתְפַּשְּׁטוֹת
שֶׁל תְּפִיסַת הַקָּשָׁר.

וַיּוֹם רְבִיעִי הוּא יוֹם מָאוֹס מְבוֹנִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמָר (תהלים קיח) אָכֵן מָאָסוּ הַבוֹנִים. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (שיר א) בְּנֵי אָמִי נִחְרוּ בִי. שְׁהִרִי אוֹרָה
זוֹ הַקְטִינָה עֲצָמָה וְהָאוֹר שָׁלָה, וְהַקְלָפוֹת נִתְקְנוּ
עַל מִקּוֹמָם. כָּל אוֹתָם הַמְּאוֹרוֹת שֶׁמְּאִירִים,
כָּלָם תְּלוּיִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם הַזֶּה לְהִתְקִין בָּהֶם
כִּסָּא דָּוִד (מלכות).

הַמְּאוֹרוֹת הִלְלוּ מְצִירִים צִיּוֹר שְׁלִמְטָה לְהִתְקִין
צִיּוֹר שֶׁל כָּלָם שֶׁהֵם בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם,
צִיּוֹר פְּנִימִי. שְׁכָל צִיּוֹר פְּנִימִי נִקְרָא כָף. וּמִכָּאֵן
שְׁכָל צִיּוֹר שֶׁנִּכְלָל בְּהִתְפַּשְּׁטוֹת זֶה נִקְרָא אָדָם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (יחזקאל לד) אָדָם אַתָּם, אַתָּם קְרוּיִים אָדָם
וְלֹא שְׂאֵר עַמִּים עֲכוּ"ם.

וְכָף רוּחַ נִקְרָאת אָדָם. רוּחַ שֶׁל צַד קִדְשָׁה גּוֹפּוֹ
הוּא לְבוּשׁ [שֶׁל אָדָם], וְעַל זֶה כָּתוּב (איוב י'
עור וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי וְגו'). בָּשָׂר שֶׁל אָדָם הוּא
לְבוּשׁ. וּבְכָל מְקוֹם כָּתוּב בָּשָׂר אָדָם, אָדָם לְפָנִים.
בָּשָׂר, לְבוּשׁ הָאָדָם גּוֹפּוֹ. רוּחוֹת שְׁלִמְטָה שֶׁנִּתְכַּסִּים

בְּהִתּוֹךְ שֶׁל רוּחַ זֶה הַצִּיּוֹר מִמֶּנּוּ צִיּוֹרִים
 שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ בְּלְבוּשׁ אֲחֵר, כְּמוֹ צִיּוֹר שֶׁל בְּהֵמוֹת
 טְהוֹרוֹת, (דברים יד) שׁוֹר שֶׁהִתְלַבְּשׁ בְּעֵזִים אֵיל
 וְצִבִּי וַיִּחַמּוֹר וְגו'. אוֹתָם שֶׁצִּיּוֹרִים לְהַכֵּיל
 בְּלְבוּשׁ שֶׁל אָדָם, אוֹתוֹ רוּחַ פְּנִימִי שֶׁל אוֹתָם
 צִדְדִים [ס"א צִיּוֹרִים] עוֹלָה בְּאוֹתוֹ שֶׁם שֶׁנִּקְרָא בּוֹ
 גּוֹפּוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁם בֶּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר הוּא
 פְּנִימִי שֶׁל אוֹתוֹ גּוֹף. הַבֶּשֶׂר שֶׁלּוֹ לְבוּשׁ, וְכֵן כָּלָם.
 כְּמוֹ זֶה בְּצֵד הָאֲחֵר הַטָּמֵא, רוּחַ שֶׁהִתְפַּשְׁטָה
 בְּשָׂר עַמִּים עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם יוֹצֵאת מִצֵּד
 טָמֵא שֶׁאֵינּוּ אָדָם. וּמִשּׁוֹם כֵּן לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם
 זֶה. הַשֵּׁם שֶׁל אוֹתוֹ רוּחַ טָמֵא לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם שֶׁל
 אָדָם וְאֵין בּוֹ חֵלֶק. הַגּוֹף שֶׁלּוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ
 טָמֵא, בֶּשֶׂר טָמֵא יִטָּמֵא לְתוֹךְ בֶּשֶׂר לְבוּשׁוֹ.
 מִשּׁוֹם כֵּן, בְּעוֹד שֶׁשׁוֹרָה אוֹתוֹ רוּחַ בְּאוֹתוֹ גּוֹף
 נִקְרָא טָמֵא. יוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹתוֹ הַלְבוּשׁ – לֹא נִקְרָא
 טָמֵא וְלֹא עוֹלָה אוֹתוֹ לְבוּשׁ בְּשֵׁם.

הַרוּחוֹת לְמִטָּה שְׁנֵתִים בְּהִתּוֹךְ שֶׁל רוּחַ זֶה
 מִצִּיּוֹרִים מִמֶּנּוּ צִיּוֹרִים שֶׁמִּתְלַבְּשִׁים
 בְּלְבוּשׁ אֲחֵר כְּמוֹ צִיּוֹרֵי בְּהֵמוֹת טָמֵאוֹת, וְהַתּוֹרָה
 פִּתְחָה בָּהֶם (ויקרא יא) וְזֶה לָכֶם הַטָּמֵא. כְּגוֹן הַחֲזִיר
 וְעוֹפּוֹת וּבְהֵמוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַצֵּד, רוּחַ עוֹלָה

בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם הַגּוֹף הַלְבוּשׁ שְׁלוֹ. וְהַגּוֹף נִקְרָא
בְּשֵׁר חֲזִיר, חֲזִיר לְתוֹךְ בְּשֵׁר הַלְבוּשׁ שְׁלוֹ. וְלִכְן
שְׁנֵי הַצְדָּדִים הִלְלוּ נִפְרָדִים. אֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוּד
אָדָם, וְאֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוּד שֶׁל טָמֵא. כָּל מִין הוֹלֵךְ
לְמִינוֹ וְחוֹזֵר לְמִינוֹ.

הַמְּאֻרֹּת הָעֲלִיוֹנִים שְׂמֵאִירִים, מְאִירִים בְּאוֹתוֹ
רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ', לְצִיר לְמִטָּה
צִיּוּרִים כְּרֵאוּי, שְׂכָתוֹב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ
הַשָּׁמַיִם וְכוּ' וְלִמְשַׁל בְּיוֹם וּבַלֵּילָה. שְׁלִטוֹן שֶׁל
שְׁנֵי אוֹרוֹת אֵלּוּ זֶהוּ שְׁלִטוֹן כְּרֵאוּי.

הַמְּאֻר הַגָּדוֹל שְׁלִטוֹנוֹ בְּיוֹם, מְאֻר קָטָן
שְׁלִטוֹנוֹ בַּלֵּילָה. וְסוּד זֶה, מְכַאֵן
שְׁלִטוֹן הַזְכָּר בְּיוֹם לְצוּת [נ"א לְמַלְא] לְבֵיתוֹ
בְּכָל מֵה שְׂצָרִיךְ וּלְהַכְנִיס בּוֹ טָרֵף וּמְזוֹן. כִּיּוֹן
שֶׁנִּכְנָס הַלֵּילָה וְהִנֵּקְבָה לּוֹקַחַת הַכֹּל, אֵין שְׁלִטוֹן
הַבֵּית – רַק בְּנִקְבָה, שְׁהָרִי אֵז הַשְׁלִטוֹן שָׁלָה [וְלֹא
שֶׁל הַזְכָּר], שְׂכָתוֹב (מְשַׁלֵּי לֹא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד לֵילָה
וַתִּתֵּן טָרֵף לְבֵיתָהּ. הִיא וְלֹא הוּא. מְמַשְׁלֵת הַיּוֹם
שֶׁל הַזְכָּר, וּמְמַשְׁלֵת הַלֵּילָה שֶׁל הַנִּקְבָה.

**[מְאֻר גָּדוֹל זֶהוּ הַשֵּׁמֶשׁ, וַיֵּשׁ בּוֹ שְׁנַיִם עֶשְׂרִי
פְּתָחִים, יֵשׁ בּוֹ שְׁתֵּים עָשָׂרָה שְׁעוֹת,**

וְשֵׁם שׁוֹלֵט עַל הַיּוֹם. הַמָּאֹר הַקָּטָן יֵשׁ בּוֹ שְׁנַיִם
עָשָׂר פְּתָחִים, וְזוֹ הַלְבָּנָה, וְשׁוֹלֵטָת עַל הַלַּיְלָה,
וּבַלַּיְלָה יֵשׁ שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁעוֹת, וְעַל זֶה בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. הַשֵּׁם וְשְׁנַיִם
עָשָׂר פְּתָחִים נַעֲשִׂים שְׁלֹשׁ עָשָׂרָה מִדּוֹת הָרַחֲמִים.
לַיֵּל הַלְבָּנָה וְשְׁנַיִם עָשָׂר פְּתָחִים וְנַעֲשׂוּ שְׁלֹשָׁה
עָשָׂר. וְנַעֲשׂוּ הַשֵּׁם וְהַלְבָּנָה אֶחָד, וַיּוֹם וְלַיְלָה
אֶחָד. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֶקֶר יוֹם אֶחָד,
וְסוּד זֶה לְמַעְלָה]. וְאֵת הַכּוֹכָבִים – כִּיּוֹן שֶׁהִנָּקְבָה
פּוֹקֶדֶת אֶת הַבַּיִת וּמִתְכַּנְּסֶת לְבַעֲלָהּ, אֵין שְׁלִטוֹן
לְבַיִת אֶלָּא רַק לְעֵלְמוֹת שְׁנִשְׁאָרוֹ בַּבַּיִת לְהִתְקִין
כָּל תְּקוּנֵי הַבַּיִת, וְאַחֵר כֵּךְ חוֹזֵר הַבַּיִת לְשְׁלִטוֹן
הַזָּכֵר בַּיּוֹם, וְהַכֹּל כִּרְאוּי.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמָּאֲרוֹת. זֶה מָאֹר וְזֶה
מָאֹר. מִשּׁוּם כֵּךְ אוֹתָם מְאֻרוֹת שְׁעוֹלִים
לְמַעְלָה נִקְרְאִים מְאֻרֵּי אֹר, וְאוֹתָם מְאֻרוֹת
שִׁירְדוֹ לְמַטָּה נִקְרְאִים מְאֻרֵּי אֵשׁ, שֶׁהֵם דְּרָגוֹת
לְמַטָּה וְשׁוֹלֵטִים כָּל יְמֵי הַחֹל. וְעַל כֵּן, כְּשֶׁהַשַּׁבָּת
יוֹצֵאת, מְבָרְכִים עַל גֵּר, שֶׁהִרִי נִתְּנָה לָהֶם רְשׁוּת
לְשִׁלֹּט. הָאֲצָבָעוֹת שֶׁל בֶּן אָדָם הֵם סֵתֵר שֶׁל
דְּרָגוֹת וְסוּדוֹת שְׁלִמְעָלָה, וַיֵּשׁ בָּהֶם פְּנִימִיִּים
וְאַחוּרִיִּים. אַחוּרִיִּים הֵם לַחוּץ, וְהֵם רָמְזוּ לְצַפְרָנִי

הָאֶצְבָּעוֹת. וְלִכְן יֵשׁ רְשׁוּת לְהִסְתַּכֵּל בְּצַפְרָנִים
בְּמוֹצָאי שַׁבָּת, שֶׁהָרִי מְאִירִים מֵאוֹתוֹ הַנֵּר
וּמְאִירִים מֵאוֹתָהּ אֵשׁ לְשֵׁלֵט.

אֵלֶּה נִרְאִים. אֶצְבָּעוֹת שֶׁל בְּפָנִים אֵין רְשׁוּת
לְהִרְאוֹת בְּאוֹתוֹ נֵר, שֶׁהָרִי מְלַמֵּעֶלָה
מְאִירִים וְנִקְרָאִים פָּנִים פְּנִימִיּוֹת. וְזֶה סוּד וְרֵאִיתָ
אֶת אַחֲוֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. שְׁלֹא יִסְתַּכֵּל בֶּן אָדָם
בְּמוֹצָאי שַׁבָּת בְּאֶצְבָּעוֹת לְפָנִים בְּשַׁעָה שְׁאוּמֵר
בוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲוֵי – אֵלוֹ פָּנִים
שֶׁל בַּחוּץ שֶׁנִּרְמְזוּ בְּצַפְרָנִים. (שם) וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ –
אֵלוֹ הָאֶצְבָּעוֹת לְפָנִים. אֵלֶּה שׁוֹלְטִים בְּשַׁבָּת,
וְאֵלֶּה שׁוֹלְטִים בַּחֹל.

וּבֵיּוֹם הַשַּׁבָּת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלֵט לְבָדוּ
בְּאוֹתָם פָּנִים פְּנִימִיִּים עַל כֹּסֵא כְבוֹדוֹ,
וְכֻלָּם נִכְלָלִים בּוֹ וְהַשְׁלֵטוֹן הוּא שְׁלוֹ. וְלִכְן
מוֹרִישׁ מְנוּחָה לְכָל הָעוֹלָמוֹת, וְיִוְרָשִׁים יִרְשֶׁה זֶה
הָעַם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁנִּקְרָאִים עִם אֶחָד בְּאֶרֶץ.
מְאוּרֵי אֹר מֵצֵד הַיָּמִין שֶׁהוּא אֹר רֵאשׁוֹן שֶׁהִיָּה
בֵּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן. שְׁבִיּוֹם הַשַּׁבָּת מְאִירִים אוֹתָם
מְאוּרֵי אֹר בְּלִבָּדָם וְשׁוֹלְטִים, וּמֵהֶם מְאִירִים
כֻּלָּם לְמַטָּה.

וּכְשִׁיּוֹצֵאת שַׁבָּת, נִגְנְזִים [אוֹתָם] מְאוּרֵי אוֹר
שֶׁלֹא מִתְגַּלִּים, וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ
שׁוֹלְטִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל מְקוֹמָם. מִתִּי
שׁוֹלְטִים בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת? עַד עֶרֶב יוֹם הַשַּׁבָּת.
וְעַל זֶה צְרִיכִים לִהְיוֹת מוֹאֲרִים מֵאוֹתוֹ הַגֵּר
בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת.

וְהַחֲיוֹת רְצוּא וְשׁוּב, שֶׁלֹא יְכוּלָה הָעֵין לְשַׁלֵּט
בָּהֶם בְּגִלּוֹל שֶׁהֵם רְצוּא וְשׁוּב. חֲיוֹת
שְׁמִתְגַּלּוֹת הֵם שֶׁל אוֹתוֹ הָאוֹפֵן נִמְצָא בְּתוֹכָם,
וּמִיֵּהוּ זֶה? מִטְטְרוֹ"ן, שֶׁהוּא גְדוֹל וְנִכְבָּד מִשְׁאָר
אֵלֶּה [נ"א הַצְּבָאוֹת], וְעֲלִיוֹן חֲמֵשׁ מֵאוֹת
פָּרָסוֹת. חֲיוֹת שְׁמִסְתְּרוֹת הֵן [רְבוּצוֹת] תַּחַת שְׁתֵּי
אוֹתִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁמִתְכַּסּוֹת. י"ה אוֹתִיּוֹת
שׁוֹלְטוֹת עַל ו"ה. אֵלֶּה מְרַכְּבָה לְאֵלֶּה. וְאוֹתוֹ
הַטְּמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים שֶׁלֹא נֹדָע כָּלֵל שׁוֹלֵט
עַל הַכָּל וְרוֹכֵב עַל הַכָּל. הַחֲיוֹת שְׁמִתְגַּלּוֹת הֵם
לְמִטָּה תַּחַת אֵלֶּה הָעֲלִיוֹנוֹת שֶׁנִּסְתְּרוֹת וּמוֹאֲרוֹת
מֵהֵן, וּמִתְנַהֲגִים בְּגִלְלוֹם.

הַחֲיוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת כָּלֵן כְּלוּלוֹת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם,
וְעֲלִיָּהֶם כְּתוּב יְהִי מְאֹרֶת בְּרַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם, וְהָיוּ לְמֵאֹרֶת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. כָּלֵם
תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. הָרַקִּיעַ שֶׁעַל גִּבִּי

החיות, זה אותו שכתוב (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח. זה אותו קדמון [נ"א ה' הקדמון].

שְׁהָרִי מִשֵּׁם וְהִלָּא אֵין מִי שְׂיִכּוּל לְהִסְתַּכֵּל וְלָדַעַת. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהוּא נִסְתָּר בַּמַּחְשָׁבָה, וּמַחְשַׁבַת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא טְמִירָה וְנִסְתָּרַת עַלְיוֹנָה. מַחְשַׁבַת בֶּן הָאָדָם בְּכָל הָעוֹלָם [לא יכול] לְהִתְדַבֵּק וְלָדַעַת אוֹתָהּ. דְּבָרִים הַתְלוּיִים בַּמַּחְשָׁבָה עַלְיוֹנָה אֵין מִי שְׂיִכּוּל לְהַשִּׁיג אוֹתָם. הַמַּחְשָׁבָה [עַלְיוֹנָה] מִמֶּשׁ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. לְפָנִים מִהַמַּחְשָׁבָה מִיְהוּ שְׁעוּשָׁה רַעֲיוֹנוֹת? שְׁהָרִי אֵין הַשְׁכָּלָה לְשֹׂאֵל, וְכָל שָׁכֵן לָדַעַת.

בְּאִי"ן סו"ף אֵין בּוֹ רֶשֶׁם כָּלָל, וְשֹׂאֵלָה לֹא תְלוּיָה בּוֹ, וְלֹא רַעֲיוֹן לְהִסְתַּכְלוּת הַמַּחְשָׁבָה כָּלָל. מִתּוֹךְ נִסְתָּר הַנִּסְתָּר, מֵרֹאשׁ תַּחֲתִית שֶׁל הָאֵין סוֹף, מֵאִיר אֹר דְּקִיק וְלֹא יָדוּעַ, נִסְתָּר בִּסְתָר [נ"א בְּרֶשֶׁם] כְּחוֹד הַמַּחֲטָה. סוֹד נִסְתָּר שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה לֹא יָדוּעַ, עַד שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ אֹר. בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רְשׁוּמִים שֶׁל כָּל הָאוֹתִיּוֹת, מִשֵּׁם יוֹצְאִים.

בראש הכל. א ראש וסוף של כל הדרגות.
 הרשם שגשרמים בו כל הדרגות, ולא
 נקרא אלא אחד. להראות שאף על גב שיש בו
 דמיות רבות, אינו אלא אחד. ודאי היא האות
 שעליונים ותחתונים תלויים בה. ראשית של
 אל"ף, סתר של סוד המחשבה העליונה. ואותה
 התפשטות של אותו רקיע עליון, הכל נסתר
 באותו הראש. בגלל שכשיוצאת א' מרקיע הזה,
 בדמות של סוד ראש המחשבה יוצאת. באותו
 אמצע של אל"ף כלולים בו שש דרגות, סוד של
 כל החיות הנסתרות העליונות [ס"א שעולות]
 [ס"א שתלויות] מתוך המחשבה.

אור אחד שמאיר ונגנז, זה אור של אות ט של
 בראשית. חם היום שהיה יושב אברהם
 פתח האהל, שהוא פתח מלמטה למעלה, וחם
 היום מאיר על אותו פתח ומאיר משם.

שני, אור שהולך להיות חשוף לעת פנות ערב.
 הסוד של תפלת יצחק להתקין דרגה זו,
 שכתוב (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח בשרדה
 לפנות ערב. הסתכלות של ערב, וחשוכים כלם
 אצלו. בפנות הערב הזה הסתכל יעקב באותו
 ממנה של עשו.

שְׁלִישִׁי, אור שְׁכוּלֵל שְׁנֵי אֱלוֹ, אור שְׁמַאִיר
 בְּרִפּוּאָה, סוד הַכְּתוּב בִּיעֶקֶב (בראשית
 לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדַאי כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹתוֹ
 פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן וְהִלָּאָה וְהוּא צִלַּע עַל יִרְכּוֹ. זֶהוּ
 נִצָּח יִשְׂרָאֵל.

עַל יִרְכּוֹ, יִרְכּוֹ כְּתוּב וְלֹא יִרְכּוֹ, זוֹ דְּרָגָה
 רְבִיעִית, שְׁלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שָׁבָא
 שְׁמוּאֵל, וְעָלִיו כְּתוּב (שְׁמוּאֵל-א טו) וְגַם נִצָּח
 יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲזִי נִתְקַן שֶׁהָיָה חֲלָשׁ כְּשֶׁהִסְתַּכֵּן
 יַעֲקֹב אֲבִינוּ עִם הַמָּמְנָה שֶׁל עֵשָׂו.

וַיִּגַע בְּכַף יִרְכּוֹ. כְּשָׁבָא אֶצֶל יַעֲקֹב, לָקַח כַּחַ
 מֵאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב בְּדִין הַקֶּשֶׁה. וַיַּעֲקֹב הָיָה
 נִכְלָל בּוֹ וְלֹא יָכַל לוֹ. וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכַל לוֹ וַיִּגַע
 בְּכַף יִרְכּוֹ. לָקַח תִּקְוָה הַדִּין מִשָּׁם, בְּגִלְלֵי שִׁירָף
 הוּא מִחוּץ לַגּוֹף. שִׁיעֲקֹב הָיָה גּוֹף, וְגוּפוֹ הָיָה
 כָּלוּל בְּסוּד שֶׁל שְׁתֵּי דְרָגוֹת בְּסוּד שְׁנִקְרָא אָדָם.
 כִּיּוֹן שֶׁלָּקַח תִּקְוָה מִחוּץ לַגּוֹף, מִיָּד – וַתִּקַּע כַּף
 יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שָׁבָא שְׁמוּאֵל, וְעַל
 זֶה נִצָּח יִשְׂרָאֵל כְּתוּב בּוֹ, כִּי לֹא אָדָם
 הוּא. יְהוֹשֻׁעַ נִתְנַבֵּא מֵהוּדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁכְּתוּב

(במדבר כז) וּנְתַתָּה מִהוֹדֶךָ עָלָיו. הוֹד. וְזוֹ דְרָגָה חֲמִישִׁית. נִצַּח – יָרַךְ שְׁמָאל שֶׁל יַעֲקֹב. וְלִכְן בָּא דוֹד וְכָלֵל אוֹתוֹ בִּימִין, שְׁכָתוֹב (תהלים טז) נַעֲמֹות בִּימִינֶךָ נִצַּח. יְמִינֶךָ לֹא כָתוֹב אֶלָּא בִימִינֶךָ. מָה הַטַּעַם נִחְלָשָׁה יָרַךְ יַעֲקֹב? בְּגִלָּל שְׁהִתְקַרַּב אֵלָיו צַד הַטְּמָאָה וְלָקַח מִמֶּנּוּ כֹחַ, וְהִתְעַכֵּב עַד שְׁמוּאֵל. וְעַל זֶה בָּא לְהַזְכִּיר שְׁזָהוּ יָרַךְ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוֹב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כָּל דְּבָרָיו הָיוּ בְּדִין בְּרֵאשִׁית וּלְבִסּוּף.

וְעוֹד, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּלֵל אוֹתוֹ אַחֵר כֶּף בְּהוֹד, מָתִי? לְאַחֵר שְׁמַשֵּׁחַ מַלְכִּים. וְעַל זֶה הוּא שָׁקוּל כְּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן. מָה מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בִּשְׁנֵי צַדִּידִים שְׁלִמְעֵלָה – גַּם הוּא לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁאוֹתָם שְׁנֵי הַצַּדִּידִים, וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד, כְּמוֹ שְׁמִשָּׁה וְאַהֲרֹן שְׁלִמְעֵלָה. וְכָל הַדְּרָגוֹת אַחֲזוֹת זוֹ בְּזוֹ, שְׁכָתוֹב (שם טז) מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנֵיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ. שְׁהָרִי שְׁמֵה צַדִּידִים נִכְלָלוּ וְאַחֲזוֹת זוֹ בְּזוֹ.

כְּמוֹ שְׁאֵלָה אַחֲזוּזִים, מִשָּׁה וְאַהֲרֹן וּשְׁמוּאֵל – כֶּף גַּם אַחֲזוּזִים יַעֲקֹב מִשָּׁה וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב בְּעַל הַבֵּית. מִת יַעֲקֹב – נִטַּל מִשָּׁה אֶת הַבֵּית, וְצוּה אוֹתָהּ בְּחַיָּיו. יוֹסֵף עַל יְדֵי יַעֲקֹב וּמִשָּׁה הָיָה צַדִּיק.

וּשְׁנֵיהֶם לֹא שִׁמְשׁוּ הַבֵּית אֶלָּא בְיוֹסֵף, בְּגִלְל
שְׁהִיָּה צָדִיק].

יַעֲקֹב בְּיוֹסֵף לָקַח אֶת הַבֵּית, שִׁכְתוֹב (בראשית לו)
אֵלֶּה תִּלְדוּת יַעֲקֹב יוֹסֵף. מִשֶּׁה לֹא שִׁמְשׁ
בָּה עַד שֶׁלָּקַח אוֹתוֹ אֶת יוֹסֵף. כְּשִׁיּוֹצֵאָה הַשְּׂכִינָה
מִהַגְלוֹת, לֹא יָכוֹל לְהַזְדַּוֵּג בָּה, רַק בְּיוֹסֵף, שִׁכְתוֹב
(שמות יג) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. לָמָּה
כָּתוֹב עִמּוֹ? אֶלָּא גוֹף לֹא מְזַדְדָּג בְּנִקְבָּה עַד
שִׁמְזַדְדָּג עִם הַבְּרִית. וְעַל זֶה מֹשֶׁה לָקַח לוֹ אֶת
יוֹסֵף עִמּוֹ. כִּיּוֹן שְׁהִיָּה עִמּוֹ, שִׁמְשׁ בְּנִקְבָּה כְּרָאוּי.
וְלָכֵן יַעֲקֹב מֹשֶׁה וְיוֹסֵף הוֹלְכִים כְּאַחֵד.

יַעֲקֹב מֵת, וְגוֹפּוֹ הִכְנִיסוּ אוֹתוֹ לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.
יוֹסֵף מֵת, גוֹפּוֹ לֹא נִקְבַּר בְּאֶרֶץ הַקְּדֹשׁ,
אֶלָּא עֲצָמוֹתָיו. מֹשֶׁה [מֵת] – לֹא זֶה וְלֹא זֶה,
לָמָּה? אֶלָּא יַעֲקֹב בִּעְלָה הָרָאשׁוֹן שֶׁל הַגְּבִירָה
הָיָה. מֵת יַעֲקֹב – הַזְדַּוְּגָה בְּמֹשֶׁה. וּבְעוֹד שִׁמְשֵׁה
הָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, צָוָה אוֹתָהּ כְּרָאוּי, וְהוּא הָיָה
בִּעְלָה הַשְּׁנִי. אֶת יַעֲקֹב הִכְנִיסוּ לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה
כְּשִׁגּוּפּוֹ שָׁלֵם, בְּגִלְל שֶׁהוּא גוֹף. יוֹסֵף – עֲצָמוֹתָיו
וְלֹא גוֹפּוֹ, בְּגִלְל שֶׁעֲצָמוֹת הֵם צְבָאוֹת וּמַחֲנוֹת
שְׁלִמְעָלָה, וְכֻלָּם יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ צָדִיק. וְהַצָּדִיק
נִקְרָא צְבָאוֹת. מָה הַטַּעַם? בְּגִלְל שֶׁכָּל צְבָאוֹת

וּמַחֲנֹת עֲלִיּוֹנִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ, וְעַל זֶה עֲצֻמוֹתָיו,
שֶׁהֵן צְבָאוֹת, נִכְנָסוּ לָאָרֶץ.

מִשֶּׁה הָיָה בַּחוּץ, וְלֹא נִכְנָס לְשֵׁם לֹא גּוֹפוֹ וְלֹא
עֲצֻמוֹתָיו. אֲלָא נִכְנָסָה הַשְּׂכִינָה לָאָרֶץ.
אַחֵר שִׁמְשָׁה מֵת וַחֲזָרָה לְבַעֲלָהּ הָרֹאשׁוֹן, וְדָאִי
הוּא יַעֲקֹב. מִכָּאֵן נִקְבָּה שְׁנֵשֶׁאֵת לְשָׁנִים בָּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם, הִיא חוֹזֶרֶת לָרֹאשׁוֹן. מִשֶּׁה הָיָה בַּחוּץ,
כִּיּוֹן שֶׁבַעֲלָהּ הָרֹאשׁוֹן הָיָה בָּאָרֶץ.

סדר הלימוד ליום ח תשרי [יום 8 בשנה]

מִשֶּׁה זָכָה בְּחֵייו מֵה שְׁלֹא זָכָה בּוֹ יַעֲקֹב. יַעֲקֹב
שִׁמַּשׁ בָּהּ בָּאוֹתוֹ עוֹלָם, וּמִשֶּׁה בָּעוֹלָם
הַזֶּה. וְאִם תֹּאמַר שֶׁזֶה הָיָה הַחֲסָרוֹן שֶׁל מִשֶּׁה –
לֹא כֵן! אֲלָא כְּשִׁינְאוֹ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, מִצַּד
הַיּוֹבֵל הָיָה, וְכָל אוֹתָם שְׁשִׁים רַבּוֹא הָיוּ מֵעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן. וּבָאוֹתָהּ הַדְּמוּת הִלְכוּ בַּמִּדְבָּר, וְאַחַד
מֵהֶם לֹא נִכְנָס לָאָרֶץ, אֲלָא בְּנֵיהֶם תּוֹלְדוֹתֵיהֶם
כְּרֹאִי, שֶׁהֵם תְּקוּן הַלְבָּנָה, וְכָל מַעֲשֵׂי הָאָרֶץ הָיוּ
תְּקוּן הַלְבָּנָה.

מִשֶּׁה שִׁמַּשׁ בַּלְבָּנָה בְּעוֹד שֶׁהוּא בְּגוֹף וְצוּה
אוֹתָהּ לְרִצּוֹנוֹ, וְכִשְׁנִפְטָר מֵהָעוֹלָם הַזֶּה,
עָלָה בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וַחֲזָר בְּרוּחַ

לְיוֹבֵל הָעֲלִיּוֹן (בִּינָה), וְשֵׁם נִדְבֵק בְּאוֹתָם שְׁשִׁים
 רְבוּא שֶׁהֵיוּ שָׁלוּ. מֵה שְׁלֹא הָיָה כֵן לִיעֶקֶב, שֶׁהוּא
 חֲזַר בְּרוּחַ לְתוֹךְ הַשְּׁמֵטָה מֵה שְׁלֹא הָיָה כֹּף
 בְּחַיָּיו, [הַיּוֹת] בֵּינָן שְׁבִית אַחֵר הָיָה לוֹ.

וְאַרְיֵן הַקְדוּשָׁה נִתְתַּקְנָה בְּתַקוֹן [הָעוֹלָם
 שְׁלֵמָטָה] בִּכְחַ שְׁלֵמָעֵלָה. וְעַל זֶה לֹא
 רָאוּי לְהֵיוֹת כָּלָם כְּאַחֵד. אֱלֹה שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
 הָיוּ לְבָדֵם כָּלָם בְּרוּחַ, וְאֱלֹה שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן
 הָיוּ כָלָם לְבָדֵם בְּגוֹף, וְלֹא רְאוּיִים לְהֵיוֹת אֱלֹה
 וְאֱלֹה בְּתוֹךְ הַלְבָנָה, אֲלֹא אֱלֹה תוֹךְ הַלְבָנָה וְאֱלֹה
 בַּחוּץ, לְהַאֲוִיר אֱלֹה מִתּוֹךְ אֱלֹה. וְכָלָם שֶׁנִּכְנָסוּ
 בְּאַרְץ, דְּמוּת הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ, וְלֹא הָיוּ בַּעֲלֵיָהּ
 עֲלִיוֹנָה כְּמוֹתָם, בְּגִלָּל שְׁלֹא יִהְיֶה דוֹר וְלֹא הָיָה
 מִקֵּדָם כְּמוֹ אוֹתָם רֵאשׁוֹנִים שֶׁנִּרְאָה לָהֶם זִיו כְּבוֹד
 רְבוּנָם פָּנִים בְּפָנִים.

יַעֲקֹב שִׁמַּשׁ בְּנִשְׁוֹתָיו בְּגוֹף, אַחֵר כֹּף נִדְבֵק רוּחַ
 בְּרוּחַ. מֹשֶׁה נִפְרַד מֵאַשְׁתּוֹ וְשִׁמַּשׁ כְּשֶׁהוּא
 בְּגוֹף בְּאוֹתָהּ רוּחַ קְדוּשָׁה. אַחֵר כֹּף נִדְבֵק רוּחַ
 בְּרוּחַ עֲלִיוֹנָה טְמִירָה שֶׁל מַעֲלָה, וְכָל הַדְּרָגוֹת הָיוּ
 נִדְבָקִים כֻּלָּן כְּאַחֵד. רוּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה הִיא מֵהִיּוֹבֵל,
 גּוֹפּוֹ מֵהַשְּׁמֵטָה. רוּחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב לְהִתְדַבֵּק
 בַּשְּׁמֵטָה. גּוֹף שֶׁל נִשְׁוֹתָיו הָיָה בָּעוֹלָם הַזֶּה. כָּל

אותם מאורות עליונים בדמות שלהם למטה
בארץ נ"א בדמותם למטה מהם בדמותם למטה
[בארץ], וכלם תלויים ברקיע השמים. כאן סוד
של שני שמות כלולים כאחד ותקונם שלשה,
וחוזרים לאחד זה כנגד זה. והוא שם גלוי חקוק
כלולים בסוד זה של האמונה.

ויאמר אלהים נעשה אדם. סוד ה' ליראיו וגו'
(תהלים כה). פתח אתו זקן הזקנים ואמר:

שמעון שמעון, מי הוא שאמר ויאמר אלהים
נעשה אדם? מיהו כאן אלהים זה? בין כך פרח
אותו זקן הזקנים ולא ראה אותו. וכמו ששמע
רבי שמעון, שהיה קורא לו שמעון ולא רבי
שמעון, אמר לחבריו: ודאי זהו הקדוש ברוך
הוא שנאמר בו (דניאל ז) ועתיק הימים יושב. הרי
כעת זוהי שעה לפתח בסוד הזה, שודאי יש כאן
סוד שלא נתן רשות להתגלות, וכעת משמע
שנתנה רשות להתגלות.

פתח ואמר, (משל) למלך שהיו לו כמה בנינים
לבנות והיה לו אמן, ואותו אמן לא
היה עושה דבר אלא מרשות המלך, כמו
שאתה אומר (משלי ח) ואהיה אצלו אמן. המלך
הוא ודאי חכמה עליונה למעלה, ועמוד

הָאֱמָצְעִי [הוא] מֶלֶךְ לְמִטָּה. אֱלֹהִים אָמֵן
לְמַעַלָּה, וְזוֹ אִם הָעֲלִיוֹנָה. אֱלֹהִים אָמֵן לְמִטָּה,
וְזוֹ שְׂכִינָה שְׁלֵמָטָה.

וְלֵאשָׁה אֵין רִשּׁוֹת לַעֲשׂוֹת דְּבָר בְּלִי רִשּׁוֹת
בַּעֲלָהּ, וְכָל הַבְּנִינִים שֶׁהִיוּ בְּדֶרֶךְ
אֲצִילוֹת, הִיָּה אוֹמֵר אֲבֹא בְּאֲמִירָה לְאִמָּא, יְהִיָּה
כְּזֶה וְכִזֶּה, וּמִיד נִהְיָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אוֹמֵר לְאֱלֹהִים יְהִי
אוֹר. בַּעַל הַבְּנִין הוּא אוֹמֵר, וְהָאֵמֵן עוֹשֶׂה מִיד.
וְכֵן כָּל הַבְּנִינִים בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת הִיָּה אוֹמֵר יְהִי
רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֶת, וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה מִיד. כְּשֶׁהִגִּיעַ
לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם הַנִּבְדָּלִים, אָמַר
הָאֵמֵן לְבַעַל הַבְּנִין, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ
כְּדֻמוֹתֵנוּ. אָמַר בַּעַל הַבְּנִין, וַדַּאי טוֹב הוּא
לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל עֲתִיד הוּא לַחֲטֹא לְפָנֶיךָ בְּגִלְל
שֶׁהוּא כָּסִיל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם י) בֵּין חֲכָם יִשְׁמַח אֲב
וּבֵין כָּסִיל תּוֹגַת אָמוֹ.

הִיא אֲמָרָה, אַחֵר שֶׁחֲטָאוּ תְּלוּי בְּאִמָּא וְלֹא
בְּאִבִּי, אֲנִי רוֹצֶה לְבְרָא אוֹתוֹ בְּדֻמוֹת
שְׁלִי. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצִלְמוֹ, וְלֹא רָצָה לְשַׁתֵּף בּוֹ אֲבִי. בְּזִמָּן שֶׁחֲטָא
מֶה כָּתוֹב? (ישעיה נ) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם.

אמר המלך לאמ"א, ולא אמרתי לך שעתידי הוא לחטא?! באותו זמן גרש אותו וגרש את אמו עמו. ולכן כתוב (משלי י) בן חכם ישמח אב ובן כסיל תוגת אמו. בן חכם – זה אדם שהוא בדרך אצילות. ובן כסיל – זה אדם של בריאה.

קמו כל החברים ואמרו, רבי רבי, וכי יש פרוד בין אב"א ואמ"א, שמצד של אב"א הוא בדרך אצילות ומצד האמ"א בבריאה? אמר להם, חברים חברים, לא כך זה, שהרי אדם של אצילות זכר ונקבה היה מצד אב"א ואמ"א, וזהו ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. יהי אור מצד האב"א, ויהי אור מצד האמ"א. וזהו אדם דו פרצופים.

אב"ל לזה אין בו צלם ודמות, אלא אם העליונה היה לה כנוי אחד שעולה לחשבון אלהים, ואותו כנוי הוא אור וחשך. ובגלל אותו חשך שהיה באותו כנוי, אמר אבא שעתידי לחטא לאדם של אצילות [נ"א של בריאה] שהוא אור לבוש עליון [נ"א עליון].

וזהו האור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון שגנז אותו לצדיקים. ואותו חשך

שֶׁנִּבְרָא בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לְרָשָׁעִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שְׁמוּאֵל-א ב) וּרְשָׁעִים בַּחֲשֵׁךְ יִדְמוּ, וּבִגְלָל אוֹתוֹ חֲשֵׁךְ
 שֶׁהָיָה עֲתִיד לַחֲטֹא לְאוֹתוֹ אוֹר, לֹא רָצָה אֲבֹא
 לְהַשְׁתַּתֵּף בּוֹ. וּבִגְלָל זֶה אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
 – אוֹתוֹ הָאוֹר. כְּדֻמוּתֵנוּ – אוֹתוֹ חֲשֵׁךְ, שֶׁהוּא
 לְבוּשׁ לְאוֹר, כְּמוֹ שֶׁגִּוּף הוּא לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי. שֶׁמָּחוּ כָּל־
 וְאֶמְרוּ, אֲשֶׁרִי חִלְקֵנוּ שְׁזָכִינוּ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים שְׁלֹא
 נִשְׁמָעוּ עַד עֵתָה.

פֶּתַח עוֹד רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, (דְּבָרִים לב) רְאוּ
 עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי
 וְגו'. אָמַר, חֲבֵרִים שִׁמְעוּ דְּבָרִים עֲתִיקִים
 שְׁרָצִיתִי לְגִלּוֹת אַחֵר שֶׁנִּתְּנָה [לִי] רְשׁוּת עֲלִיּוֹנָה
 לוֹמַר. מִי זֶה שֶׁאָמַר רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא?
 אֲלֹא זֶהוּ עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא
 עֲלֵת הָעֲלֻת, עֲלֵת מְהֻעֲלוֹת הָאֵלָה, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה
 אֶחָד מְהֻעֲלוֹת הַלָּלוּ שׁוֹם מַעֲשֶׂה עַד שֶׁיִּקַּח
 רְשׁוּת מֵאוֹתוֹ שֶׁעָלִיו, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ לְמַעְלָה
 בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדַאי. עַל שְׁנַיִם נֶאֱמַר. שֶׁאָמַר זֶה
 לְאוֹתוֹ שֶׁלְּמַעְלָה מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה. וְלֹא
 עוֹשֶׂה דְּבָר אֲלֹא בְּרְשׁוּת וְאֶמִירָה מֵאוֹתוֹ

שְׁלֹמֶעֱלָה מִמֶּנּוּ. וְאוֹתוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה מִמֶּנּוּ לֹא עוֹשֶׂה דָּבָר עַד שְׁלֹקֶחַ עֵצָה מִחֻבְרֹו. אָבֵל אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא עֲלֵת עַל כָּל עֲלוֹת, שָׂאִין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ וְלֹא לְמִטָּה שָׁוֶה לוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מ) וְאֵל מִי תִדְמִינִי וְאִשָּׁוּהָ יֹאמַר קְדוֹשׁ. אָמַר, רְאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי, שְׁלֹקֶחַ מִמֶּנּוּ עֵצָה, כְּמוֹ שֶׁאוֹתוֹ שָׁאֵמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם.

קָמוּ כָּל הַחֻבְרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי, תֵּן לָנוּ רִשּׁוֹת לְדַבֵּר בְּמָקוֹם זֶה. אָמְרוּ, וַהֲרִי לֹא בִּאֲרַתְ לְמַעְלָה שֶׁעֲלֵת הָעֲלוֹת אָמַר לְכַת"ר נַעֲשֶׂה אָדָם? אָמַר לָהֶם, הָיוּ שׁוֹמְעִים אֲזַנֵּיכֶם מֶה שֶׁפִּיכֶם מְדַבֵּר! וַהֲרִי לֹא אָמַרְתִּי לָכֶם עֲכָשׁוּ שֵׁישׁ מִי שֶׁנִּקְרָא עֲלֵת הָעֲלוֹת, וְזֶה אֵינוֹ אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא עֲלֵת עַל כָּל עֲלוֹת, שֶׁלְעֲלֵת עַל כָּל עֲלוֹת אִין לוֹ שְׁנֵי שְׁלֹקֶחַ מִמֶּנּוּ עֵצָה, שֶׁהוּא יַחֲיד לְפָנַי הַכֹּל, וְאִין לוֹ שְׁתָּף.

וְלִבֵּן אָמַר רְאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי, שְׁלֹקֶחַ מִמֶּנּוּ עֵצָה, שָׂאִין לוֹ שְׁנֵי וְלֹא שְׁתָּף וְלֹא חֲשִׁבּוֹן. שֵׁישׁ אֶחָד בְּשִׁתּוֹף כְּמוֹ זָכָר וּנְקֵבָה, וְנֶאֱמַר בָּהֶם (שם נא) כִּי אֶחָד קִרְאתִיו, אָבֵל הוּא אֶחָד בְּלִי חֲשִׁבּוֹן וְלֹא שִׁתּוֹף,

וְלִכְן אָמַר וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי. קָמוּ כָלם
וְהִשְׁתַּטְּחוּ לִפְנֵינוּ וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שָׁרְבוֹנוּ
מִסָּכִים עָמוּ לְגִלּוֹת סוּדוֹת טְמִירִים שֶׁלֹּא הָיוּ
מִתְגַּלִּים לְמִלְאָכִים קְדוֹשִׁים.

אָמַר לָהֶם, חֲבֵרִים, יֵשׁ לָנוּ לְהִשְׁלִים הַפְּסוּקָה,
שֶׁכַּמָּה סוּדוֹת טְמִירִים יֵשׁ בַּפְּסוּקָה הַזֶּה
(דְּבָרִים לב) אָנִי אֲמִית וְאַחִיָּה וְגו'. אָנִי אֲמִית וְאַחִיָּה
– בַּסְּפִירוֹת. אַחִיָּה – מִצַּד שֶׁל הַיָּמִין חַיִּים, וּמִצַּד
הַשְּׂמָאל מָוֶת. וְאִם לֹא מִסָּכִימִים שְׁנִיָּהֶם עִם עֲמוּד
הָאֲמָצְעִי, לֹא מִתְקַיֵּם הַדִּין, שֶׁהֵם בְּמוֹשָׁב שְׁלֹשָׁה
כְּאֶחָד. וְלִפְעָמִים מִסָּכִימִים שְׁלֹשָׁה לַעֲשׂוֹת דִּין,
וַיָּבֹא י"ד [יָמִין] שֶׁהִיא פְּשוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים,
שֶׁהִיא יְהו"ה יו"ד ה"א וָא"ו ה"א. וְזוֹ שְׂכִינָה
נִקְרָאת יָד יָמִין מִצַּד הַחֹסֶ"ד. יָד שְׂמָאל מִצַּד
הַגְּבוּרָה. יָד יְהו"ה מִצַּד עֲמוּד הָאֲמָצְעִי. כְּשֶׁבֶן
אָדָם שָׁב בְּתִשׁוּבָה, הַיָּד הַזֹּאת מִצִּילָה אוֹתוֹ מִהַדִּין.
אֲבָל כְּשֶׁדִּין עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלּוֹת, נֹאמַר בּוֹ וְאִין
מִיָּדִי מִצִּיל.

וַעֲזוּד, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נֹאמַר בַּפְּסוּקָה זֶה אָנִי אָנִי
אָנִי, שְׁשֵׁשׁ בָּהֶם א' א' א' י' י' י', שֶׁנֶּרְמָזוּ
בְּיו"ד ה"י וָא"ו ה"י יו"ד ה"א וָא"ו ה"א. וַיֵּשׁ
בָּהֶם שְׁלֹשׁ וָוִים, ו' ו' ו' – וְאַחִיָּה וְאָנִי וְאִין –

שְׁנַרְמְזוּ בַּשְּׁמוֹת הָאֵלֶּה. וְעַם כָּל זֶה שֶׁהָרִי בִּאֲרוֹ
 אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה הַחֲבָרִים אֶצֶל אֱלֹהִים אַחֲרִים,
 כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר רְאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא – זֶה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכִּינְתּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם אֲנִי
 וְה'ו'. וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי – זֶה סַמָּא"ל וְנָח"ש.
 אֲנִי אֲמִית וְאַחִיָּה – אֲנִי אֲמִית בְּשִׁכִּינְתִּי לְמִי
 שֶׁהוּא רָשָׁע, וְאֲנִי אַחִיָּה בָּה אֶת מִי שֶׁהוּא צָדִיק.
 וְאֵין מִיָּדִי מִצִּיל – זֶה י"ד יְהו"ה שֶׁהוּא יְהו"ה
 יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וְהוּא כּוּז"ו בְּמוֹכַס"ז
 כּוּז"ו, וְהַכֹּל אֲמִת. אֲבָל מֶה שֶׁנֶּתְבָּאָר לְמַעְלָה
 עֲלֵת הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלֻת, וְהַסּוּד
 הַזֶּה לֹא נִמְסָר לְכָל חָכָם וְנִבְיָא [נ"א אֲבָל מֶה
 שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעְלָה עַל עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא עַל הָעֲלֻת,
 הַסּוּד הַזֶּה לֹא נִמְסָר אֶלָּא לְכָל חָכָם וְנִבְיָא].

בא רֵאֵה כִּמָּה עֲלֻת הֵם נִסְתָּרִים שֶׁהֵם מִתְלַבָּשִׁים
 וְהֵם מִרְכָּבִים בְּסִפִּירוֹת, וְהַסִּפִּירוֹת מִרְכָּבָה
 לָהֶם, שֶׁהֵם טְמִירִים מִמַּחֲשַׁבֶּת בְּנֵי אָדָם, וְעֲלִיָּהֶם
 נֶאֱמַר (קהלת ה) כִּי גִבָּה מֵעַל גִּבָּה שֹׁמֵר וְגו'. אֲוֵרוֹת
 מְצַחֲצָחִים אֵלֶּה עַל אֵלֶּה. וְאֵלֶּה שֶׁמְקַבְּלִים הֵם
 חֲשׂוֹכִים מֵאַחֲרִים שֶׁעֲלִיָּהֶם שֶׁמְקַבְּלִים מֵהֶם.
 וְלַעֲלֹת [עַל כָּל] הָעֲלֻת אֵין אֹר עוֹמֵד לְפָנָיו,
 שֶׁכָּל הָאֲוֵרוֹת חֲשׂוֹכִים לְפָנָיו.

זי"ן, מה מעשהו? כמנין ימות השבוע, ללמדך שכל יום יש לו כח. ומה מעשהו כאן? ללמדך שפשם שיש חכמה גדולה באזן לאין תכלית, כך יש הכח ההוא בכל האברים. ואיזה אברים? שבע שיש באדם, שכתוב (בראשית ט) כי בצלם אלהים עשה את האדם:

רעיא מהימנא

אמר לו, מנורה הקדושה, אחר שאמר (בראשית א) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, מהו שאמר אחר כך ויברא אלהים את האדם בצלמו? אמר לו, מה שבארו על כך בעלי המשנה, שמהם אמרו נברא, ומהם אמרו לא נברא, והקדוש ברוך הוא ברא אותו, שכתוב (שם) ויברא אלהים את האדם בצלמו.

אמר לו, אם כך הוא, לא יתן חלק ביד אחד מהם ולא נעשה בדמות שלהם, אלא באיקונין של המלך, בצלמו כדמותו, שהוא צלם ודמות תבניתו. אמר, כך נודע? אמר, חס ושלום, אלא אני אומר שנברא בכל והשליטו על הכל, שאם היה כל אחד נותן בו חלקו, בזמן שהיה כועס עליו כל אחד היה נוטל חלקו ממנו, כי במה נחשב הוא?

אָלף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּרָא אוֹתוֹ כָּל אֶחָד
בְּדַמּוּתוֹ, זוּהִי מַלְכוּת הַקְדוּשָׁה שֶׁהִיא
תְּמוּנַת כָּל, שֶׁבָּהּ הִסְתַּכַּל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבָרָא
אֶת הָעוֹלָם וְכָל הַבְּרִיּוֹת שֶׁבָּרָא בְּעוֹלָם, וְכָלֵל בָּהּ
עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים בְּלִי פְרוּד כָּלֵל, וְכָלֵל בָּהּ עֶשֶׂר
סְפִירוֹת, וְכָל הַשְּׁמוֹת וְהַכְּנוּיִים וְהַהֲוִיּוֹת, וְעַלֹּת
עַל הַכָּל שֶׁהוּא אֲדוֹן עַל הַכָּל, וְאֵין אֱלֹהָהּ
מִבְּלַעְדּוֹ, וְלֹא נִמְצָא בְּכָל הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים
פְּחוּת מִמֶּנּוּ.

בגלגל שֶׁהוּא קֶשֶׁר שֶׁל כָּלם וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל כָּלם,
לְקַיֵּם בוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה. וּבִגְלָל
שֶׁלֹא נִמְצָא עֹלָת עַל הַכָּל בְּעֲלִיּוֹנִים וּבַתַּחְתּוֹנִים
פְּחוּת מִמֶּנּוּ אֲפִלּוּ בְּאֶחָד מֵהֶם, הִיא [נִקְרָאת]
הַתְּקַרְבָּה אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל. וּמִצַּד שֶׁל עֹלָת עַל הַכָּל
נֶאֱמַר בָּהּ (דְּבָרִים ד') כִּי לֹא רָאִיתָם כָּל תְּמוּנָה. אֲבָל
מִצַּד שֶׁל שְׁאֵר הָעַמִּים נֶאֱמַר בָּהֶם [בָּהּ] (בַּמִּדְבָּר י"ב)
וְתְמוּנַת ה' יִבִּיט.

בא הַמְּנוּרָה הַקְדוּשָׁה וְשְׁאֵר הַחֲבֵרִים וְהַשְּׁתַּחֲוִי
לְפָנָיו וְאָמְרוּ, כָּעֵת אֵין מִי שֶׁיִּכּוֹל לְטַל מִמֶּנּוּ
אֶת חֲלָקוֹ, שֶׁלֹא נָתַן לוֹ אֶחָד מֵהָעוֹלָם, אֲלֹא בּוֹרָא
הָעוֹלָמוֹת עֹלָת עַל הַכָּל, וּבּוֹ תְּלוּי עֲנָשׁוֹ אוֹ שְׂכָרוֹ,
וְלֹא בְּמִלְאָךְ וּשְׂרָף וְלֹא בְּשׁוּם בְּרִיָּה מֵהָעוֹלָם,

ובגלל כך פִּרְשׁוּהָ חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה, הַמִּשְׁתַּף שֵׁם שָׁמַיִם וְדָבָר אַחֵר נֶעְקָר מִן הָעוֹלָם: ע"כ.

דָּבָר אַחֵר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ – הָרִי פִּרְשׁוּהָ הַחֲבָרִים עַל מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת שֶׁהֵם אוֹמְרִים אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה. אָמַר לָהֶם, אַחֵר שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים מֶה שֶׁהָיָה וּמָה שֶׁעָתִיד לִהְיוֹת וְהֵם הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁעָתִיד לַחֲטֹא, לָמָּה רָצוּ לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ? וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שֶׁעָזָא וְעָזָאל הָיוּ מְקַטְרְגִים עָלָיו בְּזִמְן שֶׁאִמְרָה שְׂכִינָה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נַעֲשֶׂה אָדָם. אָמְרוּ, מָה אָדָם וְתִדְעָהּ? מָה אַתָּה רוֹצֶה לְבָרֵא אָדָם, וְתִדְעָהּ שֶׁעָתִיד לַחֲטֹא לְפָנֶיךָ בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁהִיא חַשֵּׁךְ? שָׁאוֹר הוּא זָכָר, וְחַשֵּׁךְ נִקְבָּה, שְׂמָאל חַשֵּׁךְ שֶׁל בְּרִיאָה. בְּאוֹתוֹ זִמְן אִמְרָה לָהֶם הַשְׂכִּינָה: בָּזָה שְׂאֲתָם מְקַטְרְגִים, אַתֶּם עֲתִידִים לִנְפֹל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה וְגו'. [חַשֵּׁקוּ בָהֶם] וְטַעוּ בָהֶם, וְהִפִּילָה אוֹתָם הַשְׂכִּינָה מִקִּדְשָׁתָם.

אָמְרוּ הַחֲבָרִים, רַבִּי רַבִּי, בֵּין כֶּךָ [נ"א אִם כֶּךָ], עָזָא וְעָזָאל לֹא הָיוּ מְשַׁקְרִים בְּדִבְרֵיהֶם, שְׂוֹדָאֵי בִנְקֻבָּה עָתִיד אָדָם לַחֲטֹא. אָמַר לָהֶם, כֶּךָ אִמְרָה הַשְׂכִּינָה: אַתֶּם הַזִּדְמָנְתֶּם לְקַטְרֵג לְפָנַי יוֹתֵר מִצָּבֵא הַמָּרוֹם. אִם אַתֶּם הֵייתֶם יָפִים מֵאָדָם

בְּמַעֲשֵׂיכֶם, נָאָה לָכֶם לְקַטְרֵג עָלָיו, אֲבָל הוּא
עָתִיד לַחֲטֹא בְּאִשָּׁה אַחַת, וְאַתֶּם בְּנָשִׁים רַבּוֹת.
הַחֲכָה שְׁלָכֶם יוֹתֵר מִבְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. אֶת בַּת
הָאָדָם לֹא נָאָמַר, אֲלֵא אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. וְלֹא עוֹד,
אֲלֵא אִם אָדָם חוֹטֵא, הֲרִי מִקְדִּים לוֹ תְּשׁוּבָה
לְחֹזֵר לְרַבּוּנוֹ לְתַקֵּן בָּמָה שֶׁחָטָא.

אָמְרוּ לוֹ הַחֲבֵרִים, [רַבִּי רַבִּי], אִם כֵּן, לָמָּה כָּל
זֶה? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לַחֲבֵרִים, אִם לֹא
הָיָה כֵּן שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵצֵר טוֹב וְרַע,
שֶׁהֵם אוֹר וְחֹשֶׁךְ, לֹא הָיְתָה זְכוּת וְחוּבָה לְאָדָם
שֶׁל בְּרִיאָה, אֲלֵא [בְּגִלָּל] שֶׁנִּבְרָא מִשְׁנִיָּהֶם, וְלִכְן
(דְּבָרִים ל) רָאָה נִתְּתִי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְגו'.
אָמְרוּ לוֹ, כָּל זֶה לָמָּה? וְלֹא הָיָה יָפָה שְׁלֹא נִבְרָא
וְשְׁלֹא לַחֲטֹא וְלִגְרוֹם כָּל מָה שֶׁגָּרַם לְמַעֲלָה, וְלֹא
הָיָה לוֹ לֹא עֲנֹשׁ וְלֹא שָׂכָר?!

אָמַר לָהֶם, מִן הַדִּין הָיָה לוֹ לִבְרֹאוֹ כֵּן, בְּגִלָּל
שֶׁהַתּוֹרָה בְּגִלָּלוֹ נִבְרָאָה, שֶׁכְּתוּב בָּהּ עֲנֹשׁ
לְרָשָׁעִים וְשָׂכָר לְצַדִּיקִים, וְלֹא הָיָה שָׂכָר לְצַדִּיקִים
וְעֲנֹשׁ לְרָשָׁעִים אֲלֵא בְּגִלָּל אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, (ישעיה
מ) לֹא תִהְיֶה בְּרִאָה לְשִׁבְתָּ יִצְרָה. אָמְרוּ, וְדַאי כְּעֵת
שֶׁמַּעֲנוּ מָה שְׁלֹא שֶׁמַּעֲנוּ עַד עַכְשָׁיו, שֶׁוְדַאי לֹא

בְּרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דָּבָר שְׁלֹא צָרִיךְ, וְלֹא
עוֹד, אֲלֵא הַתּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה הִיא לְבוּשׁ
הַשְׂכִּינָה, וְאִם אָדָם לֹא הָיָה עֲתִיד לְהִבְרֹאת
[לְחַטָּא], הָיְתָה הַשְׂכִּינָה בְּלִי כֶסֶף כְּמוֹ עֲנִי. וְלִכֵּן
כָּל מִי שֶׁחָטָא, כָּאֵלּוּ הַפְּשִׁיט לְשְׂכִינָה אֶת
מַלְבוּשֵׁיהָ, וְזֶהוּ עֲנֵשׁ הָאָדָם.

וְכָל מִי שֶׁמָּקִים מַצּוֹת הַתּוֹרָה, כָּאֵלּוּ הַלְבִּישׁ
לְשְׂכִינָה אֶת מַלְבוּשֵׁיהָ. וְלִכֵּן פֶּרְשׁוּהָ בְּכֶסֶף
הַצִּיצִית [וּתְפִלִּין] (שמות כב) כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבָדָה
הוּא שֶׁמֶלְתּוֹ לְעֵרוֹ בַּמָּה יִשְׁכַּב, בַּגָּלוּת? וְהָרִי
פֶּרְשׁוּהָ. בֹּא רֵאֵה, חֲשֹׁן הוּא שָׁחַר שֶׁל הַתּוֹרָה,
אוֹר הַלֶּכֶן שֶׁל הַתּוֹרָה.

השלמה מההשמטות (סימן ה)

לֶכֶן שֶׁל הַתּוֹרָה, וּכְשֶׁאוֹתוֹ אוֹר מִתְלַבֵּשׁ בַּחֲשֹׁן,
נֹאמַר בַּתּוֹרָה שְׁחוֹרָה אָנִי וְנִאֲוָה.
וּכְשֶׁמִּתְעַלֶּה מִשֶּׁם אוֹר שֶׁהוּא לֶכֶן, אוֹמֶרֶת אֵל
תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחִרְחֻרֶת, וְהַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁבֶת עֵין,
שֶׁהִיא שְׁחוֹרָה וַיִּפֶּה בָּאוֹר שְׂמַאִיר בָּהּ, וְלִכֵּן בֵּת
עֵין וְהָאוֹר שְׂמַאִיר בָּהּ אָמְרָה ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעִי מִמִּי
אִירָא. אוֹרִי – אוֹר י', שֶׁהִיא בֵּת עֵין, וּשְׁנֵי גִּנּוּיִם
יֵשׁ לָהּ – אוֹר מִבְּפָנִים וְחֲשֹׁן מִבְּחוּץ, לְהִיּוֹת

שולט בהם על כל הקלוסִים [קלפות]. זהו שכתוב (תהלים קג) ומלכותו בכל משלה.

בְּבוֹשׁ שֶׁל אֹרֶז הִיא שׁוֹלֶטֶת עַל כָּל אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שמות י) וְלֹכֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹרֶז בְּמוֹשְׁבָתָם, וּבִלְבוֹשׁ שָׁחַר שׁוֹלֶטֶת עַל הָרָשָׁעִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שמואל-א ב) וְרָשָׁעִים בַּחֲשֵׁךְ יִדְמוּ.

וְעוֹד, אֹרֶז הוּא מַצֵּד הַיָּמִין (חסד), שֶׁהוּא אֹרֶז שֶׁל יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ יְהִי אֹרֶז, זֶה אֲבָרָהֶם, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹרֶז יוֹם. חֲשֵׁךְ מַצֵּד הַשְּׂמָאל, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בִּיצְחָק (שם כז) וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מִרְאוֹת, וְלַחֲשֵׁךְ קָרָא לִילָה. יַעֲקֹב שֶׁהָיָה לְבוֹשׁ מִשְׁנֵיהֶם בְּאֹרֶז שֶׁל יָמִין וּבַחֲשֵׁךְ שֶׁל שְׂמָאל, וּבִשְׁנֵיהֶם עֲמוּד הָאֲמִצְעִי הוּא עֲמוּד.

עֲמוּד הָעֵנָן יוֹמָם וְעֲמוּד הָאֵשׁ לַיְלָה לַפְּנֵי הָעָם. הָעֵנָן מַצֵּד שְׁלוֹ מִים. הַחֲשֵׁךְ מַצֵּד שְׁלוֹ אֵשׁ. עֲמוּד הוּא שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (איוב כח) עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. וּכְשֶׁהוּא בְּאֲמִצְעַ – וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. לֹא קָרַב הַמַּיִם לָאֵשׁ, וְלֹא אֵשׁ לַמַּיִם, שֶׁהוּא מִפְּרִיד בִּינֵיהֶם. וְזוֹהִי מַחֲלָקֶת בֵּית הַלֵּל וּבֵית שְׂמַאי שֶׁהִיא לְשֵׁם שְׂמַיִם,

וּכְנָגָדָם שְׁנֵי אֲמוּרָאִים שֶׁל הֶרְקִיעַ, מִיכָאֵל
וּגְבִרְיָאֵל, וְשׁוֹר שְׁלוֹם מְכַרְיעַ בִּינִיָּהם, שֶׁהוּא
נוֹרִיָּאֵל. אוֹרִיָּאֵל נִקְרָא מִצַּד הַיָּמִין, נוֹרִיָּאֵל מִצַּד
הַשְּׂמָאל, וְהוּא אָדָם שְׁלֵמָטָה, מַטְטְרוּן שְׁמוֹ,
שׁוֹלֵט עַל כָּל בְּעָלֵי הַמְּשָׁנָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית א)
וַיֵּרְדּוּ בְּדִגְתַּת הַיָּם, אֵלֹהֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁמַתְרָבִים
בְּמֵי הַתּוֹרָה, שְׂיוֹרְשֵׁים מִשָּׁם נֶפֶשׁ חַיָּה.

וּבַעֲוֹף הַשָּׁמַיִם – אֵלֹהֵי זְכִיּוֹת, שְׁבִזְכוּתָם
פּוֹרְחִים לְמַעְלָה, וַיּוֹרְשֵׁים מִשָּׁם רוּחַ
שֶׁהוּא עוֹף יַעֲוֹפֵף בְּכַנְפָּיִם בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה.
וּבַבְּהֵמָה – אֵלֹהֵי עֲמֵי הָאָרֶץ שְׁנֶאֱמַר בָּהֶם (במדבר יד)
אֵל תִּירָאוּ אֶת עַם הָאָרֶץ כִּי לַחֲמִנּוֹ הֵם. ע"כ.

(ואם תפלה אינה שלמה, כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה, כמו
שְׁנֶאֱמַר (איכה א) כָּל רֹדְפֶיהָ הִשְׁיִגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים, וְלֹכֵן מִתְּפִלָּיִם
(תהלים עח) וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עוֹן – זֶה סַמָּא"ל שֶׁהוּא נֶחֱשׁ. וְלֹא
יִשְׁחִית – זֶה הַמְּשַׁחִית. וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אָפּוֹ – זֶה אָף. וְלֹא יַעֲיִר כָּל
חֲמָתוֹ – זֶה חֲמָה, כְּדֵי שֶׁלֹא יֵרְדּוּ אַחֵר הַתְּפִלָּה. וְכַמָּה מִלְּאָכֵי חַבְלָה
תְּלוּיִים מֵהֶם. שְׁבָעָה מִמֵּנִים הֵם, וְתְלוּיִים מֵהֶם שְׁבָעִים, וּבְכָל רִקִּיעַ
וְרִקִּיעַ הֵם מְקַטְרָגִים, וְתְלוּיִים מֵהֶם עֲשָׂרַת אֲלָפִים רְבּוּא. וְאִם תְּפִלָּה
עוֹלָה שְׁלֵמָה בְּעֶטּוֹף שֶׁל מַצּוֹה וְתַפְלִין עַל הָרָאשׁ וְהַזְרוּעַ, נֶאֱמַר בָּהֶם
(דברים כח) וַיִּרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְהוָה נִקְרָא עָלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ.
שֵׁם ה' פְּרִשׁוּהָ שֶׁהִיא תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וּמִי שְׂרׁוּאָה שֵׁם יְהוָה עַל
הָרָאשׁ בְּתְפִלָּה שֶׁהִיא אֲדִנִּי (יהו"ה), מִיד כָּלֵם בּוֹרְחִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב
(תהלים צא) יִפּוֹל מִצִּדָּךְ אֵלֶיךָ וְגו'.

כְּשֶׁהָאֹר הוא, רָנְנוּ צְדִיקִים בָּהּ, וְזוֹ דְרָגָה שֶׁל צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים, וּמִשָּׁם רָנָה וְבוֹ הִגָּאֵלָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ירמיה כג) צִמַּח צְדִיק, וְדָא שֶׁהוּא עֲשִׂירִי, וְצְדִיק נּוֹסֵעַ מִשְׁמָאל, וְעֲמוּד הָאֲמִצֵּעַ מִיְמִין. זֶהוּ שְׁכָתוֹב מִיְמִינוֹ אֵשׁ דָּת לְמוֹ. **בֵּא** רָאָה, כָּל הָאוֹתִיּוֹת הֵן מֵצֵד אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁכָלוּלוֹת בְּשִׁכְיָנָה, וְצְדִיק נּוֹסֵעַ מִשְׁמָאל, קֵץ חַי שֶׁהוּא יִצְחָק בְּהַפּוֹךְ. חַי הָעוֹלָמִים קָשׁוּר בְּשְׁמָאל, וְשִׁכְיָנָה תַּחְתּוֹנָה מֵצֵד שְׁמָאל נֶאֱמַר בָּהּ וְהָאָרֶץ הִיָּתָה. מֵצֵד הַיְמִין תָּהוּ וְבָהוּ, בּוֹ הוּא מֵצֵד עֲמוּד הָאֲמִצֵּעַ. וְחֲשֹךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם – זֶה שִׁכְיָנָה הַתַּחְתּוֹנָה. וּמִי גֵרָם לָהּ אֵת זֶה? אֵלֹא הַקֶּבֶ"ה קֵדָם שְׁבָרָא אֵת הָעוֹלָם הָיָה נִסְתָּר יְהוָה, אַחֵר כֵּךְ הִתְפַּשְׁטָה ה' לְמַטָּה, וְנֶאֱמַר בָּהּ וְהָאָרֶץ הִיָּתָה תָהוּ וְבָהוּ, וְסוּד הַדְּבָר – אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, בָּהּ בְּרָאָם. הֲרִי לָךְ שֶׁהָיָה לְבוֹשָׁה תָהוּ.

וּבְגִלָּל זֶה כִּי לֹא הִמָּטִיר ה' אֱלֹהִים, עֲדִין לֹא הָיָה יוֹרֵד הַשֶּׁפַע שְׁלֵה בְּגִלָּל שְׁאָדָם אֵין, שֶׁהָיָה בַּעֲלָה נִסְתָּר בְּאֵין. עַד שֶׁהִתְפַּשְׁטָה ה' מִן יְהוָה, שֶׁהוּא בִּינָה, שֶׁהוּא מְקוֹר הַשֶּׁפַע, שֶׁהָיָה נִקְדָּה נִסְתָּרָת, וּמִשָּׁם הִשְׁקָה אֵת כָּל פְּנֵי הָאָדָמָה.

וְקִדְּם שְׁיִרְדָּה הָיָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֵה
 עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, בְּגִלְלֵל זֶה הָיָה הַשֹּׁפֵעַ יוֹרֵד
 בָּאוֹתוֹ זְמַן הָיָא רֵאשִׁית מַחְסֵד, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים
 פט) אֶמְרָתִי עוֹלָם חֹסֵד יִבְנֶה. וּבְגִלְלֵל זֶה לֹא תִהְיֶה
 בְּרָאָה לְשִׁבְתַּת יִצְרָה, וְנֶאֱמַר בָּהּ לֹא טוֹב הָיִיתָ
 הָאָדָם לְבַדּוֹ, שְׁלֹא תִהְיֶה בְּרָאָה.

וּבְזְמַן שֶׁהָיָה תִהְיֶה, אָמַר אֱלֹהִים לְנַח, קֵץ כָּל
 בָּשָׂר בָּא לְפָנַי וְגו', קֵץ שֶׁל יִצְחָק שֶׁנֶּאֱמַר
 בּוֹ כִּי אֶתָּךְ רָאִיתִי צָדִיק לְפָנַי, שָׁאֵם אֶתָּה הָיִיתָ
 מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עָלֵיהֶם, לֹא נִחְרַבּוּ. וְהוּא הָיָה
 אוֹמֵר לוֹ בְּרָמָז כְּדֵי שְׁיִבְקֵשׁ רַחֲמִים עָלֵיהֶם, וְלֹא
 יָמוֹת מְשִׁיחַ שֶׁהוּא מַצֵּד הַשְּׂמָאל.

אָמַר לוֹ, וְהָרִי הָיָה בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן קִדְּם
 שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם? אֵלָּא מַגִּיד מִרְאשִׁית
 אַחֲרִית, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כָּל
 הַדּוֹרוֹת שֶׁהָיָה בּוֹנֵה, וְנִחְרַבּוּ קִדְּם שֶׁנִּבְרָאוּ. רָאָה
 שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים מַעֲשִׂים שִׁיחְרַבּוּ, וְכִיוֵן שֶׁבָּרָא, חָשַׁב
 כְּאִלּוּ הִתְחַרְיְבָם, וְזֶה מְדַבֵּר עַד סוֹף הַיָּמִים שֶׁאֵלָּה
 תּוֹלְדוֹת רַעוֹת, וְהָיוּ גּוֹרְמִים דְּנֶהֱרַ יַחְרַב וְיִבֵּשׁ.
 יַחְרַב בְּבֵית רֵאשׁוֹן, וְיִבֵּשׁ בְּבֵית שְׁנִי. הַנְּבִיעָה
 שֶׁלּוֹ בְּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה וּשְׁכִינָה
 תַּחְתּוֹנָה. וְלִנְחַ הַתְּגִלָּה מֶה שֶׁהָיָה וּמֶה שֶׁעָתִיד

לְהִיּוֹת, וְלֹא בִקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, עַד שְׁבֹא מֹשֶׁה
 וּבִקֵּשׁ רַחֲמִים, שְׁעֲתִידִים הָיוּ יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא יֵצְאוּ
 אֶלָּא אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה, מִצַּד הַגְּבוּרָה
 שֶׁהָיוּ דָּנִים, וְהַחֲזֹר הָעוֹלָם לְתוֹהוּ.

וּבְגִלְלֵי שְׁמֹשֶׁה בִקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, הַשְׁמָאֵל
 דּוּחָה וְלֹא יֵצְאוּ בָּהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּמִּין
 מִקְרֶבֶת שֶׁהִיא יָמִין מִטָּה כְּלָפִי חֹסֵד. וּמֹשֶׁה,
 בְּגִלְלֵי שֶׁנָּתַן עֲצָמוֹ עֲלֵיהֶם, נָתַן תִּקְוָה לְדִרְגָּתוֹ,
 שֶׁהִיא עֲמוּד הָאֱמֻצָּעִי, שֶׁהִיא תוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בְּיָמִין.
 זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים לג) מִיָּמִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, וּבְגִלְלֵי
 זֶה הַגָּאֻלָּה תְּלוּיָהּ בּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית מט) לֹא
 יִסּוּר שֹׁבֵט מִיְּהוּדָה, עַד כִּי יָבֹא "שִׁילָה", שֶׁהוּא
 מֹשֶׁה בְּחֻשְׁבוֹן.

יְסוּד צְדִיק בּוֹ סו"ד תָּהָא שְׁמָאֵל דּוּחָה, אָף עַל
 פִּי שְׁפָרְשְׁנוּ בּוֹ כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לִיעֲקֹב
 מִצְרִימָה שְׁשִׁים וָשֵׁשׁ, בְּגִלְלֵי שֶׁנִּקְשֶׁר בְּשְׁמָאֵל,
 וַיִּמִּין מִקְרֶבֶת כִּי תְלוּי מִמֶּנָּה עֲמוּד הָאֱמֻצָּעִי,
 שְׁשִׁים וָשֵׁשׁ הֵם שְׁשִׁים מִסְכָּתוֹת, וְשֵׁשׁ סְדְרֵי
 מִשְׁנָה שֶׁנִּתְּנוּ מִגְבוּרָה שֶׁהִיא שְׁמָאֵל. שְׁשִׁים
 גְּבוּרִים נִקְרְאוּ שְׁנוּסְעִים מִגְבוּרָה, שְׁשִׁים תוֹרָה
 שְׁבַעַל פֶּה, שֶׁהִיא שְׁכִינָה תַּחְתּוֹנָה, כָּלֵל שֶׁל
 שְׁשִׁים מִסְכָּתוֹת וְשֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנָה. שְׁתוֹרָה

שְׁבַכְתָּב, לָפָה לֹא הִתְגַּלְתָּהּ, בְּגִלְל שְׁעָתִיד
שְׁמָאֵל, שְׁהִיא פָּה, לְהִדְחוֹת.

וְלָכֵן הוּא מִסְתִּיר כֶּף הַגְּאָלָה בְּלֵב, וְהִפָּה שֶׁהוּא
גִּלּוּי לֹא מִתְגַּלָּה הַגְּאָלָה, וּבְגִלְל שֶׁהִכַּל
תְּלוּי בִּימִין, אָמַר הַנְּבִיא (ישעיה נג) וְזָרַע ה' עַל מִי
נִגְלָתָהּ. עַל מִי וְדָאִי, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ מִי יִרְפָּא לָךְ, זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (איכה ב) מ"ה אֲעִידֶךָ מ"ה אֲדַמָּה לָךְ,
וְאָמְרוּ לִי מ"ה שְׁמוֹ, בְּמ"ה יָבֵא הַזְּמַן, וּבְמ"ה
תָּבֵא רְפוּאָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) מָה אֲשׁוּה לָךְ
וְאֶנְחַמְךָ וְגוֹמֵר, מ"י יִרְפָּא לָךְ, שְׁמַעְשָׁה הוּא מ"ה
שְׁמוֹ וְכוּ תִּהְיֶה נְחֻמָּתְךָ. וּבְגִלְל כֶּף כָּפַל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁמוֹ מֵשֶׁה מֵשֶׁה, אֶחָד עַל גְּאָלָה
הֶרָאשׁוּנָה, וְאֶחָד עַל הָאֲחֵרוֹנָה, וּבְגִלְל זֶה אֵז
יִשִּׁיר מֵשֶׁה. אֵז שֶׁר לֹא נֶאֱמַר, אֵלָּא אֵז יִשִּׁיר.

עֲשִׂירֵי בִתְפִלָּה, וְזוֹ שְׁכִינָה, וְעֲלִיָּה נֶאֱמַר (תהלים
י) תִּפְלָה לְדָוִד שְׁמֵעָה ה' צְדָק. וְדָוִד
בְּרוּךְ הַקְּדֵשׁ אָמַר בְּאַחֲרִית הַיָּמִים שֶׁל הַגָּלוּת,
אָמַר עַל יִשְׂרָאֵל (שם) בְּחִנָּת לִבִּי פָקַדְתָּ לִילָה, וְאֵין
לִילָה אֵלָּא גָלוּת, וְמָה שְׁאָמַר אִיּוֹב הַכֹּל הִיָּה מִשָּׁל
עַל יִשְׂרָאֵל שְׁאָמַר כָּלָה עֲנָן וַיִּלֶּךְ, וְהִשְׁטָן רָצָה
לְקַטְרֵג לוֹ, וְאָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִיּוֹב לֹא

בְּדַעַת יְדַבֵּר. אַף בִּיעֲקֹב כֶּף, בְּגִלְל שְׂרָאָה בְּרוּחַ
קָדְשׁוֹ אֶת דַּחַק הַגָּלוּת: ע"כ.

וַיַּעֲקֹב, בְּגִלְל שְׂרָאָה בְּרוּחַ הַקָּדֵשׁ דַּחַק שֶׁל
הַגָּלוּת הָאַחֲרוֹנָה בְּסוּף הַיָּמִים, [אָמַר
(בראשית כח) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשָּׁמַשׁ,
וּבָא הַלַּיְלָה שֶׁל הַגָּלוּת, וְאָמַר] (שם לב) וַיִּירָא יַעֲקֹב
מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ. וַחֲלַק אֶת הָעַם הַקָּדוֹשׁ בְּגָלוּת
לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם לג) וַיֵּשֶׁם אֶת
הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת יְלָדֵיהֶן רֵאשֻׁנָּה, בְּרֵאשׁ בְּגָלוּת
אָדָם. וְאֶת לֵאָה וַיְלֵדֶיהָ אַחֲרָנִים וְאֶת רָחֵל וְאֶת
יוֹסֵף אַחֲרָנִים. וּבְגִלְל שְׂרָאָה אַחֵר כֶּף עֲנִיּוֹת וְצַעַר
שְׁלֵהֶם, אָמַר (שם כח) וּשְׁבַתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי.
וְאָמַר, וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגָד לְלָבֵשׁ.

וְדָוִד, בְּגִלְל הַגָּלוּת אָמַר (שמואל ב יז) רָעַב וְעִיַּף
וְצָמָא בַּמִּדְבָּר. בְּגִלְל שְׂרָאָה שְׁכִינָה חֲרֻבָּה
יְבֵשָׁה, הִיָּה נוּטֵל צַעַר בְּגִלְלָהּ. אַחֵר שְׂרָאָה
שִׁישְׂרָאֵל חוֹזְרִים [בְּתִשְׁבּוּבָה] בְּחִדּוּהָ, תִּקֵּן עֲשָׂרָה
מִיָּנִי נְגוּנִים, וּבְסוּף כָּלֶם אָמַר (תהלים קב) תִּפְלָה
לְעַנִּי כִּי יַעֲטֹף [נ"א תִּקֵּן עֲשָׂרָה מִיָּנִי תֵלִים, וּבְסוּף
כָּלֶם תִּפְלָה לְדָוִד הִטָּה ה' אֲזַנְּךָ עָנְנִי. אַחַת שְׁכָל
הַתִּפְלוּת שֶׁבְּגִלְלָן מִתַּעֲטָפִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא
הָיוּ נִכְנָסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תִּפְלַת הָעָנִי, אָמַר תִּפְלָה

לְעָנִי כִי יַעֲטֹף], וְהִיא תִּפְלָה שְׁעוּטָפֶת כָּל
הַתְּפִלוֹת לְפָנֶיהָ עַד שֶׁתִּכְנַס תִּפְלָתוֹ, לָכֵן הַקָּדִים
עָנִי לְכָלֶם.

מִהִי תִּפְלַת הָעָנִי? זֹאת תִּפְלַת עֲרֵבִית שֶׁהִיא רְשׁוּת
בְּפָנֵי עֲצָמָה בְּלִי בַעֲלָהּ, וּמִשּׁוֹם שֶׁהִיא בְּלִי
בַעֲלָהּ, הִיא עֲנִיָּה וִיבֹשָׁה, וְצָדִיק עָנִי יִבֹּשׁ זֶה זֶרַע
יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּרִשׁוֹת כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְדוֹמָה
לְתִפְלַת עֲרֵבִית שֶׁהִיא לֵילָה שֶׁל הַגָּלוּת.

וּתְפִלָּתָהּ שֶׁבֶת הִיא צְדָקָה לְעָנִי, כִּמּוֹ שֶׁבְּאַרְוָה
בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁמֶשׁ בְּשֶׁבֶת צְדָקָה
לְעָנִיִּים [שְׁעָנִיִּים מִתְנַחֲמִים בְּדֶרֶךְ שֶׁל שֶׁמֶשׁ שֶׁל
שֶׁבֶת]. וְלָכֵן צָרִיךְ אָדָם לִהְיוֹת כִּמּוֹ עָנִי לְשַׁעַר
הַמֶּלֶךְ בַּתְּפִלַּת עֲמִידָה בְּכָל שִׁשֶּׁת יָמֵי הַחֹל
בְּשֶׁבִיל הַשְׂכִּינָה, וּמִתְעַטֵּף לָהּ בַּעֲטוּף שֶׁל מִצּוּה
שֶׁל צִיצִית כִּמּוֹ עָנִי, וְיִהְיֶה בַתְּפִלִּין כִּמּוֹ אֲבִיוֹן
אֲצֵל הַשַּׁעַר שֶׁהוּא אֲדָנִי. שֶׁכֵּךְ עוֹלָה לְחֶשְׁבוֹן
הֵיכָל. וְזֶהוּ אֲדָנִי שֶׁפָּתִי תִּפְתָּח.

וּבְשִׁפּוּתָהּ פִּיּוּ בַתְּפִלַּת עֲרֵבִית, נוֹחַת נֶשֶׁר בִּימֵי
הַחֹל לְקַבֵּל בְּכִנְפֵּי תִּפְלַת הַלֵּילָה.
וְזֶה נוֹרִיא"ל נִקְרָא אוֹרִיא"ל מִצַּד שֶׁל חֶסֶד,
וְנוֹרִיא"ל מִצַּד שֶׁל גְּבוּרָה, שֶׁהוּא נֵר דּוֹלֵק,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דְּנִיאל ז) נֵהָר דִּינּוּר וְגו'.

ובתפלת שחרית אריה נוחת לקבל תפלה
 בזרועותיו וכנפיו, שארבע כנפים
 [יש] לכל חיה, זה מיכאל. ובתפלת מנחה שור
 נוחת לקבל [נ"א תפלה] בקרניו וכנפיו, וזה
 גבריאל. ובשבת נוחת הקדוש ברוך הוא
 בשלשת האבות לקבל הבת יחידה שלו בהם,
 וזה סוד של שבת, ש' בת יחידה שלו. באותו זמן
 החיות העליונות שנקראו בשם של יי', פותחים
 ואומרים, (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם והנשאו
 פתחי עולם.

באותו זמן נפתחים שבעה היכלות. היכל
 הראשון – היכל האהבה. שני – היכל
 היראה. שלישי – היכל הרחמים. רביעי – היכל
 הנבואה באספקלריה המאירה. חמישי – היכל
 הנבואה באספקלריה שאינה מאירה. ששי –
 היכל הצדק. שביעי – היכל הדין.

ועליהם נאמר בראשית – ברא שי"ת. אלהים
 היכל שביעי. וכך הם שבעה היכלות
 למטה, וכנגדם שבעה קולות של הבורא,
 ושמונה עשרה אזכרות שבהן משוטט הקדוש
 ברוך הוא בשמונה עשר עולמות (תהלים סח) ברכב
 אלהים רבתיים אלפי שנאן, שהם שמונה עשר

רְבוּא עוֹלָמוֹת, וְכַמָּה שׁוּמְרֵי שְׁעָרִים יֵשׁ לְהִיכָלוֹת
שְׁמִקְבָּלִים תְּפִלוֹת, וְכָל תְּפִלָּה לֹא תִכְנַס אֶלָּא
בְּמִדָּה בְּמִשְׁקָל, וְאֵין מִי שֶׁעוֹמֵד לִפְנֵי שַׁעַר
הַתְּפִלָּה, וְעָלָיו נֶאֱמַר (שם קכז) לֹא יִבְשׁוּ כִי יִדְבְּרוּ
אֶת אוֹיְבֵיהֶם בְּשַׁעַר, שֶׁהִיא שַׁעַר הַמֶּלֶךְ. בְּגִלְל
שֶׁתְּפִלָּה הִיא מִצְוָה, וְזוֹ שְׂכִינָה, וְהַתּוֹרָה זֶה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – לֹא צָרִיךְ בִּינִיָּהֶם הַפְּסָקָה.
וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹת תּוֹרָה וּמִצְוָה בְּאַהֲבָה וִירָאָה.

שָׁבַל מִצְוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה כִּלְכֵן תְּלוּיֹת מִשֵּׁם
יְהוָה. כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ סוּד זֶה שְׁמִי עִם י"ה
– שֵׁם"ה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. וְזֶה זִכְרִי עִם ו"ה –
רמ"ח מִצְוֹת עֲשֵׂה. וְהָרִי כָּאֵן שֵׁם"ה וְרמ"ח, וְהֵם
רמ"ח תְּבוֹת שֶׁבְּקִרְיָאֵת שְׁמַע, וְנִתְּנוּ מֵאַהֲבָה [שֶׁל
אוֹת י'] וִירָאָה שֶׁל אוֹת ה'. וְלִכְּן תִּקְנוּ הַבּוֹחֵר
בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, וְהֵם כְּלוּלִים בְּאַבְרָהָם,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ זֶרַע אֲבָרָהָם אוֹהֲבֵי.

סדר הלימוד ליום ט תשרי [יום 9 בשנה]

השלמה מההשמטות (סימן ו)

זֶרַע אֲבָרָהָם אֹהֲבֵי. אֵין מִי שֶׁעוֹמֵד לִפְנֵי שַׁעַר
הַתְּפִלָּה, וְעָלָיו נֶאֱמַר (שם קכז) לֹא יִבְשׁוּ כִי

יִדְבְּרוּ אֶת אֵיבִים בְּשָׁעַר, שֶׁהוּא שַׁעַר הַמֶּלֶךְ,
 בְּגִלְל שְׁתַּפְּלָה הִיא מִצּוֹה, וְזוֹ שְׂכִינָה, וְתוֹרָה זֶה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא צָרִיךְ בִּינִיָּהם הַפְּסָקָה,
 וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹת תּוֹרָה וּמִצְוָה בִּירְאָה וְאַהֲבָה, שְׁכָל
 מִצְוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה תְלוּיֹת מִשֵּׁם יְהוָה,
 כִּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ סוּד זֶה שְׁמִי עִם י"ה – שִׁס"ה
 מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְזֶה זִכְרִי עִם ו"ה – רמ"ח
 מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְהָרִי כָּאֵן מֵאֲתִים וּשְׁמוֹנֶה
 וָאַרְבָּעִים, וְשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים, וְהֵן
 מֵאֲתִים וּשְׁמוֹנֶה וָאַרְבָּעִים תְּבוֹת שֶׁבִּקְרִיאַת שְׁמַע,
 וְנִתְּנוּ מֵאַהֲבָה וִירְאָה שֶׁל אוֹת ה', וּמִשׁוּם כֶּךָ
 תִּקְנוּ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, וְהֵם כְּלוּלִים
 בְּאַבְרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ישעיה מא) זָרַע אֲבָרָהָם אֲהָבִי.
 תַּפְּלִין הֵן עֹז שֶׁנִּתְּנוּ מִירְאָה שֶׁהִיא לְשִׁמְאֵל, וְזֶה
 פֶּתַח יִצְחָק, שֶׁשֵּׁם כָּל הַמְּקַטְרְגִים עוֹלִים
 לְתַבַּעַת כָּל הַדִּינִים, וְלָכֵן וּבִזְרוּעַ עֶזוֹ – זֶה תַּפְּלִין,
 י"ה בִּירְאָה, ו"ה בְּאַהֲבָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים לא)
 אֲהָבוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו. בֹּא רְאֵה, יְהוָה כּוֹלֵל
 הַכֹּל, וְלָכֵן נֶאֱמַר בִּיעֲקֹב וְהָיָה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו,
 שֶׁהוּא עֲמוּד הָאֱמָצְעִי לְאַחַר שֶׁהוּקָם. [כְּתוּב
 בְּדַפּוּס, עַד בְּדַמּוֹת שֶׁל רַבּוֹנוֹ וְדַאִין] שֶׁכֶּאֱשֶׁר
 תַּפְּלָתוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה, הַכְּרוֹז יוֹצֵא מִן הָרְקִיעִים

וַיֹּאמֶר הָבוּ כְבוֹד לְדִיוֹקָן הַמֶּלֶךְ, וְאִין שַׁעַר
שְׁעוּמִד לְפָנַי הַתְּפִלָּה הַזֹּאת. אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח –
לְהוֹצִיא מִזֶּזֶן לְבָנִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁבְּהִיכָל הַזֶּה
שֵׁם הַמִּזְזוֹן.

בְּנֵי חַיִּים וּמִזְזוֹנוֹת מֵצַד עֲמוּד הָאֲמִצְעִי, שֶׁהוּא
בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל, וְהוּא עֵץ הַחַיִּים שֶׁיוֹצֵא
מֵהַחַיִּים שְׁלֹמֶעֱלָה, וְהוּא הָעֵץ שֶׁבוֹ מִזְזוֹן לְכָל־ם.
וּבְנֵי הַשְּׂכִינָה הֵם יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה, הַחַיִּים שֶׁלָּה
תּוֹרָה, הַמִּזְזוֹן שֶׁלָּה תְּפִלָּה, שֶׁחֲשׂוּבָה כְּקָרְבָן,
וּבִגְלוֹת נֶאֱמַר אֲצֵל יִשְׂרָאֵל הָבָה לִי בָנִים, וְשְׂכִינָה
הִיא קָרְבָן לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמְקַבֵּל אוֹתָהּ
בְּיָמִין וּשְׂמָאל וְגוֹף, וְיַחְדּוֹ עֲמָה בְּצַדִּיק, שֶׁהוּא
אוֹת תְּפִלִּין וְשִׁבְת וְיָמִים טוֹבִים.

וַיֵּשׁ לְשֵׁאל, לָמָּה מִתְּפַלְלִים אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּכַמָּה דְּרָגוֹת? לְפַעֲמִים מִתְּפַלְלִים
אֵלָיו בְּסִפִּירָה יְדוּעָה וּבִמְדָּה יְדוּעָה, לְפַעֲמִים
תְּפִלָּה לְיָמִין – זֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר הָרוּצָה לְהַחֲכִים
יְדָרִים, לְפַעֲמִים לְשְׂמָאל – זֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר הָרוּצָה
לְהַעֲשִׂיר יִצְפִּין, לְפַעֲמִים שֶׁל אָב וְאִם הֵם לְיָמִין
וְלְשְׂמָאל, וְלְפַעֲמִים לְעֲמוּד הָאֲמִצְעִי, לְפַעֲמִים
לְצַדִּיק, כָּל תְּפִלָּה עוֹלָה לְדִרְגָּה יְדוּעָה. אֶלָּא

וְדַאי יְהוֹנָה הוּא בְּכָל סְפִירָה וּסְפִירָה, וּתְפִלָּה
הִיא שְׂכִינָה.

בְּזִמְן שְׁמִבְקֵשׁ לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם עוֹלָה בְּיָמִין,
וּבְזִמְן שְׁמִבְקֵשׁ לַעֲשׂוֹת דִּין בְּעוֹלָם עוֹלָה
בְּשְׂמָאל, וְהַכֹּל אֶל יְהוֹנָה שֶׁהוּא בְּכָל מְקוֹם, וְלִכְן
זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה, עוֹלָה לֵה', וְזוֹ תְּפִלָּה שֶׁהִיא
שְׂכִינָה קֶרֶבֶן לֵה', וְזוֹ תְּפִלָּה שֶׁהִיא קֶרֶבֶנוּ,
וּכְשֶׁעוֹלָה אֵלָיו, צָרִיךְ לְהַכְלִיל עִמָּה אֶת כָּל
הַסְּפִירוֹת, שְׂאִין קֹדֶשׁה פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה: ע"כ.

יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹלָה בְּיוֹד ה"א וְא"ו ה"א, וְסוֹד
הַדְּבָר - יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה
לְהִבְרָאתָ. מַחְשָׁבָה - חֲשׁ"ב מ"ה, וְבוֹ תִּמְצָא
אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וּמִשּׁוֹם שִׁיעָקֵב שֶׁהוּא
יִשְׂרָאֵל, נֶאֱמַר וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ,
בְּדַמּוֹת רַבּוֹנוּ.

בְּנִיִּים חַיִּים וּמְזוֹנוֹת מֵצַד עֲמוּד הָאֲמִצְעִי, שֶׁהוּא
בְּנִי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. וְהוּא עֵץ הַחַיִּי"ם,
וְהוּא עֵץ שְׁמִזּוּ"ן בּוֹ לְכֹל. וְלִכְן יִשְׂרָאֵל הֵם
הַמְּזוֹן שֶׁלּוֹ תְּפִלָּה שֶׁנִּחְשָׁבֶת לְקֶרֶבֶן. וּבִגְלוֹת
נֶאֱמַר (בראשית ל) הִבֵּה לִי בְנִים וְאִם אֵין מִתָּה אֲנֹכִי.
וּשְׂכִינָה הִיא קֶרֶבֶן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּנּוּ

בְּיָמִין וּשְׂמָאל וְגוֹף. וּכְשֶׁעוֹלָה אֵלָיו, צָרִיךְ
לְהַכְלִיל עִמָּה כָּל עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת, שְׂאִין קִדְשָׁה
פְּחוֹת מֵעֶשֶׂר, שֶׁהוּא קִדְשָׁתוֹ. וְלִכְן כְּשֶׁבֶן אָדָם
רוֹצֶה לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּה בְּכָל תְּנוּעָתוֹ, [אִם] נָחַשׁ
רוֹצֶה לְקַטְרֵג לְתַפְּלָה, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לוֹ מְקַלַּע,
וְסוּד הַדְּבָר – זֶרְקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, עֲלִיוֹנִים שְׁמַעוּ,
תַּחְתּוֹנִים הִתְכַּנְּסוּ, אֵלֶּה מוֹרֵי הַיְּשִׁיבָה
שְׁלַמְעֵלָה וְשְׁלַמְטָה. אֵלֶּיהוּ, בְּשַׁבּוּעָה עָלֶיךָ, קַח
רְשׁוֹת וְרַד לְכָאן, שְׁהִרִי קָרֵב גְּדוֹל הַזִּדְמָן. חֲנוּךְ
הַמִּמְנָה, רַד לְכָאן אֶתָּה וְכָל מוֹרֵי הַיְּשִׁיבָה שֶׁתַּחַת
יְדֶךָ, שְׁלֵא לְכַבּוּדִי עֲשִׂיתִי, אֲלֵא לְכַבּוּד הַשְּׂכִינָה.

פְּתַח כְּמַקְדָּם וְאָמַר, זֶרְקָא וּדְאִי. בְּבוֹאֶךָ
לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּה לְאוֹתוֹ מְקוֹם יָדוּעַ. כְּמוֹ
שְׁאוֹתָהּ אָבֶן הַקֶּלַע שֶׁנִּזְרְקָה לְמָקוֹם יָדוּעַ, כֹּף
צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּתַפְּלָה בְּאוֹתוֹ כְּתָר אָבֶן
מְכַלֶּלֶת וּמַעֲטָרֶת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ כָּל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף
בַּשֵּׁם, שֶׁצָּרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ לְשֵׁם.

וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁמַעֲלָה אוֹתָהּ לְבַעֲלָהּ, אֶפְלוּ
נָחַשׁ כְּרוּךְ עַל עֵקֶבוֹ לֹא יִפְסִיק, אֵף עַל
גֵּב שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְאֶתָּה תִּשׁוּפְנּוּ עָקֵב. אוֹתָהּ הָאָבֶן

שְׁהִיא י' שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁנֹאֲמַר בָּהּ (בראשית מט) מִשֶּׁם
רָעָה אָבֶן יִשְׂרָאֵל, לֹא יִפְסִיק. וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ
[נ"א אוֹתָהּ] עַד אֵין סוּף. וּכְשִׁמּוֹרִיד אוֹתָהּ, נֹאֲמַר
בּוּ כָּל הַכוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבִרוֹן, שְׁצָרִיךְ לְהוֹרִידָהּ עַד
אֵין תַּכְלִית, וְלֹא יִפְסִיק [נ"א אוֹתָהּ] מִמָּנוּ לֹא
לְמַעַלָּה וְלֹא לְמַטָּה.

לְפַעֲמִים בַּעֲלָהּ הוּא ו' בְּצַדִּיק בְּשֵׁשֶׁה פְּרָקִים
שֶׁל שְׁתֵּי שׁוֹקִים יוֹרֵד אֵלֶיהָ בְּשְׁתֵּי
שׁוֹקִים. לְפַעֲמִים בַּעֲלָהּ הוּא ו' בְּשְׁתֵּי [נ"א
זְרוּעוֹת], שֵׁשֶׁה פְּרָקִים שְׁעוֹלָה אֵלָיו בְּשְׁתֵּי
זְרוּעוֹת. לְפַעֲמִים הוּא בֶּן אָבָא וְאִמָּא, בֶּן י"ה,
צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת [לָהּ לְמַעַלָּה וְכֹאֲשֶׁר] לְמַעַלָּה לָהּ.
וּכְשִׁשְׁעוֹלָה שָׁם, לְפַעֲמִים הִיא בְּהַפּוֹךְ ו' וּבִין י' י'
כְּמוֹ זֶה א צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ אֵלָיו, שְׁנֹאֲמַר בָּהּ
(תהלים קיח) אָבֶן מֵאֶסֶף הַבּוֹנִים הִיָּתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה.

וּכְשֶׁהִיא עוֹלָה לְמַעַלָּה, בְּרֹאשׁ כָּל הָרֹאשִׁים
הִיא עוֹלָה, וּבִגְלָלָהּ הַמְּלָאכִים
אוֹמְרִים אִי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. וּכְשִׁשְׁעוֹלָה לֹא
[לְמַעַלָּה] כְּמוֹ זֶה א, הִיא כְּתֵר בְּרֹאשׁ שֶׁל א'
עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ כְּת"ר. וּכְשִׁיּוֹרְדָת נִקְדָּה לְמַטָּה
וּמִתַּעֲטָרָת, יוֹרְדָת בָּהּ כְּמוֹ זֶה [א קִמְץ].
וּכְשִׁשְׁעוֹלָה נִקְרָאת כְּתֵר בְּסוּד הַטְּעָמִים, וּכְשִׁיּוֹרְדָת

נִקְרָאת נִקְדָּה. וּכְשֶׁמִּתְיַחַד עֲמָהּ הִיא [נִקְרָאת
אוֹת] ז', הִיא כְּלוּלָה מִמֶּנּוּ אוֹת בְּרִי"ת, שֶׁהוּא
שְׁבִיעִי שֶׁל הַכֹּל.

וּבּוֹדֵאִי שְׁאֵבֶן זֶה הִיא בְּנִין כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְלִכְן
(דְּבָרִים כה) אֵבֶן שְׁלֵמָה וְצֶדֶק יִהְיֶה לָּךְ.
הִיא מִדָּה בֵּין כָּל סְפִירָה, וּסְפִירָה שֶׁל כָּל סְפִירָה,
[נ"א וְכָל סְפִירָה] בָּהּ עוֹלָה לְעֶשֶׂר, הַשְּׁעוֹר שְׁלָה.
וּבָהּ נַעֲשִׂית אִמָּה עֶשֶׂר אֲמוֹת אֲרָךְ בֵּין כָּל סְפִירָה
וּסְפִירָה. וְסוּד הַדְּבָר – עֶשֶׂר אֲמוֹת אֲרָךְ הַקָּרֶשׁ,
וּבֵין הַכֹּל מֵאָה. י' הִיא בֵּין פָּרֶק וּפָרֶק עֶשֶׂר
פְּעָמִים עוֹלָה לְמִדָּה [בְּעַל] שֶׁל מֵאָה אִמָּה.

כָּל מִדָּה וּמִדָּה נִקְרָאת עוֹלָם, וְי"ו הֵם שְׁעוֹר
וּמִדָּה. ו' שֶׁקֶל, י' מִדָּה שְׁלָה. וְשְׁעוֹר הַמִּדָּה
חֲמֵשׁ אֲמוֹת אֲרָךְ וְחֲמֵשׁ אֲמוֹת רָחֵב. וְהֵם כְּנֻגָּד
שְׁעוֹר שֶׁל כָּל רִקִּיעַ שְׁמֶהֱלֵךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת אֲרָכוֹ
וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת רָחִיבוֹ, וְהֵם ה"ה. הָרִי לָךְ שְׁעוֹר
קוֹמָה בְּאוֹתִיוֹת יְהו"ה. שְׁאוֹת ו' הוּא רִקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם. חֲמִשָּׁה רִקִּיעִים שָׁלוֹ ה' אֵלֶּה נִקְרָאוּ ה'
שָׁמַיִם. ה' חֲמִשָּׁה רִקִּיעִים שְׁכֻלִּים בְּשָׁמַיִם,
חֲמִשָּׁה עֲלִיוֹנִים שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם. וְהֵם ה"ה חֲמֵשׁ עִם
חֲמֵשׁ. ו' רִקִּיעַ שְׁשִׁי לָהֶם. י' שְׁבִיעִי לָהֶם. י'
שְׁבַעַה בְּשִׁבְעָה וְעוֹלָם י"ד. וְכֵן הֵם הָאֲרָצוֹת

שְׁבַעַה עַל גְּבִי שְׁבַעַה כְּמוֹ גְּלָדֵי בְּצָלִים, וְכָלֶם
רְמוּזִים בְּשִׁתִּי עֵינַיִם.

י' נִקְרָא עוֹלָם קָטָן, ו' עוֹלָם אָרֶךְ. וְכָל מִי
שְׁרוּצָה לִשְׁאֹל שְׁאֵלוֹת לְעוֹלָם אָרֶךְ, צָרִיךְ
לְהֶאֱרִיךְ בוֹ. וְכָל מִי שֶׁשּׁוֹאֵל בְּעוֹלָם קָצֵר, צָרִיךְ
לְקַצֵּר. וְעַל זֶה בָּאָרוֹ, בְּמָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְקַצֵּר –
אֵין אָדָם רִשְׁאֵי לְהֶאֱרִיךְ.

לְקַצֵּר בְּתַפְלוּת – (במדבר יב) אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ.
בְּנִקְדָּה שֶׁל י' לְהֶאֱרִיךְ [מִצַּד שֶׁל אוֹת ו'].
וּלְהַתְנַפֵּל – (דברים ט) [בְּאוֹת פ'. וְהַכֹּל פ"ו] וְאַתְנַפֵּל
לִפְנֵי ה' כְּרֹאשְׁנָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה.
הַכֹּל [אַחַד]. מ"ם, י' נִקְדָּה בְּאִמְצַע נַעֲשִׂית מִי"ם
מִצַּד הַחֹסֶד צָרִיךְ לְהֶאֱרִיךְ בְּתַפְלָה וּבִשְׁם
הַקָּדוֹשׁ, וְעוֹלָה יְהו"ה בְּרַבִּיעַ [וְצָרִיךְ] לְהֶאֱרִיךְ
בְּתַנוּעָה זוֹ שֶׁהוּא סוּד הַתְּקִיעָה. לְקַצֵּר מִצַּד
הַשְּׁבָרִים. בִּינוּנִי – לֹא בְּקִצּוֹר וְלֹא בְּאִרְיכוּת,
בְּתַנוּעָה שֶׁל הָעֲמוּד הָאִמְצָעִי שֶׁהִיא שְׁלִשְׁלֹת,
שֶׁשְׁנֵיהֶם שֶׁקֵּל הַקָּדָשׁ.

כְּנֶגֶד רַבִּיעַ שֶׁהוּא עוֹלָה חֹלֶם. שְׁבָרִים כְּנֶגֶד
שְׁבָא. זֶה צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת קוֹל, וְזֶה צָרִיךְ
לְהוֹרִיד אוֹתוֹ. וְלָכֵן אוֹתָם שְׁבָרִים בְּחֻשְׁאֵי שְׁכִינָה

תַּחְתּוֹנָה, וְקוֹל לֹא יִשְׁמַע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל-א א) וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע. תְּרוּעָה זֹאת שֶׁלִּשְׁלֹת אַחֲזוֹ בְּשִׁנֶּיהֶם. וַיֵּשׁ כְּמוֹ הֶרְקִיעַ הַמַּאֲרִיךְ בּוֹ תִּבְּהָ, וְהִיא נִקְוָדָה חִירִיק כְּמוֹ חֶלֶם. אֵין נִקְדָּה שְׂאִין כְּמוֹתָהּ בְּטַעַמִּים. סְגוּל אֶל סְגוּלָתָא. שְׂבָא אֶל זִקְף גְּדוּל. כָּלֶם תִּמְצָא לָהֶם נִקְדוֹת אֶצֶל הַטַּעַמִּים לְמִי שִׁיּוּדַע סוּדוֹת טְמִירִים. פֶּתַח וְאָמַר, זֶרְקָא מִקָּף שׁוֹפֵר הוּלֵךְ סְגוּלָתָא. [פֶּתַח נִקְדַת יְמִין ה' מֶלֶךְ. נִקְדַת סְגוּל שְׂמָאל ה' מֶלֶךְ. בְּאַמְצַע ה' יִמְלוֹךְ לְמַטָּה. רַבִּי אַחָא אָמַר, ה' מֶלֶךְ זֶה עוֹלָם עֲלִיוֹן, ה' מֶלֶךְ זֶה תַּפְאֲרַת, ה' יִמְלוֹךְ זֶה אַרוֹן הַבְּרִית].

השלמה מההשמטות (סימן מא)

יְשִׁינּוּ, עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לָרְקִיעַ וְצִדִּיק שְׁמוֹ עַל שֵׁם הַצִּדִּיקִים, וּכְשִׁישְׂרָאֵל צִדִּיקִים – מִתְגַּבֵּר, וְאִם לֹא – מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוֹבֵל כָּל הָעוֹלָם, שְׁכָתוֹב (משלי י) וְצִדִּיק יִסוֹד עוֹלָם, וְאִם חֲלָשׁ, לֹא יוֹכֵל לְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם: ע"כ.

השלמה מההשמטות (סימן ז)

הַצִּדִּיק אָבֵד – כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יָבֹא הַשְּׁפַע אָבֵד, וְעָלָיו נֶאֱמַר (ישעיה יט) וְנִהָר יִחָרֵב וַיִּבֶשׁ. וּבִעֵת הַבְּרָכָה – (תהלים ה) כִּי אֶתָּה תִּבְרָךְ צִדִּיק, בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צִדִּיק: ע"כ.

השלמה מההשמטות (סימן ח)

לְמַדְנֹו, עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לָרְקִיעַ וְצַדִּיק
שָׁמוּ עַל שֵׁם הַצַּדִּיקִים, וּכְשֵׁי שֶׁצַּדִּיקִים
– מִתְגַּבֵּר, וְאִם לֹא – מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוֹבֵל כָּל
הָעוֹלָם, שֶׁכָּתוּב (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם. וְאִם
חָלַשׁ, לֹא יוֹכֵל לְהַתְקִים הָעוֹלָם: ע"כ.

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ (ר"ת תה"ו), הָרִי
פְּרִשׁוּהָ, כָּל מְקוֹם שֶׁכָּתוּב אֵלֶּה – פָּסַל
אֶת הָרָאשׁוֹנִים. וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת שֶׁל תְּהוֹ
שֶׁנִּרְמְזוּ בַּפְּסוּק הַשֵּׁנִי וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ, וְאֵלֶּה
הֵם שֶׁנִּתְבָּאָר שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹרָא
עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן. וְלִכְן הָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹהָ
וּבוֹהָה, אֵיךְ בּוֹרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹת
לְהַחְרִיבָם? יִפֶּה הָיָה שְׁלֹא לְבָרָא אוֹתָם! אֵלֶּה
וְדַאי כָּאֵן יֵשׁ סוּד. מַה זֶה וּמַחְרִיבֵן? שֶׁהַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לֹא יִשְׁמִיד אֶת מַעֲשֵׂי יָדָיו, וְלֹא
עוֹד, אֵלֶּה זֶה הַשָּׁמַיִם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (ישעיה נא)
כִּי שָׁמַיִם כַּעֲשָׁן נִמְלָחוּ וְגו'. אִם כֵּן, הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה וּמַכֶּה!?

אֵלֶּה סוּד הַדְּבָר, כִּךְ הוּא שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בָּרָא אֶת הָעוֹלָם וּבָרָא אוֹתוֹ בְּתוֹרָה, כְּמוֹ
שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּרָאשִׁית, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (משלי ח) ה' קָנְנִי

רִאשִׁית דְּרָכּוֹ. וּבְרִאשִׁית הַזֶּה בָּרָא אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ, וְהוּא סִמֵּךְ אוֹתָם בָּה, בְּגִלְל שְׁבָרִית
כְּתוּבָה בּוֹ בְּכִ'ר' אֲשִׁית', וְנֶאֱמַר בָּה (ירמיה לג) אִם
לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'. וְאֵלּוּ הֵם שְׁנֵי אֲמָר
בָּהֶם (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵה' וְגו'. וְאָרֶץ
הַחַיִּים הִיא כְּלוּלָה מִשְׁבַּע אֲרָצוֹת, שְׁעֵלֵיהֶם
אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (שם קיו) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה'
בְּאֲרָצוֹת הַחַיִּים.

וּבְרִאשִׁית שָׁמַיִם וְאָרֶץ אַחֵר כֶּךָ עַל תַּהוֹ, וְאֵין שָׁם
יְסוֹד שֶׁהוּא בְּרִי"ת שְׁסוּמֵךְ אוֹתָם, לְכֵן
רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת תּוֹרָה לְאֲמוֹת הָעוֹלָם
עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם, שֶׁהוּא בְּרִית מִלָּה מִמֶּשׁ, וְלֹא רָצוּ
לְקַבְּלָהּ, וְנִשְׁאַרָה הָאָרֶץ חֲרָבָה וַיִּבְשֶׁה.

וְזֶהוּ יְקוֹו הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד
וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה. יְקוֹו הַמַּיִם – זֶה הַתּוֹרָה.
אֶל מְקוֹם אֶחָד – אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם
שְׁנִשְׁמוּתֵיהֶם תְּלוּיּוֹת מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנֵי אֲמָר בּוֹ
בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. כְּבוֹד ה' – שְׁכִינָה
תַּחְתּוֹנָה. מִמְּקוֹמוֹ – שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה. וְכִיוֵּן
שֶׁאוֹתָם נִשְׁמוּתֵיהֶם מִשָּׁם, שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם בּוֹדָאי
יְהו"ה, וְנֶאֱמַר בָּהֶם (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ.
וְזֶהוּ יְקוֹו הַמַּיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד.

וְהַתּוֹרָה הִיא יָשׁוּב הָעוֹלָם. וְאַמּוֹת הָעוֹלָם,
 שֶׁהֵם עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ
 אוֹתָהּ, נִשְׁאַרוּ חֲרָבִים וַיִּבָּשׂוּ, וְזֶהוּ שֶׁהִקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בּוֹרֵא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבָן, אֵלֶּה שֶׁלֹּא
 שׁוֹמְרִים מִצְוֹת הַתּוֹרָה. לֹא שִׁישְׁמִיד הוּא
 מִעֲשָׂיו כִּמוֹ שֶׁחֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם. וְלָמָּה יִשְׁמִיד
 אוֹתָם אֶת בְּנָיו, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם בְּהִבְרָאָם, בְּה'
 בְּרָאָם? וְאַלֶּה אוֹתָם שֶׁמִּתְגַּבְּרִים מֵאַמּוֹת הָעוֹלָם,
 בְּגִלְלָם נִפְלָה ה' קִטְנָה שֶׁל אֲבָרָהָם בְּאַלְף
 הַחֲמִישִׁי שֶׁהוּא ה', שֶׁהוּא חָרֵב וַיִּבָּשׂ. חָרֵב בְּבֵית
 רֹאשׁוֹן, וַיִּבָּשׂ בְּבֵית שְׁנִי.

וּמִיָּשָׁה, מִשׁוּם שֶׁרָצָה לְהַכְנִיס גֵּרִים תַּחַת כְּנָפֵי
 הַשְּׂכִינָה, וְחָשַׁב שֶׁהָיוּ מֵאֵלֶּה שֶׁנִּבְרְאוּ
 בְּה' וְנָתַן בָּהֶם אוֹת ה' שֶׁל אֲבָרָהָם, גִּרְמוּ לוֹ
 יְרִידָה, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ל"ב) לֶךְ יֵרֵד כִּי שַׁחַת עָמְךָ.
 מִשׁוּם שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הָאוֹת ה' בִּירְאָה שֶׁל יו"ד
 וּבִאֲהָבָה שֶׁל ה', הוּא יֵרֵד מִדֶּרֶגְתּוֹ שֶׁהוּא ו'.

וְאוֹת ו' יֵרֵדָה עִמּוֹ כִּדִּי שֶׁלֹּא יֵאָבֵד בִּינֵיהֶם,
 שֶׁעֲתִיד הוּא בְּסוּד הַגִּלְגּוּל לְהַתְעַרֵּב
 בִּינֵיהֶם בְּגִלּוֹת בֵּין עַרְב רֵב, שֶׁהֵם נִשְׁמוֹתֵיהֶם
 מִצַּד אֵלֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (ישעיה נ"א) כִּי שָׁמַיִם כָּעָשָׁן
 נִמְלָחוּ וְגו'. וְאַלֶּה אוֹתָם שֶׁלֹּא בִקֵּשׁ נַח רַחֲמִים

עֲלֵיהֶם, וְנֹאמַר בָּהֶם וַיִּמָּחוּ מִן הָאָרֶץ, בְּגִלְל שְׁהִיוּ
מֵאֲלֵה שֶׁנֹּאמַר בָּהֶם (דברים כה) תִּמְחָה אֶת זִכְרֵךְ
עֲמָלֶךְ. וּמִשֶּׁה לֹא נִשְׁמַר מֵהֶם, וְהַפִּיל ה' בֵּינֵיהֶם,
וְלִכְן הוּא לֹא יִכְנַס לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁתָּשׁוּב ה'
לְמִקּוּמָהּ. וְלִכְן יָרַד הוּא מִדְּרָגָתוֹ, וַיָּרַד בּוֹ ו'. וְלִכְן
ה' נִפְלָה, ו' יָקִים אוֹתָהּ, ו' שֶׁל מִשֶּׁה.

וּבְמִשְׁוֹם שֶׁה"א קִטְנָה, ה' שֶׁל אֲבָרָהָם, שְׁהִיא שֶׁל
הַבְּרָאָם, נִקְטָן הוּא בְּגִלְלָהּ, וְנֹאמַר בּוֹ
(ישעיה סג) מוֹלִיךְ לִימִין מִשֶּׁה וְגו'. וְהוֹצִיא אוֹתָהּ
מִשֶּׁם בְּכַח שֶׁל ו' וְהִבִּיא אוֹתָהּ עִמּוֹ. מִיַּד שְׁרָתָהּ
עָלִיו י"ה וְנִשְׁלָמָה הַשְּׁבוּעָה, [שֶׁנֹּאמַר] (שמות יז) כִּי
יָד עַל כֶּסֶף יְהִי מִלְחָמָה לָהּ וְגו'. מַה זֶה מִדֵּר דֹּר?
זֶה מִשֶּׁה, שֶׁנֹּאמַר בּוֹ (קהלת א) דֹּר הֵלֶךְ וְדֹר בָּא.
וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ שָׁאִין דֹּר פְּחוֹת מִשְׁשִׁים רַבּוּא, וְזֶה
מִשֶּׁה, שֶׁנֹּאמַר בּוֹ שָׁאֵשֶׁה אַחַת יִלְדָּה שְׁשִׁים רַבּוּא
בְּכָרִס אַחַת.

וְחַמִּישָׁה מֵיָנִים הֵם בְּעֶרְב רַב, וְהֵם: ג' פִּילִים
ג' בּוּרִים ע' נָקִים ר' פָּאִים ע' מְלָקִים.
וּבְגִלְלָם נִפְלָה ה' קִטְנָה מִמִּקּוּמָהּ. בְּלָעָם וּבָלַק
הָיוּ מִצַּד שֶׁל עֲמָלֶךְ. תִּקַּח ע"ם מִן בְּלָעָם, ל"ק
מִן בָּלַק, יִשְׁאָר בָּבֶל, (בראשית יא) כִּי שָׁם בָּלַל ה'
שִׁפְת כָּל הָאָרֶץ. וְאַלֶּה אוֹתָם שֶׁנִּשְׁאָרוּ מֵאוֹתָם

שְׁנֵאמַר בָּהֶם (שם ז) וַיִּמַּח אֶת כָּל הַיְקוּם. וּמֵאַלֶּה
שְׁנֵשְׂאָרוֹ מֵהֶם בְּגִלוֹת רְבִיעִית, הֵם רָאשִׁים בְּקִיּוּם
רַב, וְהֵם מַעֲמִידִים עַל יִשְׂרָאֵל כְּלִי חֶמֶס, וְעַלֵּיהֶם
נֵאמַר (שם ו) כִּי מִלֶּאֱהָ הָאָרֶץ חֶמֶס מִפְּנֵיהֶם. אֵלֶּה
אוֹתָם עֲמָלָקִים.

הַנְּפִילִיִּים, עַלֵּיהֶם נֵאמַר (שם) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים
אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבוֹת הָנָה. וְאֵלֶּה
הֵם מִיָּן שְׁנֵי מֵהַנְּפִילִים הָאֵלֶּה מְלֻמָּעָה.
שְׁכִשְׂרָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת אָדָם,
שְׁאֵמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ וְגו', רָצָה לַעֲשׂוֹת
אוֹתוֹ רֹאשׁ לְכָל הָעֲלִיוֹנִים לְהִיּוֹת מִמֶּנָּה עַל כָּלָם
וְשִׁיְהִיו מִתְמַנִּים עַל יָדוֹ, כְּמוֹ שְׁיוּסָף שְׁנֵאמַר בּוֹ
(שם מא) וַיִּפְקֹד פְּקָדִים עַל הָאָרֶץ, הֵם רָצוּ לְקַטְרְגוֹ
וְאָמְרוּ (תהלים ה) מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו', שְׁעַתִּיד
לִחְטֹא לְפָנָיִךְ. אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אִם
אַתֶּם הֵייתֶם לְמַטָּה כְּמוֹתוֹ, הֵייתֶם חוֹטְאִים יוֹתֵר
מִמֶּנּוּ. מִיָּד – וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם
וְגו', חָשְׁקוּ בָהֶם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִפִּילָם
לְמַטָּה בְּשִׁלְשָׁלוֹת.

וְהֵם עֲזָ"א וְעֲזָ"ל, שְׁמֵהֶם הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הָעֶרֶב
רַב, שֶׁהֵם הַנְּפִילִים, שֶׁהִפִּילוּ עֲצָמָם לְזָנוֹת
אַחֵר נָשִׁים שֶׁהֵן טֹבוֹת, וְלָכֵן הִפִּילָם הַקָּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא מְהֻלָּל הַבָּא שְׁלֹא יִהְיֶה לָהֶם חֵלֶק
שֵׁם, וְנָתַן לָהֶם שְׂכָרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(דברים ז) וּמִשְׁלָם לְשִׁנְאָיו אֶל פְּנֵיו לְהֶאֱבִידוֹ וְגו'.

הַגְּבֻרִים – מִין שְׁלִישִׁי, עָלִיָּהֶם נֶאֱמַר (בראשית ז)
הִמָּה הַגְּבֻרִים וְגו' אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם, וְהֵם
מַצֵּד אֱלֹה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם יא) הִבֵּה נִבְנָה לָנוּ עִיר
וְגו' וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. וּבּוֹנִים בְּתֵי כְּנִסְיוֹת
וּמִדְרָשׁוֹת, וְשָׁמַיִם בָּהֶם סֵפֶר תּוֹרָה וְעֵטְרָה עַל
רֹאשׁוֹ, וְלֹא לְשֵׁם ה', אֲלֹא לַעֲשׂוֹת לָהֶם שֵׁם. זֶהוּ
שְׂכָתוֹב וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. וְצַד אַחֵר מִתְּגַבְּרִים עַל
יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כַּעֲפַר הָאָרֶץ, וְגוֹזְלִים אוֹתָם
וּמִתְבַּטְּלֵת הָעֲבוּדָה, וְעָלִיָּהֶם נֶאֱמַר (שם ז) וְהַמֵּים
גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל הָאָרֶץ.

הַרְפָּאִים – מִין רְבִיעִי, אִם יֵרָאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
בְּדַחֲק, מִתְרַפִּים מֵהֶם, וַיֵּשׁ לָהֶם
רְשׁוֹת לְהַצִּילָם וְלֹא רוּצִים. וּמִתְרַפִּים מִהַתּוֹרָה
וּמֵאֱלֹה שֶׁמְשַׁתְּדָלִים בָּהּ לַעֲשׂוֹת טוֹב עִם עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. עָלִיָּהֶם נֶאֱמַר (ישעיה כו) רְפָאִים
בֶּל יִקְמוּ. בְּזִמְנָ שֶׁתִּבְא פְּקִידָה לְיִשְׂרָאֵל, נֶאֱמַר
בָּהֶם (שם) וְתֹאבֵד כָּל זִכָּר לָמוֹ.

הַעֲנָקִים – מִין חֲמִישִׁי, שֶׁהֵם מְזַלְזָלִים לְאוֹתָם
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (משלי א) וְעֲנָקִים

לְגִרְגָּרְתֶּיךָ, וְעָלִיָּהֶם נֹאמַר (דברים ב) רַפָּאִים יִחְשְׁבוּ
 אִף הֵם כַּעֲנָקִים. שְׁקוּלִים זֶה לָזֶה. אֵלֶּה אוֹתָם
 שְׁמַחֲזִירִים אֶת הָעוֹלָם לְתַהוּ וְבַהוּ. וְסוֹד הַדָּבָר,
 [שְׁבַגְלָלָם] נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהָאָרֶץ הִיָּתָה תַּהוּ
 וְבַהוּ, שֶׁהִיא עֶקֶר וְיָשׁוּב הָעוֹלָם. מִיָּד כְּשִׁיבָא
 הָאוֹר, שֶׁהוּא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יִמָּחוּ מִן הָעוֹלָם
 וַיֵּאבְדּוּ. אֲבָל הַגָּאֲלָה אֵינָה תְלוּיָה אֲלָא בַּעֲמָלָק
 עַד שִׁימָּחָה, שָׁבוּ הַשְּׁבוּעָה, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

דְּבָר אַחֵר אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְגו', אֵלֶּה אוֹתָם
 שֶׁנֹּאמַר בָּהֶם (שמות לב) אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל.
 בְּיוֹם שִׁימָּחוּ אֵלֶּה, כְּאֵלוֹ אוֹתוֹ יוֹם עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שָׁמַיִם וָאָרֶץ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (בראשית ב)
 בְּיוֹם עָשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. בְּאוֹתוֹ זְמַן
 יִהְיֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם שְׁכִינָתוֹ וְיִתְחַדֵּשׁ
 הָעוֹלָם, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה סו) כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם
 הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה וְגו'. זֶהוּ בְּיוֹם עָשׂוֹת.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, וַיִּצְמַח ה' אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה כָּל
 עֵץ נִחְמַד וְגו'. אֲבָל בִּהְתַּחֲלָה, עַד
 שִׁימָּחוּ אֵלֶּה, לֹא יוֹרֵד גֶּשֶׁם שֶׁל הַתּוֹרָה, וְיִשְׂרָאֵל
 שְׂדוּמִים לַעֲשָׁבִים וְלֵאִילָנוֹת לֹא יִצְמָחוּ, וְסוֹד
 הַדָּבָר – וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יִהְיֶה בָּאָרֶץ וְכָל

עֲשֵׂב הַשָּׂדֶה וְגו'. בְּגִלְל שְׂאֲדָם אֵין לַעֲבֹד אֶת
הָאֲדָמָה, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ לַעֲבֹד אֶת
הָאֲדָמָה בְּקֶרְבָּנוֹת.

דְּבַר אַחֵר, וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה – זֶה מְשִׁיחַ רִאשׁוֹן
– טָרָם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ. וְכָל עֲשֵׂב הַשָּׂדֶה טָרָם
יִצְמַח – זֶה מְשִׁיחַ שֵׁנִי. וְלָמָּה? מְשׁוּם שֶׁאֵין שָׁם
מֹשֶׁה לַעֲבֹד אֶת הַשְּׂכִינָה, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר וְאָדָם אֵין
לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה. וְסוּד הַדְּבָר – (בראשית מט) לֹא
יִסּוּר שִׁבְט מִיְהוּדָה – זֶה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וּמַחֲקֵק
מִבֵּין רִגְלָיו, זֶה מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. עַד כִּי יָבֹא
שִׁיל"ה – זֶה מֹשֶׁה. חֲשָׁבוֹן זֶה כְּזֶה. וְלוֹ יִקְהֶת
עַמִּים – אוֹתִיּוֹת וְלוֹ"י קֹה"ת.

דְּבַר אַחֵר, וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה – אֵלוֹ הַצְּדִיקִים
שֶׁהֵם מִצַּד שֶׁל צְדִיק ח"י הָעוֹלָמִים. שִׁיחַ
– ש' ח. ש' שְׁלֶשֶׁת עֲנָפֵי הָאֵילָן, וְהֵם שְׁלֹשָׁה
אֲבוֹת וּמִן ח"י עוֹלָמִים. לְשׁוֹן אַחֵר וְכָל עֲשֵׂב
הַשָּׂדֶה – ע"ב שִׁי"ן. שְׁלֹשָׁה עָלִים שֶׁהֵם ש'
יֵאֱהוֹנָה"י, וְהֵם ע"ב עֲנָפִים שְׁתֵּלוּיִים בָּהֶם
בְּחֲשָׁבוֹן ע"ב. כֹּלָם לֹא נֶאֱחָזִים בְּמָקוֹם שֶׁהֵיא
שְׂכִינָה עַד שְׁיָבֹא אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא אֲד"ם, שֶׁהוּ
י"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְזֶהוּ וְאֲד"ם אֵין לַעֲבֹד
אֶת הָאֲדָמָה.

וַיֵּכֶן נֹאמַר בּוֹ וְכָל עֶשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם יִצְמַח, עַד
 שִׁיִּצְמַח צִדִּי"ק. וּמִמֶּנּוּ (תהלים פה) אָמַת מֵאָרֶץ
 תִּצְמַח, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אָמַת אֶרְצָה.
 וְתִלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁהֵם דְּשָׁאִים, לֹא צוּמְחִים
 בְּגִלּוֹת עַד שֶׁאָמַת מֵאָרֶץ תִּצְמַח, וְזֶה מִשֶּׁ
 שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (מלאכי ב) תּוֹרַת אָמַת הִיטָה בְּפִיהוּ, שֶׁלֹּא
 יִהְיֶה מִי שְׁדוֹרֵשׁ אֶת הַשְּׂכִינָה כְּמוֹתוֹ, וּבְגִלָּל זֶה
 וְאָדָם אֵין לַעֲבֹד. וּמִיד שֶׁהוּא יבֹא, מִיד – וְאִ"ד
 יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ. אִ"ד מִן אֲדֻנִּי עוֹלָה לוֹ וְ
 וְנַעֲשֶׂה בָּהּ אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. מִיד – וְהִשְׁקָה אֶת פְּנֵי
 כָּל הָאֲדָמָה, מִמֶּנּוּ מִשְׁקִים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה
 בְּשִׁבְעִים פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה. דְּבַר אַחֵר וְאֵד יַעֲלֶה
 מִן הָאָרֶץ, תַּרְגוּמוֹ עָנָן יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ. אוֹתָהּ
 שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שמות מ) כִּי עָנָן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן וְגו', וְבוֹ
 מִשְׁקִים תִּלְמִידֵי חֲכָמִים בָּאָרֶץ בְּאוֹתוֹ זְמַן.

וַיִּיצֹר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם – אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל.
 בְּאוֹתוֹ זְמַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צִיר אוֹתָם
 בְּצִיּוּרֵים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבֹּא. וַיִּיצֹר,
 בְּאוֹתוֹ זְמַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּנִיסָם בְּשֵׁמוֹ
 בְּצִיּוֹר שֶׁל שְׁנֵי יוֹדִי"ן י' י', ו' בֵּינֵיהֶם, שֶׁהֵם
 עוֹלָם לְחֻשְׁבוֹן יְהו"ה. וַיְהִיו מְצִירִים בְּפָנָיו
 בְּפָנִים שְׁלֹהֶם בְּשְׁנֵי יוֹדִי"ן בַּחֲטָם שְׁלֹהֶם בְּאוֹת

ו'. וְלִכֵּן אָמַר הַכָּתוּב (במדבר כג) כִּי מֵרָאשׁ צוּרִים
אֶרְאֶנּוּ. אֵלֶּה אוֹתָם צִיּוּרִים שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ,
וַיְהִיו מִצִּיּוּרִים בְּפָנֵיהֶם בְּשָׁנֵי לוֹחֹת נִכְבָּדִים,
שֶׁהֵם י', שׁו', הוּא חֲרוֹת עָלֵיהֶם. וְעוֹד צִיּוּר
אוֹתָם לְכָל דּוֹר בְּבֵת זִוְגוֹ הָעֲלִיּוֹנָה, זו י"ה, וו' הֵם
הַיְחוד שֶׁל שְׁנֵיהֶם. וְצִיּוּר אוֹתָם בְּאוֹתָם שֶׁל צִיּוּר
שְׁלֹמֶעֱלָה, שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל עֲמוּד הָאֲמִצְעִי, כּוֹלֵל
שְׂכִינָה עֲלִיּוֹנָה וְתַחְתּוֹנָה, שֶׁהֵם קְרִיאַת שְׁמַע
עֲרֵבִית וְקְרִיאַת שְׁמַע שְׁחָרִית, וְעָלֵיהֶם נֶאֱמַר עָצֵם
מַעֲצָמִי וּבֶשֶׁר מִבֶּשֶׁרִי.

וּמִיָּד בְּאוֹתוֹ זְמַן נָטַע אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגֵן הָעֵדֶן
הַקָּדוֹשׁ. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים,
אֲבָ"א וְאַמָּ"א. ג' – זו הַשְׂכִּינָה הַתַּחְתּוֹנָה. עַד"ן
– זו הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. אֶת הָאָדָם – זֶה הָעֲמוּד
הָאֲמִצְעִי. הִיא תַּהֲיָה נָטַע שְׁלוֹ בֵּת זִוְגוֹ, וְלֹא תִזְוֶז
מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם, וְתַהֲיָה הָעֵדוּן שְׁלוֹ. וַיִּשְׂרָאֵל נָטַע
אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ זְמַן נָטַע קָדוֹשׁ
בְּעוֹלָם, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ס) נִצֵּר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה
יָדֵי לְהַתְּפָאֵר.

וַיִּצְמַח יְהו"ה אֱלֹהִים – אָבָא וְאַמָּא. כָּל עֵץ
נִחְמָד – זֶה צִדִּי"ק. וְטוֹב לְמֵאֲכָל – זֶה
הָעֲמוּד הָאֲמִצְעִי, שֶׁבוֹ הוּא מִזְמִין מְזוֹן לְכָל,

שֶׁהַכֹּל בּוֹ. וְלֹא מִתְפָּרֵנס הַצַּדִּיק אֶלָּא מִמֶּנּוּ
וּשְׂכִינָה מִמֶּנּוּ, וְלֹא צָרִיכִים אֶת הַתַּחֲתוֹנִים
[שְׁלֵהֶם], אֶלָּא כָּלם נְזוֹנִים לְמַטָּה עַל יָדוֹ.
שְׂבָגְלוֹת לֹא הָיָה לְשְׂכִינָה וּלְחַ"י הָעוֹלָמִים מְזוֹן
אֶלָּא בַּח"י בְּרָכוֹת שֶׁל הַתַּפְּלָה. אֲבָל בְּאוֹתוֹ זְמַן
הוּא יִהְיֶה מְזוֹן לְכָל.

וַעֲיֵן הַחַיִּים, שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים, יִהְיֶה נָטוּעַ בְּתוֹךְ
הַגֶּן, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית ג) וּלְקַח גַּם מֵעֵץ
הַחַיִּים וְאָכַל וַחֲיֵי לְעֹלָם. וְעַל הַשְּׂכִינָה לֹא שׁוֹלֵט
הָעֵץ שֶׁל צַד הָאֲחֵר, שֶׁהֵם עָרֵב רַב שֶׁהֵם עֵץ
הַדַּעַת טוֹב וָרַע, וְלֹא תִקְבַּל בָּהּ עוֹד טָמֵא. זֶהוּ
שְׂכָתוֹב (דברים לב) ה' בְּדָד יִנַּחֲנוּ וְאִין עִמּוֹ אֵל נֶכֶר.
וְלִכֵּן לֹא מְקַבְּלִים גִּרִּים לִימּוֹת הַמָּשִׁיחַ, וְתִהְיֶה
הַשְּׂכִינָה כְּמוֹ גֶפֶן שֶׁלֹּא מְקַבֶּלֶת נֹטַע מִמֵּין אֲחֵר.
וַיִּשְׂרָאֵל יִהְיֶה כָּל עֵץ נִחְמָד לְמַרְאֵהוּ, וַיַּחֲזֹר
עֲלֵיהֶם יִפִּי, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ
מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תַּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב
וָרַע נִדְחִים מֵהֶם, וְלֹא מִתְדַבְּקִים וְלֹא מִתְעַרְבִּים
בָּהֶם, שֶׁהָרִי נֶאֱמַר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע
לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, שֶׁהֵם עָרֵב רַב. וְגִלְיָה לָהֶם
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁבִּיּוֹם אָכְלוּ מִמֶּנּוּ, גִּרְמוּ
שְׂאֵבְדוֹ שְׁתֵּי אֲבֹדוֹת, שֶׁהֵם בֵּית רֹאשׁוֹן וּבֵית שֵׁנִי.

זֶהוּ כִּי בַּיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת, פְּעַמִּים. וְהִם
שָׁגְרָמוּ שְׂצָדִיק יַחֲרֹב וַיִּבֶשׁ בְּבֵית רֵאשׁוֹן, שֶׁהִיא
שְׂכִינָה עֲלִיּוֹנָה, וּבְבֵית שְׁנִי, שֶׁהִיא שְׂכִינָה
תַּחְתּוֹנָה. זֶהוּ (ישעיה יט) וְנָהָר יַחֲרֹב וַיִּבֶשׁ. וְנָהָר זֶה
יַחֲרֹב בְּה' תַּחְתּוֹנָה, בְּגִלְל שְׁתַּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ שְׁפַע
הִי לֹאִין סוּף.

וּמִיָּד כְּשִׁיצָאוּ יִשְׂרָאֵל מֵהַגָּלוּת, הָעַם הִקְדוּשׁ
לְחֹד, מִיָּד נָהָר שֶׁהָיָה חָרֵב וַיִּבֶשׁ נֶאֱמַר בּו'
וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן, זֶה ו', לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְנָהָר –
זֶה הָעָמוּד הָאֲמָצְעִי. יֵצֵא מֵעֵדֶן – זוֹ אִמָּא
הָעֲלִיּוֹנָה. לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן – זוֹ שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה.
שְׁבָאוֹתוֹ זְמַן נֶאֱמַר בְּמֹשֶׁה וּבִישְׂרָאֵל (שם נח) אֲזַ
תִּתְעַנֵּג עַל ה'. בְּעֵנָּה, שֶׁהוּא ע' עֵדֶן, נ' נָהָר, ג' גֶּן.
וַיִּתְקִים הַכְּתוּב (שמות טו) אֲזַ יִשִּׁיר מֹשֶׁה וְגו'. שֶׁר
לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא יִשִּׁיר. וַיִּתְּהֶפֶךְ לְעָרֵב רַב עֲנִי"ג
לְגִנָּע, וּלְאֻמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם, כְּמוֹ
שֶׁפָּרְעָה וְהַמִּצְרִים שֶׁפָּרַח בָּהֶם שְׁחִין אֲבַעְבוּעוֹת,
אֲבָל לְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה עֲנִי"ג.

וְזֶהוּ וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וּמֹשֶׁה
יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים, שֶׁהֵם חֲסִיד
זְרוּעַ יָמִין. וּבָאוֹתוֹ זְמַן הָרוּצָה לְהַחֲכִים יְדֵרִים,
וּמַחֲנֶה מִיכָא"ל מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְעָמוּ מִטָּה יְהוּדָה

וּשְׁנֵי שְׁבָטִים. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׁמַאל. וּבָאוּתוֹ זְמַן
הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יִצְפִּין, וּמַחֲנֶה גְּבִירָא לְמִקְבֵּל
מִמֶּנּוּ, וְעָמּוּ מִטָּה דָן וּשְׁנֵי שְׁבָטִים. נֶצַח שׁוֹק
יָמִין, וּמִמֶּנּוּ מִקְבֵּל מַחֲנֶה שֶׁל נוֹרִיא ל, וְעָמּוּ
מִטָּה רְאוּבֵן וּשְׁנֵי שְׁבָטִים עָמּוּ. הו"ד שׁוֹק
שְׁמַאל, שְׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר לִיעֲקֹב (בראשית לב) וְהוּא צִלַּע
עַל יֶרֶכוֹ, וּמִמֶּנּוּ מִקְבֵּל מַחֲנֶה רְפָא ל, שֶׁהוּא
מִמֶּנּוּ עַל רְפוּאַת הַגְּלוּת, וְעָמּוּ מִטָּה אֶפְרַיִם
וּשְׁנֵי שְׁבָטִים.

דְּבָר אַחֵר וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים –
אַלֶּה אוֹתָם אַרְבָּעָה שְׁנִכְנָסוּ לְפָרְדֵּס. אֶחָד
נִכְנָס בְּפִישׁוּ"ן, שֶׁהוּא פִי שׁוֹנֶה הַלְכוֹת. הַשְּׁנִי נִכְנָס
בְּגִיחוּ"ן, וְשָׁם הוּא קָבוּר, אוֹתוֹ שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (ויקרא יא)
כָּל הוֹלֵךְ עַל גָּחוֹן. גְּבִירָא ל – גָּבֵר אֵל, עָלָיו נֶאֱמַר
(איוב ג) לְגִבּוֹר אֲשֶׁר דָּרְכוּ נִסְתָּרָה וַיִּסְךְ אֱלֹהִים בַּעֲדּוֹ.
וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁהִתְגַּלָּה
שָׁם, וְזֶהוּ רֶמֶז, וְדִי לַחֲכִימָא בְּרַמְיָא. שְׁלִישִׁי נִכְנָס
בְּחֻדָּק ל – חֹד קָל, וְזוֹ לָשׁוֹן מַחֲדָדַת קָלָה לְדָרְשָׁה.
רְבִיעִי נִכְנָס בְּפָרָ"ת, שֶׁהוּא הַמַּח, שָׁבוּ פָרִיָּה
וּרְבִיָּה. בֶּן זֹמָא וּבֶן עֲזַאי שְׁנִכְנָסוּ לְקַלְפוֹת שֶׁל
הַתּוֹרָה, הָיוּ לוֹקִים בָּהֶם. רַבִּי עֲקִיבָא שְׁנִכְנָס בַּמַּח,
נֶאֱמַר בּוֹ שְׁנִכְנָס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם.

[אמר רבי אלעזר, אבא, יום אחד הייתי בבית המדרש, ושאלו החברים, מהו שאמר רבי עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתכנו בעצמכם, שכתוב (תהלים קא) דבר שקרים לא יכון לנגד עיני? בין כך הנה זקן הזקנים. ירד ואמר להם, רבנן, במה אתם משתדלים? אמרו לו, ודאי בזה שאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש וכו'. אמר להם, ודאי סוד עליון יש כאן, והרי פרשה בישיבה העליונה, וכדי שלא תטעו ירדתי לכם, וכדי לגלות סוד זה ביניכם, שהוא סוד עליון טמיר מבני הדור].

[בן־דאי אבני שיש טהור הם שמהם יוצאים מים זכים, והם רמוזים באות א' בראש ובסוף. ו' שהוא נטוי ביניהם הוא עץ החיים. מי שאוכל ממנו – וחי לעולם. ושני היודים האלה רמוזים בויצור, והם שתי יצירות, יצירה של העליונים ויצירה של התחתונים. והם חכמה בראש וחכמה בסוף. תעלומות חכמה. ודאי הם תעלומות מחכמה עליונה שתחת פתח פתח עליון].

וַיְהִי כַּנֶּגֶד שְׁתֵּי עֵינַיִם שְׂבָהֶם שְׁתֵּי דַמְעוֹת
יורדות לַיָּם הגָּדוֹל. וְלָמָּה יֵרְדוּ? בְּגִלְלִי
 שֶׁתּוֹרָה מְשַׁנֵּי הַלּוּחוֹת הִלְלוּ הָיָה מֹשֶׁה מוֹרִיד
 לְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא זָכוּ בָהֶם, וְנִשְׁבְּרוּ וְנִפְּלוּ, וְזֶה גֶרֶם
 אֲבָדֵן בֵּית רֹאשׁוֹן וְשֵׁנִי. וְלָמָּה נִפְּלוּ? בְּגִלְלִי שֶׁפָּרַח
 ו' מֵהֶם, שֶׁהוּא ו' שֶׁל וַיִּיצֶר, וְנָתַן לָהֶם אֲחֵרִים
 מִצַּד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, שֶׁמִּשָּׁם נִתְּנָה תּוֹרָה
 בְּאֶסּוּר וְהִתֵּר. מִיָּמִין חַיִּים, וּמִשְׁמָאל מוֹת].

וַיֵּלֶכְן אֶמֶר רַבִּי עֲקִיבָא לְתַלְמִידָיו, כְּשֶׁתִּגְּעוּ
לְאַבְנֵי שֵׁשׁ טָהוֹר אֶל תְּאֵמָרוּ מִים מִים.
 לֹא תִהְיוּ שׁוֹקְלִים אֲבָנֵי שֵׁשׁ טָהוֹר [נ"א שֶׁהֵם
 שְׁנֵי יוֹדִי"ן שֶׁל וַיִּיצֶר, חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה וְחֲכָמָה
 תַּחְתּוֹנָה] לְאַבְנֵים אֲחֵרוֹת שֶׁהֵן חַיִּים וּמוֹת,
 שֶׁמִּשָּׁם (קֹהֶלֶת י) לֵב חָכֶם לִימִינוּ וְלֵב כָּסִיל
 לְשִׁמְאָלוֹ. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא אַתֶּם תִּסְכְּנוּ עֲצָמְכֶם,
 בְּגִלְלִי שֶׁאַלֶּה שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע הֵם בְּפִרוּד,
 וְאַבְנֵי שֵׁשׁ טָהוֹר הֵן בְּיַחְוּד בְּלִי פִּרוּד כָּלָל. וְאִם
 תֹּאמְרוּ שֶׁהָרִי הַסֵּתֶלֶק עֵץ הַחַיִּים מֵהֶם וְנִפְּלוּ
 וַיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם פִּרוּד – דִּבֵּר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגֹד
 עֵינַי, שֶׁהָרִי אֵין שֵׁם פִּרוּד לְמַעְלָה. שֶׁאַלֶּה
 שֶׁנִּשְׁבְּרוּ הָיוּ מֵאֵלָה. בָּאוּ לְנִשְׁק אֹתוֹ, פָּרַח
 וְהַסֵּתֶלֶק מֵהֶם].

סדר הלימוד ליום י תשרי [יום 10 בשנה]

דְּבַר אַחַר וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן – בּוֹדָאֵי לְמַעְלָה
 בְּעֵץ הַחַיִּים שֶׁם אֵין קִלְפוֹת נְכָרִיּוֹת. זֶהוּ
 שְׁכֵתוֹב (תהלים ה) לֹא יִגוֹרֶךָ רָע. אָבֵל בְּעֵץ שְׁלֹמֶמְטָה
 יֵשׁ בּוֹדָאֵי קִלְפוֹת נְכָרִיּוֹת, וְהוּא נְטוּעַ בְּגֵן עֵדֶן
 שֶׁל זַעִיר אֲנָפִין, שֶׁהוּא חֲנוּךְ, מַטְטְרוּ"ן, שֶׁגֵּן
 הָעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין שֶׁם
 עֲרֹבּוֹב שֶׁל קִלְפוֹת לְהִיּוֹת שֶׁם נִפְתָּל וְעָקַשׁ.
 וּבִגְלָל זֶה וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן וְגו', וַיִּכְלְנוּ לוֹמַר
 בְּמַטְטְרוּ"ן יֵצֵא מֵעֵדֶן – מֵעֵדוֹן שְׁלוֹ. לְהַשְׁקוֹת
 אֶת הַגֵּן – הַגֵּן שְׁלוֹ, הַפְּרִדָּס שְׁלוֹ שֶׁנִּכְנָסוּ לְשֶׁם
 בֶּן עֲזַאִי וּבֶן זֹמָא וְאַלִישֶׁע. וְקִלְפוֹת שְׁלוֹ מֵצַד
 זֶה טו"ב וּמֵצַד זֶה רָע. וְזֶה אֲסוּר וְהֵתֵר, כָּשֶׁר
 וּפְסוּל, טִמְאָה וְטָהָרָה.

עֲמִיד זָקֵן אֶחָד וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי, כֶּף זֶה וְדָאִי! אָבֵל
 עֵץ הַחַיִּים הוּא לֹא נִקְרָא. אֵלֹא כֶּף הוּא סוּד
 הַדְּבַר, וַיִּיצֶר – יִצְרֶה אַחַת לְטוֹב וַיִּצְרֶה אַחַת
 לְרָע. זֶה עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. עֵץ זֶה אָדָם קָטָן,
 מֵצַד הַחַיִּים מִמֶּנּוּ וּמֵצַד הַמּוֹת מִמֶּנּוּ. שֶׁם שְׁתֵּי
 יִצְרִירוֹת שְׁלוֹ שֶׁהֵם אֲסוּר וְהֵתֵר, וְעָלִיו נֹאמַר וַיִּיצֶר
 ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָם מִן הָאֲדָמָה.

וַיַּפֵּחַ בְּאַפּוֹ נְשָׁמַת חַיִּים – זו שְׂכִינָה עֲלִיּוֹנָה.
 עֵדֶן – תְּשׁוּבָה. וְעָלֶיהָ נֶאֱמַר וַעַן הַחַיִּים
 בְּתוֹךְ הַגֵּן. זֶה הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי. הַגֵּן שְׂכִינָה
 תַּחְתּוֹנָה. שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים הֵם, נְשָׁמָה רוּחַ וְנֶפֶשׁ
 אָצֶלוֹ, וּבָהֶם וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, שֶׁהוּא מִמֶּשׁ
 מִפּוֹ נִקְרָא לְשְׂכִינָה שֶׁהִיא נְשָׁמַת חַיִּים. מִיָּד
 שָׁאֵמַר דְּבָרִים אֵלּוּ, עָלָה לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, חֲבֵרִים, בּוֹדָאֵי זֶה הָיָה מְלָאךְ, וּבּוֹדָאֵי
 תוֹמךְ יֵשׁ לָנוּ מְכַל מְקוֹם.

פֶּתַח הַפֶּסוּק אַחֲרָיו: וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 וַיְנַחֲהוּ בְּגֵן עֵדֶן וְגו'. וַיִּקַּח – מֵאֵין לִקַּח
 אוֹתוֹ? אֵלָּא לִקַּח אוֹתוֹ מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁנֶּאֱמַר
 בָּהֶם וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים. הַפְּרִידוֹ
 מֵהֶם, וְשָׁם אוֹתוֹ בְּגֵן עֵדֶן.

כִּמּוֹ זֶה יַעֲשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבֵן אָדָם
 שֶׁנִּבְרָא מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת. בְּזִמְנִי שֶׁשָּׁב
 בְּתְשׁוּבָה וּמִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נוֹטֵלוֹ מִשָּׁם, וְעָלֶיהֶם נֶאֱמַר וּמִשָּׁם יִפְרֹד. הַפְּרִיד
 נִפְשׁוֹ מִתְּאוֹתָם, וְשָׁם אוֹתוֹ בְּגֵן שְׁלוֹ שֶׁהִיא
 שְׂכִינָה, לְעִבְדָּה – בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה, וּלְשִׁמְרָה –
 בְּמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. אִם זָכָה לְשִׁמְרֵי אוֹתָהּ, הוּא
 יְהִיָּה רֹאשׁ עַל אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת, וַיַּעֲשֶׂה נִהָר

שְׁמִשְׁקִים עַל יָדוֹ וְלֹא עַל יְדֵי אַחֵר, וּמִכִּירִים בּוֹ
שֶׁהוּא רַבּוֹן וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם.

וְאֵם עָבַר עַל הַתּוֹרָה, הֵם מְשָׁקִים מִמְרִירוֹת הָעֵץ
שֶׁל רָע שֶׁהוּא יֵצֵר הָרָע. וְכָל הָאִיבָרִים
שֶׁהֵם מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת, נֶאֱמָר בָּהֶם (שמות א)
וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם וְגו'. וַיִּמְרְרוּ – בְּמִרְרוֹת שֶׁל
מָרָה. וּלְגַבִּי אִיבָרִים קְדוּשִׁים שֶׁל הַגּוֹף שֶׁהֵם
מֵצַד הַטּוֹב, עֲלֵיהֶם נֶאֱמָר (שם טו) וַיָּבֹאוּ מִרְתָּה וְלֹא
יָכְלוּ לְשַׁתֵּת מִים מִמָּרָה וְגו'. כְּגוֹן זֶה אָמְרוּ בְּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה, וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה –
בְּקָשָׁיָא. בַּחֲמָר – בְּקָל וְחֲמָר. וּבִלְבָנִים – בְּלִבּוֹן
הַלֵּכָה. וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשָׂדֶה – זֶה בְּרִיתָא. אֶת כָּל
עֲבֹדָתָם וְגו' – זֶה מִשְׁנָה.

אֵם שְׁבִים בְּתִשְׁבּוּבָה, נֶאֱמָר בָּהֶם (שם) וַיִּזְרְהוּ ה'
עֵץ, וְזֶה עֵץ הַחַיִּים, וְבוֹ וַיִּמְתְּקוּ הַמֵּים. וְזֶה
מֹשֶׁה מְשִׁיחַ, שֶׁנֶּאֱמָר בּוֹ (שם יז) וּמִטָּה הָאֱלֹהִים
בִּידוֹ. מִטָּה זֶה מִטְטְרוֹ"ן, מִצְדוֹ חַיִּים וּמִצְדוֹ
מִיתָה. כְּשִׁמְתָּהֶפֶךְ לְמִטָּה הוּא עֶזֶר מֵצַד הַטּוֹב.
כְּשִׁמְתָּהֶפֶךְ לְנַחֵשׁ הוּא כְּנֶגְדּוֹ. מִיד (שם יד) וַיִּנָּס
מֹשֶׁה מִפָּנָיו.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסֻרָּה בְּיַד מֹשֶׁה, וְהִיא תּוֹרָה
שֶׁבַע עָלָה פָּה, שְׁבָה אֶסּוּר וְהֵתֵר. מִיד

שְׁהִכָּה בּוֹ בְּסָלַע, לָקַח אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּיָדוֹ, וְנֶאֱמַר בּוֹ (שְׁמוּאֵל-ב כג) וַיֵּרֶד אֵלָיו בְּשַׁבָּט,
 לְהַכּוֹת אוֹתוֹ בּוֹ. וְשִׁבְ"ט הוּא יֵצֵר הָרַע נָחֵשׁ,
 וְהַכֹּל הוּא בְּגָלוֹת מִחַמָּתוֹ. וְעוֹד, וּמִשָּׁם יִפְרֹד.
 אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שִׁישְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, שֶׁבְּזִמָּן שִׁיקַח
 אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִהַגּוֹף הַזֶּה מֵאַרְבָּעָה
 יְסוּדוֹת, נִפְרֵד מִשָּׁם וְהוֹלֵךְ לְהִיּוֹת רֹאשׁ בְּאַרְבַּע
 חַיּוֹת, וְנֶאֱמַר בָּהֶם עַל כַּפִּים יִשְׁאוּנָהּ וְגו'.

וַיֵּצֵא ה' אֱלֹהִים וְגו', הָרִי פִּרְשׁוּהָ אֵין צוֹ אֶלָּא
 עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁמִּשָּׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים, וְהִיא
 בְּכַבֵּד, שֶׁמִּמָּנָה תְּכַבֵּד הָעֲבוּדָה, שֶׁהִיא עֲבוּדָה
 זָרָה לוֹ, וְהַכָּבֵד כּוּעֵס. וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ, כָּל הַכוּעֵס
 כָּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה. זֶהוּ וַיֵּצֵא. עַל הָאָדָם
 – זוֹ שְׁפִיכוֹת דָּמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ט)
 בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ. וְזוֹ מָרָה, הַחֲרִיב שֶׁל מֶלֶאךָ
 הַמּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מְשִׁלִּי ה) וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה
 כְּלַעֲנָה חֲדָה כְּחֲרִיב פִּיּוֹת. לֵאמֹר – זֶה גְלוּי
 עֲרִיּוֹת, וְזֶה טָחוּל, עָלָיו נֶאֱמַר (שֵׁם ל) אֲכָלָהּ
 וּמִחֲתָהּ פִּיהָ וְגו', שֶׁלְטָחוּל אֵין פֶּה וְעֲרִיקִים,
 וּמִשְׁקָה מִעֲכִירוֹת הַדָּם הַשָּׁחַר שֶׁל הַכָּבֵד, וְלֹא
 מִצָּאֵנוּ לוֹ פֶּה. וְזֶהוּ אֲכָלָהּ וּמִחֲתָהּ פִּיהָ וְגו'.
 כָּל שׁוֹפְכֵי דָמִים הֵם מִמָּרָה, שֶׁעֲרִיקֵי הַדָּם שֶׁל

הלב, מיד כְּשֵׁרוּאִים מָרָה, כָּלָם בּוֹרְחִים
מִלְפָּנֶיהָ.

וְכָל הָעֲרִיּוֹת מִתְכַּסִּים בַּחֲשֵׁךְ בְּדָם שָׁחַר שֶׁל
הַטָּחוּל. מִי שֶׁעוֹבֵר עַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים
וְעִבּוּדָה זָרָה וְגִלּוּי עֲרִיּוֹת, גּוֹלָה נִשְׁמָתוֹ בְּכַבֵּד
מָרָה טָחוּל, וְדָנִים אוֹתוֹ בְּגִיהֶנֶם. וְשִׁלְשָׁה מִמֵּנִים
עָלִיהֶם – מִשְׁחִית אֶף וְחִמָּה. ט"ו עֲרִיּוֹת הֵם
כַּחֲשִׁבּוֹן י"ה, וְשִׁשָּׁה אַחֲרִים כַּחֲשִׁבּוֹן ו'. לִפְנֵי
שְׁגָלוֹ יִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת וּשְׁכִינָה עִמָּם, צָוָה הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל, (ויקרא יח) עֲרוֹת אִמָּךְ לֹא
תַגְלֶה. וְהַגָּלוּת הַזֹּאת הִיא גָלוּי עֲרוֹת הַשְּׁכִינָה. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (ישעיה ג) וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמָּכֶם. וְעַל
גִּלּוּי עֲרִיּוֹת גָּלוּ יִשְׂרָאֵל וּשְׁכִינָה בַּגָּלוּת, וְזֶהוּ
עֲרוֹת הַשְּׁכִינָה. וְעֲרוֹהָ זֶה הִיא לִילִית, אִמָּם שֶׁל
עַרְב רַב. וְעַרְב רַב הֵם עֲרִיּוֹת שְׁלָה וְעֲרִיּוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל שְׁלֹמֶעֱלָה, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת
אֲבִיךָ וְגו' לֹא תַגְלֶה.

וְהֵם הִפְרִידוּ בֵּין ה' ה' שֶׁלֹא תִתְקַרֵּב ו' בֵּינֵיהֶם.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא
תַגְלֶה. וְהֵם שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה וְתַחְתּוֹנָה. שְׁבִזְמָן
שֶׁהָעַרְב רַב, שֶׁהֵם: ג' פִּילִים ג' בּוֹרִים ע' מַלְקִים
ר' פָּאִים ע' נָקִים, בֵּין ה' לָהּ, אֵין רְשׁוּת לַקָּדוֹשׁ

ברוך הוא להתקרב ביניהם, וסוד הדבר – (ישעיה
 יט) ונהר יחרב ויבש. יחרב בה' עליונה, ויבש בה'
 תחתונה. כדי שלא יתפרנסו ערב רב מו' שהיא
 עץ החיים. ולכן אין התקרבות לו' בין ה' ה'
 בזמן שערב רב ביניהם.

ואין רשות לאות י' להתקרב לה' השנייה. זהו
 שכתוב ערות פלתך לא תגלה. והם
 הפרידו בין ו' לה' העליונה. זהו שכתוב ערות
 אשת אביך לא תגלה. ש' היא אב, ה' אם, ו' בן,
 ה' בת. ולכן צוה אליו ה' עליונה. ערות אשת
 אביך לא תגלה. ערות אחותך בת אביך – זו ה'
 תחתונה. את בת בנה ואת בת בתה – הם ה"א
 ה"א, שהם תולדות של ה'. ערות אחי אביך – זו
 יו"ד, שהוא תולדה של אות י', והוא אח לו"ו.
 סוף סוף בזמן שערב רב מערבים בישראל, אין
 קרבה ויחוד באותיות שם יהו"ה. ומיד
 שימחו מהעולם, נאמר באותיות של הקדוש
 ברוך הוא (זכריה יד) ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד
 ושמו אחד. ולכן אדם, שהם ישראל, יש להם
 יחוד בתורה, שנאמר בה (משלי ג) עץ חיים היא
 למחזיקים בה, והיא הגבירה מלכות, שמצדה
 נקראו ישראל בני מלכים. ולכן אמר הקדוש

בְּרוּךְ הוּא, לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבָדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ
 עֶזֶר כְּנִגְדּוֹ. זֶה מִשְׁנָה, אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נָעַר, וְהוּא
 [וְהִיא] שִׁפְחַת הַשְּׂכִינָה. אִם זָכוּ יִשְׂרָאֵל – הִיא
 עוֹזֶרֶת לָהֶם בְּגָלוֹת מִצַּד שֶׁל הַתֵּר טְהוֹר כָּשֵׁר.
 וְאִם לֹא – הִיא כְּנִגְדּוֹ מִצַּד שֶׁל טָמֵא פְּסוּל אֲסוּר.
 טְהוֹר הַתֵּר וְכָשֵׁר הוּא יֵצֵר הַטּוֹב. פְּסוּל טָמֵא
 אֲסוּר הוּא יֵצֵר הָרָע.

וְאִשָּׁה שֵׁשׁ לָהּ דָם טְהוֹר וְדָם נָדָה מִצַּד שֶׁל
 הַמִּשְׁנָה הִיא שָׂמָה אוֹתוֹ וְאִינָה בֵּת זוּגוֹ,
 הַיְחוד שָׁלוֹ, שְׂאִין יְחוד עַד שְׁעָרֵי רַב יִמְחוּ
 מִהָעוֹלָם. וְלָכֵן נִקְבְּרָ מֹשֶׁה מִחוּץ לָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה,
 וְקְבוּרָתוֹ הִיא מִשְׁנָה, וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ
 עַד הַיּוֹם הַזֶּה. קְבוּרָתוֹ מִשְׁנָה שְׁשׁוּלָטָת עַל
 הַגְּבִירָה, שֶׁהִיא קְבָלָה לְמֹשֶׁה וּמִלָּה. וְגְבִירָה
 מִתְּפָרֶדֶת מִבְּעָלָהּ. וְלָכֵן (מִשְׁלִי ל') תַּחַת שְׁלוֹשׁ רִגְזָה
 אָרֶץ וְכו' תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ – זֶהוּ עֶבֶד הַיְדוּעַ.
 וְשִׁפְחָה – זֶה מִשְׁנָה. וְנָבֵל כִּי יִשְׁבַּע לָחֶם – זֶה
 עָרֵב רַב. עִם נָבֵל וְלֹא חָכָם.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים מִן הָאָדָמָה כָּל
 חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם. אוֹי
 לָעוֹלָם שֶׁהֵם אֲטוּמֵי לֵב וְסִטוּמֵי עֵינַיִם שֶׁלֹּא
 מִסְתַּכְּלִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹדְעִים. שְׂוֹדָאִי

חַיֵּית הַשָּׂדֶה וְעוֹף הַשָּׁמַיִם הֵם עִמִּי הָאָרֶץ, וְאֶפְלוּ
בְּאֵלוּ, שֶׁהֵם נֶפֶשׁ חַיָּה, לֹא נִמְצָא בָּהֶם עֶזֶר
[בַּגְּלוּת] לְשִׁכְנָהּ בַּגְּלוּת, וְלֹא לְמֹשֶׁה שֶׁהוּא עִמָּה,
שֶׁבְּכָל זְמַן שֶׁגָּלְתָה שִׁכְנָהּ לֹא יָז מִמֶּנָּה.

אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר, וְהָרִי מִי נָתַן מַעֲשֵׂה שֶׁל אָדָם
בִּישְׂרָאֵל וּבִמֹּשֶׁה? אָמַר לוֹ: בְּנִי, וְאַתָּה
אָמַרְתָּ כֵךְ? וְכִי לֹא לְמִדַּת (ישעיה מו) מַגִּיד מִרְאשִׁית
אַחֲרִית?! אָמַר לוֹ, כֵךְ הוּא וְדָאִי. וְלִכֵּן מֹשֶׁה לֹא
יָמַת, וְהוּא נִקְרָא אָדָם, וּבַגְּלוּת נֶאֱמַר בַּגְּלוּת
הָאַחֲרוֹנָה וּלְאָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר, אֲלֹא כָלִם כְּנַגְדּוֹ.
וְכֵן נֶאֱמַר בְּעֶמּוּד הָאֱמָצִי וּלְאָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר
שִׁוְצִיא שִׁכְנָהּ מִהַגְּלוּת. זֶהוּ שִׁכְתוּב (שמות ב) וַיִּפֶן
כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ. וּמֹשֶׁה הוּא בְּדַמּוּתוֹ
מִמֶּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ לֹא מִצָּא עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּפֹּל ה' אֱלֹהִים תְּרִדְמָה עַל הָאָדָם.
ה' אֱלֹהִים – אָבָא וְאִמָּא. תְּרִדְמָה – זו
הַגְּלוּת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (בראשית טו) וְתִרְדָּמָה נִפְלָה עַל
אַבְרָם. הִפִּילוּ עַל מֹשֶׁה וַיִּישָׁן. אֵין שְׁנָה אֲלֹא
גְּלוּת. וַיִּקַּח אַחַת מִצְלַעְתָּיו – מִצְלַעְתָּיו שֶׁל מִי?
אֲלֹא מֵאוֹתָם עֲלָמוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה נִטְלוּ אָבָא
וְאִמָּא אֶחָד מֵהֶם, וְהוּא צַד לָבָן, יָפָה כְּלָבָנָה.
וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה – זֶה בָּשָׂר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם ו)

בְּשִׁגְם הוּא בָּשָׂר. בָּשָׂר שֶׁל מֹשֶׁה אָדָם, וְעָלִיו
נֹאמַר פָּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֲמָה, וְלָכֵן (שיר ו) יָפָה
כְּלָבָנָה בָּרָה כַּחֲמָה.

דְּבַר אַחֵר וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר – רָצוּ לְהִגֵּן עָלָיו בָּה. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וַיִּסְגֹּר ה' בַּעֲדוֹ. דְּבַר אַחֵר וַיִּסְגֹּר –
כְּמוֹ שֶׁנֹּאמַר (שמות כה) לְעֻמַּת הַמִּסְגֶּרֶת, מִסְגֶּרֶת
מִתְקַיֶּמֶת, שָׁבָה הַגְּבִירָה (יחזקאל מו) יִהְיֶה סָגוֹר
שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה.

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע. כָּאֵן נִרְמָז סוֹד הַיְבוֹם,
שֶׁאָמְרוּ בו, כִּיֹּן שְׁלֹא בָנָה, שׁוֹב לֹא יִבְנֶה.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דברים כה) אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית
אָחִיו. אָבֵל לִגְבֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹאמַר בו וַיִּבֶן
ה' אֱלֹהִים. אָבֵא וְאָמַר בּוֹנִים אוֹתָהּ אֵלָיו. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב בּוֹנֶה יְרוּשָׁלַיִם ה'. ו' שֶׁהוּא בֶן י"ה, אָבֵא
וְאָמַר, עָלֶיהֶם נֹאמַר וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע.
אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם – זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי.
וַיִּבְאֶה אֶל הָאָדָם – הֵבִיא אוֹתוֹ אֶל הַצֶּלַע שֶׁלָּקַח
מֶה, הָעֵלְמָה שְׁלָה.

וְעָלֶיהָ נֹאמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נָאֵם ה'
חֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וְלָכֵן בָּהָר זֶה יִבְנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ עַל יְדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יִהְיֶה קִנְיָם

לְדוּרֵי דוֹרוֹת, וְעָלְיוּ נֶאֱמַר (חגי ב) גָּדוֹל יִהְיֶה כְבוֹד
הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן. שֶׁהָרִאשׁוֹן נִבְנָה
עַל יְדֵי אָדָם – וְזֶה עַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְלָכֵן (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שָׁוָא עֲמָלוֹ
בּוֹנֵיו בּוֹ.

וְכֵן נֶאֱמַר בַּמֶּשֶׁה וַיְכַן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כו) וַיִּצְלַע הַמִּשְׁכָּן
הַשֵּׁנִית. צֵלַע וְדָאִי מִצַּד שֶׁל חֶסֶד לָכֵן, מִשֵּׁם
נִקְרָאת לִבְנָה. וַיִּסְגֹּר בְּשָׂר תַּחְתָּנָה – בְּשָׂר
שֶׁהוּא אָדָם מִצַּד הַגְּבוּרָה וְנִכְלָל בְּשֵׁנִיהֶם.
בְּאוֹתוֹ זְמַן (שיר ב) שִׁמְאָלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וַיְמִינֵנו
תַּחֲבֻקָּנִי.

זֹאת הַפַּעַם עֲצָם מַעֲצָמִי וּבְשָׂר מִבְּשָׂרִי – זו
שְׂכִינָה נִעְרָה הַמְּאֻרָּסָה לַעֲמוּד הָאֻמָּצָעִי,
נֶאֱמַר בָּהּ זֹאת הַפַּעַם וְגו' אֲנִי יֹדַעְתִּי שֶׁהִיא עֲצָם
מַעֲצָמִי וּבְשָׂר מִבְּשָׂרִי. לְזֹאת וְדָאִי יִקְרָא אִשָּׁה –
מִצַּד עֲלִיּוֹן שֶׁהִיא אִמָּ"א (בִּינָה). כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ
זֹאת – מִצַּד שֶׁל אִבָּ"א (חֻכְמָה) שֶׁהוּא י'. וְכֵן מֶשֶׁה
בְּדַמּוּתוֹ לְמִטָּה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יִזְכּוּ יִשְׂרָאֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַת
וְזוּגוֹ, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל לו) וְנָתַתִּי לָכֶם

לֵב חֲדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם, וְכָתוּב (יואל
 א) וְנִבְּאוּ בְּנִיכֶם וּבְנִיתֵיכֶם וְגו', וְאֵלוּ הֵם נִשְׁמוֹת
 חֲדָשׁוֹת שְׁעִתִּידִים לְהִיּוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
 שְׁפָרְשׁוּהָ אֵין בֶּן דָּוִד בָּא עַד שְׂיִכְלוּ כָּל נִשְׁמוֹת
 שְׁבִגּוּף, וְאִזּוּ הַחֲדָשׁוֹת יָבוֹאוּ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יַעֲבְרוּ עָרֵב רַב מִהָעוֹלָם, וְנֹאמַר
 בְּיִשְׂרָאֵל וּבְמִשָּׁה, כָּל אֶחָד בְּבֵת זִוְגוּ,
 וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִּים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא
 יִתְבָּשְׁשׁוּ. שְׁתַּעֲבֹר עֲרוּהָ מִהָעוֹלָם, שְׂאֵלָה הֵם
 שְׁגָרְמוּ גְלוֹת, עָרֵב רַב וְדָאִי.

וַעֲלִיָּהֶם נֹאמַר וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חֵית
 הַשָּׂדֶה וְגו'. עָרוֹם לָרַע מִכָּל הַחַיּוֹת
 שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם, וְהֵם בְּנֵי הִנָּחֵשׁ
 הַקְדָּמוֹנִי שְׁפָתָהּ אֶת חוּהָ. וְעָרֵב רַב וְדָאִי הֵם הָיוּ
 זֶהְמָא שְׁהִטִּיל נָחֵשׁ בְּחוּהָ, וּמֵאוֹתָהּ זֶהְמָא יֵצֵא
 קִיָּן וְהָרֵג אֶת הֶבֶל רוּעָה צֹאן, שְׁנֹאמַר בּוֹ בְּשִׁגְם
 הוּא בָשָׂר. בְּשִׁגְם זֶה הֶבֶל. בְּשִׁגְ"ם וְדָאִי הוּא
 מִשָּׁה. וְהָרֵג אוֹתוֹ, וְהוּא הָיָה בֶּן בְּכוֹר שֶׁל אָדָם.

וְעַם כָּל זֶה, מִשָּׁה, כְּדִי לְכַסּוֹת עַל עֲרוֹת אָבִיו,
 לָקַח אֶת בֵּת יִתְרוֹ שְׁנֹאמַר בָּהּ (שׁוֹפְטִים א)
 וּבְנֵי קִינִי חֲתָן מִשָּׁה. וְהָרִי פָרְשׁוּהָ, לָמָּה נִקְרָא

קִינִי? שֶׁנִּפְרַד מִקִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ד') וַחֲבֵר
הַקִּינִי נִפְרַד מִקִּין. אַחֵר כֵּךְ רָצָה לְהַחֲזִיר עֶרֶב רַב
בְּתִשּׁוּבָה לְכִסּוֹת אֶת עֲרוֹת אָבִיו, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא מְצַרֵּף מַחֲשָׁבָה טוֹבָה לְמַעֲשֵׂה, וְאָמַר לוֹ
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֵם מְגֻזְעֵי רַע, תִּשְׁמַר מֵהֶם.
אֵלֶּה הֵם חֲטָא שֶׁל אָדָם שֶׁאָמַר לוֹ וַיַּעַץ הַדַּעַת
טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ. אֵלֶּה הֵם חֲטָא שֶׁל
מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל.

וּבְגִלְלָם גָּלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת וַיִּגְרְשׁוּ מִשָּׁם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם. וְאָדָם
יִשְׂרָאֵל בּוֹדֵאִי. וּמֹשֶׁה בְּגִלְלָם גִּרַשׁ מִמְּקוֹמוֹ וְלֹא
זָכָה לְהַכְנִס לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּגִלְלָם עָבַר עַל
מֶאֱמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחֲטָא בִּסְלַע שֶׁהִכָּה בוֹ,
וְלֹא אָמַר לוֹ אֵלָּא רַק (במדבר כ') וַדְּבַרְתָּם אֶל הַסֵּלַע,
וְהֵם גִּרְמוּ. וְעַם כָּל זֶה, מַחֲשָׁבָה טוֹבָה הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂה, שֶׁהוּא לֹא קִבֵּל
אוֹתָם, וְנָתַן בָּהֶם אוֹת בְּרִית אֵלָּא לְכִסּוֹת עֲרוֹת
אָבִיו. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ (שם יד') וַאֲעֲשֶׂה
אִתְּךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְעֶצוֹם מִמֶּנּוּ, וּבְגִלְלָם אָמַר (שמות
לב') מִי אֲשֶׁר חֲטָא לִי אֶמְחֶנּוּ מִסַּפְרִי, שֶׁהֵם מְזַרְעֵי
עַמְּלֶק שֶׁנֶּאֱמַר בוֹ (דברים כה') תִּמְחָה אֶת זִכְרֵ עַמְּלֶק,
וְהֵם גִּרְמוּ לְשֹׁכֵר אֶת שְׁנֵי הַלִּוְיֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

ומיד – ותפקחנה עיני שניהם וידעו ישראל כי עירמם הם. בשעבוד של מצרים שהיו בלי תורה, ונאמר בהם (יחזקאל טז) ואת ערום וערזה. ואיוב בגלל זה אמר פעמים (איוב א) ערם יצתי מבטן אמי וערם אשוב שמה. מה שהיה מש"ה, התהפך לערב רב לשמ"ה ולשנינה. אשוב שמה – כאן רמז שעתיד לחזור ביניהם בגלות האחרונה, והולך ביניהם לשמ"ה, והוא אמר (שם) ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מברך.

ובזמן שנשברו שני לוחות התורה, ותורה שבעל פה, נאמר בהם ויתפרו עליה תאנה. התכסו בכמה קלפות מערב רב משום כי עירמם הם, שלא תתגלה ערוותם. וכסוי שלהם כנפי ציצית ורצועות התפלין, עליהם נאמר ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם. אבל לגבי ציצית – ויתפרו עליה תאנה ויעשו להם חגרת. זהו (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור, וזו קריאת שמע שנאמר בה (שם קמט) רוממות אל בגרונם. זהו ויעשו להם חגרת.

וישמעו את קול ה' אלהים וגו', כשקרבו להר סיני. זהו שכתוב (דברים ה) השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש וגו'. וערב רב

מתו. והם היו שְׁאֲמָרוּ לַמֶּשֶׁה (שמות כ) וְאַל יִדְבַר
עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן נָמוּת, וּמָצְאוּ אֶת הַתּוֹרָה. וְאַלֶּה
הֵם עָמִי הָאָרֶץ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (דברים כז) אָרוּר שׁוֹכֵב
עִם כָּל בְּהֵמָה, בְּגִלְלֵל שֶׁהֵם מַצֵּד אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
אָרוּר אַתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה.

וַהֲרִי כַּמָּה הֵם עָרַב רַב רָעִים בְּהֵמוֹת וְחַיּוֹת, אֲבָל
יֵשׁ עָרַב רַב מַצֵּד שֶׁל הַנֶּחֱשׁ, וְיֵשׁ עָרַב רַב
מַצֵּד שֶׁל אַמּוֹת עֲכוּ"ם שְׂדוּמִים לְחַיּוֹת וּבְהֵמוֹת
הַשָּׂדֶה, וְיֵשׁ עָרַב רַב מַצֵּד שֶׁל מְזִיקִים, שֶׁנִּשְׁמָתָם
שֶׁל רְשָׁעִים הֵם מְזִיקִים שֶׁל הָעוֹלָם מִמֶּשׁ, וְיֵשׁ
עָרַב רַב שֶׁל שְׂדִים וְרוּחוֹת וְלִילִין, וְהַכֹּל
מִעֲרַבִּים בְּיִשְׂרָאֵל, וְאֵין בְּכֻלָּם מְקַלֵּל כַּעֲמֹלֶק,
שֶׁהוּא נָחֵשׁ רָע אֵל אַחֵר. הוּא גִלּוּי לְכָל הָעֲרִיּוֹת
שֶׁל הָעוֹלָם, רוֹצֵחַ הוּא, וּבֵת זִוְגוֹ סֵם מָוֶת עֲבוּדָה
זָרָה, וְהַכֹּל סִמָּא"ל. וְיֵשׁ סִמָּא"ל וְיֵשׁ סִמָּא"ל, וְלֹא
הַכֹּל שְׂוִים. אֲבָל אוֹתוֹ צֵד שֶׁל הַנֶּחֱשׁ הוּא מְקַלֵּל
עַל הַכֹּל.

וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָּה.
כָּאן רִמָּז לוֹ שְׁעֵתִיד לְהַחֲרִיב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ וּלְבַכּוֹת בּוֹ אֵיכָּה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (איוב א)
אֵיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד. א"י כ"ה. וְלַעֲתִיד לָבֹא עֲתִיד
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַעַר כָּל הַמֵּינִים הָרָעִים

מִהָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח.
וְאֵז שֶׁבְּהַכּל לְמָקוֹמוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (זכריה יד) בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד.

שְׁנֵינּוּ, כָּל שְׁלֹמֹה שֶׁנֶּאֱמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, בְּמֶלֶךְ
שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ, בְּמֶלֶךְ [ס"א בְּנִקְבוֹת
הַמֶּלֶךְ] סֵתָם בְּנִקְבָּה מְלָה [מֶלֶךְ] תַּחְתּוֹנָה
בְּעֵלְיוֹנָה. וְסוּד הַדָּבָר – דִּירָה תַּחְתּוֹנָה לְעֵלְיוֹנָה
שְׁתִּיחָן כְּאַחַת. וְהֵינּוּ בִּי"ת, שְׁכָתוֹב (משלי כד)
בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית. כְּתוֹב (שיר ג) אֶפְרַיִן עָשָׂה לוֹ
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן. אֶפְרַיִן זֶה תִּקּוֹן שֶׁל
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן מִהָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן.

שְׁעַד שְׁלֹא כָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
הִיָּה נִסְתָּר בּוֹ שְׁמוֹ, וְלֹא [הִיָּה] הוּא שְׁמוֹ
נִסְתָּר בְּתוֹכוֹ אֶחָד, וְלֹא עָמַד דָּבָר, [וְהוּא הִיָּה
בְּלִבָּדוֹ] עַד שֶׁעָלָה בְּרָצוֹן [שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה לְהַעֲמִיד
הַכּל בְּשִׁבִּיל סִמְמָנִים] לְבָרָא עוֹלָם, וְהִיָּה רְשׁוּם
וּבְנוֹי וְלֹא עוֹמֵד, עַד שֶׁהִתְעַטֵּף בְּעֶטּוֹף אֶחָד שֶׁל
זֶהָר [עֲלִיוֹן שֶׁל מַחְשָׁבָה] וּבָרָא עוֹלָם [נ"א יָמִין
שֶׁל הָעוֹלָם הַקָּדְמוֹן], וְהוֹצִיא [אֵילָנוֹת] אֲרָזִים
עֲלִיוֹנִים גְּדוֹלִים מֵאוֹתוֹ הָאוֹר [וְזִיו גְּדוֹל] זֶהָר
עֲלִיוֹן [נ"א אֶחָד שֶׁל זֶהָר יָמִין הָעֲלִיוֹן], וְשֵׁם
מְרַכְּבָתוֹ עַל עֲשָׂרִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,

שְׁנַחֲקוּ בַעֲשֹׂר אֲמִירוֹת וְהִתְיַשְׁבוּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
 מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן, וְכָתוֹב (תהלים קד) אֲרִזִּי לְבָנוֹן אֲשֶׁר
 נָטַע. [שְׁהָרִי מָאֵלוּ עָשָׂה אֶת הָאֲפָרְיוֹן הַהוּא].
 עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. לוֹ – לַעֲצָמוֹ, לוֹ –
 לְתַקְנוֹ, לוֹ – לְהִרְאוֹת כְּבוֹד עֲלִיּוֹן, לוֹ –
 לְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (זכריה יד) יְהִיָּה יְהוֹ"ה אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, וְכָתוֹב
 (תהלים פג) וַיֵּדְעוּ כִּי אַתָּה שִׁמְךָ ה' לְבַדְּךָ.

בְּהַגִּיעַ הַהֶכָּאָה, הִיכָלוֹת יְדוּעִים, נוֹטָה לְצַד זֶה
 לְמַעַלָּה. נוֹטָה לְיָמִין. סוֹטָה לְשִׁמְאֵל.
 יוֹרֵד לְמַטָּה. וְכֵן לְאַרְבָּעָה קְצוֹת. מַלְכוּת נִפְרָדָה
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה וּלְאַרְבָּעָה קְצוֹת לִהְיוֹת נִהָר
 עֲלִיּוֹן אֶחָד יוֹרֵד לְמַטָּה, וְעוֹשֶׂהוּ לַיָּם הַגָּדוֹל, כָּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלֵּכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם
 אֵינָנוּ מָלֵא. שְׁהָרִי הוּא כּוֹנֵס הַכֹּל וְשׂוֹאֵב אוֹתוֹ
 לְתוֹכוֹ, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ב) אֲנִי חִבְּצַלַת הַשָּׁרוֹן
 שׁוֹשֶׁנֶת הָעֵמֶקִים. וְאֵין שָׁרוֹן אֶלָּא מְקוֹם הַיָּם
 הַגָּדוֹל שֶׁשׂוֹאֵב כָּל מִיַּמי הָעוֹלָם, שֶׁמוּצִיא וְשׂוֹאֵב
 וּמֵאִיר [וְנִכְנָסִים בּוֹ. מַשּׁוּם כִּךְ זֶה מוּצִיא וְזֶה
 שׂוֹאֵב, מֵאִיר] זֶה בָּזָה בְּדַרְכֵים יְדוּעוֹת [נְחָלִים
 רָעַב עֲלִיוֹ], וְאֵז כָּתוֹב עֲלֵיהֶם (משלי כד) בְּחֻכְמָהּ
 יִבְנֶה בַּיִת, וְעַל זֶה בַּיִת בְּרֵאשִׁית [נ"א וְעַל זֶה בַּיִת

שֶׁל הָעוֹלָם מֶלֶךְ סֵתָם] בֵּית עֲלִיּוֹן נִבְנָה בְּחִכְמָה,
וְכֵן אִף כֶּךָ הִתְחַתּוֹן]. אָבֵל בֵּית עֲלִיּוֹן הִגְדוֹל –
יֵשׁוּב הָעוֹלָם. מֶלֶךְ סֵתָם – בֵּית תְּחַתּוֹן.

(תהלים 80) וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים, [כְּשִׁמְתֵּעוֹרֶרֶת
גְּבוּרָה] עֲלִיּוֹנָה לֶאֱחֹז בּוֹ תַּחַת רִאשׁוֹ וּלְקַרְבּוֹ
בְּחִדּוּהָ לְהִיּוֹת הַכֹּל אַחֶד. וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים
– שְׂמִיחָה, אֹר [בְּאֹר] [שְׂמֵאִיר] שֶׁהוֹצִיא בְּשָׁבִיל
אַחֶד טָמִיר וְגִנוּז וְנִכְנָס בּוֹ בְּשָׁנִים שֶׁהֵם אַחֶד, וְעַל
זֶה הָעוֹלָם נִתְקַן בְּקִיּוֹם שָׁלֵם.

וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים – עוֹלָם [אֹר עֲלִיּוֹן]
הִתְחַתּוֹן שְׂמִיחָ בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן [נ"א
נִסְתָּר אוֹתוֹ שֶׁשָּׁלַח] עֵמֶק [שְׂמִיחָה שֶׁשׁוֹפָעֶת
וְיוֹצֵאת בְּאִיזָה מְקוֹם שְׂמִיחָ? בְּאֱלֹהִים. בּוֹ שְׂמִיחָ,
בּוֹ שׁוֹלַח] חַיִּים לְכֹל. נִקְרָאִים חַיֵּי הַמֶּלֶךְ. זֶה עֵקֶר
הַבֵּית. בֵּית זֶה בּוֹנֶה בֵּית שֶׁל הָעוֹלָם וּבּוֹנֶה
הָעוֹלָם. וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, ב' רֵאשִׁית.
רֵאשִׁית חִכְמָה כְּשֶׁכּוֹנֵס הַכֹּל לְתוֹכוֹ וְנִעֲשֶׂה ים
גָּדוֹל לְשֹׂאֵב הַכֹּל.

יָם שֶׁקֶפְאוֹ מִיָּמִיו שׁוֹאֵב כָּל מִימּוֹת הָעוֹלָם וְכוֹנֵס
אוֹתָם לְתוֹכוֹ, וְהַיָּם הוֹלְכִים וְשָׂטִים
וְנִשְׂאָבִים בּוֹ, וְזֶה יוֹצֵא מִתּוֹךְ הָעֲלִיּוֹן. וְסִימָן שֶׁל

הסוד הזה – (איוב לח) מבטן מי יצא הקרח,
שמימיו גלודים (קפואים) בו לשאב אחרים.

הקרח הזה ים שקופא, לא שופעים מימיו
אלא בשעה שחזק הדרום מגיע אליו
ומקרב אותו אצלו, ואז המים שהיו גלודים
בצד הצפון מפשירים ושופעים, שהרי מצד
הצפון המים מגלדים, ומצד הדרום הם
מפשירים ושופעים להשקות כל אותן חיות
השדה, כמו שנאמר (תהלים קד) ישקו כל חיתו שדי
וגו', ואלו נקראים הרי בתר, הרי הפרוד. שכלם
משקים כשצד דרום מתחיל לקרב אליו, ואז
המים שופעים. ובכח עליון זה ששופע, הכל
הם בגדלה ובשמחה.

בשמחה עולה ברצון [של חדוה] מטמיר
של כל הטמירים, מגיע [ושופע]
מתוכו נהר אחד [כתר טמיר], וכשמתקרבים זה
בזה בשביל אחד שלא ידוע למעלה ולמטה,
וכאן הוא ראשית הכל. וב' מלך סתם,
מהראשית הזאת נתקן ודומה זה לזה.

[ובכח זה] ברא אלהים את השמים [סתם נקדה
נסתרת ששופעים מימיה ויוצאים

החוצה] [נ"א אחר שיוצאים בזה] [ונ"א נהר שיוצא בזה"א עליונה] [אור ששופע ויוצא בזה] ומוציא קול מתוכו, וזה נקרא קול השופר. והינו ברא אלהים את השמים [והוא] שהוא קול השופר [נ"א והוא השופר]. ושמים שולטים בחיי המלך העליון על הארץ. וסימן לדבר – בן ישי ח"י על האדמה. שהחיים תלויים בבן ישי [ובוא"ו משפיעים לו]. ובהם שולט בכל, והארץ נזונית ממנו. זהו שכתוב ואת הארץ. וא"ו התוספה לשלט במזונות על הארץ.

א"ת למעלה, והוא כח של כלל עשרים ושתים אותיות שהוציא א"ת א' ת' אלהים זה, ונתן לשמים, כמו שנאמר (שיר ג) בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו. והינו את השמים – להכליל זה בזה ולחבר אותם זה בזה להתקיים כאחד באותם חיי המלך, מלך סתם, להזין ממנו שמים. ואת הארץ – חבור של זכר ונקבה שנחלקו באותיות רשומות, וחי המלך שנשפעו מהשמים, שהשמים משפיעים להם לקיים את הארץ וכל אוכלוסייה.

וסוד של אלהים עליון עשה שמים וארץ לקיום. והוציא אותם כאחד בכח שלמעלה

הֲרֵאשִׁית שֶׁל הַכֹּל. כִּמוּ זֶה סוּד עֲלִיּוֹן יוֹרֵד
 לַמָּטָה. וְהֶאֱחָרוֹן הַזֶּה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ לַמָּטָה.
 וְסוּד שֶׁל הַכֹּל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת הֵם וּבְרָאוֹ עוֹלָמוֹת,
 זֶה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְזֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. זֶה
 כִּמוּ זֶה. זֶה בָּרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְזֶה בָּרָא שָׁמַיִם
 וָאָרֶץ. וְעַל זֶה שְׁנֵי עוֹלָמוֹת הֵם. זֶה הוֹצִיא שְׁנֵי
 עוֹלָמוֹת, וְזֶה הוֹצִיא שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, וְהַכֹּל בְּכַח שֶׁל
 הֲרֵאשִׁית הָעֲלִיּוֹנָה.

יוֹרֵד הָעֲלִיּוֹן בַּתַּחְתּוֹן וּמִתְמַלֵּא בְּדֶרֶךְ שֶׁל דִּרְגָה
 אַחַת שְׁשׂוּרָה עָלֶיהָ. כִּמוּ שְׁאוֹתוֹ שְׁבִיל
 נִסְתָּר וְטָמִיר וְגִנוּז לְמַעְלָה, פָּרֵט לְשְׁבִיל אֶחָד
 דִּקְיָק. וְדֶרֶךְ אַחַת. אוֹתוֹ שְׁלֹמֹה דֶּרֶךְ, כִּמוּ
 שְׁנֵאמַר (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגֶה. וְאוֹתוֹ
 שְׁלֹמֹה שְׁבִיל דִּקְיָק, כִּמוּ שְׁכָתוּב (איוב כח) נְתִיב
 לֹא יֵדְעוּ עֵיט. וְסוּד שֶׁל הַכֹּל – (ישעיה מג) הַנוֹתֵן
 בֵּינֵם דֶּרֶךְ וּבִמְיֵם עֲזִים נְתִיבָה. וְכָתוּב (תהלים עז) בֵּינֵם
 דֶּרֶךְ וּשְׁבִילָךְ בִּמְיֵם רַבִּים. הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן,
 כְּשִׁמְתִּמְלָא וּמִתְעַבֵּר כִּמוּ נִקְבָּה שְׁמִתְעַבְרַת מִן
 הַזָּכָר, מוֹצִיאָה שְׁנֵי בָנִים כְּאַחַד, זָכָר וּנְקֵבָה, וְהֵם
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ כִּמוּ שְׁלֹמֹה.

בְּמִיָּמֵי הַשָּׁמַיִם נְזוּנִית הָאָרֶץ וּמִיָּמֵי נִשְׁפָּכִים
 לְתוֹכָהּ, אֵלָּא שְׁעֲלִיוֹנִים זָכָר וְתַחְתּוֹנִים

נִקְבָּה. וְהִתְחַתּוּנִים נְזוּנִים מִן הַזָּכָר. וּמִים
תְּחַתּוּנִים קוֹרְאִים לְעֲלִיּוֹנִים כְּנִקְבָּה שְׁפָתוּחָה
לְזָכָר וְשׁוֹפְכַת מִים כְּנִגְדַּ מִים שֶׁל הַזָּכָר לַעֲשׂוֹת
זֶרַע. וְהִנֵּקְבָה נְזוּנִית מִן הַזָּכָר. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְאֵת
הָאָרֶץ, בְּתוֹסֶפֶת וַי"ו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.

בְּתוֹב (ישעיה מ) שָׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָּרָא
אֵלֶּה וְגו'. הָאוֹתִיּוֹת נִחְקְקוּ בַּמַּעֲשֵׂה שֶׁל
הַכֹּל, בַּמַּעֲשֵׂה שֶׁל הָעֲלִיּוֹן וּבַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַתְּחַתּוֹן.
אַחֵר כֵּךְ נִרְשְׁמוּ הָאוֹתִיּוֹת וְנִחְקְקוּ בְּכָתוֹב. ב'
בְּרָאשִׁית בָּרָא. א' אֱלֹהִים אֵת. ב' רֵאשִׁית בָּרָא
וּדְאִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בִּי"ת בָּרָא, וּדְאִי בְּכַח עֲלִיּוֹן.
ב' נִקְבָּה. א' זָכָר. כְּמוֹ שֶׁב' בָּרָא וּדְאִי בְּכַח
שְׁלֹמֶעֱלָה, כֵּךְ א' הוֹצִיא אוֹתִיּוֹת הַשָּׁמַיִם כְּלָלוֹת
שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת. ה' הוֹצִיא שָׁמַיִם לְתֵת
לָהֶם חַיִּים [וְלֵהֱשָׁקוֹת] וְלֵהֲשָׁרִישׁ אוֹתוֹ.

וְאֵת הָאָרֶץ – ו' הוֹצִיאָה הָאָרֶץ לְתֵת לָהּ מְזוֹן
וְלֵהִתְקִינָהּ וְלְתֵת לָהּ סִפּוּק שְׂרָאוּי לָהּ.
וְאֵת הָאָרֶץ – שְׁלָקָה וָא"ו א"ת כְּלָלוֹת שֶׁל
עֲשָׂרִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת, וְהָאָרֶץ נְזוּנִית. וְהָאָרֶץ
כּוֹלֶלֶת אוֹתָם לְתוֹכָהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת א) כָּל
הַנִּחְלָיִם הַלְכִּים אֶת הַיָּם. וְהֵינּוּ סוּד וְאֵת הָאָרֶץ.
שְׁכּוֹנֶסֶת הַכֹּל לְתוֹכָהּ וּמְקַבֶּלֶת אוֹתָם הָאָרֶץ,

לְקַחְהָ הָאָרֶץ. וְאִתּ - זֶה שָׁמַיִם וָאָרֶץ כְּאַחַד.
 אִתּ הַשָּׁמַיִם - סוּד שֶׁל שָׁמַיִם וָאָרֶץ כְּאַחַד.
 וּמִקְבָּלָת אוֹתָם לְהִזִּין. הִגַּעַת הַדְּבָר בְּהַכָּאֲתוֹ
 מְצוּיִים. הֵיכַל הַקְּטָרֶת מְצוּי בָּאָרֶץ.
 כְּשֶׁאֵשׁ לוֹהֶטֶת, שׁוֹפָעַת וּמִתְעוֹרֶרֶת מִשְׁמָאל
 שְׂאוּחָז בָּהּ וְעוֹלָה עֶשֶׂן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות יט) וְהָרָ
 סִינִי עֶשֶׂן כָּלוּ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו ה' בָּאֵשׁ. זֶה
 אֵשׁ וְזֶה עֶשֶׂן. וְכָתוּב (שם) וְאֵת הָהָר עֶשֶׂן. מִתּוֹךְ
 שֶׁאֵשׁ כְּשִׁירֻדָּתָהּ, אֲחוּזִים זֶה בְּזֶה עֶשֶׂן בָּאֵשׁ, וְאֵז
 הַכֹּל עוֹמֵד בְּצַד הַשְּׂמָאל, וְהֵינּוּ סוּד (ישעיה מח) אֶף
 יְדֵי יִסְדָּה אֶרֶץ. וַיְמִינִי טַפְחָהּ שָׁמַיִם, בְּכַח שֶׁל
 הַיָּמִין לְמַעְלָה. כְּמוֹ כֵּן נַעֲשׂוּ שָׁמַיִם שֶׁהֵם זָכָר.
 וְזָכָר בָּא מֵצֵד הַיָּמִין, וְנִקְבָּה מֵצֵד הַשְּׂמָאל.

שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֶיכֶם וּרְאוּ מִי בָּרָא אֱלֹהִי (ישעיה מ).
 עַד כָּאן עָלוּ הַדְּבָרִים שֶׁלֹּא לְשֶׁאֵל
 כְּשֶׁלְּמַעְלָה. שְׁחַכְמָה נִתְקַנָּה מֵאֵין וְלֹא עוֹמֶדֶת
 לְשֶׁאֵלָה שֶׁנִּסְתָּרֶת וְעִמְקָה אֵין שִׁיעֵמֶד בָּהּ. כִּיּוֹן
 שֶׁהַתַּפְשׁוּט אֹרַח עֵמֶק, אֵז אֹרֹחַ עוֹמֵד לְשֶׁאֵלָה אֶף
 עַל גֵּב שֶׁהוּא נִסְתָּר מֵהַכֹּל שֶׁלְּמַטָּה, וְקוֹרְאִים לוֹ
 עַל פִּי שֶׁאֵלָה מִי. מִי בָּרָא אֱלֹהִי.

וְהֵינּוּ סוּד שְׂאֵמְרָנוּ (איוב לח) מִבְּטָן מִי יֵצֵא הַקֶּרֶחַ.
 מִבְּטָן מִי וְדַאי [יֵצֵא הַקֶּרֶחַ], אוֹתוֹ שֶׁעוֹמֵד

לְשֹׂאֵלָה. וְאִין לְשֹׂאֵל מָה לְמַעְלָה וּמָה לְמַטָּה,
אֵלָא לְשֹׂאֵל מְקוֹם שְׂיוּצָאִים לְדַעַת, וְלֹא לְדַעַת
אוֹתוֹ, שֶׁהֲרִי לֹא יְכוּלִים. אֵלָא עוֹמֵד לְשֹׂאֵלָה וְלֹא
לְדַעַת בּוּ.

סדר הלימוד ליום יא תשרי [יום 11 בשנה]

בְּרֵאשִׁית ב' רֵאשִׁית, רֵאשִׁית מֵאֵמֶר הוּא. או
נֹאמֶר שֶׁבְּרֵאשִׁית הוּא מֵאֵמֶר. אֵלָא
עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא וְהִתְפַּשֵּׁט כְּחוֹ וְהַכֹּל נִסְתָּר בּוּ,
בְּרֵאשִׁית הוּא וּמֵאֵמֶר הוּא. כִּיּוֹן שֶׁיֵּצֵא וְהִתְפַּשֵּׁט
מִמֶּנּוּ צְבֹאוֹת, נִקְרָא רֵאשִׁית, וְהוּא מֵאֵמֶר בְּלִבְדּוֹ.
מִ"י שֶׁאֵלָה אוֹתוֹ שֶׁבְּרֵא אֵלָה. אַחֵר כְּשֶׁהִתְפַּשֵּׁט
וְהִשְׁתַּכְלִיל, נַעֲשֶׂה י"ם וּבְרֵא לְמַטָּה. וְהַכֹּל עָשָׂה
כְּמוֹ אוֹתוֹ מִמָּשׁ שְׁלֹמַעְלָה. זֶה כְּנֻגַּד זֶה וְזֶה כְּמוֹ
זֶה, וּשְׁנֵיהֶם ב'.

כְּתוּב (שיר א) עַד שֶׁהִמְלִךְ בְּמִסְבּוֹ. בְּמִסְבּוֹ –
לְהִתְיָשֵׁב בְּמַלְכוּת תַּחְתּוֹנָה. בְּסוּד שֶׁל
אוֹתָהּ חֲבֵרוֹת וְתַפְנוּק שֶׁל אוֹתָהּ חֲבִיבוֹת שֶׁבְּעֵדָן
הָעֲלִיּוֹן בְּאוֹתוֹ שְׁבִיל שְׁנִסְתָּר וְגִנוּז וְלֹא נוֹדַע,
וּמִתְמַלֵּא מִמֶּנּוּ וְיוֹצֵא בְּנִחְלִים יְדוּעִים. נִרְדִּי נָתַן
רִיחוֹ – זֶה מֶלֶךְ תַּחְתּוֹן. שֶׁבְּרֵא עוֹלָם שְׁלֹמַטָה

כִּמוֹ שְׁלֻמְעָלָה, וּמַעְלָה רִיחַ טוֹב עֲלִיּוֹן לְשֵׁלֶט
וּלְעֵשׂוֹת, וְיָכוֹל וְשׁוֹלֵט וּמֵאִיר בְּאוֹר עֲלִיּוֹן.

בְּשָׁנִי גִּנּוּנִים נִבְרָא הָעוֹלָם, בְּיָמִין וּבִשְׂמָאל,
בְּשֵׁשֶׁה יָמִים עֲלִיּוֹנִים. שֵׁשֶׁה יָמִים נַעֲשׂוּ

לְהָאִיר, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְאַלֶּה חִפְרוּ דְרָכִים
וַעֲשׂוּ שְׁשִׁים נִקְבִּים לְתֵהוֹם רַבָּה, וְאוֹתָם שְׁשִׁים
נִקְבִּים לְהַעֲלוֹת מִי הַנִּחָלִים לְתוֹךְ הַתֵּהוֹם. וְעַל זֶה
[הָרִי שְׁנִינּוּ] הַשִּׁיתִין מִשְׁשֶׁת יָמִי בְּרֵאשִׁית נִבְרָאוּ,
וְהֵם הָיוּ שְׁלוֹם הָעוֹלָם.

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תֵהוֹ וְבֵהוּ, הַפִּסְלָת הַטְּמוּנָה
בְּתוֹךְ קְלִיטָתוֹ שֶׁהִיְתָה בִּהְתַּחֲלָה וְלֹא
הִתְקַיְּמָה. הִיְתָה כָּבֵד וְאַחֵר כֶּךָ הִתְקַיְּמָה.
בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת נִחְקַק הָעוֹלָם וְהִתְקַיְּמָה,
וְכֻלָּם עֲטוּר שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. כְּשֶׁמֶצֶטְרָפוֹת,
עוֹלוֹת בְּאוֹתִיּוֹת אוֹתִיּוֹת לְמַעְלָה וְיוֹרְדוֹת לְמַטָּה,
מִתְעַטְרוֹת בְּעֲטָרוֹת בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם וְיָכוֹל
הָעוֹלָם לְהִתְקַיֵּם. וְאַלֶּה מִתְקַיְּמִים בְּמַעֲשֵׂי
הָעוֹלָם [נ"א הַמְּלֶךְ]. הַדְּפוּס שֶׁל הַקְּלִיטָה בְּאַלֶּה
מְצוּיִים כְּחוֹתָם הַחוֹתָמָת. נִכְנָסוּ וַיֵּצְאוּ אֶת וְאֵת
וְנִבְרָא הָעוֹלָם. נִכְנָסוּ לְתוֹךְ הַחוֹתָם וְהִצְטַרְפוּ
וְהִתְקַיְּמִים הָעוֹלָם.

בַּמִּקֵּץ שֶׁל הַנֶּחֱשׁ הַגָּדוֹל הָכּוּ וְנִכְנְסוּ תַּחַת נִקְבֵי
הָעֶפֶר אֶלָּף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמּוֹת. אַחֵר כֶּף
תְּהוֹם רַבָּה הָיָה עוֹלָה בַּחֲשֶׁךְ, וְהַחֲשֶׁךְ כָּסָה
הַכֹּל, עַד שֶׁיֵּצֵא אוֹר וּבִקְעַת בַּחֲשֶׁךְ וַיֵּצֵא וְהָאִיר,
שְׁכָתוֹב (אִיּוֹב יב) מְגַלֶּה עֲמָקוֹת מִנִּי חֲשֶׁךְ וַיֵּצֵא
לְאוֹר צִלְמוֹת.

מִיָּם נִשְׁקְלוּ בַּמִּשְׁקָל אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת
בְּאַצְבָּעוֹת. שְׁלֹשׁ נִטְפוּ לְתוֹךְ הַמִּשְׁקָל.
חֲצִי מֵהֶם לְקִיּוֹם, וַחֲצִי שֶׁנִּכְנְסוּ לַמָּטָה. אֵלּוּ
עוֹלִים וְאֵלּוּ יוֹרְדִים. כִּיּוֹן שֶׁעָלוּ בַּעֲלִית הַיָּד,
עָמַד הַמִּשְׁקָל בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְלֹא סָטָה לְיָמִין וְלֹא
לְשִׁמְאֵל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה מ) מִי מִדַּד בְּשַׁעֲלוֹ
מִיָּם וְגו'.

הַכֹּף הָיָה בְּאַרְץ נִסְתָּר וְלֹא הִתְגַּלָּה, וְכַח וְתַקָּה
וּמִיָּם קְפוּאִים בְּתוֹכָהּ, וְלֹא זָרְמוּ וְלֹא
הִתְפַּשְּׁטוּ, עַד שֶׁהָאִיר עָלֶיהָ הָאוֹר שֶׁלֹּמַעְלָה,
וְהָאוֹר הַכֹּה בִּקְרִישָׁהּ וְהַפְּשִׁירוֹ צְבֹאוֹתֶיהָ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. זֶהוּ אוֹר
רִאשׁוֹן עֲלִיוֹן שֶׁהָיָה מִקֵּדָם לְכֵן.

וּמִכָּאן יֵצְאוּ כָּל הַצְבֹּאוֹת וְהַכּוֹחוֹת, וְהָאֶרֶץ
הַתְּבַשְּׁמָה וְהוֹצִיאָה צְבֹאוֹתֶיהָ אַחֵר כֶּף.

כִּיּוֹן שְׁהָאִיר [וַיִּרְד], הִיָּה עוֹלָה אֹרֹו מִסּוֹף
הָעוֹלָם עַד סוֹף הָעוֹלָם. כְּשֶׁהִסְתַּכַּל בְּרָשָׁעִי
הָעוֹלָם, נִגְנְזוּ וְנִטְמָן, וְלֹא יֵצֵא אֶלָּא בְּשִׁבְלִיו
הַנִּסְתָּרִים שֶׁלֹּא הִתְגַּלּוּ.

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. שְׁנִינוּ, כָּל
חֵלֹם שְׁעוֹמֵד בְּקִיּוֹם שֶׁל כִּי טוֹב, שָׁלוֹם
הוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. רָאָה אוֹתִיּוֹת, כְּפִי דְרָכּוֹ כָּל
אֶחָד וְאֶחָד. רָאָה ט' – טוֹב לוֹ, טוֹב לְחִלּוּמוֹ,
שְׁהָרִי הַתּוֹרָה פְּתִיחָה בּוֹ כִּי טוֹב. מֵאִיר מִסּוֹף
הָעוֹלָם לְסוֹף הָעוֹלָם. ט' טוֹב. טוֹב הוּא טוֹב
אֹר בְּשִׁלְמוֹת.

וַי' תְּשִׁיעִי שֶׁל הַכֹּל. אוֹת שְׁמֵאִיר מַעְלִיּוֹן רֵאשִׁית
וְנִכְלָל בּוֹ וְנַעֲשֶׂה בִּסְתֵר שֶׁל נִקְדָּה סוֹד שֶׁל י'
שְׁהִיא נִקְדָּה אַחַת. ו' מִכְחוּ יֵצֵא. בּוֹ נַעֲשׂוּ שְׁמִים.
כְּשֶׁהִסְתִּים בְּנִקְדָּה אַחַת וְנִגְנְזוּ פְּנִימָה, הָאִירָה ב'.
מִמֶּנָּה יֵצֵאוּ עֲלִיּוֹן וְתַחְתּוֹן. עֲלִיּוֹן טָמִיר. הַתַּחְתּוֹן
גָּלוּי בְּסוֹד שֶׁל שְׁנַיִם, וְעוֹמֵד בְּכַח שְׁלֹמֶעֱלָה.

וַיְהִי טו"ב. שֶׁלֹּשׁ הָאוֹתִיּוֹת הִלָּלוּ טו"ב נִכְלָלוּ
אַחֵר כֶּף לְצַדִּיק הָעוֹלָם שְׁכוּלָל הַכֹּל
לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ג) אָמְרוּ צַדִּיק
כִּי טוֹב. בְּגִלָּל שְׁאוֹר עֲלִיּוֹן כָּלּוּל בּוֹ, שְׁכַתּוֹב

(תהלים קמה) טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו.
לכל כתוב, זה סתם של הדבר בשביל להאיר
יום אחד שמאיר לכל, עליון על הכל. עד כאן
סתם הדברים.

השלמה מההשמטות (סימן ז"ך)

למה ב"ת דומה? לאדם שנוצר בחכמה,
שסתום מכל צד ופתוח מלפניו, והאל"ף
פתוחה מאחוריו. רוצה לומר, כי היא פתוחה
לקבל מן הכתר, ויש לה פתח להשפיע
לאחרים: ע"כ.

בראשית ברא אלהים - סוד של ראשית
עריסתכם חלה תרימו תרומה. זו
חכמה עליונה שהיא ראשית. ב' בית העולם
להיות משקה מאותו נהר שנכנס בו, סוד הכתוב
ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. ונהר - שכוונס
את הכל מהעמק העליון ולא פוסקים מימיו
לעולמים להשקות את הגן.

ואותו עמק עליון בית ראשון, בראשית,
הסתימו בו האותיות בשביל דקיק
אחד שגנוז בתוכו. ומתוך אותו העמק יצאו
שני כחות, שכתוב את השמים. לא כתוב
שמים אלא השמים, מתוך אותו עמק הנסתר

מהכל. וְאֵת הָאָרֶץ – סֵתַר זֶה הוֹצִיא אֶת הָאָרֶץ
הַזֹּאת.

אב בְּכֹלֹל שֶׁל הַשָּׁמַיִם הִיְתָה. וַיֵּצְאוּ כָאֶחָד
דְּבוּקָה בְּצִדּוֹ זֶה בְּזֶה. כְּשֶׁהָאִיר רֵאשִׁית
הַכֹּל, שָׁמַיִם לָקְחוּ אוֹתָהּ וְהוֹשִׁיבוּ אוֹתָהּ
בְּמִקְוָמָהּ, שְׁכָתוּב וְאֵת הָאָרֶץ. וְאֵת – כֹּלֹל
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם א"ת. כְּשֶׁחֲזָרָה הָאָרֶץ לְשַׁבַּת
בְּמִקְוָמָהּ וּנְפָרְדָה מִצֵּד הַשָּׁמַיִם, הִיְתָה תוֹהָה
וּבוֹהָה לְדָבֵק בַּשָּׁמַיִם כָּאֶחָד כִּמוֹ [כְּבִתְחֻלָּה]
בִּהְתַּחֲלָהּ, מִשּׁוּם שֶׁרָאֲתָה אֶת הַשָּׁמַיִם מְאִירִים
וְהָיָא חֲשׂוּכָה. עַד שָׁאוּר עָלֶיּוֹן יֵצֵא עָלֶיהָ וְהָאִיר
לָהּ, וְשָׁבָה בְּמִקְוָמָהּ לְהִסְתַּכֵּל בַּשָּׁמַיִם פָּנִים
בְּפָנִים. וְאִזּוֹ הִתְתַּקְּנָה הָאָרֶץ וְהִתְבַּשְּׁמָה.

יצא אִזּוֹר בְּצֵד יָמִין וְחֻשֶּׁף בְּצֵד שְׂמָאל,
וְהִפְרִידָם אַחֵר כֶּף כְּדִי לְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה.
זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהִיְתָה מִמֶּשׁ הַבְּדֻלָּה –
לֹא! אֲלֵא הַיּוֹם בָּא מִצֵּד הָאוֹר שֶׁהוּא יָמִין,
וְלֵילָה מִצֵּד הַחֹשֶׁךְ שֶׁהוּא שְׂמָאל, וְכִשְׂיֵצְאוּ
כָאֶחָד, הִפְרִיד אוֹתָם. וְהַבְּדֻלָּה הִיְתָה מִצֵּדוֹ
לְהִסְתַּכֵּל פָּנִים בְּפָנִים וּלְהִדְבֵּק זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת
הַכֹּל אֶחָד.

וְהוּא נִקְרָא יוֹם וְקוֹרָא לוֹ יוֹם, וְהִיא נִקְרָאת לַיְלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וְגו'. מַה זֶה וְלַחֲשָׁךְ? זֶהוּ הַחֲשָׁךְ שְׁאוּחַז אֶת הַלַּיְלָה שְׁאִין לָהּ אוֹר מֵעֲצָמָה [וְהִיא נִקְרָאת לַיְלָה, שֶׁפֶּתוּב וְלַחֲשָׁךְ קָרָא לַיְלָה, בְּגִלּוֹל שְׁאוּחַז בָּהּ הַחֲשָׁךְ וְאִין לָהּ אוֹר מֵעֲצָמָה]. וְאַף עַל גִּב שֶׁבָּאָה מִצַּד שֶׁל הָאֵשׁ שֶׁהִיא חֲשָׁךְ. אָבֵל חֲשָׁךְ, עַד שְׁמוּאֵל מִצַּד הַיּוֹם, יוֹם מֵאִיר לַלַּיְלָה, וְלַיְלָה לֹא מֵאִיר עַד זְמַן שֶׁפֶּתוּב (תהלים קלט) וְלַיְלָה כַּיּוֹם יֵאִיר כַּחֲשָׁכָה כְּאוֹרָה.

רַבִּי אֶלְעָזָר קָפֶץ בִּתְחִלָּה וְדָרַשׁ, (שם כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד הִרְעִים ה' עַל מַיִם רַבִּים. קוֹל ה' – זֶה קוֹל עֲלִיּוֹן שֶׁמִּמֶּנָּה עַל הַמַּיִם שְׁשׁוּפְעִים מִדְּרָגָה לְדְרָגָה עַד שֶׁמִּתְכַּנְּסִים לְמָקוֹם אֶחָד בְּכַנוּס אֶחָד. אוֹתוֹ קוֹל עֲלִיּוֹן שׁוֹלַח אֶת אוֹתָם הַמַּיִם בְּדֶרֶכָם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי דְרָכּוֹ. כְּמוֹ בְּעַל הַגֶּן הַזֶּה שֶׁמִּמֶּנָּה עַל מַיִם לְשַׁלְּחָם לְכָל מָקוֹם וּמָקוֹם כְּרָאוּי לוֹ, כִּךְ קוֹל ה' מִמֶּנָּה עַל הַמַּיִם.

אֵל הַכְּבוֹד הִרְעִים – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כו) וַיִּרְעַם גְּבוּרָתוֹ מִי יִתְבּוֹנֵן. זֶה צִד שֶׁבָּא מִגְּבוּרָה וַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ. דְּבַר אַחֵר אֵל הַכְּבוֹד הִרְעִים – זֶה

הַיָּמִין שְׂיוּצָאת מִמֶּנּוּ שְׁמַאל. ה' עַל מַיִם רַבִּים –
 ה' זֶה חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה שְׁנִקְרָאת יו"ד. עַל מַיִם
 רַבִּים – עַל אוֹתוֹ עֵמֶק נִסְתָּר שְׂיוּצָא מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ
 שְׁנֶאֱמַר (תהלים עז) וּשְׁבִילָךְ בְּמַיִם רַבִּים.

רַבִּי שִׁמְעוֹן פֶּרֶשׁ אֶת הַמַּחֲלָקֶת וְאָמַר, פֶּתַח
 הַפְּסוּק וְאָמַר כָּתוּב (שמות כה) לְעֶמֶת הַמִּסְגֶּרֶת
 תִּהְיֶינָּה הַטְּבָעֹת [ל]בָּתִּים לְבָדִים. מִי אוֹתָהּ
 מִסְגֶּרֶת? זֶהוּ מְקוֹם סָגוּר שֶׁלֹּא פְתוּחַ חוּץ מֵאֲשֶׁר
 בְּשִׁבִּיל דְּקִיק אֶחָד שְׁנוּדָע בְּגִנְיֹזוֹת אֶצְלוֹ, וּבִגְלָלוֹ
 הַתְּמָלָא וְרָשָׁם שְׁעָרִים לְהַדְלִיק גִּירוֹת. וּבִגְלָל
 שֶׁהוּא מְקוֹם גִּנְיֹז וְנִסְתָּר, נִקְרָא מִסְגֶּרֶת, וְזֶהוּ
 הָעוֹלָם הַבָּא. וְאוֹתוֹ הָעוֹלָם הַבָּא נִקְרָא מִסְגֶּרֶת.

תִּהְיֶינָּה הַטְּבָעֹת – אֵלּוּ טְבָעוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁנֶאֱחָזוּ
 זו בְּזוֹ, מַיִם מְרוּחַ, וְרוּחַ מֵאֵשׁ, וְאֵשׁ
 מִמַּיִם. כָּלֶם נֶאֱחָזוּ זו בְּזוֹ וְיוֹצְאִים זו מִזוֹ בְּטְבָעוֹת
 הֶלְלוֹ, וְכָלֶם מִסְתַּכְּלִים לְאוֹתָהּ מִסְגֶּרֶת, שְׁבָה
 נֶאֱחָז לְאוֹתוֹ אֹרֶךְ עֲלִיּוֹן לְהַשְׁקוֹתָם וְנֶאֱחָזִים בּוֹ.

בָּתִּים לְבָדִים – הַטְּבָעוֹת הֶלְלוּ הֵם עֲלִיוֹנִים,
 בָּתִּים וּמְקוֹמוֹת לְבָדִים שֶׁהֵם מְרַכְּבוֹת
 שְׁלִמְטָה, בִּגְלָל שְׂזָה בָּא מֵצַד הָאֵשׁ, וְזֶה מֵצַד
 הַמַּיִם, וְזֶה מֵצַד הָרוּחַ, וְכֵן כָּלֶם, כְּדֵי לְהִיּוֹת

מִרְכָּבָה לְאָרוֹן. וְעַל זֶה, מִי שֶׁמִּתְקָרֵב, מִתְקָרֵב
בְּבָדִים הִלְלוּ וְלֹא בִמָּה שְׁלָפָנִים. לֶךְ לֶךְ אוֹמְרִים
לְנֹזֵר סָבִיב סָבִיב, לְכָרֵם אֶל תִּתְקָרֵב. פָּרֹט לְאֵלוֹ
הָרְאוּיִים לְשִׁמְשׁ בַּפָּנִים, לָהֶם נִתְּנָה רִשּׁוּת
לְהַעֲלוֹת, לְשִׁמְשׁ וּלְקָרֵב, וְעַל זֶה כָּתוּב (במדבר א)
וַהֲזֹר הִקְרַב יוֹמָת.

ב' שֶׁל בְּרֵאשִׁית הִיא גְדוֹלָה. ר' יוֹסִי שָׁאֵל
אוֹתוֹ וְאָמַר, שֵׁשֶׁת יָמִי בְּרֵאשִׁית הִלְלוּ
שְׁשָׁנֵינוּ מֵהֶם? אָמַר לוֹ, הֵינּוּ מֵה שֶׁכָּתוּב (תהלים
קד) אֲרֹזִי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. כְּמוֹ שֶׁהָאֲרֹזִים הִלְלוּ
יוֹצְאִים מִן לְבָנוֹן, כֵּךְ גַּם אוֹתָם שֶׁשָּׂה יָמִים
יוֹצְאִים מִן בְּרֵאשִׁית.

וְשֵׁשֶׁת הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים הִלְלוּ, הַפְּסוּק פִּרַּשׁ
אוֹתָם, שֶׁכָּתוּב (דברי הימים-א כט) לֶךְ ה'
הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְגו'. כִּי כָל - זֶה
צָדִיק. בְּשָׁמַיִם - זֶה תְּפָאֶרֶת. וּבָאָרֶץ - זֶה כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ תַּרְגוּמוֹ: שְׁאוּחַז בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
כְּלוּמַר, שֶׁיְסוּד הָעוֹלָם שֶׁנִּקְרָא כ"ל, הוּא אוּחַז
בַּתְּפָאֶרֶת שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, וּבָאָרֶץ שֶׁנִּקְרָאת
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

וְעַל זֶה בְּרֵאשִׁית. ב' רֵאשִׁית הִיא [חֲכָמָה, כְּמוֹ
שֶׁתַּרְגָּם יוֹנָתָן בְּרֵאשִׁית - בְּחֲכָמָה] בְּגִלְל

שְׁהִיא שְׁנִיָּה לַחֲשֹׁבֹן, וְנִקְרֵאת רֵאשִׁית בְּגִלְל
שְׁכֶתֶר עֲלִיּוֹן זֶה טְמִיר הוּא רֵאשׁוֹן. וְעַל שְׁלֹא
נִכְנַס בְּחֲשֹׁבֹן, הָרֵאשִׁית הוּא שְׁנִי. בְּגִלְל זֶה ב'
רֵאשִׁית. וְעוֹד, כָּמוֹ שְׁחֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה הִיא רֵאשִׁית,
גַּם כֶּךָ חֲכָמָה תַּחְתּוֹנָה גַּם הִיא רֵאשִׁית, וְלִכֵּן אֵין
לְהַפְרִיד ב' מִן רֵאשִׁית.

לְבִרְאשִׁית קוֹרְאִים לוֹ מֵאֲמַר וְכָךְ זֶה. וְשִׁשָּׁה
יָמִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ וְנִכְלָלִים בּוֹ,
וְאַלֶּה נִקְרְאִים כָּמוֹ שְׁאֵלָה הָאֲחֵרִים. בָּרָא
אֱלֹהִים – זֶהוּ שְׁכֶתוֹב וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת
אֶת הַגֶּן. מַה זֶה לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן? לְהִשְׁקוֹתוֹ
וְלִקְיָם אוֹתוֹ וְלִהְסַתְּכַל בּוֹ בְּכָל מַה שְּׁצָרִיף.
אֱלֹהִים – אֱלֹהִים חַיִּים, שְׁמִשְׁמַע בִּרְאשִׁית בָּרָא
אֱלֹהִים וְדָאֵי עַל יְדֵי אוֹתוֹ נִהַר כְּדִי
לְהוֹצִיא הַכֹּל וְלִהְשְׁקוֹת הַכֹּל. אֶת הַשָּׁמַיִם –
חֲבוּר זָכַר וְנִקְבָּה כְּרֵאוּי. אַחֵר כֶּךָ בּוֹ נִבְרָא
הָעוֹלָם לְמִטָּה, בּוֹ נִתֵּן כֹּחַ לְכָל.

השלמה מההשמטות (סימן כ"ח)

וּמִנִּין לָנוּ שְׁשָׁמַיִם הֵם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא?
שְׁכֶתוֹב (מלכים-א ח) וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם.
הָאֵם שְׁלֹמָה מִתְפַּלֵּל אֶל הַשָּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ
תְּפִלָּתוֹ? אֵלֹא שֶׁנִּקְרָא שָׁמַן עַל שְׂמוֹ. וְלָמָּה נִקְרָא

שָׁמַיִם? אֵלָא שֶׁהוּא עָגַל כְּמוֹ רֹאשׁ, וּמִלְמַד, הַמַּיִם
 מִימִינוֹ וְאֵשׁ מִשְׁמָאלוֹ וְהוּא בְּאֶמְצַע, שָׂא מַיִם,
 מֵאֵשׁ וּמִמַּיִם, וּמִכְנִיס בֵּינֵיהֶם שָׁלוֹם. בָּא הָאֵשׁ
 וּמִצָּא מִצְדּוֹ מִדַּת הָאֵשׁ. בָּא מַיִם וּמִצָּא מִצְדּוֹ
 מִדַּת הַמַּיִם, וְהִינּוּ (איוב כה) עֲשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו.
 מֵהֶם הַשָּׁמַיִם? מִלְמַד שֶׁגָּבַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֵשׁ וּמַיִם וּטְפָחָן זֶה בָּזָה, וְעָשָׂה מֵהֶן רֹאשׁ
 לְדַבְּרִיו, שְׁנֶאמַר (תהלים קיט) רֹאשׁ דְּבַרְךָ אֱמֶת: ע"כ.
א"ת הַשָּׁמַיִם, שֶׁמִּשְׁמַע שֶׁהַשָּׁמַיִם הוֹצִיאוּ אֶת,
 בִּכְחַשׁ שֶׁל סוּד אֱלֹהִים חַיִּים אַחֵר שֶׁרָאשִׁית
 הוֹצִיָא אוֹתוֹ.

בִּיּוֹן שֶׁזֶה הוֹצִיָא הַכֹּל, וְהַכֹּל הִתְיָשַׁב בְּמִקְוֵמוֹ
 בְּאֶחָד, טַבַּעַת זֶה הָאֲחֵרוֹנָה נַעֲשֶׂתָה רִאשִׁית,
 וּבְרָאשִׁית הַזֶּה הוֹצִיָא אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים, וְהַשָּׁרָה
 אוֹר וְהִתְחִילוּ מַיִם לְהִשְׁפִּיעַ כְּנֶגֶד לְמַטָּה. וְעַל זֶה
 בְּרָאשִׁית וְדַאי בָּרָא אֱלֹהִים. בּוֹ בָּרָא עוֹלָם
 הַתְּחִתּוֹן, בּוֹ הוֹצִיָא מְאוֹרוֹת, בּוֹ נָתַן כַּח לְכֹל.
רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר, עַל זֶה כָּתוּב (ישעיה י) הִיִּתְפָּאֵר
 הַגִּרְזֵן עַל הַחֲצֵב בּוֹ. הַשִּׁבְחָה שֶׁל מִי – לֹא
 שֶׁל הָאֱמֶן הוּא? כִּי בְרָאשִׁית הַזֹּאת בָּרָא אֱלֹהִים
 עֲלִיוֹן אֶת הַשָּׁמַיִם – הַשִּׁבְחָה שֶׁל מִי? שֶׁל אֱלֹהִים
 הוּא! אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה שִׁכְתוּב (דברים ד) אֲשֶׁר לוֹ

אֱלֹהִים קָרְבִּים אֵלָיו. קָרְבִּים? קָרוֹב צָרִיךְ לֵהָיוֹת!
אֵלָּא אֱלֹהִים עָלִיוֹן. אֱלֹהִים שֶׁל פֶּחַד יִצְחָק.
אֱלֹהִים אַחֲרוֹן. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ כָּתוּב קָרְבִּים, וּגְבוּרוֹת
רְבוֹת הֵם שְׂיוּצָאִים מֵאַחַד וְהַכֹּל אֶחָד.

(השלמה מההשמטות (סימן כ"ט)

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ (בראשית א). **בְּזִמְן שֶׁהִקְדוּשׁ**
בְּרוּךְ הוּא הָיָה בְּקִלְפוֹת הָאֵלֶּה, הָיָה
בוֹנֶה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, וְהָרִי הִקִּימוּ שְׂאִין
הַשְּׂפָעָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְנָהָר שֶׁהוּא צָדִיק יַחֲרִב
וַיִּבֶשׁ בְּשָׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
וַיֵּשׁ מִי שְׂאוּמֵר שֶׁעָלָה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ לְבָנוֹת עוֹלָמוֹת
וּלְהַחְרִיבֵן, וְאָמַר זֶה מוֹעִיל לִי וְזֶה לֹא מוֹעִיל לִי.
אֵלֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ –
מוֹעִילִים לִי, וְהָאֲחֵרִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְהָאָרֶץ הִיְתָה
תְּהוֹ וְבָהוּ, שֶׁמֶרְאָה עַל עוֹלָמוֹת שֶׁעָלָה בְּרָצוֹנוֹ
לְבָנוֹתָם וְלֹא עָשָׂה אוֹתָם – עָלִיהֶם נֶאֱמַר תְּהוֹ
וְבָהוּ. וּבְזִמְן שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקִלְפוֹת הַלָּלוּ,
נֶאֱמַר בּוֹ (איכה ב) סִכַּת בַּעֲנָן לֶךְ מַעֲבֹר תִּפְלָה.

תְּהוֹ וַחֲשֵׁךְ, עָלִיהֶם נֶאֱמַר (שמות יד) וַיְהִי הָעָנָן
וְהַחֲשֵׁךְ, וְאֵלּוֹ קִלְפוֹת הָאֲגוּזֹת. הַמַּחַ
מִבְּפָנִים שֶׁתְּלוּי [שֶׁל שֶׁלֶשׁ] לְאַרְבַּעַת צְדָדִים זֶה
יְהוָה, שֶׁהוּא לֹא מְקַבֵּל טְמָאָה, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

(ירמיה כג) הָלוֹא כֹה דִּבַּרְי כָּאֵשׁ נָאִם ה'. מָה אֵשׁ
 לֹא מְקַבֶּלֶת טְמְאָה, כִּךְ שְׁמוֹ לֹא מְקַבֵּל טְמְאָה.
 וּבְזִמְן שְׁמִתְגַּבְרוֹת הַקְּלָפוֹת הִלְלוּ וְנִשְׁבְּרוֹת
 מִהֶאֱגוֹז, הִתְפַּלָּה, שְׁהִיא שְׂכִינָה, אֲדֹנָי, עוֹלָה
 לְבַעֲלָה שֶׁהוּא יְהוָה, וּמַעֲלָה הַכֹּל. שְׁבִזִּמְן
 שֶׁהוּא מִתְכַּסֶּה מִמֶּנָּה בְּקְלָפוֹת הִלְלוּ, הִיא
 נִקְרֵאת עֲנִיָּה יְבִשָּׁה, וְאֵין לָהּ אֵלָא מָה שְׁנוֹתָנִים
 עֲבָדִים בְּחֻשָּׁאִי.

וּבִּאֲוֹתוֹ זִמְן שְׁמִתְפַּשֵּׁט הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִן
 הַקְּלָפוֹת הִלְלוּ, נֹאמֵר (ישעיה ל) וְלֹא
 יִכְנֹף עוֹר מוֹרִיךְ וְהָיוּ עֵינֶיךָ רְאוּת אֶת מוֹרִיךְ.
 וּמָה שְׁהִיְתָה יְבִשָּׁה, נֹאמֵר בָּהּ (שם ו) מִלֹּא כָל
 הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְנִקְרֵאת הַבְּרָכָה שְׁלוֹ, הַקָּרְבֵּן שְׁלוֹ,
 עוֹלָה שְׁלוֹ שְׁשׁוּרֶף כָּל הַקְּלָפוֹת הִלְלוּ. וְעוֹלָה אֶל
 הַקְּטֹרֶת הַקְּשׁוֹר שְׁלוֹ, הָעוֹלָה שְׁלוֹ, שְׂכַתוֹב (ויקרא
 ו) זֹאת תֹּוֹרֶת הָעֹלָה. הִיא הָעֹלָה – בְּתַפְלָת
 שְׁחִירִית, הִיא הָעֹלָה – אֱלִיו בְּתַפְלָת מְנַחָה בְּכֻמָּה
 רִיחוֹת וּבְשָׁמִים שֶׁל גֵּן עֵדֶן, שְׁהִיא גֵּן הַתּוֹרָה.
 זֶהוּ שְׂכַתוֹב (שיר ד) גֵּן נָעוּל אַחֲתִי כָלָה. סְתוּמָה
 שְׁלֹא נִפְתַּחַת אֵלָא רַק לְבַעֲלָהּ.

וּבְשִׁיבָא בְּעֹלָה, (תהלים נא) אֲדֹנִי שְׂפָתַי תִּפְתַּח,
 שֶׁהוּא דִּלְת עֲלִיוֹנָה נִפְתַּחַת אֱלִיו

כְּתָרִים [בְּשָׁנִי] עֲמוּדֵי אֶמֶת (נצח וְהוֹד) וּמִקְבֵּלֶת אוֹתוֹ
 בְּשִׁתֵּי זְרוּעוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שִׁיר ב) שְׁמֵאלוֹ תַּחַת
 לְרֹאשִׁי וַיְמִינֹו תַּחֲבִקֵנִי. יְהוָה יוֹרֵד אֵלַיָּה, וְזֶהוּ
 סוּד אִמִּין גִּימְטְרִיא יֵאֱהֹוּנָה", שֶׁהוּא חֲבוּר שְׁנֵי
 שְׁמוֹת בְּאוֹתֵיזוֹת, וְלָכֵן גְּדוֹל הָעוֹנָה אֲמֵן יוֹתֵר
 מִהַמְּבָרַךְ, בְּזֶמֶן שֶׁהֵם שְׁנֵים בְּרֹאשׁ הַצְּדִיקִים.

אָבֵל כְּשֶׁהֵם בְּרֹאשׁ הָרָשָׁעִים, כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל
 אוֹמֶרֶת לָהֶם, (שם א) אֵל תִּרְאֵנִי שְׁאֵנִי
 שְׁחִרְחֻרֶת, מֵאֵלָּה שְׁשׁוּרִים לְפָתוֹת לְבָנֵי אָדָם,
 כְּמוֹ שֶׁהָיוּ מִפְתִּים אֶת יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָל בִּשְׁשׁ
 הַשְּׁעוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת לב) וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשְׁשׁ
 מִשֶּׁה לָּרֹדֶת מִן הָהָר, וּבִבְאֻרָּהּ, מֶה זֶה בִּשְׁשׁ?
 אֵלָּא בִּשְׁשׁ שְׁעוֹת עָשׂוּ אֶת הָעֲגָל, כְּדִי לְהַפְרִידֵם
 מִשְׁבַּע. זֶה שְׁכָתוֹב אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ
 שָׂאֵר. אַךְ – חֵלֶק בֵּין שֵׁשׁ לְשִׁבְעָה.

וְלָכֵן אָמְרָה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁשְׁזַפְתִּנִּי הַשְּׁמֶשׁ.
 גְּרָמוּ שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנִּי ו' (תַּפְאֶרֶת), שֶׁהוּא
 הַשֶּׁשׁ, וְאוֹר הַשֶּׁשׁ שֶׁהָיָה מֵאִיר בְּסִתְרֵי שֶׁל שֶׁשׁ
 תְּבוּת, שֶׁהֵם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, בְּנֵי
 אִמִּי נִחְרוּ בִּי, נִחַר גְּרוֹנָם שֶׁבִטְלוּ קְרִיאַת שְׁמַע,
 שְׁנֵאמַר בָּהּ (תְּהִלִּים קמט) רוֹמְמוֹת אֵל בְּגְרוֹנָם, וְלָכֵן

שְׁמַנִּי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים, שֶׁהֵם שְׁאֵר אַמּוֹת עָרֵב
 רַב. וְלָכֵן כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי, וְלָכֵן אוֹתָם עָרֵב
 רַב מְצַלִּיחִים בְּכָל.

כְּתָנוֹת עוֹר חֲשׂוּכֵי הָעֵינַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם
 (בראשית כז) וַתִּכְהֶינָּה עֵינָיו מִרְאוֹת,
 לְהִסְתַּכֵּל עַל אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (יחזקאל א) נִפְתָּחוּ
 הַשָּׁמַיִם וַאֲרָאָה מִרְאוֹת אֱלֹהִים, שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה
 פְּעָמִים אוֹר שֶׁבְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כְּתָנוֹת אוֹר הֵם.
 וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. וְהָאֶרֶץ – הָרִי אֶחָד, תְּהוֹ –
 שְׁנַיִם, בָּהוּ – שְׁלֹשָׁה. חֲשֶׁךְ – אַרְבָּעָה. תְּהוֹם –
 חֲמִשָּׁה. וְאַרְבָּעָה הֵם שְׁכָלוּלִים בְּגוֹף, וְהֵם
 אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁהֵם קְלָפוֹת הָאֵגוֹז, וְלָכֵן וְהָאֶרֶץ
 הִיְתָה תְּהוֹ. וּבְאֶרֶץ הִיְתָה – מִקֵּדָם לָכֵן, שֶׁכָּךְ
 דֶּרֶךְ הַקְּלָפוֹת שֶׁקוֹדֵמוֹת לַמַּח.

וְרוּחַ אֱלֹהִים – זו רוחו של מְשִׁיחַ, מִיד שֶׁתְּהֵא
 מִרְחֶפֶת עַל פָּנָיו מִי הַתּוֹרָה, מִיד תְּהִיָּה
 גְּאֻלָּה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר.
 וַיִּשְׁלַחְהוּ ה' אֱלֹהִים, מִיד [וּלְמַשִּׁיחַ] אֶת הַמְּשִׁיחַ
 שֶׁהִיָּה בְּגֵן עֵדֶן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית ג)
 וַיִּשְׁלַחְהוּ [וְגו'] מִגֵּן עֵדֶן, מַעֲדוֹנוֹ, וְלָמָּה? לַעֲבֹד
 אֶת הָאֲדָמָה, שֶׁהִיא שְׂכִינָה. בְּגִלְל זֶה וַיִּשְׁלַחְהוּ,
 מִיד שֶׁיֵּצֵא מִשָּׁם.

וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם - לָגֵן - אֶת הַכְּרוּבִים, מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף שְׁמוּשֵׁךְ רוּחַ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְרוּחַ אֱלֹהִים, זֶה שִׁיל"ה, אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (במדבר יא) וְאַצִּלְתִּי מִן הָרוּחַ, שְׁכַךְ עוֹלָה שִׁילָה כְּחֶשְׁבוֹן מַעֲשֵׂה. וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם, שְׁמִקְדָּים שִׁילָה לְשִׁנְיָהם, כְּדִי שְׁתַּהֲיָה מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַתּוֹרָה, וְהִגָּאֵלָה תְּלוּיָה בּוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

וְאֵת לַהֲט הַחֶרֶב הַמְּתַהַפֶּכֶת, מִיַּד יִהְיֶה בִידּוֹ, וּמַהּ? הַמָּטָה. מַטְטְרוֹ"ן מְתַהַפֵּךְ מַמָּטָה לְנַחֵשׁ וּמִנְחָשׁ לַמָּטָה. וְעוֹד, מָטָה זֹו שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה, וְאִם זָכוּ יִשְׂרָאֵל - כָּלִפִּי חֶסֶד, לִימִין, וַיֵּצְאוּ בְּרַחֲמִים. וְאִם לָאוּ - מָטָה כָּלִפִּי חוּבָה, לְצַד הַגְּבוּרָה, שְׁשֵׁם הַנְּחָשׁ אֵל אַחֵר שְׁמִבְקָשׁ לְשַׁפֵּךְ דָּם, וְנִהְרַג מְשִׁיחַ וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל, וְלִכְן נֶאֱמַר (רות ג) שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר, שֶׁהוּא בֶּקֶר שֶׁל אֲבָרָהָם שְׁיִהְיָה מָטָה כָּלִפִּי חֶסֶד.

וּבִגְלָל זֶה וְאֵת לַהֲט הַחֶרֶב הַמְּתַהַפֶּכֶת, וְהַכֹּל כְּדִי לְשַׁמֵּר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהִיא תּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא, וְהִיא תּוֹרָה שְׁבַעֲלִ פָּה. אִם זָכָה אָדָם - הִיא סֵם חַיִּים שְׁלוֹ, וְאִם לָאוּ - הִיא מְתַהַפֶּכֶת לוֹ לְסֵם הַמָּוֶת. וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמַּשְׁנָה כֶּךָ, כָּמוֹ שֶׁהַמָּטָה

שְׁהִתְהַפֵּךְ לְנַחֵשׁ וּמִנַּחֵשׁ לְמַטֵּה. וּבִאֲתוֹ זְמַן
יִמָּחוּ מִן הָעוֹלָם כָּל אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שמות ז)
וַיַּעֲשׂוּ כֵן חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם בְּלִטְיָהֶם:

תוספתא

בְּרֵאשִׁית בְּרִ"א, רָמַז לְכַתֵּ"ר חֲכָמָ"ה. אֱלֹהִים
רוֹמַז לְבִינָ"ה. א"ת רוֹמַז לְגִדְלָה
וּגְבוּרָ"ה. הַשְּׁמַיִם זֶהוּ תַּפְאָרֶת. וְא"ת רוֹמַז
לְנֶצַח הו"ד יְסוּ"ד. הָאֶרֶץ רוֹמַז לְמַלְכוּת: עַד
כֵּאן הַתּוֹסַפְתָּא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אור וַיְהי אור. [וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים, לְמִי הוּא אוֹמֵר? אֵינוּ אוֹמֵר
אֵלָּא לְאַחֲרִים. יְהי אור – לְעוֹלָם הַזֶּה. וַיְהי אור
– לְעוֹלָם הַבָּא]. וְזֶהוּ הָאוֹר שֶׁבְּרֵא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּתַחֲלָה, וְהוּא אוֹר הָעֵינַן, וְהוּא אוֹר שֶׁהָרָאָה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם הָרֹאשׁוֹן וְהָיָה רוֹאֶה בּוֹ
מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וְהוּא אוֹר שֶׁהָרָאָה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדוֹד, וְהָיָה מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר
(תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאִיךָ. וְהוּא
הָאוֹר שֶׁהָרָאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה וְרָאָה בּוֹ
מִגִּלְעָד וְעַד דֵּן.

וּבְשַׁעָה שָׂרָאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂעִיעֲמָדוֹ
שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, וְהֵם, דוֹר

אָנוֹשׁ, וְדוֹר הַמְּבוּל, וְדוֹר הַפְּלָגָה – גָּנַז אוֹתוֹ כְּדִי
שְׁלֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, וְנָתַן אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמַעַשׂה וְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים שְׁנִשְׁאָרוֹ לוֹ
מִיּוֹם עֲבוּרוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ב) וַתִּצְפְּנֶהוּ
שְׁלֹשָׁה יָרְחִים.

וְאַחֵר שְׁלֹשָׁה יָרְחִים נִכְנָס לִפְנֵי פְרַעֲה, לָקַח
אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁעָמַד
עַל הַר סִינִי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְהַחֲזִיר לוֹ אוֹתוֹ
הָאוֹר וְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ כָּל יָמָיו. וְלֹא יָכְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְקָרֵב אֵלָיו, עַד שֶׁנָּתַן מַסֹּה עַל פָּנָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(שם לד) וַיִּירָאוּ מִגֹּשֶׁת אֵלָיו. וְהַתְּעִיף בּוֹ כְּטָלִית.
זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים קד) עֲטָה אוֹר כִּשְׁלֹמָה.

יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. כָּל מֶה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וַיְהִי –
הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, אוֹר שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה
בְּרָאשִׁית, הִיא עוֹלָה אוֹרוֹ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף
הָעוֹלָם וְנִגְנָז.

מֶה הַטַּעַם שֶׁנִּגְנָז? כְּדִי שְׁלֹא יִהְיוּ מִמֶּנּוּ רָשָׁעִי
הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָמוֹת לֹא יִהְיוּ בְּגִלְלָם. וְהוּא
שְׁמוֹר לְצַדִּיקִים, לְצַדִּיק דּוֹקָא, שֶׁכָּתוּב (תהלים צז)
אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וּלְיִשְׂרָאֵל לֵב שִׂמְחָה. וְאִזּוֹ יִתְבַּשְּׁמוּ

העולמות ויהיו כלם אחד. ועד היום שיהיה
העולם הבא, הוא נסתר וגנוז.

אותו אור יצא מתוך החשך שנחלק במטה
שנסתר מכל, עד שמאותו אור שנגנז,
נחלק בשביל אחד טמיר לחשך שלמטה. והאור
שרוי בו. מיהו החשך שלמטה? אותו שנקרא
לילה, שכתוב בו ולחשך קרא לילה.

ועל זה שנינו, מה זה שכתוב (איוב יב) מגלה
עמקות מני חשך? רבי יוסי אומר, אם
תאמר מחשך נסתר התגלו, הרי ראינו שנסתרים
הם כל אותם כתרים עליונים וקוראים עמקות.
מהו מגלה? אלא כל אותם נסתרים עליונים לא
התגלו אלא מתוך אותו חשך שהוא בסוד הלילה
והכל יהיה אחד בסוד של והיה אור הלכנה
כאור החמה בדרגה אחת, ועד היום שביבא הוא
גנוז וטמון].

בא ראה, כל אותם עמקים נסתרים שיוצאים
מתוך מחשבה וקול לוקח אותם, לא
מתגלים עד שדבור מגלה אותם. מה הדבר?
הינו דבור.

וזה הדבור נקרא שבת, ובגלל ששבת נקרא
דבור, דבור של חל אסור בשבת. [וכך היה

עוֹשֶׂה רַבִּי שְׁמֵעוֹן, כְּשֶׁהָיָה רוֹאֶה אֶת אָמוֹ שֶׁהָיְתָה מְדַבֶּרֶת, הָיָה אוֹמֵר לָהּ: אִמָּא, שְׂתַקִּי. שִׁבְתְּ הַיּוֹם וְאַסוּר] בְּגִלְלֵי שְׂדֵבּוּר זֶה צָרִיךְ לְשַׁלֵּט וְלֹא אַחֵר. וְדִבּוּר זֶה שֶׁהוּא בָּא מִצַּד הַחֹשֶׁךְ, מְגִלָּה עֲמֻקּוֹת מִתּוֹכוֹ. וּמִשְׁמַע מְנִי חֹשֶׁךְ, אוֹתוֹ שֶׁבֹא מִצַּד הַחֹשֶׁךְ, שֶׁכָּתוּב מְנִי דּוֹקָא.

השלמה מההשמטות (סימן ל"א)

יֵשֵׁב רַבִּי בּוֹן וְדָרֵשׁ, מֵהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מה) יוֹצֵר אֹר וְבוֹרֵא חֹשֶׁךְ? אֵלָּא אֹר שֵׁישׁ בּוֹ מִמַּשׁ כָּתוּב בּוֹ יִצִּירָה, חֹשֶׁךְ שְׁאִין בּוֹ מִמַּשׁ כָּתוּב בּוֹ בְּרִיאָה, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עמוס ד) יוֹצֵר הָרִים וּבֹרֵא רוּחַ. אִם תִּרְצֶה אָמַר, אֹר שֵׁישׁ בּוֹ מִמַּשׁ כָּתוּב בּוֹ עֲשִׂיָּה, שֶׁכָּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר, וְאִין הָיָה אֵלָּא עֲשִׂיָּה, וְקוֹרֵא בּוֹ יִצִּירָה. חֹשֶׁךְ שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ עֲשִׂיָּה אֵלָּא הַבְּדִלָּה וְהַפְּרָשָׁה, קוֹרֵא בּוֹ בְּרִיאָה, כָּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר הַבְּרִיא פְּלוּנִי וְכוּ'. אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה, מֵהוּ שֶׁכָּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר, וְלֹא אָמַר וְהָיָה? מָשָׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהָיָה לוֹ חֶפֶץ נָאֶה וְהַקְצָהוּ, עַד שֶׁזְּמַן לוֹ מָקוֹם וְשִׁמְהוּ שֵׁם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר, שֶׁכָּבֵר הָיָה: **אָמַר** רַבִּי יִצְחָק, אִם כֵּן, מֵהוּ שֶׁכָּתוּב וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ? אָמַר לוֹ,

אור הוציא יום וחֲשֵׁךְ הוציא לַיְלָה, אַחֵר כֶּף
חֵבֶר אוֹתָם כָּאֶחָד וְהָיוּ אֶחָד, שְׁכָתוֹב וַיְהִי עָרֵב
וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד. שְׁלִילָה וַיּוֹם נִקְרָאִים אֶחָד.
זֶה שְׁכָתוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין
הַחֲשֵׁךְ, [שֶׁהַפְּרִיד מַחֲלֵקֶת] זֶה בְּזִמְנָן שֶׁל הַגְּלוּת
שְׁנִמְצָא פְּרוּד.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַד כָּאֵן זָכַר בָּאוֹר וּנְקָבָה
בַּחֲשֵׁךְ. אַחֵר כֶּף מִתְחַבְּרִים כָּאֶחָד לֵהְיוֹת
אֶחָד. בְּמָה נִפְרָדִים לְהַכִּיר בֵּין אֹר וּבֵין חֲשֵׁךְ?
מִתְפָּרְדוֹת הַדְּרָגוֹת, וּשְׁנִיָּהֶם הֵם כָּאֶחָד, שֶׁהָרִי אֵין
אֹר אֱלָא בַּחֲשֵׁךְ, וְאֵין חֲשֵׁךְ אֱלָא בָּאוֹר. וְאֵף עַל
גַּב שְׁהֵם אֶחָד, נִפְרָדִים בְּגוֹנִים, וְעַם כָּל זֶה הֵם
אֶחָד, שְׁכָתוֹב יוֹם אֶחָד.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, עַל הַבְּרִית הָעוֹלָם נִבְרָא
וְהַתְקִיָּם, שְׁכָתוֹב (יִרְמִיָּה לֵג) אִם לֹא בְּרִיתִי
יוֹמָם וַלַּיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. מִי
הַבְּרִית? זֶה צָדִיק יְסוּד הָעוֹלָם, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל
זְכוּר. וְעַל זֶה הָעוֹלָם עוֹמֵד בַּבְּרִית יוֹמָם
וַלַּיְלָה כָּאֶחָד, שְׁכָתוֹב אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם
וַלַּיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. חֲקוֹת
שָׁמַיִם וָאָרֶץ הֵם שְׁשׁוּפָעִים וַיּוֹצֵאִים מֵעֵדֶן
הָעֵלְיוֹן.

פֶּתַח וְאָמַר, (שופטים ה) מְקוֹל מְחַצְצִים בֵּין
מִשְׁאָבִים שֶׁם יִתְּנוּ צְדָקוֹת ה' וְגו'. מְקוֹל
מְחַצְצִים - זֶה קוֹל יַעֲקֹב. מְחַצְצִים - כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל-א יז) אִישׁ הַבֵּינִים. בֵּין מִשְׁאָבִים -
שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בֵּין אוֹתָם שְׂשׂוֹאֲבִים מִים מִלְמַעְלָה,
וְהוּא נוֹטֵל בְּשָׁנֵי צְדָדִים וְכוּלִּל אוֹתָם בְּתוֹכוֹ.
שֶׁם יִתְּנוּ צְדָקוֹת ה' - שֶׁם הוּא מְקוֹם הָאֱמוּנָה
לְהִתְדַבֵּק. שֶׁם יִתְּנוּ צְדָקוֹת ה' - שֶׁם יוֹנְקִים
צְדָקוֹת ה' וְשׂוֹאֲבִים. צְדָקַת פְּרִזּוֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵל - זֶה
צְדִיק הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, וְהוּא שׂוֹאֵב
וְנוֹטֵל הַכֹּל וּמַפְזֵר לָיִם הַגָּדוֹל אוֹתָם מִים
עֲלִיוֹנִים. בְּיִשְׂרָאֵל - שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִרְשׁוּ בְּרִית הַזֶּה,
וְנִתֵּן לָהֶם הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא יִרְשֵׁת עוֹלָמִים.
בֵּינָן שֶׁיִּשְׂרָאֵל עֲזָבוּ אוֹתוֹ, שֶׁהֵיוּ מְלִים וְלֹא
פוֹרְעִים, מָה כָּתוּב? (שופטים ה) אֲזַי יִרְדּוּ
לְשַׁעְרִים עִם ה'. יִרְדּוּ לְשַׁעְרִים - אוֹתָם שַׁעְרֵי
צֶדֶק הָיוּ יוֹשְׁבִים לְשַׁעְרִים וְלֹא נִכְנָסִים פְּנִימָה.
וּבְאוֹתוֹ זְמַן כָּתוּב (שופטים ב) וַיַּעֲזְבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
ה' וְגו'. עַד שֶׁבָּאָה דְּבוּרָה וְהִכְרִיחָה אוֹתָם בָּזֶה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ה) בַּפֶּרַע פָּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל.
וַעֲלֵי זֶה כָּתוּב חָדְלוּ פְּרִזּוֹן בְּיִשְׂרָאֵל. חָדְלוּ פְּרִזּוֹן
- זֶהוּ פְּרִזּוֹנוֹ שֶׁאִמְרָנוּ. חָדְלוּ פְּרִזּוֹן - בְּרִית

הַקֹּדֶשׁ שְׁלֹא פָרְעוּ. (שם) עַד שֶׁקָּמְתִי דְּבוּרָה
 שֶׁקָּמְתִי אִם בִּישְׂרָאֵל. מַה זֶה אִם? אֶלֶּא אֲנִי
 הוֹרֵדְתִי מִים עֲלִיּוֹנִים מִלְּמַעְלָה לְקִים אֶת
 הָעוֹלָמוֹת. בִּישְׂרָאֵל – סֶתֶם לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.
 לְהֵרָאוֹת שֶׁהָעוֹלָם לֹא מִתְקִים אֶלֶּא עַל בְּרִית זו.
 וְסוּד הַכֹּל – (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם כְּתוּב.

תוספתא

שְׁנֵינּוּ, מָל וְלֹא פָרַע אֶת הַמִּלָּה, כְּאֵלוֹ לֹא
 מָל. בְּגִלָּל שִׁשְׁתִּי דְּרָגוֹת הֵן: מִלָּה
 וּפְרִיעָה. זְכוּר וְשָׁמור. צַדִּיק וְצַדִּיק. זָכָר וּנְקֵבָה.
 אוֹת בְּרִית זֶה יוֹסֵף, וּבְרִית זו רַחֵל, וְצָרִיף
 לְחִבְרָם. וּבִמָּה מְחַבֵּר אוֹתָם? כְּשֶׁהוּא גוֹזֵר
 וּפּוֹרֵעַ. וּמִי שֶׁגּוֹזֵר וְלֹא פּוֹרֵעַ, כְּאֵלוֹ עָשׂוֹ
 בִּינִיָּהם פָּרוּד. (עד כאן התוספתא).

שְׁלֵשָׁה יוֹצְאִים מֵאַחַד. אֶחָד בְּשִׁלְשָׁה עוֹמֵד
 נִכְנָס בֵּין שְׁנַיִם. שְׁנַיִם מִיְנִיקִים לְאַחַד.
 אֶחָד מִיְנִיק לְכַמָּה צְדָדִים, וְאִזּוֹ הַכֹּל אֶחָד. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֶקֶר יוֹם אֶחָד. יוֹם שֶׁל
 עָרֵב וּבֶקֶר כּוֹלָל כְּאַחַד, הֵינּוּ סוּד שֶׁל בְּרִית יוֹמָם
 וְלַיְלָה, וּבּוֹ הַכֹּל אֶחָד.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי
 מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. רַבִּי יְהוּדָה

אמר, שבעה רקיעים הם למעלה, וכלם עומדים בקדשה עליונה, והשם הקדוש נתקן בהם. ורקיע זה הוא באמצע המים.

רקיע זה עומד על גבי חיות אחרות, והוא מפריד בין מים עליונים למים תחתונים. ומים תחתונים קוראים לעליונים. ומהרקיע הזה שותים אותם. זהו שמפריד ביניהם, משום שכל המים כלולים בו. ואחר כך מוריד אותם לחיות הללו ושואבים משם.

כתוב (שיר ד) גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום. גן נעול – שהכל נסתור בו, שהכל נכלל בו. גל נעול – שאותו נהר שופע ויוצא ונכנס בו וכולל ולא מוציא, והמים קופאים בו ועומדים. מה הטעם? בגלל שרוח צפון נושבת באותם המים וקופאים, ולא יוצאים החוצה עד שנעשה קרח, ואלמלא צד הדרום שמשבר כחו של הקרח הזה, לא יצאו ממנו מים לעולמים.

ומראה אותו רקיע עליון כמראה הקרח הזה שקופא ומכניס בתוכו כל אותם המים, כך אותו עליון שעליו כונס כל אותם מים, ומפריד בין מים עליונים למים תחתונים. וזה

שְׁאֲמַרְנוּ יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. בְּאֲמָצֵעַ. לֹא כֹךְ,
אֲלָא כְּתוּב יְהִי. אוֹתוֹ שְׁהִיָּה מִמֶּנּוּ, בְּאֲמָצֵעַ הַמַּיִם
הִיָּה, וְהוּא לְמַעְלָה שְׁעוֹמֵד עַל רֹאשׁ הַחַיּוֹת.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, יֵשׁ קְרוֹם בְּאֲמָצֵעַ מַעֲיו שֶׁל בֶּן
אָדָם שֶׁמִּפְסִיק מְלִמְטָה לְמַעְלָה, וְשׂוֹאֵב
מְלִמְעָלָה וְנוֹתֵן לְמִטָּה. כֹּךְ כֹּזֶה הָרְקִיעַ הוּא
בְּאֲמָצֵעַ, וְעוֹמֵד עַל אוֹתָן הַחַיּוֹת שֶׁלְמִטָּה, וְהוּא
מִפְרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיוֹנִים לַתַּחְתּוֹנִים. בֹּא רֹאֵה,
אוֹתָם מַיִם הָרוּ וְהוֹלִידוּ חֶשֶׁךְ, וְעַל סוּד זֶה כְּתוּב
(שְׁמוֹת כו) וְהִבְדִּילָה הַפְּרָכָת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין
קֹדֶשׁ הַקֹּדָשִׁים.

סדר הלימוד ליום יב תשרי (יום 12 בשנה)

רַבִּי אַבָּא פָּתַח, (תהלים קד) הַמִּקְרָה בַּמַּיִם עֲלִיוֹתָיו
וְגו'. בַּמַּיִם – אֵלּוּ מַיִם עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַכֹּל
שֶׁבָּהֶם תִּקֵּן בֵּית, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כד) בְּחִכְמָה
יִבְנֶה בַּיִת וּבִתְבוּנָה יִתְכַוֵּן.

הַשֵּׁם עֲבִים רְכוּבוֹ – רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן חֵלֶק עָבִים
ע"ב י"ם. עָב שֶׁהוּא חֶשֶׁךְ, שְׂמָאל שְׁעוֹמֵד
עַל יָם זֶה. הַמְהִילָךְ עַל פְּנֵי רוּחַ – זוֹ רוּחַ שֶׁל
הַמִּקְדָּשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה סוּד (שְׁמוֹת כה) שְׁנַיִם כָּרְבִּים
זָהָב. כְּתוּב (תהלים יח) וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיַּעֲף וַיֵּדָא

עַל כְּנָפֵי רוּחַ. וַיִּרְכַּב עַל כְּרוֹב אֶחָד, אַחֵר כֶּף
נִגְלָה עַל כְּנָפֵי רוּחַ. וְעַד שְׁזָה מִתְעוֹרֵר, לֹא
מִתְגַּלָּה בָּזָה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּתוּב (איוב כח) וּמִיִּם תִּכַּן
בְּמַדָּה. בְּמַדָּה מִמַּשׁ הִתְקִין אוֹתָם
כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְתוֹכָהּ, וְהֵם תִּקְוֹן הָעוֹלָם כְּשֶׁהִגִּיעוּ
מִצַּד הַגְּבוּרָה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, כֶּף הָיוּ
הָרָאוּנוֹת אוֹמְרִים כְּשֶׁהָיוּ מִגִּיעִים לְמָקוֹם
הַזֶּה, מִרְחָשׁוֹת שְׁפָתַי הַחֲכָמִים וְלֹא אוֹמְרִים
דָּבָר, כְּדִי שְׁלֹא יַעֲנִשׁוּ.

רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר, אוֹת רָאוּנוֹת שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת
הִיָּתָה מְשׁוּטָטֶטת עַל פְּנֵי קֶשֶׁר זָךְ, וּמִתְעַטָּרֶת
מִלְמַטָּה וּמִלְמַעְלָה, וְעוֹלָה וַיּוֹרֶדֶת, וּמִיִּם נִחְקָקִים
בְּחִקְיָתָם וּמִתִּישְׁבִּים בְּמָקוֹמָם, וְנִכְלָלוּ אֶחָד
בְּאַחֵד. וְכֵן כָּל הָאוֹתִיּוֹת כָּלֵן כְּלוּלוֹת זוּ בְּזוּ
וּמִתְעַטָּרוֹת זוּ בְּזוּ, עַד שֶׁנִּבְנְהָ עָלֵיהֶן בְּנִין וִיסוּד.

וּכְשֶׁנִּבְנְנוּ כָּלֵם וְהִתְעַטְרוּ, הָיוּ מִיִּם עֲלִיוֹנוֹתִים
מִתְעַרְבִּים בְּמִיִּם תַּחְתּוֹנוֹתִים, וְהוֹצִיאוּ
בֵּית שֶׁל הָעוֹלָם [וְעַל זֶה הוֹצִיאוּ שְׁנֵי אוֹרוֹת, אֶחָד
שֶׁנִּקְרָא אֶרֶץ, וּמֵאֹר שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם], וְעַל זֶה ב'
נִרְאִית בְּרָאשׁ, וּמִיִּם עוֹלִים וַיּוֹרְדִים עַד שֶׁהָיָה

הִרְקִיעַ הַזֶּה שֶׁהִפְרִיד אוֹתָם. וּמַחֲלֶקֶת הַיְתָה
בַּשָּׁנִי, שָׁבוּ נִבְרָא גִיּוֹנָם, שֶׁהוּא אֵשׁ שְׂדוּלֶק, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ד) אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא, וְעֵתִיד לְשֵׁרוֹת
עַל רֹאשׁ הָרָשָׁעִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִכָּאן כָּל מַחֲלֶקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם
שָׁמַיִם סוּפָה לְהִתְקַיֵּם. שֶׁהִרְי כָּאן מַחֲלֶקֶת
שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם הַיְתָה, וְהַשָּׁמַיִם בָּזָה הִתְקַיֵּמוֹ.
לְאַחַר זֶה שֶׁפָּתוּב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרָקִיעַ שָׁמַיִם
וְגו'. בַּהֲבָדְלוֹת שֶׁבַמַּעֲלֹת, בְּמִדָּתָם מִצְוִיִּים
וְהִתְקַיֵּמוֹ, שֶׁהִרְי שְׁנִינוּ, כְּתוּב (שמות כו) וְהַבְדִּילָה
הַפְּרָכָה לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֹּדָשִׁים
דּוּקָא, שֶׁהִרְי הוּא רָקִיעַ שֶׁמִּפְרִיד בְּתוֹךְ הָאֲמֻצָּע.

בֵּא רֵאָה, כְּתוּב אַחֵר כֶּף יָקוּוּ הַמִּים מִתַּחַת
הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד. מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם
מִמָּשׁ. אֶל מְקוֹם אֶחָד – לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא אֶחָד,
וְהוּא יָם תַּחְתּוֹן, שֶׁהִרְי הוּא מְשָׁלִים לְאַחַד,
וּבִלְעָדָיו לֹא נִקְרָא אֶחָד. וּמִשְׁמַע שֶׁפָּתוּב יָקוּוּ,
שָׁבוּ כָּל הַמִּים מִתַּכְנָסִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת א) כָּל
הַנְּחָלִים הַלֵּכִים אֶל הַיָּם.

רַבִּי יִיסָא אָמַר, אֶל מְקוֹם אֶחָד – זֶהוּ מְקוֹם
שֶׁכְּתוּב בּוֹ (ישעיה נד) וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא

תְּמוּט. שְׁהָרִי הוּא נוֹטֵל הַכֹּל וְזוֹרֵק בָּיִם, וְבוֹ
מִתְתַּקֶּנֶת הָאָרֶץ, שְׁכָתוּב וְתִרְאָה הִיבְשָׁה. זוּהִי
אָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לִיבְשָׁה אֶרֶץ.

לָמָּה נִקְרְאת יִבְשָׁה? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הִינּוּ מֵה
שְׁכָתוּב (דברים טז) לָחֶם עֲנִי. לָחֶם עֲנִי כָתוּב.
וּבְגִלְלִי שֶׁהוּא לָחֶם עֲנִי נִקְרָא יִבְשָׁה, וְשׂוֹאֵב
בְּתוֹכָהּ כָּל מִימֵי הָעוֹלָם, וְהִיא הִתְהַיְבְּשָׁה, עַד
שֶׁמָּקוֹם זֶה מְמַלֵּא אוֹתָהּ, וְאֵז שׁוֹפְעִים מִיָּם דֶּרֶךְ
אוֹתָם הַמְּקוֹרוֹת.

וְלִמְקוֹהַ הַמַּיִם קָרָא יָמִים – זֶהוּ בֵּית כְּנוּס הַמַּיִם
שֶׁלֹּמַעְלָה, שֶׁשָּׁם כָּל הַמַּיִם מִתְכַּנְּסִים
וּמִשָּׁם שׁוֹפְעִים וְיוֹצְאִים.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ב)

שְׁבִיעִי הָיָה בְּמִזְרְחוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמִשָּׁם בָּא זֶרַעַם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי חוּט הַשְּׂדֵרָה מְשׁוּךְ מִן
הַמַּחֲ שֶׁל אָדָם וּבָא לְאִמָּהּ, וּמִשָּׁם הוּא הַזֶּרַע,
שְׁכָתוּב (ישעיה מג) מִמִּזְרַח אָבִיא זֶרַעַךְ. כְּשִׁישְׂרָאֵל
טוֹבִים – מִזֶּה הַמָּקוֹם אָבִיא זֶרַעַךְ, יִתְחַדֵּשׁ לָךְ
זֶרַע חֲדָשׁ. וּכְשִׁישְׂרָאֵל רָעִים – מִן הַזֶּרַע שֶׁכָּבַר
בָּא לְעוֹלָם, שְׁכָתוּב (קהלת א) דוֹר הַלֵּךְ וְדוֹר בָּא.
דוֹר שֶׁכָּבַר בָּא. וּמֵהוּ מִמַּעַרְב אֶקְבְּצֶךָ? מֵאוֹתָהּ

מִדָּה שְׁנוּטָה תָּמִיד לַמַּעֲרָב. וְלָמָּה נִקְרָא מַעֲרָב?
מִפְּנֵי שֶׁשֶׁם מִתְעָרֵב כָּל הַזֶּרַע. מִשָּׁל לָמָּה הַדָּבָר
דּוּמָה? לְבֵן מֶלֶךְ שֶׁהִתָּה לוֹ כָּלָה נָאָה וּצְנוּעָה
בַּחֲדָרוֹ, וְהָיָה לוֹקַח מִבֵּית אָבִיו עֶשֶׂר וַיִּמְבִּיא לָהּ
תָּמִיד, וְלוֹקַחַת הַכֹּל וּמַצְנַעַת אוֹתוֹ תָּמִיד וּמַעֲרַבַת
הַכֹּל. לְסוֹף יָמִים בִּקֵּשׁ לִרְאוֹת מָה אָסֶף וּמָה קִבֵּץ.
הִינוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה מג) וּמַמַּעֲרֵב אֶקְבֹּצֶנָּה. וּמָה הוּא
בֵּית אָבִיו? שְׁכָתוֹב מִמְּזֵרָח אָבִיא זֵרַעַךְ. מִלְּמַד
שֶׁמִּמְזֵרָח מְבִיא, וְזֹרַע בַּמַּעֲרָב, וְאַחֵר כֵּךְ הוּא
מִקְבֵּץ מֵה שִׁזְרַע: ע"כ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מְקוֹה הַמַּיִם זֶה צָדִיק.
שֶׁכְּשֶׁמֶגִּיעַ לְמְקוֹה הַמַּיִם, כָּתוּב וַיֵּרָא
אֱלֹהִים כִּי טוֹב, וְכָתוּב (ישעיה ג) אָמְרוּ צָדִיק כִּי
טוֹב. [וְכֵן אִירָא שׁוֹן נִקְרָא טוֹב, וְכֵן בְּכָל־כָּתוּב
כִּי טוֹב, פָּרֹט לַיּוֹם הַשְּׁנִי שֶׁלֹּא כָתוּב בּוֹ כִּי טוֹב]
רַבִּי יוֹסִי אָמַר, יִשְׂרָאֵל הוּא מְקוֹה, שְׁכָתוֹב (ירמיה
יז) מְקוֹה יִשְׂרָאֵל ה'.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, זֶה צָדִיק, הִינוּ מֵה שְׁכָתוֹב קָרָא
יָמִים. מַשּׁוּם שֶׁנִּחָלִים וּמַעֲיָנוֹת וּנְהָרוֹת, אֵת
כָּל־הוּא נוֹטֵל, וְהוּא הַמְּקוֹר שֶׁל הַכֹּל וְהוּא נוֹטֵל
הַכֹּל. מַשּׁוּם כֵּךְ יָמִים. וְעַל זֶה וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי
טוֹב, וְכָתוּב (ישעיה יג) אָמְרוּ צָדִיק כִּי טוֹב.

ומשום שהוא נרשם, הפריד בין יום ראשון לשלישי ולא נאמר כי טוב ביניהם, שהרי ביום השלישי עשתה הארץ פרות מכל הצדיק הזה, שכתוב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי. מה זה עץ פרי? זה עץ הדעת טוב ורע, שהוא עושה אבים ופרות. עשה פרי – זה צדיק יסוד עולם.

למינו – של כל בני אדם שיש להם רוח קדושה, שהוא פרי שאותו אילן רושם בהם רשום למינו. ומה הרשם? זהו ברית קדש ברית שלום. ובני האמונה למינו, למינו נכנסים ולא נפרדים ממנו, וצדיק עושה פרי הוא. ואותו אילן מתעבר ומוציא אותו פרי למינו, למינו של אותו עושה פרי שיהיה כמותו.

אשרי חלקו של מי שדומה לאמו ולאביו, ועל כן רשם הקדוש ביום השמיני כדי שידמה לאמו [בגלל שהיא דרגה שמינית, ואותה נפש שפרחה ממנה צריכה להראות לפנייה לשמונה ימים]. וכשנפרע ומתגלה רשם הקדוש כדי שידמה לאביו. ועל זה עץ פרי – זו אם. עשה פרי – זו ברית קדש אביו. למינו – שידמה לו וירשם בו.

אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ – זָרְעוּ בּוֹ? זָרַע בּוֹ
צָרִיךְ לִהְיוֹת! מַה זֶה זָרְעוּ בּוֹ? אֲלֹא זָרַע
וְאִ"ו בּוֹ. עַל הָאָרֶץ – כִּךְ הוּא וְדַאי, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ
זָרַע זֶרֶק עַל הָאָרֶץ. אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם
קְדוּשִׁים וְדוּמִים לְקְדוּשִׁים, וְעַל זֶה וְדַאי כְּתוּב
(ישעיה סח) וְעַמֶּךָ כָּלֶם צְדִיקִים. כָּלֶם צְדִיקִים וְדַאי,
שֶׁהָרִי מֵאֲלֹה יֵצְאוּ וּלְאֵלֹה דוּמִים. אֲשֶׁרִי־הֵם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כְּתוּב (ירמיה י ונא) עֲשֵׂה אֶרֶץ
בְּכַחוֹ. מַה זֶה עֲשֵׂה אֶרֶץ? [בְּכַחוֹ? עֲשֵׂה
אֶרֶץ צָרִיךְ לִהְיוֹת! אֲלֹא עוֹשֶׂה וְדַאי תְּמִיד, וּמִתְקֵן
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת זֶה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה. בְּכַחוֹ – זֶה צְדִיק. מִכֵּין תֵּבֵל
בְּחֻכְמָתוֹ. תֵּבֵל – זֶה אֶרֶץ שְׁלֵמָטָה. בְּחֻכְמָתוֹ – זֶה
צֶדֶק, שְׁכָתוּב (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק.
עֲשֵׂה אֶרֶץ – זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמִּתְקֵן אֶרֶץ
וּמִתְקֵן דִּרְכֶיהָ, וּבִמָּה? בְּכַח, כְּפִי שְׁאִמְרָנוּ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּאוֹתִיּוֹת חֻקּוֹת שֶׁל רַבִּי
אֶלְעָזָר יֵשׁ קְשָׁרֵי הָאוֹתִיּוֹת עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
קְשׁוּרִים כְּאַחַד. שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, זֶה עוֹלָה וְזֶה יוֹרֶדֶת,
וְשְׁעוֹלָה יוֹרֶדֶת וְשְׁיורֶדֶת עוֹלָה. וְסִימָן זֶה – (ישעיה
מה) א"ך ב"ך א"ל.

רבי יוסי אמר, הלשון של משקל עומד באמצע, וסימן – (ויקרא יט) במדה במשקל וגו'. משקל – לשון שעומד באמצע. וזה סוד (שמות ל) שקל הקדש כתוב. ומאזנים עומדים בו ונשקלו. איזה מאזנים? כמו שנאמר (ויקרא יט) מאזני צדק, וכלם עומדים במשקל בשקל הקדש. רבי יהודה אמר, בשקל הקדש – זו רוח הקדש.

אמר רבי יצחק, כתוב (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם. בדבר ה' שמים נעשו – אלו שמים שלמטה שנעשו בדבר שמים שלמעלה. ברוח – שהוציא קול עד שהגיע לאותו נהר ששופע ויוצא ולא פוסקים מימיו לעולמים. וברוח פיו כל צבאם – כל התחתונים עומדים ברוח שהוא זכר.

(שם קד) משקה הרים מעליותיו מפרי מעשיך תשבע הארץ. משקה הרים מעליותיו, מה זה עליותיו? כמו שאמרנו, שכתוב (שם) המקרה במים עליותיו. מפרי מעשיך תשבע הארץ – סוד של אותו נהר ששופע ויוצא למטה. זהו שכתוב עשה פרי אשר זרעו בו וגו', והרי נתבאר.

יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. יְהִי מְאֹרֶת, חֲסֵר. רַבִּי חֲזַקְיָה אֹמֵר, מְאֹרֶת שְׁשׁוּרִים בּוֹ תִּקְּףָה הַדִּין, קְלוּטַת הַדִּין. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, יְהִי מְאֹרֶת – לְמַטָּה. הִיא הַלְּבָנָה שֶׁבָּה תְּלוּיָה אֶסְכָּרָה לְתִינוּקוֹת הָעוֹלָם, וּבָּה תְּלוּי מְאֹרֶת, בְּגִלְל שֶׁהִיא מְאֹרֶת קָטָן מִכָּל הַמְּאֹרוֹת, וּלְפַעֲמִים שֶׁנִּחַשְׁכָּת וְלֹא מְקַבֵּלֶת אֹר.

בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם – זֶהוּ רָקִיעַ שֶׁהוּא כָּלִלוֹת שֶׁל כָּלָם, בְּגִלְל שֶׁנוּטֵל כָּל הַמְּאֹרוֹת, וְהוּא מְאִיר לְמְאֹרֶת הַזֶּה שֶׁאֵינוֹ מְאִיר [וְהִיא תְּלוּיָה בּוֹ בְּגִלְל שֶׁנִּדְּבָקָה בָּהּ אוֹתָהּ מְאֹרָה, וּבּוֹ תְּלוּיִים לְמַטָּה כָּל אוֹתָם מִיָּנִים אֲחֵרִים בְּגִלְל הַקְטָנַת הָאֹר].

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְהוֹצִיא [וְאָפֵלוֹ] אֶת הָרָקִיעַ הַזֶּה שֶׁלֹּא מְאִיר. וְקוֹרְאִים לוֹ מַלְכוּת שָׁמַיִם וְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאָרֶץ הַחַיִּים. הַשָּׁמַיִם הוּא [שֶׁמְאִיר] הָרָקִיעַ הַזֶּה, מְשׁוּם כֵּן יְהִי מְאֹרֶת חֲסֵר ו'. מַה הַטַּעַם? שֶׁזֶּה בְּלִי וְאִ"ו מוֹת הוּא בָּעוֹלָם.

יְהִי מְאֹרֶת – הַכֹּל תְּלוּי בּוֹ לְהַכְלִיל לִילִית בָּעוֹלָם. כְּתוּב (אִיּוֹב ג) קָטָן וְגָדוֹל שָׁם הוּא. וְכְתוּב (יִשְׁעִיָּה ל) כִּי אִם שָׁם אֲדִיר ה' לָנוּ. וְעַל

זֶה כְּתוּב (שם לד) אֶף שֶׁם הִרְגִּיעָה לִילִית וּמִצָּאָה לָהּ מְנוּחַ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, יְהִי מְאֹרֶת – אֲסַפְּקֶלְיָה שְׁלֹא מְאִירָה מִעֲצָמָה, אֲלֹא עַל יְדֵי אוֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים שְׁמֵאִירִים לָהּ כְּמוֹ עֲשָׂשִׁית שְׁמִקְבֵּלֶת אוֹר שְׁמֵאִיר. כְּתוּב (יהושע ג) הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. הִנֵּה אֲרוֹן – זֶה אֲסַפְּקֶלְיָה שְׁאִינָה מְאִירָה. הַבְּרִית – אֲסַפְּקֶלְיָה הַמְאִירָה. הִנֵּה אֲרוֹן – זֹהִי מְאֹרֶת. אֲרוֹן – תִּבָּה לְהַכְנִיס בְּתוֹכָהּ תוֹרָה שְׁבִכְתָּב. הַבְּרִית – זֶה הַשֵּׁמֶשׁ שְׁמֵאִירָה לָהּ, וְהִיא בְּרִית יַחַד עִם אֲרוֹן הַבְּרִית דּוֹקָא. אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ – הַבְּרִית שֶׁהוּא אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ.

וּמִשּׁוּם שֶׁהָאֲרוֹן הַזֶּה הוּא אֲדוֹן, בְּגִלְלֵי הַשֵּׁמֶשׁ שְׁמֵאִירָה לָהּ וּמְאִירָה לְכָל הָעוֹלָם כֶּף נִקְרָאת, וּמִמֶּנּוּ לְקַחְהָ אֶת הַשֵּׁם. וְנִקְרָא הָאֲרוֹן הַזֶּה אֲדוֹן בְּסוּד שֶׁל אֶל"ף דָּל"ת נו"ן יו"ד. כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ צַדִּיק וְצַדִּיק, כֶּף אֲדו"ן אֲדו"ן זֶה בְּזֶה תְּלוּיִים.

בֹּא רְאֵה, כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת עוֹמְדִים בְּבְרִית, שֶׁהוּא [שֵׁמֶשׁ שְׁאֲמַרְנוּ וְזֶה] רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, שְׁרִשּׁוּמִים וַחֲקוּקִים בּוֹ כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת וּבוֹ

תְּלוּיִים לְהָאִיר. רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן הָיָה אוֹמֵר כֶּךָ, יְהִי מֵאֲרֹת שְׁתְּלוּיִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְזוֹ הַלְבָּנָה שְׁתְּלוּיָהּ בּוֹ. כִּיּוֹן שֶׁכָּתוּב וְהָיוּ לְמֵאוֹרֹת – הָרִי הַשָּׁמַשׁ. וְלִמּוֹעֲדִים – שֶׁהָרִי זְמַנִּים וְחֲגִים חֲדָשִׁים וְשִׁבְתוֹת תְּלוּיִים בָּהֶם וְהוּנִים.

וְהַכֹּל בְּמַעֲשֵׂה רֵאשׁוֹן עָלִיוֹן שֶׁשְּׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ נֶאֱחָז בּוֹ, וְהוּא הוּא הַכֹּל. שְׁבַעַה כּוֹכָבִים הֵם כְּנֻגָד שְׁבַעַה רְקִיעִים, וְכֹל מִנְהִיגֵי הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם עָלִיוֹן עֲלֵיהֶם. וּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת הֵם – עוֹלָם עָלִיוֹן וְעוֹלָם תַּחְתּוֹן. תַּחְתּוֹן כָּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה, שֶׁכָּתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים – א טז) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. מֶלֶךְ עָלִיוֹן וּמֶלֶךְ תַּחְתּוֹן.

[שְׁנֵינּוּ] כְּתוּב ה' מֶלֶךְ ה' מֶלֶךְ ה' יְמִלוּךְ לְעוֹלָם וָעֶד. ה' מֶלֶךְ – לְמַעְלָה. ה' מֶלֶךְ – בְּאֶמְצָע. ה' יְמִלוּךְ – לְמַטָּה. רַבִּי אַחָא אָמַר, ה' [נ"א זו הַחֲכָמָה הָעֲלִינָה] מֶלֶךְ – זֶה עוֹלָם הָעֲלִיוֹן שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַבָּא. ה' מֶלֶךְ – זו תַּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. ה' יְמִלוּךְ – זֶה אֲרוֹן הַבְּרִית [נ"א ר' אַחָא אָמַר, ה' מֶלֶךְ – זו חֲכָמָה עֲלִינָה. ה' מֶלֶךְ – זֶה עוֹלָם הָעֲלִיוֹן שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא. ה' יְמִלוּךְ – זו תַּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל].

בא זמן אחר דוד וְהַחֲזִיר אוֹתָם מִלְמָטָה לְמַעְלָה,
 וְאָמַר (תהלים י) ה' מֶלֶךְ עוֹלָם וְעַד. ה' מֶלֶךְ -
 לְמָטָה. עוֹלָם - בְּאֲמָצֵעַ. וְעַד - לְמַעְלָה. שְׁשֹׁם
 הַתּוֹעֲדוֹת וְקִיּוֹם וּשְׁלָמוֹת הַכֹּל. מֶלֶךְ - לְמַעְלָה.
 יִמְלוֹךְ - לְמָטָה.

רבי אבא אָמַר, כָּל הַמְּאֻרוֹת הַלָּלוּ, כָּלָם
 מִתַּחֲבָרִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהָאִיר עַל
 הָאָרֶץ - לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. מִיְהוּ הָרָקִיעַ שְׁמַאִיר
 עַל הָאָרֶץ? הֲוֵי אוֹמֵר, זֶה נָהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא
 מַעֲדָן, שְׁכָתוֹב וְנָהָר יֵצֵא מַעֲדָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן.
בא רָאֵה, כִּיּוֹן שֶׁהַלְבָּנָה שׁוֹלֶטֶת וּמוֹאֲרַת
 מֵאוֹתוֹ הָאֹר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, כָּל אוֹתָם
 הַשָּׁמַיִם שְׁלֵמָטָה וְצִבְאוֹתֵיהֶם, כָּלָם נוֹסְפִים
 בָּאוֹר. וְכוֹכָבִים הַמִּמְנִים עַל הָאָרֶץ, כָּלָם
 שׁוֹלֵטִים וּמַגְדִּילִים צְמָחִים וְעֵצִים, וְהָעוֹלָם
 מִתְגַּדֵּל בְּכָלָם, וְאֶפְלוּ מִים וְדָגֵי הַיָּם כָּלָם
 בְּגִדְלוֹת יִתְרָה. וְכִמָּה שְׁלוּחֵי הַדִּין מְשׁוֹטְטִים
 בְּעוֹלָם, בְּגִלְל שְׁכָלָם בְּחֻדּוֹה וּבְגִדְלוֹת יִתְרָה.
 כְּשֶׁהַחֻדּוֹה הִיא בְּבֵית הַמֶּלֶךְ, אֶפְלוּ אוֹתָם מִמְּנֵי
 הַשְּׁעָרִים, וְאֶפְלוּ אוֹתָם מִבֵּית מְמַנֵּי הַנָּשִׁים [נ"א
 מְזִיקִים], כָּלָם שְׁמָחִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם.
 וְתִינוּקוֹת הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר.

רבי אחא אמר, ויתן אתם אלהים ברכיע השמים. וכשכלם עומדים בו, אז חדרה זה עם זה, ואז הלכנה מקטינה אורה מלפני השמש, וכל מה שנוטל כדי להאיר לה. זהו שכתוב להאיר על הארץ.

רבי יצחק אמר, כתוב (ישעיה ל) והיה אור הלכנה כאור החמה ואור החמה שבעתים כאור שבעת הימים. מה זה שבעת הימים? אלה אותם שבעת ימי בראשית. רבי יהודה אמר, אלה אותם שבעת ימי המלואים. מלואים ודאי. משום שאותו זמן התבשם העולם וחוזר בשלמותו, ולא נפגמת הלכנה בגלל הנחש הרע שכתוב בו (משלי טז) ונרגן מפריד אלוף. ומתי יהיה זה? בזמן שכתוב (ישעיה כה) בלע המות לנצח. ואז כתוב (זכריה יד)

ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

ישרצו המים שרץ נפש חיה למינה. אמר רבי אלעזר, אלו מים תחתונים שרוחשים מינים כמו שלמעלה. אותם עליונים ואותם תחתונים. רבי חייא אמר, עליונים הוציאו נפש חיה, ומה הוא? זו הנפש של אדם הראשון, כמו שנאמר ויהי האדם לנפש חיה. ועוף יעופף על

הָאָרֶץ – אֵלּוּ שְׁלִיחִים עֲלִיוֹנִים שֶׁנִּרְאִים לְבְנֵי אָדָם
כְּמִרְאָה אָדָם. מִשְׁמַע שֶׁכָּתוּב יַעֲזֹפֶה עַל הָאָרֶץ,
הָיִית שֵׁשׁ אֲחֵרִים שֶׁלֹּא נִרְאִים אֲלָא בְּרוּחַ מִמֶּשׁ
לְפִי שֶׁכָּל בְּנֵי הָאָדָם.

לָכֵן לֹא כָּתוּב בְּאֵלּוּ לְמִינֵהוּ כְּמוֹ אוֹתָם אֲחֵרִים
שֶׁכָּתוּב בָּהֶם וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ,
הָיִית שֶׁאֵלּוּ לֹא מְשָׁנִים מִמִּינֵיהֶם לְעוֹלָמִים
כְּאַחֲרִים הֵלְלוּ שֶׁלֹּא כָּתוּב בָּהֶם לְמִינֵהוּ. וְאִם
תֹּאמַר, יֵשׁ בָּהֶם שְׁמֵשָׁנִים זֶה מִזֶּה – כִּךְ זֶה
בּוֹדְאִי! שֶׁהֲרִי יֵשׁ בָּהֶם שְׁמֵשָׁנִים אֵלֶּה מֵאֵלֶּה.
מִשּׁוֹם כִּךְ כָּתוּב וּמִשָּׁם יִפְרֹד.

וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים – אֵלּוּ לוֹיִתָן
וּבֵת זוּגוֹ. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׁת –
זוֹ נֶפֶשׁ אוֹתָהּ הַחַיָּה שֶׁהִיא רוֹמֶשֶׁת לְאַרְבַּעַת צַדִּידֵי
הָעוֹלָם. וּמִי הִיא הַחַיָּה שֶׁהִיא רוֹמֶשֶׁת? הִיא אוֹמֵר
זוֹ לִילִית. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵיהֶם – שֶׁהַמַּיִם
מְגִדִּלִים אוֹתָם. שֶׁכְּשָׁבֵא צַד הַדְּרוֹם, מִפְּשִׁירִים
הַמַּיִם וְשׁוֹפְעִים לְכָל הַצַּדִּידִים, וְאַנִּיּוֹת הַיָּם
הוֹלְכִים וְעוֹבְרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) שֶׁם
אַנִּיּוֹת יִהְלָכוּן לוֹיִתָן זֶה יִצְרֶתָ לְשַׁחַק בּוֹ.

וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת י'
כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וּבַעַל

כְּנָפִים יִגִּיד דְּבָר. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּלֶם מַשֵּׁשׁ
כְּנָפִים וְלֹא מַשְׁתַּנִּים לְעוֹלָמִים, וּמַשּׁוּם כֶּךָ כְּתוּב
לְמִינֵהוּ. מַה זֶה לְמִינֵהוּ? לְמִין שְׁלֹמֶעֱלָה, וְאַלְהַ
טָסִים וּמַשׁוּטְטִים בְּעוֹלָם בְּשֵׁשׁ, וְרוּאִים מַעֲשֵׂי
בְּנֵי אָדָם וּמַעֲלִים אוֹתָם לְמַעְלָה, וְעַל זֶה כְּתוּב
(שם) גַּם בְּמַדְעָךְ מֶלֶךְ אֵל תִּקְלָל וְגו'.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, הֲרַמְשֶׁת? הַשׁוֹרְצַת צָרִיף
לְהִיּוֹת! אֵלֹא כִּמוֹ שְׁאַמְרֵנוּ, רוּמַשׁ לִילָה.
וְעַל זֶה (תהלים קד) בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חַיְתוֹ יַעַר. שְׁכָלֶם
שׁוֹלְטִים בְּשַׁעָה שְׁהִיא שׁוֹלְטַת, וּפּוֹתְחִים שִׁירָה
בְּשִׁלְשָׁה צְדָדִים שֶׁל חֲצוֹת הַלַּיְלָה, וּמְזַמְרִים
שִׁירָה וְלֹא שׁוֹקְטִים. וְעַל אֵלּוֹ כְּתוּב הַמְּזַכִּירִים
אֶת ה' אֵל דָּמִי לָכֶם.

עֲמֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, מִסְתַּכֵּל הֵייתִי,
שְׁכַשְׁרָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא
אָדָם, הַזֹּדֵעֲזֵעוּ כָּל הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, וְיוֹם
הַשְּׁשִׁי הָיָה עוֹלָה בְּדִרְגוֹתָיו, עַד שֶׁעָלָה רְצוֹן
עֲלִיוֹן וְהָאִיר תַּחֲלָה כָּל הָאוֹרוֹת. וּפְתַח שַׁעַר
הַמְּזָרַח, שֶׁהָרִי מַשֵּׁם יוֹצֵא הָאוֹר. וְהַדְרוֹם הִרְאָה
חֲזָקִי הָאוֹר שֶׁיִּרְשׁ מֵרֹאשׁ וְהַתַּחֲזֵק בַּמְּזָרַח. מְזָרַח
חֲזֵק אֶת הַצָּפוֹן, וְהַצָּפוֹן הַתְּעוֹרֵר וְהַתְּפַשֵּׁט,
וְקָרָא בְּחֵיל גָּדוֹל לַמַּעַרְב לְהַתְּקַרֵּב וְלִהְיוֹת תַּתְּמָף

עֲמוּ. אַז מַעֲרַב עָלָה בַּצֶּפוֹן וְנִקְשֶׁר בּוֹ. אַחֵר כֶּף
בָּא הַדְרוֹם וְאַחַז בַּמַּעֲרָב, וְסוּבְבוּ אוֹתוֹ דְרוֹם
וְצֶפוֹן, שֶׁהֵם גְּדֵרֵי הָגֶן. אַז הַמְזִרְח קָרַב לַמַּעֲרָב,
וּמַעֲרַב שָׂרָה בְּחֻדוֹה וּבִקְשׁ מְכָלָם, וְאָמַר נַעֲשֶׂה
אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדֻמוֹתֵנוּ. שִׁיְהִיָּה כְּמוֹ זֶה בְּאַרְבַּעַת
הַצְּדָדִים וּמַעְלָה וּמִטָּה. וּמְזִרְח נִדְבֵק בַּמַּעֲרָב
וְהוֹצִיא אוֹתוֹ. וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, שֶׁאָדָם יֵצֵא מִמָּקוֹם
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

עוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר
לְתַחְתּוֹנִים הִלְלוּ שְׁבָאוֹ מִצַּד שְׁלֹמַעְלָה.
סוּד הַשֵּׁם הַזֶּה שְׁעוֹלָה אָדָם. אָדָם מְסוּד נִסְתָּר
עָלְיוֹן. אָדָם סוּד הָאוֹתִיּוֹת. שְׁהֲרִי הָאָדָם כָּלוּל
לְמַעְלָה וְכָלוּל לְמִטָּה. אָדָם אֶחָד לְמַעְלָה
לְמַעְלָה. ׀ נִסְתָּר שֶׁהִיא ׀ מִלְּסַרְבָּה הַמְּשֻׁרָה. ד'
תַּחְתּוֹן שְׁנִסְתָּר בַּמַּעֲרָב. וְזֶה כָּלְלוֹת שְׁלֹמַעְלָה
וּשְׁלֹמַטָּה. נִתְקַן לְמַעְלָה וְנִתְקַן לְמִטָּה.

כְּשִׁירְדוֹ הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ לְמִטָּה כָּלָם כְּאַחַד
בְּשִׁלְמוֹתוֹ, נִמְצָא זָכַר וְנִקְבָּה, וְנִקְבָּה
נִדְבָקָה בְּאַחֻרָיו, עַד שֶׁהִפִּיל עָלָיו תְּרֻדָּמָה וַיִּשָּׁן,
וְהָיָה מְטַל בְּמָקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה.

וְנִפְרַר אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִתְקַן אוֹתָהּ כְּמוֹ
שֶׁמִּתְקַנִּים אֶת הַכֹּלָה וְהַכְּנִיסָה אֵלָיו. זֶהוּ

שְׁכָתוֹב וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלָעָתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה.
וַיִּקַּח אֶחָת דּוֹקָא. בְּסִפְרֵי הָרָאוּנוּ מִצְאָנוּ, זֶה
לִילִית רְאוּנוּ שֶׁהִיָּתָה עִמּוֹ וְהִתְעַבְּרָה מִמֶּנּוּ, וְלֹא
הָיָה כְּנִגְדּוֹ עֶזֶר, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב וּלְאָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר
כְּנִגְדּוֹ. מָה זֶה עֶזֶר? סִמָּךְ. עַד אוֹתָהּ שָׁעָה שְׁכָתוֹב
לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבִדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזֶר כְּנִגְדּוֹ.
בֹּא רְאֵה, אָדָם אַחֲרוֹן הַכֹּל הָיָה, שָׁכַךְ רְאוּי
לְהֵבִיא שְׁלוֹם עַל הָעוֹלָם.

עוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּתוּב וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה
טָרָם יִהְיֶה בָּאָרֶץ וְכָל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרָם
יִצְמַח כִּי לֹא הִמָּטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ וְגו'.
וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה – אֵלּוּ עֵצִים גְּדוֹלִים שֶׁנִּנְטָעוּ
אַחֲרֵי כֵךְ וְהָיוּ קִטְנִים.

בֹּא רְאֵה, אָדָם וְחֻוָּה זֶה בְּצַד זֶה נִבְרָאוּ. מָה
הַטַּעַם לֹא נִבְרָאוּ פָנִים בְּפָנִים? בְּגִלְלִי
שְׁכָתוֹב כִּי לֹא הִמָּטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ,
וְהַזְוִיג לֹא נִמְצָא בְּתַקוּנוֹ כְּרְאוּי. וְכִשְׁנִתְקַנָּה זֶה
שְׁלֵמָטָה וְחֻזְרוֹ לְהִיּוֹת פָּנִים בְּפָנִים, כֵּן נִמְצָא
לְמַעַלָּה.

מִנֵּיין לָנוּ? מִן הַמִּשְׁכָּן, שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת מ) הוּקָם
הַמִּשְׁכָּן, הָיִיתָ שְׁמִשְׁכָּן אַחֲרֵי הוּקָם עִמּוֹ.

וְעַד שֶׁלֹּא הוּקַם לְמַטָּה, לֹא הוּקַם לְמַעְלָה. גַּם
כָּאֵן כְּשֶׁהוּקַם לְמַטָּה, הוּקַם לְמַעְלָה. וּמִשּׁוּם שֶׁעַד
עַכְשָׁיו לֹא הִתְתַּקֵּן לְמַעְלָה, לֹא נִבְרְאוּ פָּנִים
בְּפָנִים, וְהַפְּסוּק מוֹכִיחַ, שֶׁכְּתוּב כִּי לֹא הִמָּטִיר ה'
אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ. וּמִשּׁוּם כֵּךְ וְאָדָם אֵין, שֶׁלֹּא
הָיָה בְּתִקּוּנוֹ.

וּכְשֶׁנִּשְׁלַמְהָ חוּהָ, נִשְׁלַם אָדָם, וְקֹדֶם לָכֵן לֹא
נִשְׁלַם. וְזֶה הַסּוּד שֶׁעַד עַכְשָׁיו אֵין
אוֹת סִמּוֹךְ בִּפְרָשָׁה, וְאֵף עַל גַּב שֶׁהַחֲבֵרִים אָמְרוּ,
אֲבָל סִמּוֹךְ זֶה עֶזֶר, וְזֶה עֶזֶר שֶׁלְּמַעְלָה שֶׁחֲזוֹר
לְמַעְלָה פָּנִים בְּפָנִים זָכָר וּנְקֵבָה, נִסְמָךְ זֶה כִּנְגֻד
זֶה בְּוֹדָאִי, (תהלים קיא) סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִים
בְּאֶמֶת וַיֵּשֶׁר. סְמוּכִים – זֶה זָכָר וּנְקֵבָה שֶׁהֵם
סְמוּכִים כְּאַחַד [נ"א שֶׁהֵם סְמוּכִים עוֹלָם תַּחְתּוֹן
בְּעוֹלָם עֲלִיוֹן, שֶׁעַד שֶׁלֹּא נִתְקַן הָעוֹלָם שֶׁלְּמַטָּה,
לֹא נִתְקַן אוֹתוֹ הָעוֹלָם שְׁאֻמְרָנוּ] [הָעוֹלָם הַזֶּה
שְׁאֻמְרָנוּ תְּלוּי בְּעוֹלָם שֶׁלְּמַטָּה, וְכִשְׁלֹא נִתְקַן
עוֹלָם שֶׁלְּמַטָּה, לֹא נִתְקַן אוֹתוֹ עוֹלָם שְׁאֻמְרָנוּ].
כִּי לֹא הִמָּטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ, שֶׁהָיָה זֶה
בְּזֶה סִמּוֹךְ. וְעוֹלָם זֶה הַתַּחְתּוֹן, כְּשֶׁנִּתְקַנּוּ
וַחֲזָרוּ לִהְיוֹת פָּנִים בְּפָנִים וְנִתְקַנּוּ, נִמְצָא סִמּוֹךְ
לְמַעְלָה, שֶׁהָיָה מִקֹּדֶם לָכֵן לֹא הָיָה הַמַּעֲשֶׂה

בְּתִקּוֹן [נ"א עוֹלָם בְּתִקּוֹנוֹ], מְשׁוּם שְׁלֹא הַמְטִיר
ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ, וְזֶה בְּזֶה תְּלוּיִים.

מָה כְּתוּב אַחֲרָיו? וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, זֶה תִּקּוֹן
שְׁלֵמָטָה. אַחֵר כֶּף, וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי
הָאֲדָמָה. וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ – זֶה הַשְׁתּוֹקְקוֹת
הַנִּקְבָּה לְזָכֶר. דְּבָר אַחֵר, מָה הַטַּעַם לֹא הַמְטִיר?
בְּגִלל שְׁלֹא נִמְצָא תִּקּוֹן שִׁיעֲלָה מִן הָאָרֶץ. וְעַל זֶה
מִן הָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה הַתְּעוֹרֵר מַעֲשֶׂה לְמַעֲלָה.

בא רֵאָה, עֲשֵׂן עוֹלָה מִן הָאָרֶץ בְּהִתְחַלָּה וְעַנָּן
מִתְעוֹרֵר, וְהַכֹּל מִתְחַבֵּר אַחֵר כֶּף זֶה בְּזֶה.
כְּמוֹ זֶה עֲשֵׂן הַקֶּרְבֵּן מִתְעוֹרֵר מִלְּמָטָה וְעוֹשֶׂה
שְׁלֵמוֹת לְמַעֲלָה, וּמִתְחַבֵּר הַכֹּל זֶה בְּזֶה, וְנִשְׁלָמִים
כְּמוֹ זֶה לְמַעֲלָה. הַתְּעוֹרְרוֹת מִתְחִילָה מִלְּמָטָה,
וְאַחֵר כֶּף הַכֹּל נִשְׁלָם. וְאַלְמָלָא שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
מִתְחִילָה בְּהַתְּעוֹרְרוֹת בְּהִתְחַלָּה, לֹא יִתְעוֹרֵר
כְּנֻגָּדָה אוֹתוֹ שְׁלֵמָעֲלָה. וּבִהַשְׁתּוֹקְקוֹת שְׁלֵמָטָה
נִשְׁלָם לְמַעֲלָה.

רבי אָבָא אָמַר, לָמָּה כְּתוּב וְעַץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן
וְעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע? עַץ הַחַיִּים הָרִי שְׁנִינוּ
שְׁמֵהֶלֶךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים הָיָה, וְכָל מִימֵי
בְּרֵאשִׁית נִחְלָקִים תַּחְתָּיו. עַץ הַחַיִּים מִמָּשׁ

בְּאֶמְצַע הַגֶּן, וְהוּא לֹקַח כָּל מִימֵי בְּרֵאשִׁית
וְנַחֲלָקִים תַּחֲתָיו.

שֶׁהָרִי אוֹתוֹ נָהָר (בִּינָה) שְׂשׂוּפֶעַ וְיוֹצֵא, הוּא שׁוֹרָה
עַל אוֹתוֹ הַגֶּן וְנִכְנָס בּוֹ, וּמִשָּׁם נַחֲלָקִים
הַמַּיִם לְכַמָּה צְדָדִים. וְאוֹתוֹ הַגֶּן לֹקַח הַכֹּל, וְאַחַר
כֵּן יוֹצֵאִים מִמֶּנָּה וְנַחֲלָקִים לְכַמָּה נַחֲלִים לְמַטָּה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חַיֵּי שָׂדֵי. כְּמוֹ
שִׁיוֹצֵאִים מֵאוֹתוֹ עוֹלָם עֲלִיּוֹן וּמִשְׁקָה אֶת אוֹתָם
הָרִים עֲלִיּוֹנִים שֶׁל אֶפְרַסְמוֹן זָךְ. אַחֵר כֵּן
כְּשֶׁמְגִיעִים לְעֵץ הַחַיִּים, נַחֲלָקִים תַּחֲתָיו בְּכָל צֶדֶד
כְּפִי דְרָכּוֹ.

וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע – לָמָּה נִקְרָא כֵּן, שֶׁהָרִי
עֵץ זֶה אֵינוֹ בְּאֶמְצַע? אֲבָל עֵץ הַדַּעַת טוֹב
וָרַע מֵהוּ? אֵלָּא בְּגִלּוֹל שִׁיוֹנֵק מִשְׁנֵי צְדָדִים וְיִוֹדַע
אוֹתָם כְּמִי שִׁיוֹנֵק מִתּוֹק וּמֶר, וּבְגִלּוֹל שִׁיוֹנֵק
מִשְׁנֵי צְדָדִים וְיִוֹדַע אוֹתָם וְשׁוֹרָה בְּתוֹכָם נִקְרָא
כֵּן טוֹב וָרַע. וְכָל אוֹתָם נְטִיעוֹת שׁוֹרִים עֲלֵיהֶם.

וְבוֹ אַחוּזִים נְטִיעוֹת אַחֲרוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְהֵם
נִקְרָאִים אֲרִזֵּי הַלְּבָנוֹן. מִי הֵם אֲרִזֵּי לְבָנוֹן?
אוֹתָם שֶׁשָּׂה יָמִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁשֶּׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית
שָׁאֲמָרְנוּ. אֲרִזֵּי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע, נְטִיעוֹת וְדֹאֵי

שֶׁהִתְקִימוּ אַחֵר כֶּף. מִכָּאן וְהִלָּא סִמָּךְ. מִהִי
וַיִּסְגֹּר בְּשׁוּר תַּחְתָּנָה? בְּצִדוֹ הִיָּתָה, וְהִיָּה זֶה בְּצִד
זֶה. וַדַּאי עָקַר אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁתַּל
אוֹתָם בְּמָקוֹם אַחֵר, וְחִזְרוּ לְהִיּוֹת פָּנִים בְּפָנִים
לְקִיּוֹם. כִּמוֹ זֶה סְמוּכִים הָעוֹלָמוֹת. עָקַר אוֹתָם
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁתַּל אוֹתָם בְּמָקוֹם אַחֵר
וְהִתְקִימוּ בְּקִיּוֹם שָׁלֵם.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא, מִנֵּין לָנוּ שְׁאָדָם וְחִוָּה הִיוּ
נְטוּעִים? שִׁכְתוּב (ישעיה ס) נִצֵּר מִטָּעִי
מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר. דּוֹקָא מַעֲשֵׂה יָדַי, שְׁלֹא
הִשְׁתַּדְּלוּ בָהֶם בְּרִיּוֹת אַחֲרוֹת, וְכָתוּב (שם יז) בְּיוֹם
נִטְעַף תִּשְׁגִּשְׁגִּי. שְׁבָאוֹתוֹ יוֹם שְׁנִנְטָעוּ בְּעוֹלָם,
סָרְחוּ. שְׁנִינּוּ, הִנְטִיעוֹת הִיוּ כְּקִרְנֵי חֲגָבִים וְאוֹרִם
דְּקִיק וְלֹא הִיוּ מְאִירִים. כִּיּוֹן שְׁנִנְטָעוּ וְנִתְקִנּוּ,
הִתְרַבּוּ בְּאוֹר וְנִקְרְאוּ אֲרִזֵּי לְבָנוֹן. וְאָדָם וְחִוָּה עַד
שְׁנִנְטָעוּ, לֹא הִתְרַבּוּ בְּאוֹר וְלֹא הָעִלוּ רִיחַ בּוֹדֵאי.
נִעְקְרוּ וְנִשְׁתָּלוּ וְנִתְקִנּוּ כְּרָאוּי.

וַיֵּצֵאוּ ה' אֱלֹהִים. הֲרִי שְׁנִינּוּ, אֵין צוֹ אֱלֹא עֲבוּדָה
זָרָה. ה' – זוֹ בְּרַכַּת הַשֵּׁם. אֱלֹהִים – אֱלוֹ
הַדִּינִים. עַל הָאָדָם – זוֹ שְׁפִיכַת דָּמִים. יֹאמַר – זוֹ
גִלּוּי עֲרִירוֹת. מְכַל עֵץ הָגֶן – וְלֹא גִזְל. אָכַל תֹּאכֵל
– וְלֹא אָכַר מִן הַחֵי, וַיִּפֶּה.

מכא עץ הגן אכל תאכל – שֶׁהִתִּיר לוֹ הַכֹּל
 לְאָכְלָם יַחַד. שֶׁהָרִי רָאִינוּ אַבְרָהָם אָכַל,
 יִצְחָק וְיַעֲקֹב וְכָל הַנְּבִיאִים אָכְלוּ וְחָיוּ. אָבֵל עֵץ
 זֶה, עֵץ הַמּוֹת הוּא [כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וּמַעַץ הַדַּעַת טוֹב
 וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ]. מִי שֶׁנוֹטְלוֹ לְבָדוֹ – מֵת,
 שֶׁהָרִי סֵם הַמּוֹת נָטַל [בְּגִלָּל שֶׁהוּא מִפְּרִידוֹ
 מֵהַחַיִּים]. וְעַל זֶה כִּי בְּיוֹם אָכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת
 תָּמוּת, בְּגִלָּל שֶׁמִּפְּרִיד הַנְּטִיעוֹת.

רבי יְהוּדָה שָׁאֵל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶה שֶׁשָּׁנִינוּ,
 אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיָה מוֹשֵׁף בְּעֶרְלָתוֹ, מֶה זֶה?
 אָמַר לוֹ, שֶׁהִפְרִיד בְּרִית קֹדֶשׁ מִמֶּקוֹמוֹ וּמִחֻלְקוֹ,
 וְדָאִי שֶׁהָיָה מוֹשֵׁף בְּעֶרְלָה. וְעֹזֵב בְּרִית קֹדֶשׁ וְדִבְק
 בְּעֶרְלָה וְהִתְפַּתָּה בְּדַבַּר הַנִּחָשׁ. וּמִפְּרִי הָעֵץ – זֶה
 אִשָּׁה. לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ – בְּגִלָּל שֶׁכָּתוּב (משלי ה)
 רַגְלֶיהָ יִרְדּוּת מוֹת שָׁאוֹל צָעָדֶיהָ יִתְמַכּוּ. וּבִזְזָה
 הָיָה פָּרִי, שֶׁהָרִי בְּאַחַר לֹא הָיָה פָּרִי. כִּי בְּיוֹם
 אָכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת – בְּגִלָּל שֶׁעֵץ הַמּוֹת הָיָה,
 כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ שֶׁכָּתוּב רַגְלֶיהָ יִרְדּוּת מוֹת.

[וְהַנִּחָשׁ הָיָה עָרוֹם מְכַל חַיִּת הַשָּׂדֶה] רַבִּי יוֹסִי
 אָמַר, הָאֵילָן הַזֶּה שֶׁאֲמַרְנוּ הָיָה מְשָׁקָה
 מִלְמַעְלָה, וְהִתְגַּדֵּל וְהָיָה שְׁמַח, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְנָהָר
 יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן. הַגֵּן זֶה אִשָּׁה. וְנָהָר

זֶה הָיָה נִכְנָס בָּהּ וּמִשָּׁקָה אוֹתָהּ וְהָיָה הַכֹּל אֶחָד
[וְאֵז ה' אֶחָד וְשָׁמוּ אֶחָד]. שְׁהָרִי מִשָּׁם וּלְמִטָּה
הוּא פָּרוּד, שְׁכָתוּב וּמִשָּׁם יִפְרָד.

וְהַנְּחָשׁ, רַבִּי יִצְחָק אָמַר זֶה יֵצֵר הָרָע. רַבִּי
יְהוּדָה אָמַר נָחַשׁ מִמֶּשׁ. בָּאוּ לִפְנֵי רַבִּי
שִׁמְעוֹן. אָמַר לָהֶם, וְדָאֵי הַכֹּל אֶחָד, וְסַמָּא"ל
הָיָה, וְנִרְאָה עַל נָחַשׁ וְצִלְמוֹ. שְׁנַחֲשׁ זֶה הוּא שָׁטָן,
וְהַכֹּל אֶחָד.

שְׁנֵינּוּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יָרַד סַמָּא"ל מִהַשָּׁמַיִם רָכוֹב
עַל נָחַשׁ זֶה, וְצִלְמוֹ הָיוּ רוֹאִים כָּל הַבְּרִיּוֹת
וּבּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ. וְהִגִּיעוּ לְאִשָּׁה בְּדִבְרִים וְגִרְמוּ מוֹת
לְעוֹלָם. וְדָאֵי בְּחֻכְמָה הִבִּיא סַמָּא"ל קָלְלוֹת עַל
הָעוֹלָם, וְחִבֵּל אֶת הָאֵילָן הַקֶּדְמוֹן שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, וְדִבֶּר זֶה הָיָה תְּלוּי עַל סַמָּא"ל,
עַד שֶׁבָּא אֵילָן אַחֵר קָדוֹשׁ, שֶׁהוּא יַעֲקֹב, וְנָטַל
מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת שְׁלֹא יִתְבָּרֵךְ סַמָּא"ל לְמַעַלָּה וְעָשׂוּ
לְמִטָּה. שְׁהָרִי יַעֲקֹב דִּגְמַת אָדָם הָרָאשׁוֹן הָיָה
[וְיִפְיוֹ], שִׁיעֲקֹב יִפְיוֹ שֶׁל אָדָם הָרָאשׁוֹן הָיָה. וְעַל
זֶה, כָּמוֹ שֶׁמֵּנַע סַמָּא"ל בְּרָכוֹת מִהָאֵילָן הָרָאשׁוֹן,
כֵּן גַּם מֵנַע יַעֲקֹב שֶׁהוּא אֵילָן, דִּגְמַת אָדָם
מִסַּמָּא"ל, בְּרָכוֹת מְלַמְּעָלָה וּמְלַמְּטָה. וַיַּעֲקֹב לָקַח
אֶת שְׁלוֹ בְּכָל, וְעַל זֶה (בְּרָאשִׁית לֵב) וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ.

כְּתוּב וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם, זֶה יֵצֵר הָרַע, זֶה מִלְאָךְ הַמּוֹת. וּמִשּׁוֹם שֶׁהִנָּחֵשׁ הוּא מִלְאָךְ הַמּוֹת, גֵּרָם מוֹת לְכָל הָעוֹלָם. וְזֶהוּ סוּד שְׁכָתוֹב (שם ו) קֵץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנָי. זֶהוּ קֵץ שֶׁל כָּל בָּשָׂר שֶׁנוּטֵל הִנָּשְׂמָה לְכָל בָּשָׂר, וְנִקְרָא כֵךְ.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ד) סֵפֶר הַבְּהִיר

נִשְׁמָת הַזָּכָר מִן הַזָּכָר, וְנִשְׁמָת הַנִּקְבָּה מִן הַנִּקְבָּה, וְהֵינּוּ שֶׁהֵלֵךְ הִנָּחֵשׁ אַחֲרֵי חוּהָ. אָמַר: הוּאִיל וְנִשְׁמָתָהּ מִן הַצָּפוֹן, אֲסִיתָנָה מִהָרָה. וּמָה הִהְסָתָה שְׁהִיתָהּ? מִשּׁוֹם שֶׁבָּא עָלֶיהָ. שְׁאֵלוֹ תִּלְמִידָיו: אֵיךְ הָיָה הַמַּעֲשֵׂה? אָמַר לָהֶם: סמא"ל הָרָשָׁע קָשָׁר עִם כָּל צְבָאוֹת מַעֲלָה עַל רַבּוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיְרֵדוּ בַּדַּגַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם. אָמַר, הֵיאֵךְ אוֹכֵל לְהַחֲטִיאוֹ וּלְגַרְשׁוֹ מִלְּפָנָיו? יָרַד עִם כָּל חֵילוֹתָיו וּבִקֵּשׁ לוֹ בָּאָרֶץ חֵבֶר כְּמוֹתוֹ. וּמִי הוּא? נָחֵשׁ, וְהָיָה לוֹ דְּמוּת גָּמֶל. רָכַב עָלָיו וּבָא לוֹ אֶצֶל הָאִשָּׁה. אָמַר לָהּ: אֵף כִּי אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגֵּן. אָמַר, אֲבִקֵּשׁ יוֹתֵר וְאוֹסִיף, כְּדֵי שֶׁתִּגְרַע הִיא. אָמְרָה: לֹא מִנְעָנוּ אֲלָא – מֵעֵץ הַדַּעַת אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוֹ פֶּן תִּמָּתוּן. וְהוֹסִיפָה שְׁנֵי דְבָרִים. אָמְרָה, מִפְּרִי הָעֵץ

אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֶּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ, וְלֹא
נֹאמַר לָהּ אֲלֹא מֵעַץ הַדַּעַת. וְאָמְרָה, לֹא תִגְעוּ בּוֹ
פֶּן תִּמְתּוּן.

מַה עָשָׂה סְמַ"ל הַרְשָׁעָה? הֵלֶךְ וְנִגַּע בְּאֵילָן, וְהָיָה
הָאֵילָן צוֹחַ וְאוֹמֵר: (תהלים לו) אֵל תְּבוֹאֲנִי
רָגַל גָּאוֹה וַיֵּד רְשָׁעִים אֵל תִּנְדְּנִי, אֵל תִּגְעַב בִּי,
שֶׁנֶּאמַר וַיֵּד רְשָׁעִים אֵל תִּנְדְּנִי. הֵלֶךְ וְאָמַר לָאִשָּׁה:
הֲרִי נִגַּעְתִּי בְּאֵילָן וְלֹא מָתִי, אֵף אַתְּ תִּגְעִי בְּאֵילָן
וְלֹא תָמוּתִי. הֵלֶכָה הָאִשָּׁה וְנִגַּעָה בְּאֵילָן, וְרָאָתָה
מִלֶּאךָ הַמָּוֶת בָּא כְּנִגְדָּהּ. אָמְרָה: אוֹלִי עֲכָשׁוּ אֲנִי
מִתָּה, וְהַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לּוֹ אִשָּׁה אַחֶרֶת
וְנוֹתְנָה לָאָדָם, אֲלֹא הֲרִינִי גוֹרְמַת לּוֹ שִׂיאֲכָל עָמִי.
אִם נָמוּת – נָמוּת שְׁנִינוּ, וְאִם נִחִיָּה – נִחִיָּה שְׁנִינוּ.
וְלִקְחָה מִפְּרִי וְנִתְּנָה גַם לְבַעֲלָהּ. נִתְּפַקְחוּ עֵינֵי
שְׁנֵיהֶם וְקָהוּ שְׁנֵינוּ. אָמַר לָהּ: מַה שֶּׁהָאֲכָלְתָּנִי
שְׁקָהוּ שְׁנֵי? כִּךְ קָהוּ שְׁנֵי כָּל הַבְּרִיּוֹת. יֵשֶׁב לּוֹ
בְּדִין אֱמֶת, שֶׁנֶּאמַר (שם ט) יִשְׁבֹּת לְכֹסֶא שׁוֹפֵט
צֶדֶק. קָרָא לָאָדָם וְאָמַר לּוֹ: לָמָּה בִּרְחַת מִפְּנֵי?
אָמַר לּוֹ: אַתְּ קִלְךָ שְׁמַעְתִּי בִּגֵּן, וְרָעַדוּ עֲצָמוֹתַי,
וְאִירָא כִּי עִירָם אֲנִכִּי וְאַחֲבָא. כִּי עִירָם אֲנִכִּי –
מִפְּעָלִי. כִּי עִירָם אֲנִכִּי – מִצְוִיִּי, כִּי עִירָם אֲנִכִּי –
מִמַּעֲשֵׁי, וְאַחֲבָא.

מַה הָיָה לְבוּשׁוֹ שֶׁל אָדָם? עוֹר שֶׁל צִפְרָן,
וְהַפְּשִׁיטוֹ מֵעָלָיו. רָאָה עֲצָמוֹ עָרִם, שֶׁנֶּאֱמַר
מִי הִגִּיד לָךְ כִּי עִירִם אָתָּה. אָמַר אָדָם לִפְנֵי
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּשֶׁהִיטִי
לְבָדִי שֶׁמָּא חֲטָאתִי לָךְ, אֲלֵא הָאִשָּׁה שֶׁהִבֵּאתָ לִי
הִיא הִדִּיחָה אוֹתִי מִדְּבָרֶיךָ, שֶׁנֶּאֱמַר הָאִשָּׁה אֲשֶׁר
נִתְּתָה עִמָּדִי הוּא נִתְּנָה לִי מִן הָעֵץ. אָמַר לָהּ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לֹא דִיךְ שֶׁחֲטָאת, אֲלֵא
שֶׁהִחֲטָאת לָאָדָם? אָמְרָה לִפְנֵיו: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
הִנָּחַשׁ הַשִּׂיאֲנִי לַחֲטָא לִפְנֶיךָ. הִבִּיא שְׁלִשְׁתָּם וְגִזֹּר
עֲלֵיהֶם גְּזֵרוֹת דִּין. תִּשְׁעָה וּשְׁלֹשִׁים קָלָלוֹת וּמּוֹת,
וְהִפִּיל סִמָּא"ל וְאֵת הַכֶּת שְׁלוֹ מִמָּקוֹם קִדְשָׁתָם מִן
הַשָּׁמַיִם, וְקִצֵּץ רִגְלָיו שֶׁל נָחֵשׁ, וְאַרְרוּ מְכַל חִיָּה
וּמְכַל בְּהֵמָה, וּפָקַד עָלָיו שִׁיחִיָּה מִפְּשִׁיט אֵת עוֹרוֹ
אַחֵר שֶׁבַע שָׁנִים: ע"כ.

וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה אָף. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּאֵף
פֶּתַח וְאֵף הִטִּיל בְּעוֹלָם. אָמַר לָהּ
לְאִשָּׁה, בְּאֵילָן זֶה בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְדָאִי אֵת הָעוֹלָם, אָכְלוּ מִמֶּנּוּ וְהִיטָתָם כְּאֵלֵהִים
יּוֹדְעֵי טוֹב וָרָע. שֶׁהָרִי הוּא כֶּךָ הוּא אֱלֹהִים
שְׁמוֹ עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, וְעַל זֶה וְהִיטָתָם
כְּאֵלֵהִים יוֹדְעֵי וָגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא אָמַר כֶּךָ, שְׁאֵלוּ אָמַר בְּאֵילָן
 זֶה בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, נֶאֱמָר
 הָיָה, כִּי הוּא כִּגְרִזֵּן בְּיַד הַחוּצָב בּוֹ. אָבֵל לֹא אָמַר
 אֱלֹא, מֵאֵילָן זֶה אָכַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאִזְ בָּרָא
 אֶת הָעוֹלָם, וְכָל אָמֵן שׁוֹנֵא אֶת חֲבֵרוֹ, אָכְלוּ מִמֶּנּוּ
 וְאַתֶּם תִּתְּהִיּוּ בּוֹרְאֵי עוֹלָמוֹת. וְעַל זֶה כִּי יֵדַע
 אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אָכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וְגו', וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא
 יֵדַע אֶת זֶה, צִוָּה אֶתְכֶם עָלָיו שֶׁלֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּכָל דְּבָרוֹ שֶׁקָּר. בַּתְּחִלָּה
 שֶׁאָמְרוּ שֶׁקָּר הָיָה – שֶׁכָּתוּב אֵף כִּי אָמַר
 אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָגֶן, וְלֹא כֶךָ, שֶׁהָרִי
 כָּתוּב מִכָּל עֵץ הָגֶן אָכַל תֹּאכֵל, וְכָלֵם הִתִּיר לוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָרִי שְׁנִינּוּ שֶׁצִּוָּה אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עַל עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁכָּתוּב וַיִּצּוּ.
 ה' – עַל בְּרֶכֶת הַשֵּׁם. אֱלֹהִים – עַל הַדִּינִים. עַל
 הָאָדָם – עַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים. לֵאמֹר – עַל גְּלוּי
 עֲרִיּוֹת. וְכִי כִּמָּה אֲנָשִׁים הָיוּ בָּעוֹלָם שֶׁהוּא צָרִיךְ
 זֶה? אֱלֹא וְדַאי הֵכֵל עַל הָאֵילָן הַזֶּה הָיָה.

מִשּׁוֹם שֶׁבּוֹ אֲחוּזִים כָּל הַמְּצוּוֹת הִלְלוּ. שֶׁכָּל מִי
 שֶׁנוּטֵל אוֹתוֹ בְּלִבָּדוֹ, עוֹשֶׂה פְּרוּד. וְנוּטֵל
 אוֹתוֹ בְּאוּכְלוּסִים שְׁלֵמָטָה שֶׁאֲחוּזִים בּוֹ, וְנוּטֵל

עבודה זרה ושפיכות דמים וגלוי עריות. עבודה זרה באותם גדולים ממנים. שפיכות דמים תלויים באילן הזה שהוא בצד גבורה. וסמא"ל ממנה על זה. גלוי עריות אשה היא, ואשה נקראת, ואסור לזמן את האשה בלבדה אלא עם בעלה שלא יהיה חשוד בגלוי עריות. ועל זה בכלם הצטוו באילן הזה. כיון שאכל ממנו, עבר בכלם, שהרי הכל אחוז בו.

סדר הלימוד ליום יג תשרי [יום 13 בשנה]

רבי יהודה אמר, ודאי דבר זה כף הוא, שאסור להתייחד עם אשה בלבדה אלא אם כן בעלה עמה. מה עשה אותו רשע? אמר, הרי הגעתי לאילן הזה ולא מתתי, גם את קרבי וגעי בידך ולא תמותי. ודבר זה הוא הוסיף לה מעצמו.

מיד ותרא האשה כי טוב וגו'. במה ראתה? אמר רבי יצחק, אותו אילן [שדה] העלה ריחות, כמו שנאמר (בראשית כז) כריח שדה אשר ברכו ה'. ובגלל אותו ריח שהיה עולה, חמדה אותו לאכל ממנו. רבי יוסי אמר, ראיה היתה. אמר לו רבי יהודה, והרי כתוב ותפקחנה עיני

שְׁנֵיהֶם? אָמַר לוֹ, רְאִיָּה זֶה בַּשְּׁעוֹר שֶׁל הָאֵילָן
לְקַחָהּ אוֹתוֹ [נ"א שְׁעוֹר הַלֵּב הִיָּתָה], שְׁכַתוֹב
וְתִרְאָה הָאִשָּׁה דּוֹקָא.

וְתִרְאָה הָאִשָּׁה כִּי טוֹב – רְאִתָּהּ וְלֹא רְאִתָּהּ. כִּי
טוֹב – רְאִתָּהּ כִּי טוֹב וְלֹא הִתִּישְׁבָּהּ בּוֹ.
מֵה כְּתוֹב אַחֵר כֵּךְ? וְתִקַּח מִפְּרִי, וְלֹא כְּתוֹב
וְתִקַּח מִמֶּנּוּ. וְהִיא נִדְבָקָה בְּמָקוֹם הַמּוֹת, וְגִרְמָהּ
לְכָל הָעוֹלָם מוֹת. וְהַפְרִידָה חַיִּים מִמוֹת, וּבְחֻטָּא
זֶה גֵרָם פְּרוּד לְהַפְרִיד אִשָּׁה מִבְּעָלָהּ, שֶׁהָרִי קוֹל
מִדְּבוּר לֹא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים. וּמִי שֶׁמִּפְרִיד קוֹל
מִדְּבוּר, מִתְאַלֵּם וְלֹא יָכוֹל לְדַבֵּר. וְכִיּוֹן שֶׁנִּשְׁטַל
מִמֶּנּוּ דְּבוּר, נִתֵּן לְעֵפֶר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוֹב (תהלים לט) נִאֲלַמְתִּי דּוּמְיָה
הַחֲשִׁיתִי מִטוֹב וּכְאֲבִי נֶעְכָּר. נִאֲלַמְתִּי
דּוּמְיָה, פָּסוּק זֶה אָמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל
בְּגָלוֹת. מָה הִטְעַם? בְּגָלָל שֶׁקוֹל מִנְהִיג אֶת
הַדְּבוּר, כִּיּוֹן שֶׁהִיא בְּגָלוֹת. קוֹל נִפְרָד מִמֶּנָּה,
וְדְּבוּר לֹא נִשְׁמָע, וְעַל זֶה נִאֲלַמְתִּי דּוּמְיָה וְגו'.
מָה הִטְעַם? בְּגָלָל שֶׁהַחֲשִׁיתִי מִטוֹב, שֶׁלֹּא הוֹלֵךְ
קוֹל אִתָּהּ. וַיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (שם סה) לָךְ דּוּמְיָה
תְּהִלָּה. מָה זֶה דּוּמְיָה? זֶה תְּהִלָּה לְדוֹד, שֶׁהִיא
דּוּמְיָה בְּגָלוֹת וְשׁוֹתֶקֶת בְּלִי קוֹל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,

תיקון הכללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירֹת וּתְשַׁבְּחוֹת שֶׁתִּפֶּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בָּאלוֹ אֲמָרם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקֻדּוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מְרָאשֵׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוּחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִּים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשָּׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻזָּה וְרַעוּת וּמִשָּׁם יִמָּשֶׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהֲרָנוּ מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסִּלַּחְתָּ לְדָוִד שֶׁאָמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי הָעֶבֶר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנּוֹ עַד
מְלֹאֶת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֶּן שְׁנוֹכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יִגַּן עָלֵינוּ וּבְעֶדְנוּ
שֶׁתֹּאֲרִיד אַפָּךְ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנֶּת חֲנָם חֲנֵנוּ בְּדַכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחֵן
וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֶׁם שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּךְ נִזְכָּה לֹאמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה־יֵי יֵהוּדוֹנְהִי
אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׂבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת
תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבֻצַּלַת הַשְּׁרוֹן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
בְּגִילַת וְרֵגֶן כְּבוֹד הַלְבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלֵה:

תְּרִינִי מִזְמָן אֶת פִּי לַהֲדוּת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
לִשָּׁם יְחֹד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ
וְרַחֲמֵינוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

תְּרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלַי
לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּם שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
הַצַּדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּם שׁוֹכְנֵי עֶפְרָה קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּה, וּבִפְרֹט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא שְׂגָלָה תַקוֹן זֶה זְכוּתָם
יִגֵּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ בְּרִנְנָה לִיהוָה־יֵי יֵהוּדוֹנְהִי נִרְיָעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לֹא: כִּי אֵל
גָּדוֹל יְהוָה־יֵי יֵהוּדוֹנְהִי וּמִלְךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֹּ « מִכְתָּם לְדוֹד, שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אָמְרַת
לִיהוָה־יֵי יֵהוּדוֹנְהִי, אֲדַנִּי אֶתָּה, טוֹבָתִי בַל־עָלֶיךָ:

ג לקדושים אשר-בארץ הַמָּה, ואֲדִירִי, כָּל-חֲפָצֵי-בָם:
 ד יִרְבוּ עֲצָבוֹתָם, אַחֲרֵי מָהְרוּ, בַּל-אֶסִּיף נִסְפֵיהֶם מִדָּם,
 וּבַל-אֶשָּׂא אֶת-שְׁמוֹתָם עַל-שַׁפְּתַי: ה יְהוָה יֵאֱהֹדֶנִהי
 מִנֶּת-חֶלְקִי וְכוּסִי, אֶתְּהָ תוֹמִיד גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי
 בְּנַעֲמִים, אֶף-נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרַךְ אֶת-יְהוָה
 יֵאֱהֹדֶנִהי אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֶף-לֵילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי: ח שְׁוִיתִי
 יְהוָה יֵאֱהֹדֶנִהי לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי מִיְמִינִי בַל-אֶמוּט: ט לָכֵן
 שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף-בְּשָׂרִי יִשְׁכֵּן לְבִטָּח: י כִּי
 לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא-תֵתֶן חֲסִידְךָ חֲסִידֶיךָ לְרָאוֹת
 שָׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֵרַח חַיִּים, שִׁבַּע שְׁמַחוֹת אֶת-פִּנְיָךְ,
 נַעֲמֹת בִּימִינְךָ נָצַח:

לב א לָדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי-פֶשַׁע, כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרִי-אָדָם לֹא יִחַשֵׁב יְהוָה יֵאֱהֹדֶנִהי לוֹ עוֹן,
 ואֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי-הִחַרְשָׁתִּי בָּלוּ עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגָתִי
 כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֹּד עָלַי יָדְךָ, נִהַפְּךָ
 לְשֹׂדֵי, בְּחִרְבִּנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעָךְ, וְעוֹנִי
 לֹא-כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה יֵאֱהֹדֶנִהי,
 וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לַעֲת מִצָּא, רַק לְשֹׁטֵף מִים רַבִּים אֱלֹהֵי
 לֹא יִגְיעוּ: ז אֶתְּהָ סֵתֵר לִי, מִצָּר תִּצְרֵנִי, רָנִי פִלֵּט
 תִּסּוּבְּבִנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ, וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ-זוֹ תִלְךָ,

אִיעָצָה עָלַיָּךְ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הָבִין,
בְּמַתַּג־וֹרְסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלַיָּךְ: י רַבִּים
מִכְּאוּבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶד
יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, וְגִילוּ צַדִּיקִים,
וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא » לְמַנְצָח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל,
בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי: ג יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאָשֶׁר כ' בְּאַרְצֵךְ, וְאֶל־
תַּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אִיבִיו: ד יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי יִסְעֲדֶנּוּ עַל־עֵרֶשׁ
דָּוִי, כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּ בַחֲלִיו: ה אֲנִי־אִמְרָתִי יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ
רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת, שָׂוֹא
יְדָבָר, לָבוֹ יִקְבֹּץ־אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדָבָר: ח יַחַד עָלִי
יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׁנְאֵי, עָלִי יַחֲשָׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־כְּלִיעַל
יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ שְׁלוּמִי
אֲשֶׁר־בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְדִּיל עָלִי עֶקֶב:
יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֹמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חַפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא־יִרְעֶה אוֹיְבִי עָלַי:
יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכֶּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לִפְנֵיךְ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
אָמֵן וְאָמֵן:

מב » לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי-קֶרֶחַ: ב פֶּאִיל תַּעֲרַג
עַל-אַפְיקֵי-מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תַעֲרַג אֱלֹהִים:
ג צִמְאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֹאֵל חוּ, מְתִי אָבּוֹא וְאַרְאָה
פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתָה-לִּי דְמַעְתִּי לֶחֶם יוֹמָם וּלְיָלָה,
בְּאֹמַר אֵלֵי כָל-הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֲזַכָּרָה
וְאֶשְׁכָּח עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעֱכַר בְּסֶף, אֲדֹדִם עַד-בֵּית
אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגֵג: ו מֵה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ
יִשְׁוּעוֹת פְּנִי: ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחָח, עַל-בֵּן
אֲזַכָּרָךְ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצָעַר: ח תַּהוֹם-
אֶל-תַּהוֹם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
עֲבְרוּ: ט יוֹמָם יֵצֵא יְהוָה יֵאֱהַדּוּנְהִי חֶסֶדּוֹ, וּבִלְיָלָה
שִׁירָה עָמִי, תִּפְלָה לֹאֵל חַיִּי: י אֲמַרָה לֹאֵל סִלְעִי,
לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי, לָמָּה-קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אֹיִב: יא בְּרִצַּח
בְּעֲצָמוֹתִי, חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרִי, בְּאֹמַרְם אֵלֵי כָל-הַיּוֹם אֵיזָה
אֱלֹהֶיךָ: יב מֵה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי, וּמֵה-תַהֲמִי עָלַי,
הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ יִשְׁוּעַת, פְּנִי וְאֱלֹהִי:

נב » לְמִנְצַח אֶל-תִּשְׁחַת, לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ג הִצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
מִמִּתְקוֹמְמִי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הִצִּילֵנִי מִפְּעָלִי אָוֶן, וּמֵאֲנָשִׁי
דְּמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי, יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעִי וְלֹא-חַטָּאתִי יְהוָה יֵאָהֳדוּנִה: ה בְּלִי-עוֹן
 יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה לְקִרְאָתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֳדוּנִה-אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחֲזֹן כָּל-בְּגָדֵי אֹן סֵלָה: ז יֵשׁוּבוּ לְעֶרְב,
 יֵהָמוּ בְּכָלָב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֳדוּנִה
 תִּשְׁחַק-לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסִדֵי חֲסִדוֹ כ', יִקְדָּמְנִי,
 אֱלֹהִים יֵרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב אֶל-תַּהֲרִגֶם פֶּן-יִשְׁכְּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּגְנוֹ אֲדָנִי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגָאוֹנָם, וַיִּמְאָלָה וַיִּמְכַּחֵשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַּחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיֵּשְׁבוּ לְעֶרְב יֵהָמוּ בְּכָלָב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְעִיוֹן יִנְעוּן כ' לְאָכַל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבָקֶר חֲסִדָּךְ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנָּב לִי וּמְנוֹם, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזוּ אֱלֹהֶיךָ
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי אֱלֹהֵי חֲסִדֵי:

עז א לְמַנְצָח עַל-יְדוּתוֹן יִדִּיתוֹן כ' לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
 ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תַפּוּג,
 מֵאֲנָה הַנָּחַם נִפְשִׁי: ד אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַתְּעַטֵּף רוּחִי סֵלָה: ^ה אֶחֱזֹת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
אֲדַבֵּר: ^ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ^ז אֶזְכְּרָה
נִגְיַנְתִּי בַלִּילָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי:
^ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרָצוֹת עוֹד: ^ט הָאִפֶּס
לְנֹצַח חֲסִדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֹר וָדֹר: ^י הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל,
אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: ^{יא} וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת
יָמַי עָלְיוֹן: ^{יב} אֶזְכּוֹר אֲזִכִּיר ^כ מַעֲלֵלֵי-יָהּ, כִּי-אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם
פִּלְאָהּ: ^{יג} וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
^{יד} אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דִּרְכָּהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: ^{טו} אַתָּה
הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא, הוֹדַעַת בְּעַמּוּם עֲזָךְ: ^{טז} גָּאֻלְתָּ בְּזוֹרַע
עֲמָךְ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה: ^{יז} רָאוּךְ מַיִם אֱלֹהִים, רָאוּךְ
מַיִם יַחִילוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת, קוֹל
נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעֲמָךְ בַּגִּלְגָּל,
הֵאִירוּ בְּרָקִים תִּבְל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בָּיִם דִּרְכָּהּ,
וַשְׁבִּילָהּ וּשְׁבִילֶיהָ ^{כא} בְּמַיִם רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְּעוּ:
^{כב} נַחֲתִיתָ כִּצְאוֹן עֲמָךְ, בִּיד-מִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

צ ^א תִּפְלָה לְמִשָּׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מַעֲזֵן אַתָּה
הֵייתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: ^ב בְּמִרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתְּחַלֵּל
אָרֶץ וַתִּבֵּל, וּמַעֲזוֹלִם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ^ג תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ
עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי-אָדָם: ^ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בַלִּילָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בפקר כחציר יחלף: ו בפקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כיכלינו באפך, ובחמתך
 נבהלנו: ח שפה שת כ' עונתינו לנגדך, עלמנו למאור
 פניך: ט כי כל־ימינו פנו בעברתך, כלינו שנינו כמו־
 הקה: י ימי־שנותינו בהם שבעים שנה, ואם בגבורת
 שמונים שנה, ורהבם עמל ואון, כִּי־גו חיש ונעפה:
 יא מי־יודע עז אפך, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו
 בן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה־יאהדונחי
 עד־מתי, והנחם על־עבדיך: יד שבענו בפקר חסדך,
 ונרגנה ונשמחה בכל־ימינו: טו שמוחנו כימות עניתנו,
 שנות ראינו רעה: טז יראה אל־עבדיך פעלך, והדרך
 על־בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה
 ידינו בוננה עלינו, ומעשה ידינו בוננהו:

קה א הודו ליהוה־יאהדונחי קראו בשמו, הודיעו
 בעמים עלילותיו: ב שירו־לו זמרו־לו, שיחו
 בכל־נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב
 מבקשי יהוה־יאהדונחי: ד דרשו יהוה־יאהדונחי ועזו,
 בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר־עשה, מפתיו
 ומשפטי־פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו:
 ז הוא יהוה־יאהדונחי אלהינו, בכל־הארץ משפטיו:
 ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר ברת

אֶת־אֲבָרָהֶם, וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֶקֶק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן,
 חֲבֹל נַחֲלָתְכֶם: יב בְּהֵיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר, כְּמַעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתֶּהֱלְכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אֲחֵר:
 יד לֹא־הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל־תִּגְעוּ בְּמִשְׁחִי, וּלְנִבְיָאֵי אֶל־תִּרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל־הָאָרֶץ, כָּל־מִטְהַלֵּחַ לֶחֶם שָׁבָר: יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לַעֲבֹד נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַּכָּבֵל רִגְלוֹ רִגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד־עַתָּה בֹּא־דְבָרוֹ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונחי
 צִרְפְּתָהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ, מִשֵּׁל עַמִּים וַיַּפְתִּיחָהּ:
 כא שָׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשֵּׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לְאַסֹּר שָׂרָיו
 בַּנֶּפֶשׁ, וּזְקִנָיו יַחֲבִם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפְּרֹ אֶת־עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשָׂנֵא עַמּוֹ, לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: כו שָׁלַח
 מֹשֶׁה עֲבָדוֹ, אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־בָם דְּבָרֵי
 אֱתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ,
 וּלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת־מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמָת אֶת־דָּגָתָם: ל שָׂרֵץ אֲרָצָם צִפְרָדַיִם, בַּחֲדָרֵי
 מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב, בָּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גִּשְׁמֵיהֶם בָּרֶד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֱנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיֵּלֶק, וַאֲזַן מִסָּפֶר: ^{לח} וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
פְּרֵי אֲדָמָתָם: ^{לו} וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
אוֹנָם: ^{לז} וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאֲזַן בְּשִׁבְטָיו כֹּזֵל:
^{לח} שָׁמַח מִצָּרִים בְּצִאתָם, כִּי-נָפַל פֶּחָדָם עֲלֵיהֶם:
^{לט} פָּרַשׁ עֵנָן לְמַסָּךְ, וְאֵשׁ, לְהָאִיר לַיְלָה: ^מ שָׁאֵל וַיָּבֵא
עֲלָיו שְׁלוֹ כ', וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: ^{מא} פָּתַח צוּר, וַיּוֹצִי
מִים, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: ^{מב} כִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קָדְשׁוֹ,
אֶת-אֲבֹרָתָם עֲבָדָיו: ^{מג} וַיּוֹצֵא עֲמוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָגָה
אֶת-בְּחִירָיו: ^{מד} וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֻמִּים
יִירָשׁוּ: ^{מה} בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּהָ:

קלז א על נהרות בבֵּל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-בְּכִינוּ בְּזִכְרָנוּ
אֶת-צִיּוֹן: ^ב עַל-עֲרֻכִּים בְּתוֹכָהּ, תָּלִינוּ בְּנֻרוֹתֵינוּ:
^ג כִּי שָׁם שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר-יְשׁוּעָה, וְתוֹלְלֵינוּ שְׁמֻחָה,
שִׁירוֹ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ^ד אִיךָ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה־
יֵאֱהֹדוּנָהּ, עַל אֲדָמַת נֶכֶר: ^ה אִם-אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם,
תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ^ו תִּדְבֹּק-לְשׁוֹנִי לְחֵפִי, אִם-לֹא אֶזְכְּרֶנּוּ,
אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ^ז זָכַר
יְהוָה־יֵאֱהֹדוּנָהּ לִבְנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֻמִּים
עָרוּ עָרוּ עַד הַיָּסוֹד בָּהּ: ^ח בַּת-בָּבֶל הִשְׁדּוּדָהּ, אֲשֶׁרִי
שִׁישְׁלָם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָתָ לָנוּ: ^ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
וְנִפֹּץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ » הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֻזּוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו, הַלְלוּהוּ בְּרֹב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבָּל וְכִנּוֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַף
 וּמַחּוֹל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנִּשְׁמָה תְהִלָּל יְהוָה,
 הַלְלוּ-יְהוָה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בָּשׁוּב יְהוָה יֵאָהֲרֹנְהִי
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה יֵאָהֲרֹנְהִי מָעוֹז מְעוֹז בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה יֵאָהֲרֹנְהִי וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בוֹ:

רבנונו שֶׁל עוֹלָם, עֲלֵת הָעֲלֹת וְסִפַּת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּ
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כָּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנָּךְ, דְּלִית
 מִחֲשָׁבָה תְּפִיסָא בְּךָ כָּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמִרְמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוֹתָךְ אֲדַרְשׁ, אוֹתָךְ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֹר חֲתִירָה דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאֲתָךְ, דְּרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בְּמָקוֹם שְׁאֵנִי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לָךְ, יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת, וּבְדֶרֶךְ וְנִתִּיב הַזֶּה
 תֹּאִיר עָלַי אוֹרָךְ, לְהַחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַבְּרוּאִים,
 לְבָלִי לְחֶשֶׁב בְּמַחֲשַׁבְתִּי שׁוּם מִחֲשַׁבְתִּי חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדבק במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. וממצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 רמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושנים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
וְתַדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
יאמר וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
בְּדֶרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתֵּנּוּ לַחַן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
יֵאָהֲדוּנָהי, שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

ויש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאָכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב כֹּאֲשֶׁר רָאִים מַחֲנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵם:

ג' פעמים

וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חֶמֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קוִיֹּתִי
יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי:

ג' פעמים

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי
פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יֵשָׂא יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם:

ג' פעמים

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מַלְאָךְ לִפְנֶיךָ לְשָׁמְרֶךָ בְּדֶרֶךְ וּלְהַבִּיאֶךָ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכֵּנִתִּי:

ג' פעמים

חַמְלָאֲךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתֵי, אֲבָרָהם

וַיַּצְחֶק, וַיִּדְּגוּ לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

ג' פעמים

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לכל הישועות.
כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רְבוּנוּ
שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׁאֲנִי עוֹמֵד/ת כָּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לָךְ.
וְכֹל מִה שְׁאֲנִי אוֹמֵר יְהִי כָּאֵין וּכְאֶפֶס לַעֲמֹת כְּמִה שְׁאֲנִי
בְּאֻמָּת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.
כִּי הַכֹּל מִמֶּךָ, הַכֹּל נִתַּת לִי בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִּי, תְּמוּכָת בִּי,
הוֹשַׁעְתָּ אוֹתִי הַצַּלְתָּ אוֹתִי, שְׁמַחְתָּ אוֹתִי רִיפֵאתָ אוֹתִי,
שְׂמַרְתָּ עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׁאַתָּה אֶתִּי תָמִיד.

תּוֹדָה שְׁאַתָּה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת
מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֹחַ לְהִתְפַּלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִּי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לָךְ
תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכָל רָגַע וְרָגַע.
תּוֹדָה עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה שְׁאֲנִי נוֹשֵׁם/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודע/ת שכל מה
שמוציא ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיוחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדקדקת ומשלמות, כמו
שרך מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודע/ת להעריך
את הטוב,

כי רק כשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכתי את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוואה ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומרה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׂכִינְתָּא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוֹי שְׂכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׂמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

חֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְּדִיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּנוֹ. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ
עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' ה') כִּי הָיִיתָ מַחֲסֶה לִּי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגִידָה בְּאַהֲלָךְ עוֹלָמִים אֲחֶסֶה בְּסֶתֶר
בְּנִפְיָךְ סֶלָה. וְאַזְכֶּה שְׁבִלִימוּדֵינוּ זֶה יִהְיוּ שְׂפָתוֹתֵינוּ
דּוֹכְבוֹת בְּקֶבֶר, לְמַעַן שָׁמוּ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עֲבָדֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהַדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנֵנָה, וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֵנָה (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה

מהאד"י זלה"ה

רבוּן העוֹלָמִים וְאֲדֹנֵי הָאָדוֹנִים. אֵב הַרְחָמִים
וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה
יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבְהַשְׁתַּחֲוָיָה,
שֶׁקִּבְּרָתָנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוּדָתְךָ עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתָּ לָנוּ
חֵלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ,
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כָּזֶה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ שֶׁתִּמְחַל וְתִסְלַח לְכָל חַטֹּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יְהִיו עֲוֹנוֹתֵינוּ מִבְּדִילִים בֵּינֵינוּ לְבִינֶךָ.
וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכַוֵּן אֶת לִבֵּנוּ לְיִרְאָתְךָ וְאֶהְבְּתָךְ,
וְתִקְשִׁיב אָזְנְךָ לְדִבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתִפְתָּח לִבֵּנוּ הָעֵרֶל
בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ. וַיְהִי לְמוֹדְנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כִּסֵּא
כְּבוֹדְךָ כְּרִיחַ נִיחוּחַ. וְתִאֲצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נִשְׁמָתָנוּ
בְּכָל בְּחִינוֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְדוּשִׁים
אֲשֶׁר עַל יָדָם גָּלִיתָ דְּבָרֶיךָ אֱלֹהִי בְּעוֹלָם. וּזְכוֹתָם וּזְכוֹת
אֲבוֹתָם וּזְכוֹת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוֹתָם וְקִדְשָׁתָם יַעֲמִד לָנוּ
לְבַל גִּפְשָׁל בְּדִבְרִים אֵלֹהִי. וּבְזְכוֹתָם תִּאִיר עֵינֵינוּ בְּמָה
שָׂאֵנוּ לִזְמָדִים. כִּמְאֹמֶר נָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גֹּל עֵינֵי
וְאִבִּטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. יְהִיו לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן
לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ צוּרֵי וְגֵאֲלֵי. כִּי יְהוָה

יֵאֱהֹדְנֵהוּ יִתֵּן חֲכָמָה, מִפִּיו דַּעַת וְתִבְנוּנָה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קַדְמָךְ לְאַסְכְּרָא
מְלִין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכָתוּב, וְאַנְכִי
אַהֲיָה עִם פִּיד וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
בְּכִסּוּפָא קַדְמָךְ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאין דְּאוּרִיתָא
מְפּוּמָא דְּרִישָׁא דְּמַתִּיבְתָּא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
אֲמֵן, סְלָה:

וְנִתְהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת-הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
לְאַרְבַּעַה רָאשִׁים: וְהַמִּשְׁכָּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
הָרָקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הָרָבִים כְּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל-עֵינֵי
וְאַבְיֹטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הֲרִינִי מְקַבֵּל עָלִי מַצּוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעָךְ
כְּמוֹךְ, וְהֲרִינִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּנַפְשִׁי וּמַאֲדִי, וְהֲרִינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר
הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פ"ב (וְכֹאן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרַפּוּאָת...]
[יְשׁוּעָת ...] [לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזִקְהוּ
[וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרַפּוּאָת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
וּשְׁס"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שָׁאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאֲרִיךְ יָמָיו
וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וַיּוֹשִׁיעָהוּ בְּדַבָּר יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתֵי
שְׂמִינְתֵּינִים בְּנוֹ עֵתָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְגִמְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אָרֶץ",
לְהַעֲלוֹת לְרוּמָם וּלְתַקֵּן הַרִיסוֹת וְחֲרָבוֹת הַשְׂכִּינָה
הַקְדוּשָׁה לְקִשּׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנוֹ
יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקִים בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא
שְׁכָתוֹב "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָּנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה
יְהִיָּה שְׁבַע־עֶשְׂרִים כְּאֹרֶךְ שְׁבַע־עֶשְׂרֵת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁב־י
הַקְדוּשׁ וּבְנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתָם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמֹד לָנוּ
לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנִבְרָא עַד סוּפּוֹ כְּרָצוֹנוֹ וּכְרָצוֹן
יִרְאָיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתָנוּ עֲסוּקִים בְּחֲכָמָה הַזֹּאת, עַל יָדָהּ
תִּתְקַרֵּב הַגָּאוּלָּה, וְיִשְׁוּעָתָהּ מְהֵרָה תִּצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
שְׂכִינָת עֲוֹנוֹ בְּמֵהֲרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקְוִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוֹב
"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אֹרֶךְ יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחֲרָ וּשְׁמוֹ
אַחֲרָ, אֲמֵן נִצַּח סֶלָה וְעַד. (נִסְחַת הַתַּפִּלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקְדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵי שְׂמִינְתֵּינִי לְלִמּוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ
הַזֶּה וְיִהְיֶה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתַּנָּאִים הַקְדוּשִׁים שְׁלִמְדָנוּ
תּוֹרָתָם יַעֲמֹד לָנוּ וּלְזִרְעֵנוּ וְנִזְכֶּה לְהִבְטָחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גֹּאֵל וּלְשָׁבִי פֹשֶׁעַ בֵּיעָקֵב נָאִם
 יְהוָה־יְיָ יֵאֱהֻדוּנְהִי. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּכֶם אָמַר יְהוָה־יְיָ
 יֵאֱהֻדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר שִׁמְתִּי בְּפִיךָ לֹא
 יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעָה וּמִפִּי זֶרַע זִרְעָה אָמַר יְהוָה־יְיָ
 יֵאֱהֻדוּנְהִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בָּנוּ הַנְּבוּאָה (ישעיה
 נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֶי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְעַ
 שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָה. וּבִרְפַת
 מֹשֶׁה רַעֲיָא מְהִימָנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידֶן, יְהוָה־יְיָ
 יֵאֱהֻדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֶנּוּ וְאִין עֲמּוּ אֵל גָּבֵר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ
 וְיִשְׁמַח לְבָנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בְּאַמֶּת בְּאֵמֶר לְצִיּוֹן
 מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בָּרוּךְ יְהוָה־יְיָ יֵאֱהֻדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
 (סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ
 טוֹב וּמַטִּיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ
 [עָלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלָּל אֲבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ.
 בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבִתְחֻלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ.
 וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וּשְׁמַחְנוּ בְּתַקּוּנוֹ. וְהִשָּׁב שְׁכִינָתְךָ
 לְתוֹכּוֹ, וְהִשָּׁב כְּהָנִים לְעַבְדֶּךָ וְלוֹיִים לְדוּכָּנְךָ
 לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמִלֵּאָה
 הָאֶרֶץ דַּעָה אֶת יְהוָה־יְיָ יֵאֱהֻדוּנְהִי לִירְאָה וּלְאַהֲבָה
 אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן.
 (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג" מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם אֶת־ר יב"ש, וְזֶהוּ נָהָר יַחֲרֹב וַיִּבֶשׁ,
(שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶּשׁ וְהִיא
יִבֶּשֶׁה, צוֹנְחִים הַבָּנִים לְמַטָּה בְּיַחְדּוֹד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל, וַאֲיֵין קוֹל וַאֲיֵין עוֹנָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי א כח) אֵין
יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נברא כלל בעולם

וְכִךְ מִי שֶׁגוֹרֵם שְׂתִסְתַּלַּק קְבֵלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שֶׁבַעַל
פֶּה וּמִתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב, וְגוֹרֵם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בָהֶן,
וְאוֹמְרִים שְׂאִין אֵלָּא פִּשְׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלִמּוֹד, בְּוֹדֵאֵי
כְּבָלוֹ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲיָן מֵאוֹתוֹ נָהָר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
שֶׁבִּכְתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה, שֶׁנֶּחֱשֵׁב לוֹ כְּבָלוֹ הַחֲזִיר
הָעוֹלָם לְתֹהוּ וְכֹהוּ, וְגוֹרֵם עֲנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום זוה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי"ם תִּדְרָשׁ הָאָרֶץ דְּרָשׁ וְכו' (בראשית א יא),
אָמַר רַבִּי אֱלֻעָזָר: אָבָא, וְהִירִי קָרָא לוֹ יִבֶּשֶׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה
לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה
המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ,
ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים,
זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לַיַבֶּשֶׁה אֶרֶץ וּלַמִּקְנָה
הַמַּיִם קָרָא יָמִים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב
בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים
ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו
הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו
ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד
הוציא למינהו את כל אחד כראוי. עץ פרי - זה
תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד כראוי
(כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמטו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה
צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה,
שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה
ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו
בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו
החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל
אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את
המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שֶׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמָר (שמות לא): "וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאֵן שַׁבָּת, כְּגִיד
 הַשְׁכִּינָה הָעֲלִינָה וְהַתְּחַתּוֹנָה. "לְדִרְתָּם", מֵהוּ
 לְדִרְתָּם? אֵלָּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמִתְפַּנֶּה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנֵיהֶם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אוֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלָּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּגִיד שְׁתֵּי כְלָיוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹד, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סָבָא - עֲמוּד הָאֱמָצְעִי - תְּפֹאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְרָ יוֹצֵא מֵעֵד" לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן" (בראשית
 ב.י). וְנִהְרָ, יֵשׁ נִהְרָ וְיֵשׁ נִהְרָ, יֵשׁ נִהְרָ הַנִּקְרָא נִהְרָ פְּלִגְיוֹ,
 וְיֵשׁ נִהְרָ הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֶן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמָר
 (ישעיה סד) "עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ", זֶה הַנִּהְרָ
 הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹבֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאֱמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה, וּמִגִּיעַ עַד צְדִיק - יְסוֹד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגָנָה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְׂכִּינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְכֵּן
הוּא מִי שֶׁשׁוֹמֵר דִּירָה לְשַׁבָּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שֶׁלֹּא יִתְקַרֵּב
שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמָּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגִּיהֶנֶם,
שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת לז): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שֶׁכָּל מִי
שֶׁכּוֹעֵם בָּאֵלּוּ מְדַלִּיק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגִּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
מְלָאכוֹת חֹסֵר אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אֲרַבְעִים מַלְקִיּוֹת חֹסֵר
אַחַת בְּשַׁבָּת, וְהֵם עֹשֶׂה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֹשֶׂה לְחֹהָה,
וְעֹשֶׂה לְנַחֵשׁ, וְתֹשֶׁעָה לְאֲדָמָה, וּבְגִלָּל זֶה אָמְרוּ בְּעָלֵי
הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבָּת, שֶׁאֵלּוּ הַמְּלָאכוֹת הֵן נִחְשָׁבוֹת
לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מַלְקִיּוֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת שְׁתֵּים, הֵם
עֲקִירָה וְהַנָּחָה, שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבֵת אַחַת, מִי שֶׁעוֹקֵר
חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמַנִּיחַ אוֹתוֹ מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמַרְשׁוֹתוֹ,
בָּאֵלּוּ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכָרִיָּה. מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֻקּוֹר
נִשְׁמָתוֹ מִרְשׁוֹת שְׁלָה וּמַנִּיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
מָרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּעְקְרוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וְגָלוּ לְאֶרֶץ נְכָרִיָּה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הָרָבִים, וְכֵן הוּא מִי
שֶׁמּוֹעֵל בָּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁלּוֹ וּמַעְבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
נְכָרִיָּה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחּוּל, חֶמ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמָרָה,
שַׁבְּתָא"י עָלָיו נֶאֱמַר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
בּוֹ אֲבָל נִחְשִׁים וְעֻקְרִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעֶרְפֹּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנֵי בָּבֶל, וְהִרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְּבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אֲסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֹאשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מָקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבִרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֵרְתִּי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּיִךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ", נֵעַל מִטְנֶפֶךָ שֶׁל טָפָה סְרוּחָה, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמֶרֶת הַשְּׂכִינָה: "פְּשִׁמְתִּי אֶת בִּתְנִיתִי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רִגְלֵי אֵיכָכָה אֲטַנְּפִים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלִבוֹשִׁים, בְּגָד וּבִמְאָכָלִים, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֹּדֶשׁ, וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת, וְכָל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (ותיקון"י תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדור רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישין, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמֵר. רַבּוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחִשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיּוֹנִים, נֶעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאֵין מַחְשָׁבָה אוֹ תַּפְסִיסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שֶׁהוֹצֵאת וְגַלִּיתָ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאִינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מְתַכֶּסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוּשֶׁר אוֹתָם וּמִיַּחַד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שֶׁמִּבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נֶחֱשֵׁב לוֹ כְּאֵלּוּ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדָּרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שֶׁמִּנְהִיג לָהֶם. וְאֵין מִי שֶׁמִּנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צֶדֶד שֶׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שִׁמְהֵם פּוֹרְחִים נִשְׁמוֹת לְבַנֵּי אָדָם, וְכִמְהָ גּוֹפִים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שֶׁנִּקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלִפִּי הַלְבוּשִׁים שֶׁמְכַסִּים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתִקּוֹן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֻגַּד הַגּוֹף. נִצָּח וְהוּד כְּנֻגַּד שְׁנֵי רִגְלָיִם. יְסוּד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻכְמָה הִיא הַמַּחֲ, הִיא הַמַּחְשָׁבָה שֶׁבְּפָנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבָהּ הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלּוּ שְׁנֵיהֶם [הַחֻכְמָה וְהַבִּינָה] נֶאֱמָר, הַנִּסְתָּרוֹת לֹא אֶלְקִינוּ. כְּתָר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתָר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמָר מַגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובה אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנקראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף בדרך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקפף וחזקף לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

אִיךָ מִתְנַהֵג הָעוֹלָם אָבֵל לֹא שָׁיֵשׁ לְךָ צָדֵק הַיְדוּעַ שֶׁהוּא דִין
וְלֹא מִשְׁפָּט הַיְדוּעַ שֶׁהוּא רַחֲמִים, וְלֹא מִכָּל אֱלוֹ הַמַּדּוּת כָּלֵל.

קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְיִתְחַדְּשׁוּ סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים עַל יְדֶךָ שֶׁהָרִי
רְשׁוֹת נִתְּנָה לְךָ לְגִלּוֹת רָזִים נִסְתָּרִים עַל יְדֶךָ, מִה שֶׁלֹּא
נָתַן רְשׁוֹת לְגִלּוֹת לְשׁוֹם בֶּן אָדָם עַד עֵתָה. קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח
וְאָמַר: לְךָ ה' הַנְּהַגוֹת הַגְּדוֹלָה, חֶסֶד וְהַגְּבוּרָה, וְהַתְּפָאֶרֶת,
וְהַנִּצָּח, וְהַהוּד. כִּי כָל – יְסוֹד, בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. לְךָ ה' הַמַּמְלָכָה
– מַלְכוּת. וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל לְרֹאשׁ. עֲלִיּוֹנִים שְׁמַעוּ, אֱלוֹ יִשְׁנֵי
חֲבֵרוֹן, וְהַרְעֵה הַנֶּאֱמָן, הַתְּעוֹרְרוּ מִשְׁנַתְכֶם. "הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ
שׁוֹכְנֵי עֵפְרָיִם", הֵם אֱלוֹ אוֹתָם הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם מַחֲלֵק הַשְּׂכִינָה
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ, "אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עֹר", וְאִינִם קְרוּיִים מֵתִים אֲלֵא
יִשְׁנִים, וּבִשְׁבִיל זֶה נֶאֱמַר בָּהֶם, "הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ" וְגו', מִשֶּׁהָ
הַרְעֵה הַנֶּאֱמָן, אֵתָהּ וְהָאֲבוֹת. הַתְּעוֹרְרוּ לְשִׁמְחָה וּלְעוֹרֵר אֶת
הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא יִשְׁנָה בְּגִלּוֹת, שֶׁעַד עֵתָה, הַצַּדִּיקִים כָּלֵם
רְדוּמִים, וְשִׁנָּה בְּעֵינֵיהֶם. מִיד נִתְּנָה הַשְּׂכִינָה שְׁלֹשׁ קוֹלוֹת,
לְנֶגֶד הַרְעֵה הַנֶּאֱמָן, וְאוֹמֶרֶת לוֹ: קוּם הַרְעֵה הַנֶּאֱמָן. שֶׁהָרִי
עָלֶיךָ נֶאֱמַר "קוֹל דּוֹדֵי דּוּפֵק", אֲצִלִּי בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שְׁלוֹ,
וַיֹּאמֶר בָּהֶם בְּכַחֲסָם, פִּתְחֵי לִי אֲחוֹתִי רַעֲיָתִי יוֹנָתִי תַמְתִּי".
שֶׁהָרִי כְּתוּב: "תָּם עֲוֹנְךָ בֵּת צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהַגְלוֹתֶךָ" שֶׁהָרִי
רֹאשִׁי מִלֵּא טַל וּמִדְּעוּעַ מִלֵּא טַל? אֲלֵא אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אֵת הַשְּׂכִינָה חֲשֵׁבֶתָ, שְׁמִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁעָלִיתִי
לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, וְעָלִיתִי לִישׁוּבִי – יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל
מַעְלָה? אֵין זֶה כֶּף, שֶׁבְּאַמֶּת לֹא עָלִיתִי לְבֵיתִי כָּל זְמַן שֶׁאֵת
בְּגָלוֹת! הָרִי לְךָ סִימָן, "שְׂרָאשִׁי נִמְלֵא טַל" וְהֵא הִיא הַשְּׂכִינָה
בְּגָלוֹת, הַשְּׁלֵמוֹת שְׁלֵה וְהַחַיִּים שְׁלֵה הוּא בְּסוּד טַל, וְזֶה הוּא
סוּד אוֹת יו"ד אוֹת ה"א אוֹת נא"ו אוֹת ה"א הִיא הַשְּׂכִינָה
שֶׁאִינָה בְּחֲשָׁבוֹן ט"ל, אֲלֵא אוֹת יוֹד אוֹת הָא אוֹת נא"ו עָלִים
הָאוֹתִיּוֹת לְחֲשָׁבוֹן ט"ל, שֶׁהֵשֵׁם הַזֶּה מִמֶּלֶא אֶת הַשְּׂכִינָה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חז, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שפאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הפה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הפה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לדרך אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדיקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

